

LAITILAN KAUPUNKI TILINPÄÄTÖS 2024

Kaupunginhallitus 31.3.2025
Kaupunginvaltuusto 19.5.2025

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	1
1.2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	3
1.2.1. KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	3
1.2.2. YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	6
1.2.3. LAITILA TILASTOJEN VALOSSA	8
1.2.4. OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	10
1.2.5. HENKILÖSTÖASIAT JA SOSIAALISET ASIAT	19
1.2.6. YMPÄRISTÖASIAT	20
1.2.7. IHMISOIKEUKSIEN KUNNIOITTAMINEN	21
1.2.8. KORRUPTION JA LAHJONNAN TORJUMINEN	21
1.2.9. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	22
1.2.10. ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA	25
1.3. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	26
1.3.1. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA VAROJEN KÄYTÖN VALVONTA	26
1.3.2. RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN	26
1.3.3. RISKIEN ARVIOINTI	27
1.3.4. ARVIO SISÄISEN TARKASTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ	28
1.3.5. HALLITUKSEN KANNANOTTO SISÄISEN VALVONNAN JA SIIHEN SISÄLTyvÄN RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	28
1.3.6. KESKEISET JOHTOPÄÄTÖKSET JA SISÄISEN VALVONNAN KEHITTÄMINEN TALOUSSUUNNITTELUKAUDELLA	29
1.4. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	30
1.4.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	30
1.4.2. TOIMINNAN RAHOITUS	32
1.5. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	34
1.6. KOKONAISTULOT JA -MENOT	37
1.7. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	38
1.7.1. YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTyvISTÄ YHTEISÖISTÄ	38
1.7.2. KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	38
1.7.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	39
1.7.4. ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	39
1.7.5. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	40
1.7.6. KONSERNITILINPÄÄTÖS	40
1.8. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	48
2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	50
2.1. VALTUUSTON STRATEGISTEN PÄÄMÄÄRIEN TOTEUTUMINEN	50
2.2. TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETUT TAVOITTEET	53
2.3. KESKUSVAALILAUTAKUNTA	56
2.3.1. VAALIT (TEHTÄVÄ 10)	56
2.4. TARKASTUSLAUTAKUNTA	57
2.4.1. TILINTARKASTUS (TEHTÄVÄ 14)	57
2.5. KAUPUNGINHALLITUS	58
2.5.1. KAUPUNGINHALLITUS	58
2.5.2. RUOKAHUOLTOPALVELUT (TEHTÄVÄ 15)	60
2.5.3. TIETOHALLINTOPALVELUT (TEHTÄVÄ 17)	63

SISÄLLYSLUETTELO

2.5.4. HALLINTOPALVELUT (TEHTÄVÄ 18)	66
2.5.5. SISÄINEN PALVELUTOIMINTA (TEHTÄVÄ 19)	71
2.5.6. TALOUSPALVELUT (TEHTÄVÄ 20).....	74
2.5.7. ELINKEINOTOIMI (TEHTÄVÄ 21).....	78
2.5.8. KAAVOITUS (TEHTÄVÄ 22).....	82
2.5.9. ASUNTOTOIMI (TEHTÄVÄ 23)	84
2.5.10. MAASEUTUTOIMI (TEHTÄVÄ 25)	87
2.6. SIVISTYSVALIOKUNTA	89
2.6.1. SIVISTYSVALIOKUNTA	89
2.6.2. SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (TEHTÄVÄ 26)	93
2.6.3. VARHAISKASVATUS (TEHTÄVÄ 27).....	97
2.6.4. PERUSOPETUS (TEHTÄVÄ 28).....	102
2.6.5. LUKIO-OPETUS (TEHTÄVÄ 29)	110
2.6.6. KIRJASTOTOIMI (TEHTÄVÄ 35)	114
2.6.7. KULTTUURITOIMI (TEHTÄVÄ 36).....	118
2.6.8. NUORISOTOIMI (TEHTÄVÄ 38)	121
2.6.9. LIIKUNTATOIMI (TEHTÄVÄ 39)	127
2.7. VAKKA-SUOMEN KANSALAI SOPISTON JOHTOKUNTA.....	131
2.7.1. VAKKA-SUOMEN KANSALAI SOPISTO (TEHTÄVÄ 40)	131
2.8. VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA.....	136
2.8.1. VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTO (TEHTÄVÄ 41)	136
2.9. TEKNINEN VALIOKUNTA	140
2.9.1. TEKNINEN VALIOKUNTA	140
2.9.2. TEKNINEN HALLINTO (TEHTÄVÄ 57)	142
2.9.3. LIIKENNEVÄYLÄT JA ALUEET (TEHTÄVÄ 58).....	144
2.9.4. JÄTEHUOLTO (TEHTÄVÄ 59).....	147
2.9.5. KIIINTEISTÖT (TEHTÄVÄ 60)	149
2.9.6. VESIHUOLTOLAITOS (TEHTÄVÄ 61).....	153
2.9.7. MITTAUSPALVELUT (TEHTÄVÄ 63).....	156
2.10. RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	158
2.10.1. RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	158
2.10.2. YMPÄRISTÖNSUOJELU (TEHTÄVÄ 68)	160
2.10.3. RAKENNUSVALVONTA (TEHTÄVÄ 69)	162
2.11. YHTENNVETO TOIMIELIMITTÄIN	164
3. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	166
3.1. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	166
3.2. VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMINEN	166
4. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	168
5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	172
6. YHTENNVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	173
7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	175
7.1. KAUPUNKI	175
7.1.1. TULOSLASKELMA	175
7.1.2. RAHOITUSLASKELMA	176
7.1.3. TASE.....	177
7.2. KONSERNI.....	179
7.2.1. KONSERNITULOSLASKELMA	179
7.2.2. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	180
7.2.3. KONSERNITASE.....	181

8. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	183
8.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	183
8.2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	184
8.3. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	184
8.4. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	187
8.4.1. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	187
8.4.2. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	189
8.4.3. VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	190
8.4.4. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	192
9. VESIHUOLTOLAITOS (KIRJANPIDOLLINEN TASEYKSIKKÖ).....	194
9.1. VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS	194
9.2. VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA	198
9.3. VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA.....	200
9.4. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE.....	203
9.5. VESIHUOLTOLAITOKSEN LIITETIEDOT	205
9.5.1. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	205
9.5.2. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	206
9.5.3. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	206
9.5.4. MUUT LIITETIEDOT	207
10. MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	208
10.1. KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETTYJEN TOIMINTOJEN TULOSLASKELMIEN LAADINTAPERIAATTEET	208
10.2. VAKKA-SUOMEN KANSALAI SOPISTON ELINKEINOTOIMINTA	209
11. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	210
12. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	211

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Valtion tekemät leikkaukset heijastuvat osaltaan myös kuntiin ja tulevien vuosien suunnittelua varjostaakin epävarmuus valtionosuuksien tasosta. Nykyisen järjestelmän mukaiset valtionosuudet tarkoittavat Laitilalle laskevia valtionosuuksia ja tämän hetken tiedon mukaan vuodelle 2027 lykätyn valtionosuusuudistuksen ei ennakoida lisäävän kuntien valtionosuuksia. Väestörakenteen muutokset ja ennustettu lapsimäärän lasku vaikuttavat myös voimakkaasti tulevaisuuden valtionosuuksien määrään.

Laitilan kaupunki käynnistikin heti alkuvuodesta 2024 kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti talouden-tasapainottamisohjelman laadinnan. Kaupungin talouden tasapainottamistarve oli keväällä 2024 tehdyn arvion mukaan vuositasolla noin 3,5–4 miljoonaa euroa. Tasapainotuksen tarve elää verotuloennusteiden kehittyessä ja valtionosuuksien muuttuessa. Ohjelmaan valikoituneet toimenpiteet hyväksyttiin vuoden 2025 talousarvion päätöksen yhteydessä ja osana sitä. Tarvittavin ja mahdollisin osin valmistelutyössä tunnistetuja toimenpiteitä käynnistettiin jo vuoden 2024 aikana. Valmistelutyön yhteydessä kaupungin organisaatio alkoi myös noudattaa korostetun jyrkkää talouskuria, irtisanoa erilaisia sopimuksia ja käyttää erityisen tarkkaa harkintaa esimerkiksi henkilöstön täyttöluvuissa sekä sijaisten palkkaamisessa. Näin toimien organisaatio sai jo vuoden 2024 aikana aikaan merkittäviä säästöjä.

Verrattaessa vuotta 2024 vuoteen 2023 näyttävät kaikki keskeiset seurattavat tunnusluvut lähes poikkeuksetta parantuneen. Kaupungin omavaraisuusaste parani, suhteellinen velkaantuneisuus pieneni, lainakanta pieneni sekä absoluuttisena lukuna että asukasta kohden laskettuna, kertynyt ylijäämä kasvoi, investointien tulorahoitus parani entisestään, vuosikate parani ja se riitti kattamaan edelleen sekä poistot että investoinnit. Näillä talouden mittareilla tarkastellen Laitilan kaupunki teki vuonna 2024 erinomaisen tuloksen. Lisäksi kaupungin asukasmäärä jatkoi maltillista kasvuaan. Merkittävistä tunnusluvuista ainoastaan työttömyys oli edellistä vuotta huonommalla tasolla.

Jo vuoden aikana käynnistetyillä tasapainottamistoimilla oli merkittävä rooli tuloksessa. Toimintakulut jäivät 2,2 miljoonaa euroa alkuperäisessä talousarviossa arvioitua pienemmiksi ja alittavat jopa vuoden 2023 tason, mitä voidaan pitää hyvin poikkeuksellisenä. Suurin osa tehtävälalueista alitti määrärahansa, eli kulukuri läpäisi kattavasti koko organisaation. Yksittäisenä nostona voidaan mainita esimerkiksi palkkakulut, jotka jäivät lähes 3,2 prosenttia arvioitua pienemmiksi. Samalla kuitenkin kunta-alan sopimuskorotukset palkkoihin olivat keskimäärin vähintään 3,0 prosenttia.

Laitilan työttömyysaste pysyi lähes koko vuoden 2024 maltillisella tasolla. Työttömyys otti kuitenkin loppuvuodesta selkeän hyppäyksen ylöspäin ja oli vuoden viimeisessä julkaistussa katsauksessa 9,6 prosenttia. Tämä on 2–3 prosenttiyksikköä totuttua korkeampi taso. Vuoden aikana kaupunki valmistautui työllisyyspalvelu-uudistukseen, jolla TE-palvelut siirtyvät valtiolta kuntien järjestämisvastuulle. Laitila on osa Turun työllisyysaluetta ja tuottaa itse työllisyyden lähipalvelunsa. Uudistettu järjestelmä pääsee todelliseen testiin heti vuoden alussa, kun se saa valtion järjestämisvastuun peruna sekä ennen muuta heikentyneen suhdanteen aikaansaaman totuttua korkeamman työttömyysasteen hoidettavakseen.

Kaupungin taloudellisen tuloksen tarkastelun voi summata päätelmään, että omilla päätöksillä on merkitystä ja kuntatalouden suuntaan pystytään ainakin jossain määrin vaikuttamaan myös itse. Suuri osa kuntatalouden vaikuttavista tekijöistä ovat kuitenkin heijasteita laajemmasta talouskehityksestä, päätöksiä kuntien valtionosuuksista, valtakunnallisia palkkaratkaisuja tai kunnille lakisääteisesti määrättyjen tehtävien

järjestämisestä aiheutuvia kuluja. Vuosi 2024 antaa kuitenkin toivoa siihen, että ulkoisista paineista huolimatta omassa päätäntävallassa oleviin asioihin keskittymällä kaupungin on mahdollista selvitä ja menestyä.

Lauri Kattelus, kaupunginjohtaja

1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.2.1. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

KAUPUNGINVALTUUSTO (31 JÄSENTÄ)

Puheenjohtajisto

Valtuuston pj: Saarela Riikka (KESK)

Valtuuston 1. vpj: Lehtola Seppo (SDP)

Valtuuston 2. vpj: Alkio Jukka (KESK)

Poliittiset voimasuhteet

KESK. 15, SDP 4, KOK. 4, Laitilan Puolesta 4, PS 2, KD 1, PRO V-S 1

Jäsenet

Aho Virve KOK	Kuisma Eero KESK	Pokki Pertti SDP
Aitakari Henri LPuolesta	Kuusisto Janne LPuolesta	Raittinen Juha LPuolesta
Aittakari Jouko PS	Kuusisto Pekka KESK	Rantanen Timo PS
Arokoivu Nina LPuolesta	Kylä-Heiko Tapio KESK	Rinne Seppo PRO V-S
Haijanen Pauliina KOK	Laaksonen Santeri KESK	Saari Susanna KESK
Kerttula Pertti KESK	Lahtonen Hanna SDP	Saari Tiina KD
Ketoniemi Ari KESK	Männistö Jarkko KOK	Viljanen Matti KESK
Kinnala Mika KESK	Peltola Heikki KOK	Vuorela Ilmari KESK
Kiveinen Jari SDP	Pilppula Oskari KESK	Vuorio Tuomas KESK
Kiviö Juha KESK		

KAUPUNGINHALLITUS (9 JÄSENTÄ)

Puheenjohtajisto

Hallituksen pj: Kuusisto Pekka KESK

Hallituksen vpj: Aho Virve KOK

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Lauri Kattelus

Kaupunginhallituksen sihteerinä toimii hallintojohtaja Heli Kiertokari-Laitinen

Jäsenet

Haijanen Pauliina KOK	Pokki Pertti SDP	Vuorio Tuomas KESK
Kinnala Mika KESK	Saari Susanna KESK	
Kuusisto Janne LPuolesta	Saari Tiina KD	

TILIVELVOLLISET TOIMIELIMET**Kaupunginhallitus** (jäsenet kuvattu edellä)**Keskusvaalilautakunta**

Jäsenet: Kuisma Eero, pj.	Bergman Raisa	Vähätalo Martti
Laihonen Juho, vpj.	Mutka Marja-Liisa	

Tarkastuslautakunta

Jäsenet: Ketoniemi Ari, pj.	Rinne Joonas	Tuire Kinnala-Helo
Lehtola Seppo, vpj.	Vuorinen Marketta	

Sivistysvaliokunta

Jäsenet: Kylä-Heiko Tapio, pj.	Haijanen Pauliina	Lilja Henna
Aitakari Henri, vpj.	Hemmilä Terhi	Rantanen Timo
Frangén Milla	Kiviö Juha	Vuorela Ilmari

Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta

Jäsenet: Hautanen Jouni, vpj.	Koskinen Lea	Rinne Seppo
-------------------------------	--------------	-------------

Tekninen valiokunta

Jäsenet: Viljanen Matti, pj.	Jalonen Jesse	Kiveinen Jari
Männistö Jarkko, vpj.	Jalonen Katri	Pilppula Oskari
Aittakari Jouko	Kerttula Pertti	Viherjäläakso Katri

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Jäsenet: Raittinen Juha, pj.	Oivo Jorma	Vainio Aki
Kiveinen Veera, vpj.	Sukari Elina	Varjo Ville
Elo Paula		

Vakka-Suomen kansalaisopiston johtokunta

Jäsenet: Toivola Mika, vpj.	Sillantie Jari
-----------------------------	----------------

MUUT TOIMIELIMET**Valtuuston vaalilautakunta**

Pekka Kuusisto, Henri Aitakari, Virve Aho, Jouko Aittakari, Hanna Lahtonen

Käräjäoikeuden lautamiehet

Juha Laurila, Olga Solovjova

Kiinteistötoimituksen uskotut miehet

Hannu Honkanen, Pekka Jalonen, Tapani Kaila, Juho Laihonen, Anita Mäki-Arvela, Juha Raittinen

Lounais-Suomen poliisin neuvottelukunta

Markku Lähteenmäki

Varsinais-Suomen liiton edustajainkokous

Pekka Kuusisto, Pauliina Haijanen

Alangon säätiön hoitokunta

Miko Doering, Simo Hiekka, Juha Knuutila, Jouni Kylä-Heiko, Petra Wallin

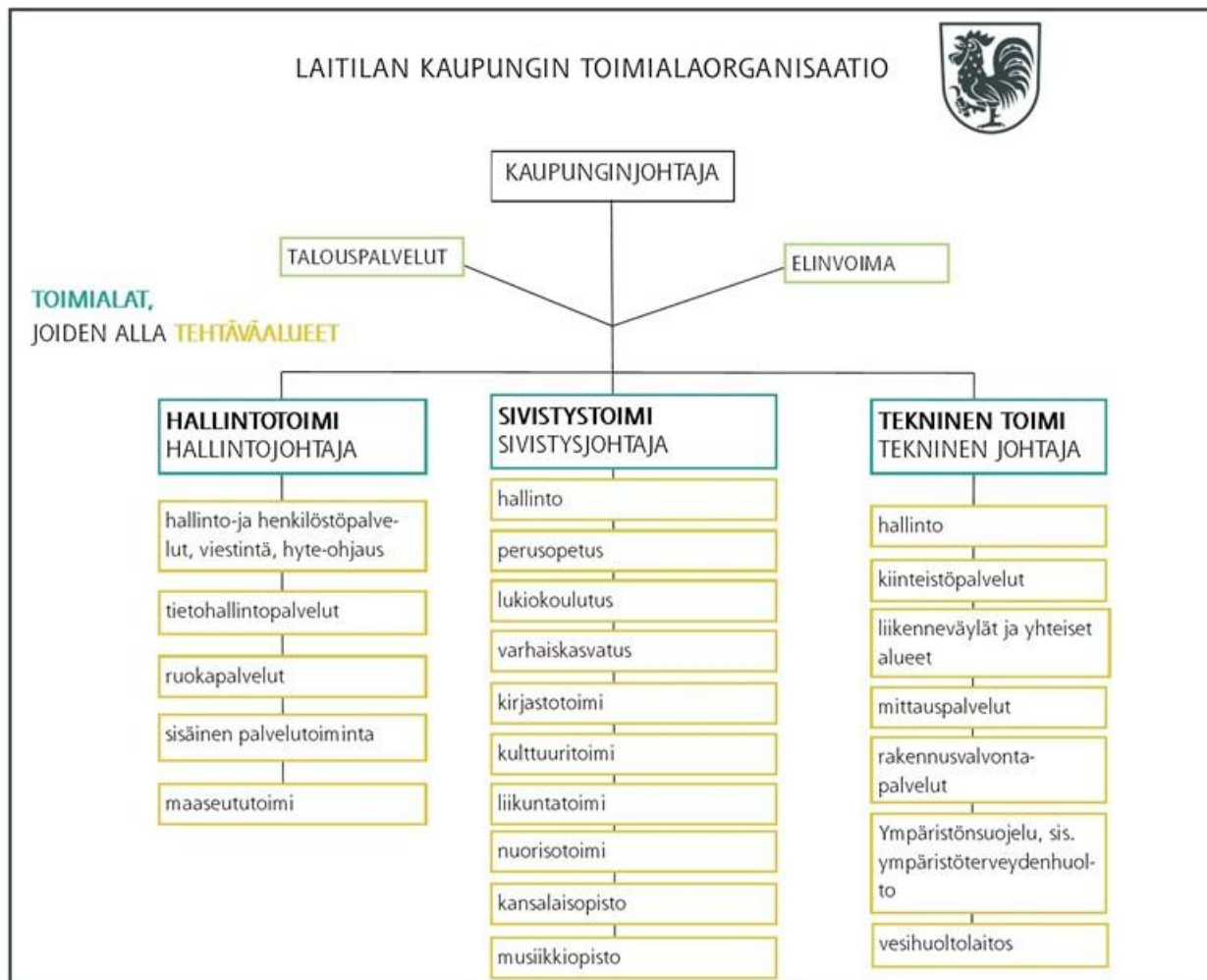
Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon lautakunta

Riitta Saloniemi, Hanna Lahtonen

LUETTELO TILIVELVOLLISISTA VIRANHALTIJOISTA

Vastuualue	Tilivelvollinen
10 Vaalit	hallintojohtaja
14 Tilintarkastus	lautakunnan pj
15 Ruokahuoltopalvelut	keittiöpäällikkö
17 Tietohallintopalvelut	tietohallintopäällikkö
18 Hallintopalvelut	hallintojohtaja
19 Sisäinen palvelutoiminta	tietopalvelu- ja työhyvinvointipäällikkö, 1.6.2024 alkaen henkilöstö- ja tietopalveluasiantuntija
20 Talouspalvelut	talousjohtaja
21 Elinkeinotoimi	elinvoimapäällikkö, työllisyys- ja maahanmuuttopäällikkö
22 Kaavoitus	kaupunkisuunnittelija
23 Asuminen	asunto- ja palvelusihteeri
25 Maaseututoimi	hallintojohtaja
26 Sivistystoimen hallinto	sivistysjohtaja
27 Varhaiskasvatus	varhaiskasvatusjohtaja
28 Perusopetus	sivistysjohtaja
29 Lukio-opetus	lukion rehtori
35 Kirjastotoimi	kirjastotoimenjohtaja
36 Kulttuuritoimi	kulttuuripäällikkö
38 Nuorisotoimi	nuorisopäällikkö
39 Liikuntatoimi	vapaa-aikapäällikkö
40 Aikuiskoulutus/Vakka-Suomen kans.op	kansalaisopiston rehtori
41 Vakka-Suomen musiikkiopisto	musiikkiopiston rehtori
57 Tekninen hallinto	tekninen johtaja
58 Liik. väylät ja alueet	työpäällikkö
59 Jätehuolto	tekninen johtaja
60 Kiinteistöt	kiinteistöpäällikkö
61 Vesihuoltolaitos	vesihuoltopäällikkö, 6.8.2024 alkaen työpäällikkö
63 Mittauspalvelut	maankäyttöinsinööri
68 Ympäristönsuojelu	ympäristöpäällikkö
69 Rakennusvalvonta	rakennustarkastaja

HALLINNON ORGANISAATIO

1.2.2. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntatalouden tila heikkeni pelättyä vähemmän vuonna 2024. Vaikuttaa siltä, että kunnat ovat onnistuneet sopeutustoimissaan. Menokasvu oli odotettua maltillisempaa. Toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 prosenttia (250 milj. euroa), mutta peräti 130 kunnassa ne pienentyivät vuoteen 2023 verrattuna. Kuntatalouden rahavirta jäi kuitenkin positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi. Toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat joutuivat ottamaan lisää velkaa 720 miljoonalla eurolla (+3,6 % vuodesta 2023), joten lainakanta kääntyi väli vuosien jälkeen kasvuun.

Kuntaliiton mukaan talouden tilan heikkenemistä selittää verotulojen aleneminen 500 miljoonalla eurolla muun muassa sote-uudistukseen liittyneiden verohäntien poistumisen takia. Kuntien taloudelliseen tilanteeseen vaikuttivat myös heikko suhdannekehitys, valtionosuuksien pieneneminen 250 miljoonalla eurolla sekä kasvaneet korkokustannukset. Toisaalta kuluja laski kuntien työttömyysvakuutusmaksujen aleneminen. Lisäksi kuntien menot työttömyysturvan rahoittamiseen pienenivät, vaikka pitkäaikaistyöttömyys nousi vuoden lopussa kovaa vauhtia.

Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 1 100 miljoonaa euroa. Tulos oli positiivinen 203 kunnassa ja negatiivinen 80 kunnassa. Energiayhtiöiden osuuksien myynti Mikkeliissä, vesilaitoksen yhtiöittäminen Tampereella sekä

Helsingin ja Espoon positiiviset tulokset kattoivat koko maan tuloksesta yli 70 prosenttia. Ilman näitä kaupunkeja kuntien tulos olisi jäänyt noin 300 miljoonaan euroon.

Heikoimman tuloksen tehneiden kuntien joukkoon sijoittuu useita isoja ja keskisuuria kaupunkeja. Sen sijaan asukaskohtaisissa tarkasteluissa heikoimpaan ääripäähän nousee pienempiä kuntia.

Mittavat investointipaineet sekä kustannuskehityksen hallinta haastavat tulevana vuosina kuntatalouden näkymiä. Rakenteellisesta alijäämästä on vaikea päästä eroon. Kuntataloudessa on rakenteellinen noin miljardin alijäämä. Heikoin näkymä on pienissä kunnissa. Kuntien talous on jatkossa entistä riippuvaisempi yleisestä talous-, työllisyys- ja verotulokehityksestä. Myös kuntakonsernien talouden merkitys korostuu entisestään.

Kuntien korkokulut kasvoivat 23 % ja korkotuotot 10 % vuodesta 2023. Kuntien korkokustannus kehittyi markkinakorkojen nousua maltillisemmin, sillä kiinteäkorkoiset lainat sekä rahoitusmarkkinainstrumentit suojasivat korkokulujen kasvua. Korkotason ei odoteta palaavan vuotta 2022 edeltävälle tasolle. Kiinteäkorkoisten lainojen korot tulevat tarkistettaviksi 5–10 vuoden välein, joten korontarkistukset todennäköisesti nostavat korkokuluja lähivuosina.

Toimintakulut kasvoivat 1,6 prosenttia (300 miljoonaa euroa). Palvelujen ostot kasvoivat jopa 8 prosenttia. Palkkojen sopimuskorotukset olivat 3 % eli noin 80 milj. euroa. Työttömyysvakuutus-, sairausvakuutus- ja tasausmaksu kevenivät: yhteensä noin 0,8 %-yksikköä (70 milj. euroa). Työttömyys lisääntyi, mutta kuntien työmarkkinatuen kustannukset vähenivät 9 prosenttia (9 milj. euroa). Sen sijaan perustoimeentulotuen kustannukset kasvoivat 5,2 % (17,7 milj. euroa).

Toimintatuotot kasvoivat 1,2 prosenttia eli vajaat 100 miljoonaa euroa. Kunnat saivat laajeneviin tehtäviin valtionavustuksia erityisesti OKM:n ja TEM:in hallinnonaloilla. Yhteensä valtion vuodelle 2024 budjetoimat valtionavustukset olivat noin 555 miljoonaa euroa. Valtionavustusmäärärahoja sekä leikattiin että lisättiin eri palveluissa.

Vuoden 2024 kunnallisverot olivat ennakoitua paremmat, mutta laskivat 3,3 prosenttia (n. 350 milj. euroa) vuodesta 2023. Kunnallisveron jaksotusmuutos paransi kertymäennustetta reilulla 350 miljoonalla eurolla verrattuna 10/2023 tehtyyn arvioon. Vajaa 95 prosenttia arvioidusta maksettavasta kunnallisverosta (noin 9,6 mrd. euroa) kertyi ennakonpidätyksinä viime vuonna. Kalenterivuonna 2023 vastaava osuus oli 92 prosenttia. Kunnallisveroa nosti 88 kuntaa ja laski 42 kuntaa (nettovaikutus +90 miljoonaa euroa).

Kuntien yhteisöverotulot laskivat 14 % (noin 300 milj. euroa). Bruttokansantuotteen volyymin arvioidaan pienentyneen 0,5 prosenttia vuonna 2024. Kuntien osuus yhteisöverosta oli 23,69 prosenttia.

Kiinteistöverot kasvoivat 6,7 prosenttia eli noin 150 milj. euroa. Kiinteistöveroprosenttien muutos lisäsi verotuloja 120 milj. euroa, josta maapohjan kiinteistöveron alarajan korotuksen osuus oli 108 milj. euroa. Rakennuskustannusindeksi oli 0,0 prosenttia (9,4 % vuonna 2023).

Valtionosuudet laskivat 6,6 prosenttia eli noin 200 miljoonaa euroa vuonna 2024. Kunnat saivat valtionosuuksia yhteensä vajaat 3,4 miljardia euroa. Sote-siirtolaskelmien tarkentuminen johti 500 miljoonan euron pysyvään vähennykseen, jota vuonna 2024 kompensoitiin 192 miljoonan euron määräaikaisella valtionosuuden lisäyksellä. Tämä erä peritään kunnilta takaisin vuosina 2025–2027. Valtionosuuksiin tehdään vuosittain monia muitakin vähennyksiä, kuten kuntien rahoitusosuus perustoimeentulouesta, joka oli 331 milj. euroa.

Peruspalvelujen valtionosuuden indeksitarkistus lisäsi valtionosuuksia 53 milj. euroa (2,2 %), mutta ilman yhden prosenttiyksikön indeksijarrua valtionosuudet olisivat lisääntyneet 24 milj. euroa enemmän. Kunnille

korvattavat laajenevat tehtävät lisäsivät valtionosuuksia 9 miljoonaa euroa (mm. sitouttava kouluyhteistyö, B1-kielen opetuksen lisääminen yhdellä viikkotunnilla).

Vuosikate heikkeni kunnissa edellisvuodesta reilulla miljardilla eurolla ollen 3,22 mrd. euroa. Vuosikate ei riittänyt rahoittamaan kuntien poistonalaisia investointeja, joten osa investoinneista jouduttiin kattamaan lainarahalla. Syömävelkaa ei kuitenkaan jouduttu juuri ottamaan. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 10 ja tilikauden tulos oli negatiivinen 80 kunnassa. Taseeseen kertynyttä alijäämää oli 15 kunnalla.

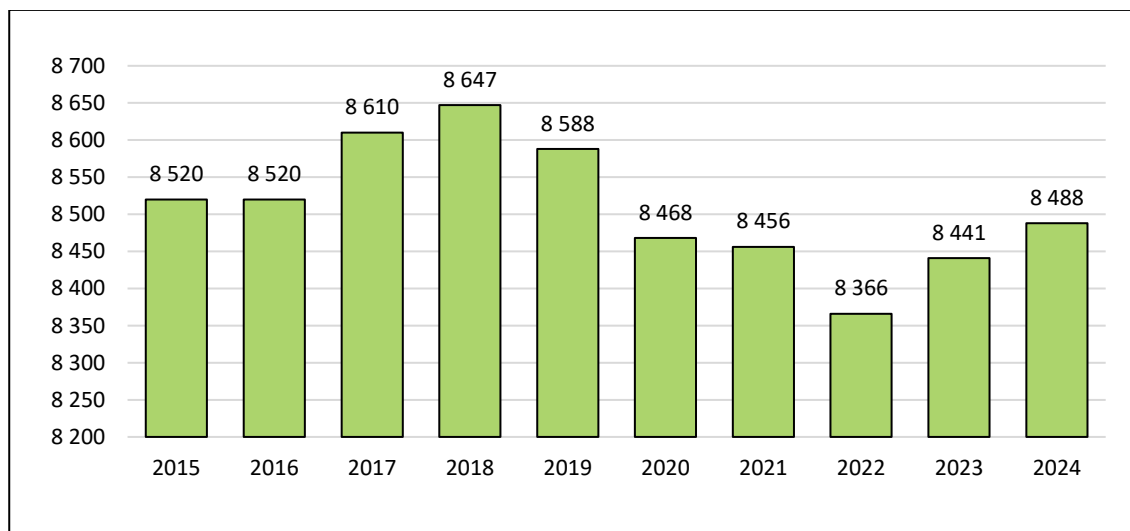
Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätösanalyysistä vuodelta 2024.

1.2.3. Laitila tilastojen valossa

Laitilan kaupungin asukasluku vuoden 2024 lopussa oli ennakkotiedon mukaan 8 488, mikä on 47 henkilöä enemmän kuin vuoden 2023 lopussa. Väkiluvun kasvu perustuu maahanmuuttoon.

Seuraavassa kaaviossa on kuvattu Laitilan kaupungin väestökehitys 2015–2024 (vuoden 2024 luku on ennakkotieto).

ASUKASLUKU

Alla olevassa taulukossa on esitetty väestömuutosten ennakkotietoja Laitilassa ja Vakka-Suomessa ajalla 1.1.2024–31.12.2024.

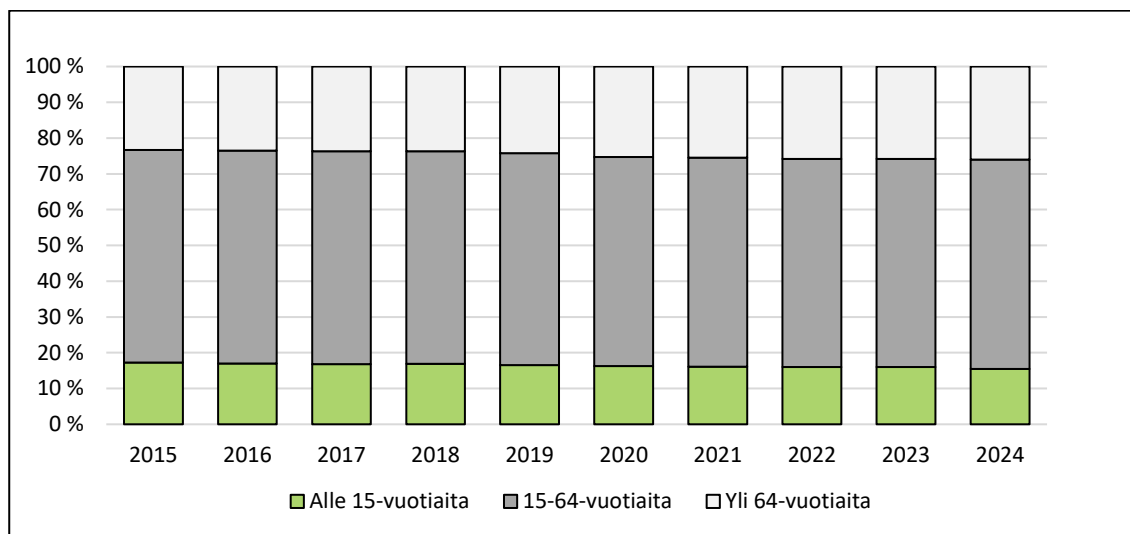
VÄESTÖNMUUTOSTEN ENNAKKOTIEDOT 1.1.2024–31.12.2024

	Laitilan kaupunki	Vakka-Suomi
Syntyneet	69	199
Kuolleet	92	425
Luonnollinen kehitys	-23	-226
Tulomuutto	307	1 269
Lähtömuutto	351	1 444
Nettomuutto	-44	-175
Nettomaahanmuutto	116	331
Kokonaismuutos	47	-75
Kokonaisväkiluku	8 488	30 133

Luonnollinen kehitys (-23) sekä kuntien välinen nettomuutto (-44) ovat negatiivisia. Nettomaahanmuutto on vertailuluvuista ainoa positiivinen (116 henkilöä).

Vakka-Suomessa väkiluku oli 30 133 henkilöä vuoden 2024 lopussa, joka on 69 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2023 (30 202).

Seuraavassa kaaviossa on kuvattu Laitilan väestön ikärakenne vuosina 2015–2024. Vuoden 2024 tieto on tilastokeskuksen ennakkotieto.

IKÄRAKENNE

Laitilan kaupungin väestön ikärakenne on kehittynyt vuodesta 2015 vuoteen 2024 siten, että 0–14-vuotiaiden osuus on pienentynyt 1,7 prosenttiyksikköä (15,5 % vuonna 2024). Samalla ajanjaksolla 15–24-vuotiaiden osuus on pienentynyt 0,4 prosenttiyksikköä (9,2 %), 25–44-vuotiaiden osuus kasvanut 1,4 prosenttiyksikköä (23,6 %), 45–64-vuotiaiden osuus on pienentynyt 1,9 prosenttia (25,7 %) ja yli 65-vuotiaiden osuus kasvanut 2,7 prosenttiyksikköä (26 %).

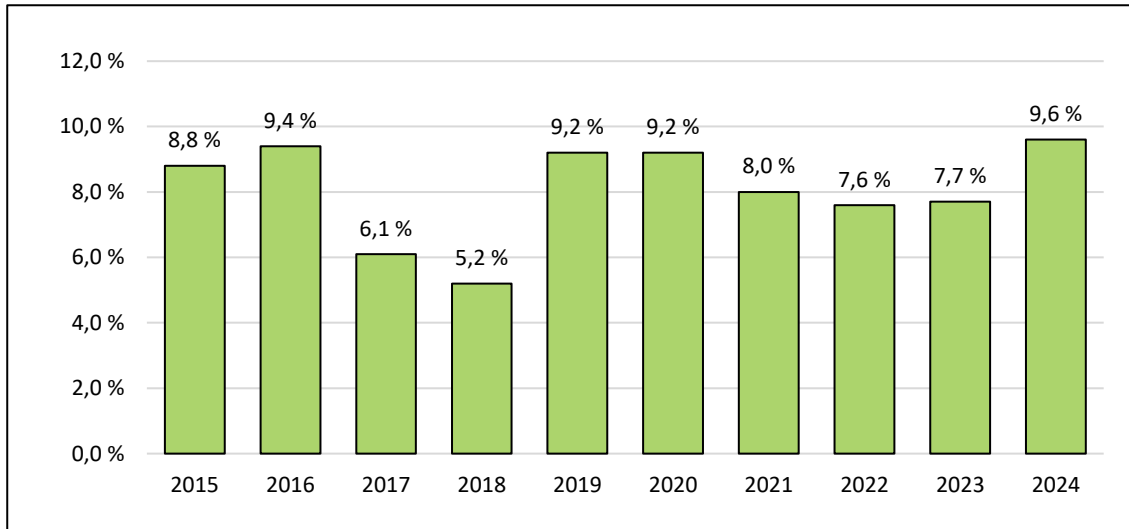
Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan väkiluku Laitilassa laskee ja on 8 010 vuonna 2040. Yli 65-vuotiaiden suhteellinen osuus Laitilan väestöstä nousee 28,2 prosenttiin vuonna 2040, kun se vuonna 2024 on ollut 26 prosenttia.

Varsinais-Suomen alueen ikäjakauma vuonna 2024 oli vastaavasti seuraava: 0–14-vuotiaat 13,8 %, 15–24-vuotiaat 11,5 %, 25–44-vuotiaat 26 %, 45–64-vuotiaat 24,5 % ja yli 65-vuotiaat 24,3 %.

Laitilan kaupungin työttömyysaste oli 9,6 prosenttia joulukuussa 2024 (7,7 % 12/2023). Työttömiä työnhakijoita (ml. lomautetut) oli yhteensä 376, joista miehiä oli 192 ja naisia 184. Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 35 ja yli vuoden työttömänä olleita oli 76 (2023: 67). Samana ajankohtana avoimia työpaikkoja oli yhteensä 50 (2023: 59). Varsinais-Suomessa työttömyysaste vuoden 2024 joulukuussa oli 11,5 prosenttia eli 1,2 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin.

Alla olevassa kaaviossa on kuvattu Laitilan kaupungin työttömyysastetta vuosina 2015–2024.

TYÖTTÖMYYSASTE

Tilastokeskuksen tietojen mukaan Laitilan kaupungin työpaikkaomavaraisuus on 100,9 prosenttia vuonna 2023 (99,1 prosenttia v. 2022). Työpaikkaomavaraisuus kasvoi 1,8 prosenttia vuotta aiemmasta. Työllisten määrä oli 3 917 vuonna 2024 (3 940 vuonna 2023).

1.2.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin tilikauden ylijäämä on 2,2 milj. euroa ja tilikauden tulos 2,1 milj. euroa ylijäämäinen. Vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa tilikauden tulos arvioitiin 1,1 milj. euroa alijäämäiseksi. Valtuusto hyväksyi muutoksia talousarvioon yhteensä 2,4 milj. euron edestä, joten tilikauden tulos muodostui 0,9 milj. euroa lopullista talousarviota paremmaksi. Tilanne oli poikkeuksellinen, koska valtuuston hyväksymät muutokset olivat pääsääntöisesti tulosta parantavia säästöjä sekä tulonlisäyksiä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2023 talousarvion vuodelle 2024. Lisäksi valtuusto päätti, että vuoden 2024 aikana laaditaan talouden tasapainottamisohjelma suunnittelukaudeksi 2025–2027. Osa talouden tasapainottamistoimenpiteistä kohdistui jo vuoteen 2024 ja säästöjä syntyi pitkin vuotta siitä lähtien, kun talouden tasapainottamisohjelman laatiminen käynnistyi helmikuussa. Lopulta kaikkiaan 83 % tehtäväalueista alitti kulutasonsa eli teki säästöjä. Näistä 71 prosenttia oli olennaisia vähintään viiden prosentin poikkeamia, joten valtuusto sai käsiteltäväkseen osan määrärahamuutoksia tavallista myöhemmin, vasta helmikuussa 2025. Kaupungin hallintosäännön 88 § mukaan talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Alkuperäinen talousarvio laadittiin ilman talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joten ero alkuperäisen ja muutetun talousarvion välillä on merkittävä. Laitila onnistuikin säästötoimenpiteissään jopa odotettua paremmin ja oli yksi niistä 130 kunnasta, jonka toimintakate pienentyi vuoteen 2023 verrattuna.

Vuonna 2024 verotuloja kertyi yhteensä 18,1 milj. euroa eli noin 0,3 milj. euroa (1,6 %) vähemmän kuin vuonna 2023. Kunnallisveroa tilitettiin kaupungille noin 13,9 milj. euroa, joka on 45 t euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Yhteisöveroja kertyi vajaat 1,9 milj. euroa eli 0,5 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Vuonna 2024 kiinteistöveroprosentit olivat seuraavat: vakituinen asunto 0,41 %, muu rakennus 1 % ja yleinen rakennukset 0,93 % ja yleinen maa-alueet 1,3 %. Kiinteistöverojen tuotto oli 2,4 milj. euroa eli vajaat 0,3 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2023. Kasvu johtuu pääosin vuoden 2024 alussa voimaan astuneesta kiinteistöverolain 11 §:n muutoksesta, jossa maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti eriytettiin yleisestä kiinteistöveroprosentista ja sen vaihteluvälin alarajaa korotettiin 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin. Myös kiinteistöveron rakennuskustannusindeksin nousun aiheuttama rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus 2,1 prosentilla kasvatti omalta osaltaan kiinteistöveron tuottoa vuonna 2024.

Valtionosuuksien toteutuma oli 12,4 milj. euroa, josta 1,7 milj. euroa oli verotulomenetysten kompensatiota. Valtionosuuksia saatiin vajaat 0,5 miljoonaa euroa (3,6 %) vähemmän kuin vuonna 2023. Toteuma ylitti kuitenkin talousarvion 0,4 milj. eurolla.

Laitilan kaupungin ulkoiset toimintatuotot vuonna 2024 olivat 9,5 milj. euroa, joka on 1,1 milj. euroa varsinaista talousarviota enemmän. Merkittävä poikkeama johtui pääasiassa kotoutumiskorvauksista sekä hankeavustuksista. Lisäksi tulojen kasvuun vaikuttivat muun muassa taksojen korotukset, työllistämistuet, ulko-paikkakuntalaisten oppilaspaiikkojen tuotot, takautuvasti maksettu S2 opetuksen järjestäminen, TE-muutuskulukorvaukset sekä suomen kielen myyntikoulutusten odotettua suurempi volyymi. Toimintatuotot kasvoivat edellisvuodesta 120 t euroa (1,3 %), kun koko kuntasektorilla ne kasvoivat keskimäärin 1,2 prosenttia.

Laitilan kaupungin ulkoiset toimintakulut vuonna 2024 olivat yhteensä 32,5 milj. euroa. Ulkoiset toimintakulut laskivat vuodesta 2023 yhteensä 2,3 prosenttia, kun koko kuntasektorilla ulkoiset toimintakulut kasvoivat ennakkotietojen mukaan noin 1,6 prosenttia. Henkilöstökulut yhteensä laskivat 1,7 prosenttia. Palkat ja palkkiot laskivat prosentin (169 t euroa) ja sivukulut yhteensä 4,6 prosenttia (183 t euroa). Kunnissa palkat ja palkkiot kasvoivat ennakkotietojen mukaan 1,2 % ja sivukulut laskivat 3,3 prosenttia. Sivukulut laskivat, koska kuntatyönantajan työttömyysvakuutus-, sairausvakuutus- ja tasausmaksu kevenivät yhteensä noin 0,8 %-yksikköä. Vuoden 2024 sopimuskorotukset palkkoihin olivat noin 3 prosenttia.

Sairausvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja kansaneläkelaitoksen korvauksia saatiin yhteensä 274 755 euroa, joka on 30 343 euroa vähemmän kuin vuonna 2023.

Palvelujen ostot vähenivät 0,8 prosenttia (52 t euroa) ja olivat 8,9 % (0,6 milj. euroa) arvioitua pienemmät, vaikka koko kuntasektorilla palvelujen ostot kasvoivat noin 8 prosenttia.

Alitus talousarvioon johtuu useista eri tekijöistä. Osa talouden tasapainottamistoimenpiteistä kohdistui jo vuoteen 2024, joka toi säästöjä erityisesti henkilöstökuluihin ja palvelujen ostoihin. Esimerkiksi irtisanoutuneiden tilalle tai määräaikaisten tehtävien päätyttyä ei välttämättä palkattu uusia henkilöitä. Tilojen käyttöä tehostettiin ja palveluhankintoja karsittiin. Kaikki säästöt eivät kuitenkaan olleet suunniteltuja. Esimerkiksi uusien järjestelmien käyttöönotot viivästyivät, jolloin järjestelmien vuosimaksuissa säästettiin, mutta toisaalta henkilöstön kuormitus kasvoi ja työn mielekkyys heikkeni, koska työvaiheita ja raportointeja jouduttiin tekemään manuaalisesti. Järjestelmien käyttöönoton viiveet viivästyttivät myös esimerkiksi yleiskaavaa var-ten laadittavien selvitysten aikataulua. Henkilöstön vaihtuvuus puolestaan hankaloitti ja viivästytti investointihankkeiden toteutusta. Lasten kotihoidontukea käytettiin huomattavasti ennakoitua vähemmän eli käytännössä lapsia viedään hoitoon yhä nuorempina.

Aine- ja tarvikekulut toteutuivat 14 % (0,5 milj. euroa) arvioitua pienempinä. Merkittävä poikkeama johtuu muun muassa sähkö- ja lämmityskuluista, jotka oli arvioitu huomattavasti toteutunutta korkeammiksi. Sähkö- ja lämmityskuluihin vaikuttaa merkittävästi niin keliolosuhteet kuin sähkön markkinahinta. Aine- ja tarvikekulut kuitenkin kasvoivat edellisvuodesta 0,8 %, kun koko kuntasektorilla ne pienentyivät 6,7 %. Tähän vaikuttaa osittain tiliöintivirheiden korjaukset. Asiakaspalvelujen ostoihin oli kirjattu virheellisesti muun muassa vesilaskuja, jotka korjattiin oikeaan tilikategoriaan. Tästä syystä palvelujen ostot sekä aine- ja tarvikekulut eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisvuoteen.

Muut toimintakulut toteutuivat talousarvion mukaisesti jääden 18 % (343 t euroa) edellisvuotta pienemmiksi. Ennakkotietojen mukaan muut toimintakulut kasvoivat kunnissa 1,3 prosenttia. Muiden toimintakulujen määrään vaikuttavat esimerkiksi vahingonkorvaukset, omaisuuden myyntitappiot ja luottotappiokirjaukset. Poikkeuksena pääsääntöön Kasitien yrityskeskuksen ja Winnovan hallin myyntitappiot kirjattiin satunnaisiin eriin, eivätkä ne näin ollen näy käyttötalouden muissa toimintakuluissa. Tämä johtuu siitä, että erän kirjaaminen muihin kuluihin olisi olennaisesti vääristänyt ja haitannut tuloseurantaa. Lisäksi erä on luonteeltaan olennainen, tavanomaisesta toiminnasta poikkeava ja kertaluonteinen.

Perusopetuksen toimintaympäristöön vaikutti edelleen Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Valmistavasta opetuksesta siirtyi syksyllä 2023 perusopetukseen runsaat 40 oppilasta ja 15 oppilasta syksyllä 2024. Perusopetukseen siirtyneiden oppilaiden opintoja tuettiin viiden lisäopettajan avulla lukuvuonna 2023–2024 ja kolmen lisäopettajan avulla lukuvuonna 2024–2025. Perusopetuksen oppilaista 16,6 %:lla oli äidinkieli muu kuin suomi. Tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevia oppilaita oli perusopetuksen oppilaista noin 30 %, joka on enemmän kuin maassa keskimäärin. Laitilan kyläkoulun, Itäkulman koulutalo, lakkautettiin 1.8.2024 alkaen ja Itäkulman ryhmäperhepäivähoitokoti lopetettiin 31.7.2024.

Haastavan työmarkkinatilanteen vuoksi kaupungin osuus työmarkkinatukimenoista pysyi edellisen vuoden tapaan korkealla tasolla, mutta jäi kuitenkin hiukan arvioitua pienemmäksi.

Laitilan kaupungin toimintakate pieneni edellisvuodesta 3,7 prosenttia (0,9 milj. euroa). Koko kuntasektorilla toimintakatteen arvioitiin kasvaneen 1,6 prosenttia helmikuussa julkaistun kuntien tilinpäätösarvion mukaan.

Vuosikate vuonna 2024 oli 7,1 milj. euroa, kun se edellisvuonna oli 7 milj. euroa. Vahvaan vuosikatteeseen on useita syitä. Valtionosuudet toteutuivat 3,5 % (0,4 milj. euroa) ja verotuotot 3 % (0,5 milj. euroa) arvioitua korkeampina. Lisäksi toimintakulut toteutuivat jopa 6,7 % (2,4 milj. euroa) arvioitua pienempinä ja toimintatuotot 13,6 % (1,1 milj. euroa) arvioitua suurempina. Verotuotot kuitenkin laskivat 1,6 % (0,3 milj. euroa) ja valtionosuudet 3,6 % (0,5 milj. euroa) edellisvuodesta. Koko kuntasektorilla verot laskivat yhteensä 3,5 % ja valtionosuudet 6,6 %.

Poistot pysyivät suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Arvonalentumiskirjauksiin kirjattiin Itäkulman koulun, meijerin sekä terveystalon kiinteistöt. Kyseisissä kiinteistöissä ei ole enää kaupungin palvelutoimintaa ja niitä on yritetty myydä. Lisäksi terveystalouden kiinteistön poistosuunnitelmaa muutettiin vanhojen investointien osalta vastaamaan vuonna 2013 käyttöön otettuja poistoaikoja. Näin ollen Terveystalouden omaisuusarista alas kirjattiin se osuus, jossa poistoaika oli vuonna 2013 voimaan astuneiden poistoaikojen myötä jo kulunut kokonaan umpeen. Terveystalouden kiinteistö tulee yhtiöittämään vuoden 2025 aikana, sillä Varsinais-Suomen hyvinvointialue on ilmoittanut, ettei se ota optiokautta käyttöön Terveystalouden osalta.

Korkokulut kasvoivat Laitilassa 9,4 % (45 t euroa), kun koko kuntasektorilla ne kasvoivat ennakkotietojen perusteella 23 prosenttia. Kasvu johtuu siitä, että vuonna 2022 Euroopan keskuspankki aloitti mittavat

koronnostot kiihtyvää inflaatiota hillitäkseen ja lyhytaikaisten lainojen korot nousivat nopeasti. Vaikka korot ovat sittemmin laskeneet, ovat uusien pitkäaikaisten lainojen korot jääneet totuttua korkeammalle tasolle. Vanhojen matalakorkoisten lainojen suhteellinen osuus lainakannasta puolestaan on pienentynyt lainanhennysten myötä. Kaupungin lainojen korkosuojausaste 85,9 % (70,2 % vuonna 2023) oli korkea ja keskiporko 1,59 % pysyi yleiseen korkotasoon nähden maltillisena (1,61 % vuonna 2023).

Käyttötalouden nettomenot kehittyivät vuonna 2024 edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna seuraavasti. (Vertailussa ovat mukana myös sisäiset erät. Vuodesta 2020 lähtien sisäiset vuokrat on sisällytetty toimintakuluihin, kun ne vielä vuonna 2019 kirjattiin kustannuslaskennallisiin menoihin. Vuokratulot jakaantuvat pääomavuokraosuuteen, joka on kohdennettu hallintotoimeen sekä ylläpitovuokraan, joka on kohdennettu tekniseen toimeen. Vuodesta 2022 lähtien myös siivouskulut ovat olleet osana sisäistä vuokraa. Aiemmin siivouskulut kirjattiin kustannuslaskennallisina erinä. Työterveyshuollon kustannukset on vuodesta 2023 lähtien kirjattu yksiköiden toimintakuluiksi. Aiemmin ne kirjattiin kustannuslaskennallisina erinä. Kustannuslaskennalliset erät vaikuttavat toimintakatteeseen, mutta eivät ole mukana toimintakuluissa ja -tuloissa. Kyseiset kustannukset jaetaan kustannuspaikoille palkkakulujen suhteessa ja ne vaikuttavat jokaisen toimialan toimintakatteeseen. Kustannuslaskennalliset tulot vaikuttavat hallintotoimen, elinvoiman erillisyksikön ja talouspalveluiden erillisyksikön toimintakatteeseen.)

Hallintotoimen toimintakate (3,4 milj. €) vahvistui edellisvuodesta 16,7 prosenttia. Toimintamenot laskivat 13,6 prosenttia ja toimintatulot laskivat 4,6 prosenttia. Hallintotoimen nettomenot ovat positiiviset pääomavuokratuloista johtuen.

Elinvoiman erillisyksikön toimintakate (-0,97 milj. €) heikkeni 7,5 prosenttia. Toimintamenot kasvoivat 10,4 prosenttia ja toimintatulot 17,8 prosenttia.

Talouspalveluiden erillisyksikön toimintakate (-0,093 milj. euroa) vahvistui 8,8 prosenttia. Toimintamenot kasvoivat 4,8 prosenttia ja toimintatulot (1 t euroa) laskivat 72,8 prosenttia.

Sivistystoimen toimintakate (-23,3 milj. €) vahvistui 2,5 prosenttia. Toimintatulot laskivat 3,4 prosenttia ja toimintamenot laskivat 3 prosenttia.

Vakka-Suomen kansalaisopiston toimintakate (-0,8 milj. €) vahvistui 9,4 prosenttia. Toimintamenot laskivat 4,8 prosenttia ja toimintatulot nousivat 1,8 prosenttia.

Vakka-Suomen musiikkiopiston toimintakate (-0,8 milj. €) vahvistui 2,2 prosenttia. Toimintamenot vähenivät 4,3 prosenttia ja toimintatulot 6,7 prosenttia.

Teknisen toimen toimintakate (-0,4 milj. €) heikkeni 313,8 prosenttia. Toimintamenot laskivat 6,1 prosenttia ja toimintatulot laskivat 12,4 prosenttia edellisvuodesta.

Rakennus- ja ympäristötoimen toimintakate (-0,26 milj. €) heikkeni edellisvuodesta 14,2 prosenttia. Toimintamenot nousivat 17,2 prosenttia ja tulot kasvoivat 23 prosenttia.

VUONNA 2024 TOIMIALAT OVAT KEHITTÄNEET TOIMINTAANSA SEURAAVALLA TAVALLA

Vuonna 2024 kaupunki laati talouden tasapainottamisohjelman kaudelle 2024–2027 ja kävi koko henkilöstöä koskevat YT-neuvottelut. Osa talouden tasapainottamistoimenpiteistä kohdistui jo vuoteen 2024. Samalla kaupunki valmistautui vuonna 2025 toteutettavaan TE-uudistukseen ja terveyskeskuskiinteistön yhtiöittämiseen.

Sivistystoimi

- Hallinto
 - o Perusopetuksen kokonaisselvitys ja kouluverkon tarkastelu
 - o Talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2024–2027
 - o Sivistystoimen hallinnon organisaatiouudistus
 - o Pyhärannan kirjastopalveluiden tuottaminen
 - o Uimahallin palveluiden siirtäminen omaksi toiminnaksi
- Varhaiskasvatus
 - o työhyvinvointi
 - o leikki- ja leikkiympäristöt
 - o digitalisaation edistäminen ja kehittäminen
 - o kaksivuotinen esiopetus
 - o esimiesjärjestelyt
- Perusopetus
 - o Perusopetuksen kokonaisselvityksen ensimmäisen vaiheen toimeenpano ja jatkokehittäminen
 - o Päivitetyin digipolun jalkauttaminen kouluarkeen
 - o Hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisääminen (kaveritaidot, tunne- ja vuorovaikutustaidot)
 - o Sitouttava kouluyhteistyö ja poissaolojen ehkäiseminen
 - o Suvaitsevaisuuden lisääminen ja rasismien ennaltaehkäisy
 - o Liikunnallisuuden lisääminen ja kehittäminen osana kouluyhteisöä
- Lukio
 - o Oppimisen tuen kehittäminen
 - o nivelvaiheyhteistyö (9.lk-lukio)
 - o kansainvälinen toiminta
 - o hallinnon uudistaminen
- Kirjastotoimi
 - o Laitilan monikielisuuden ja monikulttuurisuuden esille nostaminen Laitilan kuukauden kieli -tapahtumien avulla
 - o Kuntien yhteisen e-kirjaston käyttöönotto
 - o Monikko-salin esitystekniikan uudistaminen
- Kulttuuritoimi
 - o Kauppilan umpipiha -museon perusnäyttelyuudistuksen myötä toiminnan kehittäminen
 - o Laitilan oman kulttuurifoorumin vakiinnuttaminen osaksi toimintaa
- Nuorisotoimi
 - o koulunuorisotyön kehittäminen
 - o Ankkuritiimin perustaminen Vakka-Suomen alueelle yhteistyössä Varhan kanssa
- Liikuntatoimi
 - o Voimaa vanhuuteen -mentorointiohjelman käynnistäminen
 - o Liikuntapalvelujen kehittäminen
 - uimahallin siirtyminen omaksi toiminnaksi
 - liikuntaneuvonta ja elintapaohjaus (käynnistäminen/suunnittelu)
 - mukana kutsuntaikäisten interventiossa

- tapahtumissa yhteistyötä lukion kanssa
- Vakka-Suomen musiikkiopisto
 - o Oppilashallinto-ohjelman vaihtaminen, oppilaiden opintojen kirjaamisen kehittäminen, toimitorutiinien kehittäminen
 - o Opettajien pedagogisten taitojen kehittäminen
 - lasten ja nuorten tunnesäätelyn haasteet ja keinot
 - resilienssin käsite ja sen lisääminen sekä opettajan omassa työssä että oppilaiden arjessa
 - musiikkiterapian keinot lasten ja nuorten kanssa työskentelyssä
 - työhyvinvointi osana arjen toimijuutta
 - ratkaisukeskeisiä ja kognitiivisia työkaluja opetustilanteiden haasteiden kohtaamiseen
 - varttuneiden ja työikäisten oppilaiden opettaminen
 - tekoäly ja musiikkikasvatus
 - o henkilöstölle jännittäjäryhmän ohjaajakoulutus
- Vakka-Suomen kansalaisopisto
 - o Kestävän tulevaisuuden sertifikaatin toimenpiteet
 - o Osaamisperusteisten kurssien opetussuunnitelma ja opintopistekurssien toteutus
 - o Maahanmuuttajien kieltenopetuksen kehittäminen sekä omien toimenpiteiden että erillisten hankkeiden kautta
 - o Yhteistyön pohjustaminen tulevien kunnallisten työvoimatoimijoiden kanssa
 - o Kurssitoiminnan arvioinnin kehittäminen ja palautteen hyödyntäminen osana kurssisuunnittelua

Hallintotoimi:

- Ruokapalvelut:
 - o Tuotannonohjausjärjestelmään lisätty etikettitulostin erityisruokavalioihin
 - o Lautashävikin seuranta Kappelinmäen koulun ruokailussa
- Tietohallintopalvelut:
 - o Organisaation tietoturvan kehittämistoimet
 - o Sisäisen palvelutoiminnan kehittäminen (tikettijärjestelmä)
 - o Organisaation toimintaa tukevien järjestelmien käyttöönotot ja niissä teknisenä asiantuntijana toimiminen
 - Promid-työajanseuranta
 - Rondo-arkistointijärjestelmä
 - Trimble Locus -paikkatieto-ohjelma
 - Kaupungin kotisivujen uusiminen
 - TE-palvelujen siirtymävalmistelu
- Hallintopalvelut:
 - o uusien järjestelmien kilpailutukset ja käyttöönotot (mm. sähköisen pitkäaikaistaltioinnin käyttöönoton aloitus, työajanseuranta ja -suunnittelu, työkalu johtoryhmätyöskentelyyn)
 - o henkilöstösuunnitelmien ja ohjeistusten laatiminen ja päivittäminen
 - o hallintosäännön päivittäminen
 - o kuntalaisille suunnattu turvallisuuskysely joulukuussa
 - o koko kaupunkiorganisaation säännölliset esihenkilötapaamiset
 - o kaupunginviraston ruokalatoiminnan uudelleen järjestely

- useita paikallisneuvotteluja sekä YT-menettelyjä (mm. koko kaupungin henkilöstöä koskevat)
- TE-uudistuksen henkilöstömuutokset
- yhdistisyhteistyö (mm. yhteiset tilat virastotalolle)
- vakanssiluettelon laatiminen
- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoitua
- kaupungin varautumissuunnitelman yleisen osan, kriisiviestitäs suunnitelman sekä tietohallinnon ja ruokapalvelujen varautumissuunnitelmien päivittäminen
- osallistuminen ruokapalvelujen näkökulmasta perusopetuksen kehittämistyöhön
- mukana liikenneturvallisuustyöryhmässä, Hinku-työryhmissä sekä kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyöpalaverissa
- toimialojen ja esihenkilöiden neuvontaa ja selvittelyitä
- palkkasihteerin vakanssin lopettaminen
- hyvinvointikoordinaattorin tehtävää ei täytetty 1.8.2024 alkaen. Tehtävät sisällytettiin muihin vakansseihin.
- Sisäinen palvelutoiminta:
 - tietopalvelu- ja työhyvinvointipäällikön tehtävänimike muutettiin henkilöstö- ja tietopalveluasi-
antuntija-tehtävänimikkeeksi;
 - samalla muokattiin myös tehtäväkuva (esim. tarkastuslautakunnan sihteerisy siirtyi hallintosih-
teerille, tilalle vanhusneuvoston sihteerisy, 1.8.24 alkaen hyte-koordinaattorin työtehtävät)
 - henkilöstökertomuksen ja koulutussuunnitelman esitystapaa on päivitetty
 - työsuohdepolkupyöräetua on käyttänyt 25 työntekijää
- Johdon tuki ja viestintä:
 - viestintä ja IT ottivat käyttöön Matomo-analytiikkapalvelun (vaihtoehtona Google Analyticsille),
jonka avulla voidaan seurata muun muassa kaupungin nettisivujen liikennettä ja suosituimpia
julkaisuja sekä kohdistaa tiettyihin julkaisuihin ja sosiaalisen median kampanjoihin seuranta niin
halutessaan (linkit), apuna toimii myös palveluun kytketty Google Search Console -> kaikki ke-
rätty data kuuluu organisaatiolle itselleen, Matomo-raportteja voi myös räätälöidä.
 - viestinnässä lisätty yhteistyötä eri organisaatioiden ja yritysten kanssa: esimerkiksi Laitila il-
masto-ohjelma ja Hinku-tulokset 2023 sekä Asukaskysely 2024, myös kuntalaisten arkiliikkumi-
seen ja liikuntaan sekä terveydenhuoltoon ja ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon liittyvät
teemat ovat olleet esillä, samoin terveydenhuollon sektorilla avun saannin sujuvoittamiseen liit-
tyviä sisältöjä on nostettu eri viestintäkanavissa Varhan toivomuksesta.
 - Vuonna 2024 ja edelleen vuonna 2025 jatkunut viestinnällinen yhteistyö Turun työllisyyspalvelu-
jen kanssa on korostunut eri muodoissaan: Turun Työllisyysalueen oma viestintäryhmä, jossa
mukana Varsinais-Suomen alueen lähikunnat -> sisäinen viestintä Laitilan Työllisyyspalvelujen
yksikön kanssa (ajankohtaiset asiat, tärkeät huomiot ja aikataulut) sekä Laitilan Työllisyyspalve-
lujen ulkoisen ja erityisesti asiakasviestinnän suunnittelua (mainokset, nettisivupäivityksiä, sosi-
aalisen median asiat)
 - Sosiaalisen median viestintää, erityisesti Instagram-alustan käyttöä, tehostettu useampien pos-
tausten ja re-marketing-periaatteen avulla (tapahtumat, tilaisuudet, kutsut ja kyselyt)

Tekninen toimi

- Trimble-ohjelmiston käyttöönotto ja sisäänajo (rak. valvonta, kaavoitus, ymp., kunn. tekn.)
 - asiointi muuttunut sähköiseksi

- o käyttöönotto jatkuu edelleen

Elinvoiman erillisyksikkö

Elinvoiman erillisyksikön työllisyyspalveluissa on vuoden aikana sopeutettu työtoimintaa lainsäädäntömuutosten vaatimusten mukaan ja samalla kehitetty toimintaa vastaamaan tarpeita. Työllisyyspalvelu uudistukseen liittyen on suunniteltu Laitilan työllisyyspalveluita osana Turun työllisyysaluetta ja oltu aktiivisesti mukana työllisyysalueen kehittämisessä.

Talouspalvelut:

- Talouden tasapainottamisohjelman laatiminen yhteistyössä toimialojen kanssa.
- TE24-uudistuksen valmistelu.
- Talousjärjestelmien uusimiseen valmistautuminen yhteistyössä muiden Vakka-Suomen kuntien kanssa.
- Mukana Trimble Locus -ohjelman maaomaisuuden käyttöönottoprojektissa.
- CGI DataCycle360 – sähköisen pitkäaikaistaltiointijärjestelmän käyttöönotto kirjanpitoaineiston osalta.
- Sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen valmistautuminen.
- Konsernin kiinteistöyhtiöiden omistusjärjestelyjen muutokset: Koy Papinranta ja Koy Laurinpelto fuusioitiin Koy Laitilan taloihin 1.11.2024 lukien.
- Pääkassanhoitajan vakanssin lakkauttaminen.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TALOUSARVION VERTAILU:

- Ulkoiset toimintakulut (32,5 milj. €) olivat 0,7 milj. euroa pienemmät kuin muutetun talousarvion määrärahat ja 2,4 milj. euroa varsinaista talousarviota pienemmät.
- Ulkoiset toimintatuotot (9,5 milj. €) muodostuivat 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota ja 1,1 milj. euroa varsinaista talousarviota suuremmiksi.
- Vuosikate (7,1 milj. €) muodostui 2 milj. euroa muutettua talousarviota suuremmaksi ja 4,5 milj. euroa varsinaista talousarviota paremmaksi.
- Tilikauden tulos (2,1 milj. €) oli 0,9 milj. euroa muutettua talousarviota parempi ja 3,4 milj. euroa varsinaista talousarviota parempi.
- Kunnallisveroa tilitettiin 684 882 euroa varsinaista talousarviota enemmän. Kiinteistöveroa tilitettiin 54 604 euroa arvioitua enemmän ja osuus yhteisöveron tuotosta jäi 209 312 euroa arvioitua pienemmäksi. Yhteensä verotuloja saatiin 530 173 euroa arvioitua enemmän.
- Vuoden 2024 aikana valtuusto hyväksyi käyttötalouden määrärahamuutoksia yhteensä 2 436 546 euroa.

Kaupunginvaltuuston käyttötalouteen hyväksymät **määrärahamuutokset** olivat seuraavat:

- Vaalit toimintatuotot -4 000 € ja toimintakulut -5 400 €
- Tilintarkastus toimintakulut -5 250 €
- Ruokapalvelut toimintatuotot -117 000 € ja toimintakulut -25 000 €
- Tietohallintopalvelut toimintatuotot 8 400 € ja toimintakulut -91 500 €
- Hallintopalvelut toimintatuotot 110 000 € ja toimintakulut -21 600 €
- Sisäinen palvelutoiminta toimintatuotot -13 000 € ja toimintakulut -56 000 €
- Elinkeinotoimi toimintatuotot 426 000 € ja toimintakulut -63 000 €
- Kaavoitus toimintatuotot -3 500 € ja toimintakulut -50 000 €

- Asuminen toimintakulut -109 000 €
- Sivistystoimen hallinto toimintatuotot 2 000 € ja toimintakulut -34 885 €
- Varhaiskasvatus toimintakulut -382 116 €
- Perusopetus toimintatuotot 250 000 € ja toimintakulut -257 043 €
- Lukio-opetus toimintatuotot 19 000 € ja toimintakulut -21 202 €
- Kirjastotoimi toimintatuotot 2 500 € ja toimintakulut -67 940 €
- Kulttuuritoimi toimintatuotot 2400 € ja toimintakulut -37 900 €
- Nuorisotoimi toimintatuotot 28 000 € ja toimintakulut 41 500 €
- Liikuntatoimi toimintatuotot -10 000 € ja toimintakulut -319 300 €
- Kansalaisopisto toimintatuotot 44 100 € ja toimintakulut -78 000 €
- Musiikkiopisto toimintatuotot -10 000 € ja toimintakulut -9 210 €
- Tekninen hallinto toimintatuotot -45 000 € ja toimintakulut -20 000 €
- Liikenneväylät ja -alueet toimintakulut -60 000 €
- Jätehuolto toimintatuotot 9 000 € ja toimintakulut -6 500 €
- Kiinteistöt toimintatuotot -26 100 €
- Mittauspalvelu toimintatuotot 1 800 € ja toimintakulut -26 500 €
- Ympäristönsuojelu toimintatuotot -2 300 € ja toimintakulut 24 400 €
- Rakennusvalvonta toimintatuotot 34 000 €

INVESTOINNIT

Investointiosan menot olivat yhteensä 4 milj. euroa ja siten varsinaista talousarviota 0,9 milj. euroa pienemmät. Valtuusto hyväksyi investointiosaan lisämäärärahoja yhteensä 786 300 €, jolloin investointien muutetut talousarviomenot olivat 5 731 800 €. Varsinaiset määrärahalisäykset on eritelty tarkemmin alla.

Suurimmat yksittäiset **toteutuneet investointikohteet** vuonna 2024 olivat:

- Kotoharju asemakaava-laajennus 310 529 €
- Urheilutalon peruskorjaus 347 786 €
- Koulutien alkupään ja Kananpolku 196 342 €
- Katuvalojen saneeraus 301 021 €
- Varppeen paloperm. saneeraus 223 204 €
- Viemäriverkosto Kovero 183 309 €
- Uimahallin vesikaton uusinta 173 530 €
- Kaupungintalon jäähdytysyksikkö 173 947 €

Valtuusto myönsi investointeihin **määrärahamuutoksia** seuraavasti:

- Urheilutalon peruskorjaus 300 000 €
- Kotisivujen uusiminen 16 000 €
- Palke 5 purunpoisto 44 000 €
- Sähköinen pitkäaikaistaltiointi 42 000 €
- Etäasiakaspalvelupiste 16 500 €
- Kodjala tekninentyö purunpoisto 11 000 €
- Kotoharju asemakaava-laajennus 98 000 €
- Koulutien alkupään ja Kananpolku 100 000 €
- Päällystysohjelman mukaiset -102 000 €
- Katuvalojen saneeraus 102 000 €

- Varpeen lähiliikuntapaikka -200 000 €
- Varavoimakone kaupungintalo -19 000 €
- Paikkatieto-ohjelma 73 800 €
- Uimahallin vesikaton uusinta 24 000 €
- Kaupungintalon jäähdytysyksikkö 54 000 €
- Kodjala tekn.työ purunpoisto -11 000 €
- Varavoimakone Varpeen keittiö 26 000 €
- Varpeen paloperm. saneeraus 200 000 €
- Astianpesukone Kappelimäen koulu 69 000 €
- Vesijohtoverkostojen saneeraus -37 000 €
- Viemäriverkoston saneeraukset -50 000 €
- Viemäriverkosto Kotoharju 29 000 €

RAHOITUS

Laitilan kaupungin korollinen vieras pääoma oli vuoden 2024 lopussa 21,25 milj. euroa. Asukaskohtaisesti lainaa oli 2 504 euroa (vuonna 2023 asukaskohtainen laina oli 2 660 euroa). Lainamäärä väheni 1,2 milj. euroa edellisvuodesta. Suomen kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainamäärä oli tilinpäätösennusteiden mukaan 3 491 euroa.

Kaupungin lainarahoitus on pitkällä aikavälillä muodostunut pääasiassa lyhytaikaisesta lainasta, johtuen alhaisista koroista. Viime vuosina korot kuitenkin kääntyivät jyrkkään nousuun, joten lainasalkun rakennetta muutettiin ja suojausastetta nostettiin. Lainakantaa kasvattavat suuret investoinnit, joiden rahoitukseen tulorahoitus ei riitä. Lainakanta on kokonaisuutena laskenut alle vuoden 2018 tason johtuen vuosien 2020–2024 positiivisista tuloksista sekä investointien arvioitua hitaammasta toteutumisesta. Vuosina 2022, 2023 ja 2024 vuosikate riitti kattamaan poistojen lisäksi myös investoinnit.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta on kääntynyt vuosien jälkeen positiiviseksi ollen 4,9 milj. euroa (-4 milj. euroa vuonna 2023). Toiminnan ja investointien rahavirta on vuoden 2024 lopussa 2,9 milj. euroa (1 milj. euroa vuonna 2023). Mikäli tunnusluku on alijäämäinen, joudutaan investointeja kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Laitilan kaupungin korkoriski on vuosien ajan ollut melko suuri. Kaupungin investointien rahoittamiseksi ja korkosuojausasteen nostamiseksi otettiin lokakuussa 2024 talousarvion mukaisesti kiinteäkorkoinen 5 miljoonan euron pitkäaikainen laina. Lainaa ei nostettu heti alkuvuodesta, koska oli odotettavissa, että pitkäaikaisten lainojen korot kääntyvät laskuun, kuten tapahtuikin. Kyseinen järjestely ei lisännyt kokonaislainamäärää vaan lyhytaikaisia, kuntatodistuslainoja konvertoitiin pitkäaikaiseksi lainaksi. Näin saavutettiin parempi suojaustaso korkomuutoksia vastaan. Kaupungin taloustilanne oli odotettua vahvempi ja investointitaso jäi arvioitua pienemmäksi, joten lainakanta pieneni 1,2 miljoonaa euroa. Tilapäislainan kerralla käytössä oleva enimmäismäärä pidettiin edelleen 30 miljoonassa eurossa. Ennen koronaepidemiaa limiitti oli 20 miljoonaa euroa. Rahalaitoskohtaiset nostolimiitit pysyivät kuitenkin ennallaan 20 miljoonassa eurossa.

1.2.5. Henkilöstöasiat ja sosiaaliset asiat

Kaupungin henkilöstömäärä oli 31.12.2024 yhteensä 507 henkilöä (545 henkilöä 31.12.2023), joista määräaikaisia oli 174 (2023: 184) ja työllistettyjä 5 (2023: 19). Henkilöstömäärän kasvua pyrittiin hillitsemään auki tulevien vakanssien täyttölupien tarkastelulla. Kaupungin vuoden 2024 henkilöstökertomuksessa analysoidaan henkilöstöön ja työhyvinvointiin liittyviä asioita tarkemmin.

Laitilan kaupungin omassa toiminnassa ja palveluhankinnoissa huomioidaan sosiaalisia näkökohtia seuraavasti:

- Työelämän perusoikeuksien noudattaminen (Kansainvälisen työjärjestön (International Labour Organization, ILO) yleissopimuksia, YK:n lapsen oikeuksien sopimusta, vähimmäispalkkoja ja työaikoja koskevaa kansallista lainsäädäntöä sekä yleisiä ympäristö-, terveys- ja turvallisuusvaatimuksia)
- Verojen maksaminen (harmaan talouden välttäminen)
- Työttömien tai vajaakuntoisten työllistämisvelvoite voidaan liittää vaatimukseksi osana hankintoja ja kilpailutusprosesseissa. Kaupunki huolehtii omalta osaltaan tästä Kelpolan (ent. Palke5) toiminnoissa, joiden päätehtävänä on työttömien ja/tai vajaakuntoisten työllistäminen.
- Oppisopimuskoulutettavien ottaminen voidaan liittää vaatimukseksi hankinnoissa ja näitä otetaan kaupunkikonsernin sisällä säännöllisesti.
- Riskialojen kohdalla sosiaaliset-, ympäristö- ja ihmisoikeusnäkökohdat huomioidaan myös materiaalihankinnoissa tulevaisuudessa (mm. elintarvike, it- ja tele, kalastus, kemia, koru, leikkikalu, lääke, matto, tekstiili- ja vaatetus, puu, puolustus, raaka-aine).

1.2.6. Ympäristöasiat

Kunnan tulee alueellaan valvoa ja edistää ympäristönsuojelua siten, että luontoa ja muuta ympäristöä suojella, hoitamalla ja kehittämällä turvataan kunnan asukkaille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava sekä luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö. Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii em. lain tarkoittamana Laitilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on ympäristönsuojelun valvomiseksi ja edistämiseksi kunnassa:

- huolehtia sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä
- huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä
- huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista
- osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen
- antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristöön liittyvistä asioista muille viranomaisille
- huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa
- edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa sekä suorittaa muut sille hallintosäännössä määrätyt tehtävät

Laitilan kaupunki kuuluu hiilineutraaliutta tavoitteleviin (HINKU) kuntiin. Laitila tavoittelee 80 % kasvihuonekaasujen päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi Laitila on sitoutunut kunta-alan energiatehokkuussopimuksen (KETS) sopimuskauteen 2017–2025, joka kattaa kaksi sopimusjaksoa. Velvoitteena on vähintään 7,5 prosentin ohjeellinen energiansäästötavoite. Säästövelvoite lasketaan vuonna 2016 käytetystä energiamäärästä. KETS säästövelvoite Laitilassa on 1273 MWh. Laitilan kaupungissa hinku-toimenpiteitä on toteutettu niin kaupungin kuin kuntalaisten ja yritysten toimesta. Kaupungin tavoitteena on kestävän kehityksen toimintaperiaatteiden huomioiminen kaikessa ja sen saaminen osaksi arkea.

Kaupunki laskuttaa kiinteistöiltä jätelain valtuuttamaa perusmaksua. Perusmaksulla katetaan mm. vaarallisten ja hyötyjätteiden keräyksestä sekä jäteneuvonnasta aiheutuneita kuluja. Laitilan kierrätyskeskus on vaikiinnuttanut asemansa ja edistää kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteutumista kaupungissa.

1.2.7. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Ihmisoikeuksilla tarkoitetaan perustavaa laatua olevia oikeuksia, jotka on turvattu kansainvälisissä sopimuksissa. Ihmisoikeussopimukset ovat valtioiden välisiä sopimuksia. Saattamalla sopimuksen voimaan valtio sitoutuu toteuttamaan sopimuksessa määritellyt velvoitteet. Kunnilla on merkittävä asema ihmisoikeuksia suojelevissa tehtävissä. Kunnat tekevät käytännön työtä, joka antaa kuntalaisille tukea ja turvaa eri elämäntilanteissa. Kunnat ovat avainasemassa monissa ihmisoikeuskysymyksissä. Ihmisoikeudet tulevat vastaan eri asiayhteyksissä, kuten lastensuojelussa, perheväkivallan ratkomisessa ja yhdenvertaisuuden toteuttamisessa. Arjen työ kunnassa on ihmisoikeuksiin vahvasti liittyvää. Heikoimmista ihmisryhmistä, kuten pakolaisista ja ikääntyneistä pidetään huolta.

Tasa-arvolain 4 §:n mukaisesti viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Toiminnallisella tasa-arvolla Laitilan kaupungissa tarkoitetaan sukupuolten tasa-arvon huomioonottamista ja edistämistä Laitilan kaupungin toiminnoissa ja palveluissa. Henkilöstöpoliittinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksyttiin kuluvana vuonna.

1.2.8. Korruption ja lahjonnan torjuminen

Kunnan ulkopuolisten tahojen tarjoaman taloudellisen etuuden hyväksyttävyyden arvioinnissa keskeisenä säädöspohjana ovat viranhaltijoiden, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden asemaa koskevat yleiset säännökset sekä rikoslain rangaistussäännökset. Viranhaltijalain 17 §:n nojalla viranhaltijan on suoritettava virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytyksettä noudattaen asianomaisia säännöksiä ja määräyksiä sekä työnantajan työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Viranhaltijan on toimittava tehtävässään tasapuolisesti ja käyttäytyttävä asemansa ja tehtävänsä edellyttämällä tavalla. Viranhaltija ei saa vaatia, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista taloudellista tai muuta etua, josta säädetään rikoslain 40 luvussa. Viranhaltijan on vältettävä menettelyä, joka voi heikentää luottamusta viranomaistoiminnan tasapuolisuuteen.

Kuntien ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö lisääntyy jatkuvasti ja tämä tuo uusia haasteita kunnallishallinnon toimintatavoille suhteessa yksityiseen sektoriin. Julkisen vallan käyttäjiltä edellytetään puolueettomuutta ja riippumattomuutta. Kun esimerkiksi yksityinen yritys on tarjoamassa kunnan henkilöstölle tai luottamushenkilölle matkaa, matkan hyväksyttävyyden arvioinnissa keskeisenä arviointikriteerinä on se, voiko etuuden hyväksyminen tai lahjan vastaanottaminen olla omiaan heikentämään luottamusta viranomaistoiminnan tasapuolisuuteen. Suomessa ei ole olemassa euromääräistä rajaa kielletylle etuudelle, joten hyväksyttävyyden arviointi on aina tapauskohtaista. Lähtökohtana on henkilön oma arvio toiminnan hyväksyttävyydestä. Vaikka etujen vastaanottaminen ei täyttäisi rikoksen tunnusmerkistöä, saattaa tulkinnanvaraisten etujen vastaanottaminen aiheuttaa negatiivista julkisuutta. Tarjotuista eduista on aina mahdollista kieltäytyä.

Virkamatkoissa lähtökohtana voidaan pitää, että kunta itse maksaa viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden matkat. Mikäli esimerkiksi ulkomaanmatka katsotaan virkatehtävien hoidon vuoksi tarpeelliseksi, huolehtii kunta pääsääntöisesti itse matkan aiheuttamista kustannuksista. Matkakustannuksia ovat esimerkiksi lentomatkat, oman auton käyttökustannukset sekä joukkoliikennevälineiden käyttömaksut. Yritysten tarjoamiin matkoihin on syytä suhtautua pidättyväisesti, jos viranhaltijalla ja luottamushenkilöillä saatetaan asemansa perusteella olla tosiasiallista vaikutusvaltaa tehtäessä esim. etuuksia tarjonnutta yrityksiä koskevia päätöksiä ja hankintoja. Jos ulkopuolinen taho lähettää kutsun nimetylle henkilölle, saattaa tämä herättää epäilyksen siitä, että yritys haluaa tarjota matkan nimenomaan tietyille yrityksen kannalta

vaikutusvaltaiselle henkilölle ja tätä kautta pyritään vaikuttamaan kunnalliseen päätöksentekoon epäasiallisin keinoin. Matkalaskuohjeistus on tehty huomioiden em. seikat.

EU:n whistleblower-direktiiviin mukainen ilmoittajansuojelulaki velvoittaa kaupungin tarjoamaan anonyymien kanavan väärinkäytösepäilyjen ilmoittamiseen. Tätä varten hankittu ohjelma otettiin käyttöön vuoden 2023 alkupuolella.

1.2.9. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

VM:n syksyn kuntatalousohjelma kertoo kuntien talousnäkömien heikkenevän. Kuntien menot kasvavat pääasiassa ansiokehityksen aiheuttaman kustannusten nousun ja investointitarpeiden vuoksi. Vuonna 2025 kuntien toimintaan ja talouteen vaikuttaa voimakkaasti työllisyyspalvelujen siirtyminen kuntien vastuulle. Työvoimapaalveluiden sekä eräiden kotoutumispalveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uudet valtionosuustehtävät.

Vuonna 2025 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 4,2 prosenttia. Verotulojen kasvun on ennustettu olevan kohtalaista vuoteen 2028 saakka. Tästä huolimatta kuntien tulojen ja menojen epätasapainon arvioidaan syvenevän lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa heikentyä ajalla 2025–2028 noin 1,9–2,1 miljardia euroa negatiiviseksi. Kuntatalouden lainakannan ennustetaan nousevan 2023 vuoden 19,9 miljardista eurosta 28,0 miljardiin euroon vuonna 2028. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino edellyttää toiminnan sopeuttamista suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin. Tämä merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria tulevina vuosina. Suurimmat kunnallisveroprosentin korotuspaineet kohdistuvat koko maan tasolla vuosiin 2025 ja 2026. Pienempien kuntien tilannetta vaikeuttaa se, että näissä kunnissa kunnallisveroprosentti on pääsääntöisesti jo nykyisin suurempia kuntia korkeampi ja kunnallisveroprosentin asukaskohtainen yksikkötuotto suuria kuntia matalampi. Negatiivisten vuosikatteen kuntien määrän ennakoidaan kasvavan voimakkaasti vuodesta 2025 eteenpäin.

Koulutuksen palvelutarpeen supistuminen haastaa kuntia toiminnan sekä palveluverkon sopeuttamiseen ja kuntarajat ylittävään yhteistyöhön. Palveluverkon karsiminen voi kuitenkin osoittautua kaikenkokoisissa kunnissa poliittisesti hankalaksi kysymykseksi. VM:n kehitysarviossa ei myöskään ole ennakoitu, miten kuntien hyvinvointialueille vuokraamien sote-kiinteistöjen lain mukaisen vuokra-ajan päättymisen vuonna 2026 vaikuttaa kuntien saamiin vuokratuloihin (Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisuja 2024:46).

Laitilan kaupungin tilinpäätökset ovat jo viitenä peräkkäisenä poikkeusvuotena olleet positiivisia. Ilman mittavia talouden tasapainotustoimenpiteitä tilanne on kuitenkin muuttumassa nopeasti huonompaan suuntaan. Kaupungin talouden tasapainottamistarve tulevalla kehyskaudella on keväällä 2024 tehdyn arvion mukaan vuositasolla noin 3,5–4 miljoonaa euroa. Kaupungin taloutta sopeuttavien toimenpiteiden tulee olla konkreettisia ja pysyviä. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kaupungin nettokulut vähenivät yli 50 %, mikä osaltaan kavensi mahdollisuuksia säästöjen ja supistusten tekemiseen tai taksojen ja maksujen korotuksiin. Vuoden 2024 aikana valmisteltu talouden tasapainottamisohjelma koostui muutos-, säästö-, tila-, tulo-, henkilöstö- ja investointiohjelmista. Kestävä ja tasapainoinen talous on yksi kaupungin strategian painopiste, mutta myös kaupungin lakisääteinen velvoite.

Työllisyys- ja elinkeinopalvelu-uudistuksen myötä kaupungille siirtyi 1.1.2025 alkaen uusia tehtäviä, joiden kattamiseksi osoitettava valtionosuus ei tule riittämään samaan aikaan tapahtuvien valtionosuusleikkausten vuoksi. Lasten ja nuorten ikäluokkien pieneneminen tulee vähentämään valtionosuutta myös tulevina

vuosina. Lisäksi palkankorotusten sekä yleisen hintatason nousun vuoksi talousarvioiden rakenteellinen alijäämä edelleen kasvaa tulevina vuosina.

Talouden sopeutus edellyttää kaupungin organisaation ja toimintojen rakenteellista tarkastelua. Vain rakenteellisten muutosten kautta voidaan saavuttaa konkreettisia ja pysyviä kustannussäästöjä sekä tehokkuuden ja tuottavuuden nousua. Huomiota tulee kiinnittää tilankäytön tehostamiseen ja tarpeettomista tiloista luopumiseen, mahdollisten päällekkäisten prosessien tai toimintojen poistamiseen sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen varmistamiseen. Pysyvien ja rakenteellisten kustannussäästöjen rinnalla tarkastellaan myös tulojen kasvattamisen mahdollisuutta esimerkiksi asiakasmaksuja, vuokria sekä veroja korottamalla. Tulojen tarkastelu ei kuitenkaan yksin ratkaise talouden tasapainottamista, sillä tulo-odotuksiin sisältyy merkittäviä, muun muassa yleisestä taloudellisesta tilanteesta aiheutuvia epävarmuuksia.

Kaupunginhallitus käynnisti 6.5.2024 koko henkilöstöä koskevan yhteistoimintamenettelyn. Yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut päättyivät 19.8.2024. Neuvottelumenettelyjen tuloksena todettiin, että vuosien 2024–2027 aikana vähennetään henkilöstöä noin 60 henkilötyövuoden verran. Henkilöstövähennyksiä tehdään muun muassa toiminnan supistumisen, tehtäväkuvien muokkaamisen tai tehtävien yhdistämisen, osaaikaistamisen, hallinnon uudelleen organisoinnin, päällekkäisyyksien karsimisen, toimipisteiden vähentämisen, ostopalveluihin siirtymisen sekä vapautuvien vakanssien täyttämättä jättämisen sekä tarvittaessa myös irtisanomisten kautta.

Talouden tasapainottaminen edellyttää kaupungin talouden kokonaiskuvan, liikkumavaran ja rahoituskyvyn ymmärtämistä muuttuneessa kontekstissa. Palvelurakenteet on sopeutettava palvelutarpeeseen pitkällä aikavälillä kestävästi. Tasapainoisen talouden saavuttaminen ja ylläpitäminen edellyttää myös huolellista ennakointia ja seuranta. Esimerkiksi syntyvyydellä on suora yhteys ryhmäkokoihin ja tilatarpeisiin varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Painopisteen tulee olla hyvälaatuisissa, oikein mitoitetuissa lakisääteisissä palveluissa. Vapaaehtoisten palveluiden tuottamisessa kriteerinä on palvelun vaikuttavuus.

Investointitaso pysyy jatkossakin korkeana, vaikka sote-uudistuksen vaikutuksesta niin verotulot kuin valtionosuudetkin putosivat reippaasti. Kiinteistöjen osalta siirryttiin vuonna 2018 sisäiseen vuokrajärjestelmään, jolloin korjausvelka laskettiin ensimmäistä kertaa. Tuolloin korjausvelan suuruus oli vajaat 10 miljoonaa euroa. Korjausvelan määrä vaihtelee saneerausten ja kiinteistöjen myynnin seurauksena vuosittain ja vuodelle 2025 arvioitu korjausvelka on noin 5 miljoonaa euroa. Suurin vaikutus korjausvelan määrään on kiinteistöjen myynnillä tai purkamisella. Korjausvelkaa alkaa syntyä, kun rakennuksen kuntoluokka laskee alle 75 prosentin. Laitilan kiinteistöjen nykyinen kuntoluokka on 76 %, jota voidaan pitää hyvänä tasona. Nykyisillä huolto- ja kunnossapitotoimilla korjausvelkaa alkaa muodostua kiinteistöön käyttötarkoituksen mukaan vaihdellen vasta noin 20–25 vuoden ikäisenä. Vesihuoltoverkoston saneeraustarvearvio aikavälillä 2020–2030 puolestaan on noin 1,5 miljoonaa euroa vuodessa. Saneerauksia ei ole kuitenkaan pystytty edistämään tarvittavassa tahdissa, joten vesihuoltoverkoston korjausvelka on kasvussa.

Merkittävän taloudellisen riskin suunnitelmakauden loppupuolelle aiheuttaa sote-kiinteistöjen mahdollinen tyhjilleen jääminen, kun Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) pakkovuokra-aika päättyy vuoden 2025 lopussa. Hyvinvointialue on jo vuoden 2024 aikana luopunut Kaupungintalolla sijaitsevista neuvolan ja kotihoidon tiloista ja keskittänyt toimintojaan terveyskeskukseen. Varha on ilmoittanut, ettei se ota optiokautta käyttöön Terveyskeskuksen eikä Kaukolankodin kiinteistöjen osalta. Ulkoisten vuokratulojen vähentymisellä on merkittävä vaikutus kaupungin käyttötalouteen, koska sote-kiinteistöjen kulut siirtyvät kaupungilta vasta yhtiöittämisvaiheessa ja silloinkin vain niiden kiinteistöjen osalta, joille löytyy käyttöä. Sote-kiinteistöt on yhtiöitettävä 1.1.2026 lukien siirtymäajan päättyessä. Terveyskeskuskiinteistö on yhtiöitettävä jo vuoden 2025

aikana. Kaukolankodin tilat jäävät näillä näkymin pääasiassa tyhjiksi uuden asumispalveluyksikön valmistuttua, eikä tiloille ole tiedossa käyttöä myöskään kaupungin omassa palvelutuotannossa.

Laitilan kaupungin väestöennusteiden mukaan perusopetuksen oppilasmäärä tulee vähenemään merkittävästi vuosikymmenen loppuun mennessä. Laskusuhdanne näkyy alakouluikäisten oppilaiden määrässä jo suunnitelmakaudella. Oppilasmäärän vähenemisen myötä opetuksen järjestämistä sekä organisaation rakenteita tulee tarkastella yhdenvertaisuuden, saavutettavuuden sekä talouden näkökulmista. Oppilasmäärän vähentyessä myös valtionosuudet opetuksen järjestämiseksi tulevat laskemaan. Tämä luo paineita kustannustehokkaiden, mutta laadukkaiden ja vaikuttavien, palveluiden järjestämiselle.

Alueen suurteollisuudessa tapahtuneet muutokset ovat vaikuttaneet Vakka-Suomen työttömyysasteeseen ja pitkäaikaistyöttömyys on kasvussa. Laitilassa pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi 10 hengellä verrattuna vuoden takaiseen, ollen tammikuussa 70. Työttömyyden hoidon ja laajenevan työttömyysturvavastuun valtionrahoitus alittaa todennäköisesti kustannukset. Työllisyysmäärärahojen leikkaukset ja kuntien palkkatuen käytön rajoittaminen iskevät vaikeaan suhdannetilanteeseen, sillä työttömyys on lisääntynyt. Tulevaisuuden kannalta alimitoitettua rahoitusta vieläkin pahempi uhkakuvana on kuitenkin se, että pohjoismainen työvoimapaikallisuus on ajautumassa kaavamaisiin ja vaikuttavuudeltaan tehottomiin palveluprosesseihin. Tällöin työllisyyspalveluissa joitakin asiakkaita palvellaan liikaa ja joitakin palveluita todella tarvitsevia asiakkaita palvellaan liian vähän. Usein vaikeasti työllistyviä asiakasryhmiä voidaan auttaa parhaiten sosiaali- ja terveyshuollon palveluissa hyvinvointialueella, joihin kaupungilla ei juuri ole vaikutusmahdollisuuksia.

Vuonna 2025 valtio kohdistaa kuntien valtionosuuksiin leikkauksia normien kevennyksen varjolla sekä tekee suoria leikkauksia, kuten indeksijarru ja ammatillisen koulutuksen rahoituksen vähentäminen. Lisäksi valtio uudistaa kotouttamisen lainsäädäntöä ja leikkaa kotouttamisen määrärahoista, kuten kuntien laskennallisista kotouttamisen korvauksista.

Omat haasteensa kuntataloudelle asettaa kuntalaki, jossa määritellään muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuudet. Alijäämän kattamisvelvollisuutta määriteltäessä pohjana käytetään konsernitilinpäätöksen tietoja. **Arviointimenettelyn käynnistävät kriisikuntakriteerit ovat seuraavat:**

- Asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä on vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa

TAI kahtena peräkkäisenä vuonna täyttyvät kaikki seuraavat kriteerit yhtä aikaa:

- konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
- tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
- asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Tulevien vuosien investointihankkeet ja niiden kehitys vaikuttavat oleellisesti Laitilan kaupungin velkakehitykseen ja talouden tasapainoon. **Kriisikuntakriteerien valossa ei ole merkitystä, rakennetaanko esimerkiksi koulu lainarahalla kunnan omaan taseeseen vai rahoitetaanko se leasing-rahoituksella. Tunnusluvussa huomioidaan lainakannan lisäksi myös vuokra- ja leasingvastuut.** Investointimäärärahoja myönnettäessä on harkittava tarkkaan, mitkä investoinnit toteutetaan ja missä mittakaavassa ne toteutetaan. Investoinnit tulisi kohdistaa toimintaa kehittäviin ja taloutta vahvistaviin hankkeisiin.

1.2.10. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toimintaympäristön merkittävimmät riskit liittyvät muun muassa kustannusten ja korkojen nousuun, TE- ja sote-uudistusten vaikutuksiin, kuntien rahoituspohjaan ja investointikyvyn heikkenemiseen sekä valtion muiden toimenpiteiden, kuten lakiuudistusten aiheuttamiin epävarmuustekijöihin, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia Laitilan kaupunkiin.

Keskeinen toimintaympäristön muuttumisesta seurannut riski liittyy henkilöstön vaihtuvuuteen, saatavuuteen ja riittävyyteen. Kuntien jatkuvasti lisääntyvät raportointi- ja muut velvoitteet, sääntelyn kiristyminen sekä esimerkiksi suunnitteilla oleva hankintalakiuudistus lisäävät toteutuessaan merkittävästi hallinnollista työtä, johon kohdistuu talouden tasapainottamissuunnitelmassa suhteellisesti merkittävimmät säästöpainneet. Kaupungin hallintopalvelut ovat jo nykyisellään yksittäisten henkilöiden varassa, joka aiheuttaa merkittävän avainhenkilöriskin osaamisen ja tiedon keskittyessä yksittäisille tai harvoille henkilöille. Toisaalta yksittäisten henkilöiden aika ja osaaminen eivät välttämättä riitä erittäin laajojen tehtäväkokonaisuuksien ja sopimusten hallintaan, joka puolestaan aiheuttaa taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Sote-tehtävien siirto aiheuttaa tarpeen järjestellä toimitilojen käyttö ja luovutukset. Kiinteistöjen vuokraus on kilpailla markkinoilla harjoitettavaa toimintaa, joka kunnilla on velvollisuus yhtiöittää. Yhtiöittämisvelvollisuutta on rajoitettu siirtymäkauden (3+1 vuotta) aikana. Tämä merkitsee, että viimeistään vuoden 2026 jälkeen tulee toiminta yhtiöittää. Hyvinvointialueilla on velvollisuus vuokrata kuntien sote-toimitilat vuoden 2025 loppuun ja lisäksi niillä on mahdollisuus käyttää vuoden optio. Vuokrataso määräytyy valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Siirtymäkauden jälkeen hyvinvointialueella ei enää ole velvollisuutta vuokrata toimitilojaan kaupungin ko. tarkoitukseen perustettavalta yhtiöltä. Näin ollen kaupunkikonserniin saattaa jäädä tyhjiään olevia kiinteistöjä, joihin ei ole helppoa löytää uusia vuokralaisia. Myös Laitilan kaupungin omassa käytössä olevien kiinteistöjen käyttöä tulee edelleen selvittää ja tehostaa sekä laittaa tarpeettomat kiinteistöt myyntiin. Laitilan kaupunki ei ole myynyt yhtään sote-kiinteistöä.

Merkittävänä epävarmuustekijänä on sote ja TE-uudistusten mukanaan tuomat kuntien verotulopohjan ja valtionosuuksien muutokset sekä mahdollinen hankintalakiuudistus, joka toteutuessaan aiheuttaisi varsinkin pienille kunnille merkittäviä lisäkustannuksia. Lisäksi Venäjän aloittaman hyökkäyssodan pitkittyminen heikentää voimakkaasti tulevaisuudennäkymiä ja sodalla on runsaasti seurannaisvaikutuksia.

Matalien korkojen aikakautena kaupunki käytti vuosien ajan rahoitukseen ja maksuvalmiuden hoitamiseen lyhytaikaista lainaa. Inflaation voimistuessa korkotaso lähti jyrkkään nousuun vuonna 2022 ja nousu jatkui myös vuonna 2023. Vaikka korot kääntyivät laskuun vuonna 2024, tulevat korkokustannukset nousemaan, kun kiinteäkorkoisten lainojen jaksot päättyvät 5–10 vuoden aikana. Korkojen nousu tarkoittaa merkittävää menojen kasvua.

TE-uudistus lisää kuntien suhdanneherkkyyttä. Mikäli taloudessa menee huonosti, työllisyyspalvelujen kysyntä ja kustannukset kasvavat ja samaan aikaan verotulot vähenevät. On myös todennäköistä, että kriteerien tiukentuessa muun muassa työmarkkinatuen kuntaosuudet kasvavat. Työttömyysaste on Laitilassakin noussut ja pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntynyt.

Luonnollinen väestönkehitys on ollut pitkään negatiivista. Laitilan kaupungin väestöennusteiden mukaan perusopetuksen oppilasmäärä tulee vähenemään merkittävästi vuosikymmenen loppuun mennessä. Laskusuhdanne näkyy alakouluikäisten oppilaiden määrässä jo lähivuosina. Oppilasmäärän vähentyessä myös valtionosuudet opetuksen järjestämiseksi tulevat laskemaan.

Lisäpaineita kiristyvään taloustilanteeseen tulee myös konserniyhtiöiden suunnalta, mikäli käy niin, että kaupunki joutuu rahoittamaan yhtiöitä tai takaamaan suuria lainoja.

1.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

1.3.1. Tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta

Varojen käytöstä ja sisäisestä valvonnasta ohjeistetaan erilaisten sääntöjen ja toimintaohjeiden avulla. Toimintaa ohjaavia sääntöjä ja ohjeita ovat hallintosääntö, palkkiosääntö, muistamissääntö, matkustussääntö, vakuutuskäsikirja, talousarvion laadintaohjeet ja täytäntöönpano-ohjeet, hankintaohje, laskutus- ja perintäohjeet, konserniohje, tilinpäätöksen laadintaohjeet, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje sekä tiedonhallinnan toimintasääntö. Lisäksi intranettiin on koottu aihepiireittäin yksityiskohtaisempia ohjeita ja lomakkeita.

Talospalvelut raportoivat valtuutettuja, hallituksen jäseniä sekä talousarvion tehtävien vastuuhenkilöitä neljännesvuosittain siitä, miten talousarvio ja sen tavoitteet ovat toteutuneet. Raportti sisältää selvityksen kaupungin talouden kokonaistilanteesta. Toimielimet käsittelevät tehtäväalueidensa talousarvion sekä investointien toteuman vähintään neljännesvuosittain. Osavuosiraportointiin sisältyy myös tehtävien vastuuhenkilöiden selvitys mahdollisista laskennallisista määrärahaylityksistä sekä mahdollisten täydentävän rahoituksen hankkeiden toteumasta. Mahdollisista talousarvion muutostarpeista perusteluineen tulee ilmoittaa annetussa aikataulussa osavuosikatsausten yhteydessä talousjohtajalle. Kaupunginhallituksella ja talousjohtajalla on oikeus antaa tarvittaessa hallintokunnille talouden seurantaan liittyviä tarkempia ja yksityiskohtaisempia menettelytapaohteita. Julkisista hankinnoista annetun lain noudattamista valvoo talousjohtaja.

Käteiskassojen tarkastuksesta vastaa yksikön esimies ja tarkastus tulee tehdä riittävän usein, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Mikäli kassanhoitaja vaihtuu kesken tilivuoden, on käteiskassan tarkastus syytä suorittaa. Kassan tarkastuksesta ja täsmäytyksestä tulee toimittaa raportti talospalveluihin vähintään kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä. Sisäistä valvontaa voidaan lisäksi suorittaa talousjohtajan toimesta käteiskassojen satunnaistarkastuksilla. Käteiskassojen määrää pyritään jatkossa vähentämään muun muassa kehittämällä verkkomaksamisen mahdollisuuksia.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta koskevat myös kaupungin tytäryhtiöitä. Konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tulee raportoida konsernijohtoa konserniyhtiöiden merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä.

Yksiköiden turvallisuus- ja varautumissuunnitelmat toimivat osana toiminnan riskienhallintaa ja suunnitelmia päivitetään tarpeen mukaan. Helmikuussa 2022 alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan muutti pysyvästi koko Euroopan turvallisuustilannetta. Turvallisuustilanteen muutos näkyi erityisesti varautumissuunnitelmien päivityksenä, varautumistoimien parantamisena sekä varautumisharjoituksina.

Kaupunki on myöntänyt tytäryhtiöiden lainoille kaupungin omavalkaisen takauksen. Näistä takausvastuista ei ole aiheutunut kaupungille taloudellisia tappioita. Jos kaupungin omistus ei ole 100 %:n luokkaa, vaaditaan pääsääntöisesti vastavakuus.

1.3.2. Riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalaki velvoittaa, että kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty. Lisäksi on otettava kantaa siihen, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella, miten suunnittelukaudella on tarkoitus kehittää sisäistä valvontaa ja sen prosessia sekä annettava selonteko merkittävistä riskeistä.

Riskienhallintatyö kattaa eri toimielinten tehtäväalueet. Tilinpäätöksen tehtäväkohtaisiin tarkasteluihin on sisällytettävä myös arvio riskienhallinnan järjestämisestä ja sen toteutumisesta. Kaupungilla on käytössään Targetor Pron toimittama riskienhallinnan ohjelmisto. Targetor Pro -riskienhallintaohjelmaan on sisällytetty myös työsuojelulliset riskit sekä biologiset riskit. Tarkastuslistan avulla työpaikoilla voidaan arvioida työpaikan oman varautumisen sekä tarvittavien toimenpiteiden tarvetta. Tarkastuslista täytetään työpaikalla esihenkilön johdolla.

1.3.3. Riskien arviointi

Arvioitaessa riskejä ja epävarmuustekijöitä ne voidaan luokitella useampaan kategoriaan. Kaupunki on riskianalyyssissään käyttänyt seuraavaa jaottelua: toiminnalliset-, taloudelliset-, henkilö-, turvallisuus- ja työsuojelulliset riskit sekä biologiset riskit. Osa riskitekijöistä voi kuulua samaan aikaan useampaan kategoriaan.

Vuoden 2024 lopussa Laitilan riskienhallintaohjelmaan sisältyi 111 riskiä, joista 38 on toiminnan riskejä, 22 talousriskejä, 23 henkilöriskejä ja 28 turvallisuusriskejä. Toiminnallisia riskejä ovat toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen, organisaatorakenteeseen, sopimuksiin ja hankintoihin, omaisuuteen sekä viestintään ja sidosryhmiin liittyvät riskit.

Vuonna 2024 merkittävimpinä riskeinä koettiin:

Kuntatalouden tilan heikkeneminen ja mahdolliset säästökohteet sekä näiden vaikutus valtionosuuksiin, talouden sopeuttamistoimenpiteiden suuri vaikutus kuntalaisten palveluihin ja sitä kautta kaupungin pito- ja vetovoimatekijöihin, kiinteistöjen sisäilmaongelmat, erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten määrän lisääntyminen sekä heidän ongelmiansa monimutkaistuminen, tiedon siirtyminen henkilöstövaihdosten tai sairastapausten myötä, henkilöstön riittävyys, -liikakuormitus, -saatavuus ja -osaaminen, tietojen katoamisen mahdollisuus, käyttöoikeudet ja tietoturvarikkomukset sekä ”avoimet ovet”.

Omaisuuksien vahinkoriskejä ja toiminnan häiriöttömyyteen liittyviä riskejä on rajattu vakuutuksilla. Vakuutusten ajankäyttö tarkistetaan vakuutusyhtiön kanssa säännöllisesti kerran vuodessa ja muuten tarvittaessa. Vakuutusasioita kaupungin kanssa hoitaa Novum-meklariyhtiö. Vakuutukset kilpailutettiin vuonna 2022. Omaisuusvakuutus sopimukset on tehty IF:in kanssa. Tapaturma- ja muut henkilövakuutukset puolestaan on vakuutettu Fenniassa.

Taloudellisia riskejä aiheuttavat muun muassa puutteet hankintaosaamisessa, sopimusten- ja projektienhallinnassa sekä taloussuunnittelussa- ja seurannassa. Myös tiliointivirheet voivat aiheuttaa taloudellisia seuraamuksia. Rahoitusratkaisut, investointitaso sekä kulurakenne aiheuttavat riskejä, mikäli tulot ja menot eivät ole tasapainossa. Merkittävimmät taloudelliset riskit Laitilassa koetaan liittyvän suhdannevaihteluihin, lainsäädännön muutoksiin, sote- ja TE-uudistuksen vaikutuksiin sekä geopolittisiin riskeihin, jotka realisoituivatkin Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Riskinä koetaan myös Laitilan talouden tilan heikkeneminen yhdistettynä lisääntyvien investointien aiheuttamaan lainarahoituksen kasvuun. Suhdannevaihteluihin ja lainsäädännön muutoksiin liittyviin riskeihin kuuluvat esim. työttömyyden kasvu, verotulojen ja valtionosuuksien pieneneminen sekä muuttuvat lakisääteiset velvoitteet, joilla on kustannuksia lisääviä vaikutuksia.

Laitilan kaupungin korkoriski on jo vuosien ajan ollut melko suuri ja vuoden 2022 keväällä korot alkoivatkin kohonneen inflaation seurauksena nousta ripeästi. Kaupungin lainojen suojausaste on kuitenkin hyvällä tasolla, joten korot ovat nousseet markkinakorkoja hitaammin ja keskikorko on pysynyt kohtuullisella tasolla. Investoinnit saatiin rahoitettua vuonna 2024 kokonaan tulorahoituksella. Tilapäislainan kerralla käytössä oleva enimmäismäärä pidettiin edelleen 30 miljoonassa eurossa. Ennen koronaepidemiaa limiitti oli 20 miljoonaa euroa. Rahalaitoskohtaiset nostolimiitit pysyivät kuitenkin ennallaan.

Henkilöriskejä ovat työyhteisöön ja työsuhteisiin liittyvät riskit sekä saatavuuteen, resurssien riittävyyteen, henkilöstön kuormittumiseen ja osaamiseen liittyvät riskit. Joillakin aloilla uuden henkilökunnan saatavuus, erityisesti sijaisten osalta, koetaan haasteena. Lisäksi oleelliseksi riskitekijäksi koetaan henkilöstön suuri vaihtuvuus joillakin aloilla/tehtävissä.

Turvallisuusriskejä ovat mm. turvallisuuden johtaminen, toimitilojen turvallisuus, tietoturva sekä ympäristön turvallisuus. Merkittävimmiksi riskeiksi koetaan virastotalolla varapoistumisovien puuttuminen sekä koko kaupungin osalta lukitus- ja hälytysjärjestelmiin liittyvät riskit. Kyberturvallisuus sekä mahdolliset sabotaasit kriittiseen infrastruktuuriin ovat nousseet Ukrainan sodan pitkittyessä merkittäviksi riskeiksi myös kunnissa.

Työsuojeluun liittyvistä riskeistä merkittävimmiksi koetaan sisäilmaongelmiin liittyvät riskit, kuulutusten huono kuuluvuus eri tiloissa sekä kiireen aiheuttama stressi.

Edellä mainittujen riskien toteutuminen Laitilassa on mahdollista, mutta niihin voidaan varautua huolellisella ja ennakoivalla suunnittelulla, seurannalla, varautumisharjoituksilla, sekä henkilökunnan ohjeistuksella. Riskien tiedostaminen auttaa poistamaan ja vähentämään riskejä muuttamalla ja kehittämällä mahdollisuuksien mukaan toimintatapoja ja käytäntöjä.

Laitilan kaupungissa riskienhallintaa koordinoi controller.

1.3.4. Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Riittävän sisäisen valvonnan perusedellytyksenä on riskien tunnistaminen ja niiden huomioiminen valvontaa suunniteltaessa ja toteuttaessa.

Hallintokunnat ovat tehneet riskikartoituksia. Sisäinen valvonta toteutuu osana päivittäisiä työprosesseja mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana sekä huolehtimalla henkilökunnan riittävästä perehdytyksestä ja ohjeistuksesta.

Laskujen asiatarkastajat ja hyväksyjät käydään läpi vuosittain. Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, erillisyksiköiden vastuuhenkilöt sekä vastuualueiden esimiehet seuraavat toimintaa ja suorittavat itsearviointia. Laskujen tiliöintivirheitä havaittaessa on perehdytetty laskujen hyväksyjä ja asiatarkastajia. Lisäksi tiliöinti- ja arvonnäkövero-ohjeistusta täsmennettiin vuoden 2024 aikana muun muassa esimerkkien avulla. Vuonna 2024 tiliöintivirheitä havaittiin erityisesti asiakaspalvelujen ostoissa, johon oli kirjattu runsaasti sinne kuulumattomia eriä.

Sisäistä valvontaa suoritetaan raportointikäytäntöjen sekä työruutiinien kautta ja se tapahtuu osana normaaleja johtamiskäytäntöjä, jolloin johto seuraa muun muassa määrärahojen käyttöä ja päätöksentekoa. Asioita käsitellään toimialojen johtoryhmissä ja osastopalavereissa. Kaupungilla ei ole omaa sisäistä tarkastajaa, mutta tarvittaessa palvelua voidaan ostaa tilintarkastusyhteisöltä. Talouspalveluissa seurataan, miten hallintokunnat noudattavat talousarvion täytäntöönpano-ohjeita.

1.3.5. Hallituksen kannanotto sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan järjestämisestä

Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu sen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen laatiin selontekoihin.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta, hyvän hallintotavan noudattamisesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

1.3.6. Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Sopimustenhallinnan osalta kehitystä on hiukan tapahtunut, kun kaupunki hankki loppuvuodesta 2021 Cloudia sopimushallinnan -järjestelmän. Järjestelmän käyttöönottoprojekti kuitenkin siirtyi vuodelle 2022 ja jatkui edelleen vuonna 2023. Vuoden 2024 aikana järjestelmää ovat käyttäneet lähinnä talous- ja hallintopalvelut. Cloudia Sopimus on pilvipalveluna tarjottava sopimushallintaratkaisu, jonka avulla voidaan hallita kaupungin sopimuksia sopimuskauden aikana. Järjestelmä kattaa sopimushallinnan vaiheet sopimuksen syntymisestä pitkäaikaisarkistoon siirtämiseen saakka. Järjestelmä on integroitu CaseM -asianhallintajärjestelmään hankintasopimusten osalta, mutta muiden sopimusten osalta integraatio on kesken. Vuonna 2023 aloitettiin sähköisen pitkäaikaistaltiointijärjestelmän käyttöönottoprojekti, joka mahdollistaa asiakirjojen keskitetyn ja järjestelmällisen hallinnan. Käyttöönotto aloitettiin talouspalveluista ja jatketaan vaiheittain vuonna 2025, jolloin vuorossa on Sivistystoimi.

Ostolaskujen arvonlisäveroauditointia tehdään tarpeen mukaan. Henkilökunnan ohjeistusta ja koulutusta jatketaan muun muassa hankintoihin, talouden suunnitteluun ja -seurantaan sekä projektienhallintaan liittyvissä asioissa. Ohjeistusta pidetään ajan tasalla ja päivitetään tarpeen mukaan intranetissä pitkin vuotta.

Suurin uudistus kaupungin organisaatioon tuli vuoden 2025 alusta, kun TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille. Kaupungin elinvoiman edistämisroolin korostuessa organisaatiota muutettiin vuoden 2023 alusta siten, että maankäytön suunnittelu, elinkeinoasiat, asuminen, joukkoliikenne sekä työllisyys- ja maahanmuuttoasiat koottiin yhdeksi elinvoiman erillisyyksiköksi. Vuoden 2025 alusta lähtien Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut on ollut erillinen tehtäväalue Elinvoiman erillisyyksikössä. Tehtäväalueen kustannuspaikkarakennetta muutettiin, jotta laajenevien työllisyyspalvelutehtävien seuranta saadaan hoidettua riittävällä tarkkuudella ja uudet raportointivelvoitteet täytettyä. Talouden tasapainottamissuunnitelman toteuttaminen saattaa edellyttää muutoksia organisaatorakenteeseen myös vuoden 2025 kuluessa.

1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

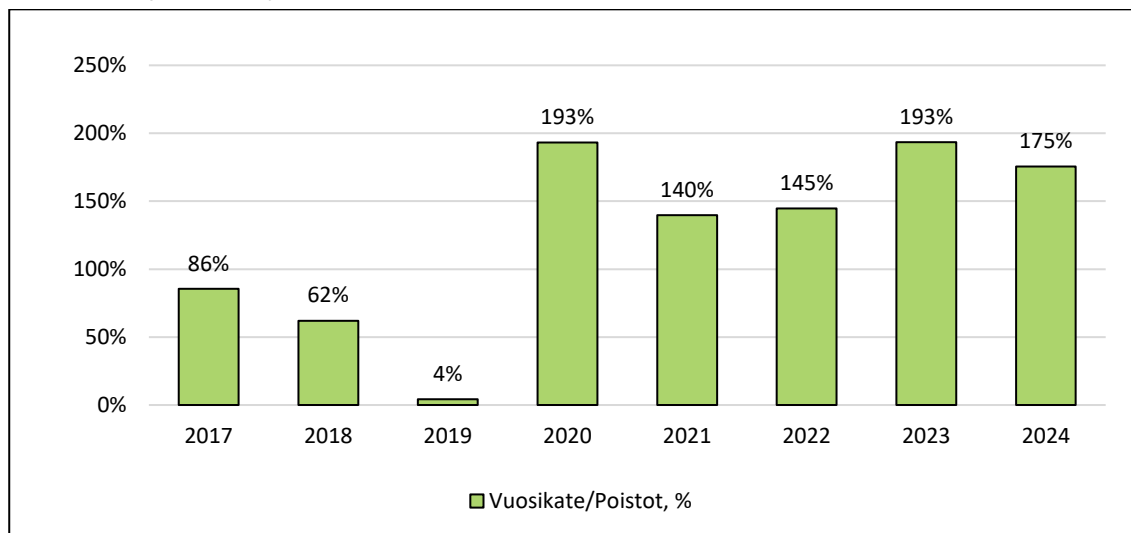
KAUPUNGIN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

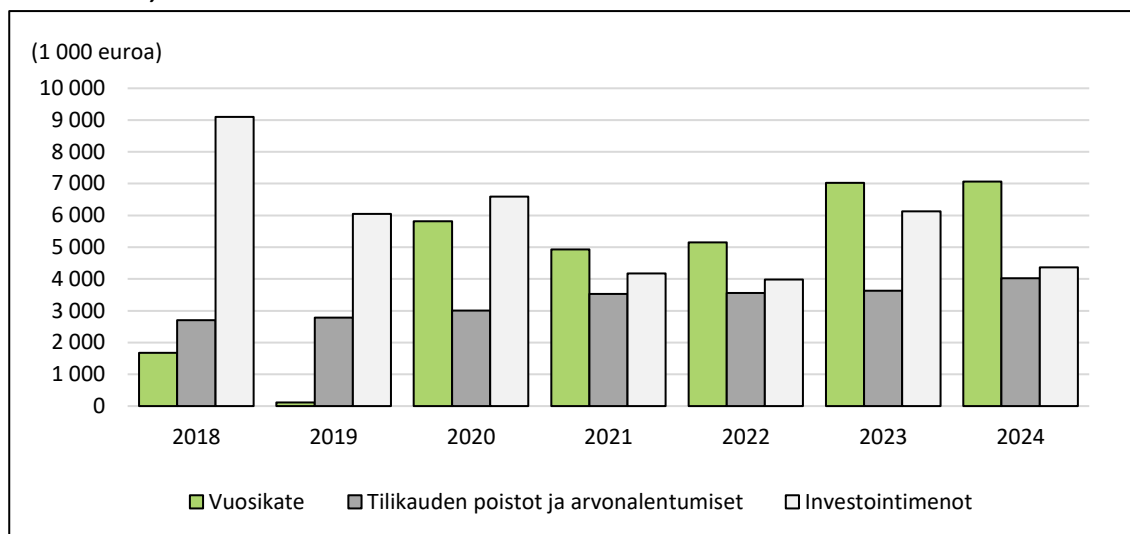
(1 000 euroa)	2024	2023
Toimintatuotot	9 477	9 356
Valmistus omaan käyttöön	0	2
Toimintakulut	-32 537	-33 313
Toimintakate	-23 060	-23 955
Verotulot	18 117	18 416
Valtionosuudet	12 397	12 853
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	31	0
Muut rahoitustuotot	119	194
Korkokulut	-524	-479
Muut rahoituskulut	-15	-10
Vuosikate	7 064	7 021
Poistot ja arvonalentumiset	-4 027	-3 630
Satunnaiset kulut	-921	0
Tilikauden tulos	2 116	3 391
Tilinpäätössiirrot	105	105
Tilikauden yli-/alijäämä	2 221	3 496

KAUPUNGIN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT (ULKOISET ERÄT)

	2024	2023
Toimintatuotot/toimintakulut	29,1 %	28,1 %
Vuosikate/poistot	175,4 %	193,4 %
Vuosikate, euroa/asukas	832	832
Asukasluku	8 488	8 441

VUOSIKATE/POISTOT, %

VUOSIKATE, POISTOT JA INVESTOINTIMENOT

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyys. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Tilikauden tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista 29,1 % (2023: 28,1 %), laskentakaava: $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$.

Tunnusluvulla kuvataan maksurahoituksen osuutta toimintamenoista. Tunnusluku on hieman parantunut edellisvuodesta. Toimintatuotot ovat kasvaneet 1,3 % ja toimintakulut laskeneet 2,3 % edellisvuoteen verrattuna. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa, millainen osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloin ja valtionosuuksin (71 %).

Toimintakate -23 060 184 € (2023: -23 954 519 €)

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus. Toimintakate on pienentynyt edellisvuodesta 3,7 %. Laitilassa asukaskohtainen toimintakate oli -2 717 €/asukas.

Vuosikate 175,4 % poistoista (2023: 193,4 %), laskentakaava: $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$.

Kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Laitilan kaupungin poistoajoja on lyhennetty vuodesta 2013 lähtien.

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuonna 2024 vuosikate oli 7 064 137 €, poistot 3 659 752 € ja arvonalentumiset 367 166 €. (Vuonna 2023 vuosikate oli 7 020 571 €, poistot 3 629 951 € ja arvonalentumiset 0 €.)

Vuonna 2024 vuosikate Laitilassa oli 832 €/asukas (2023: 832 €/asukas). Kaikkien kuntien vuosikate asukasta kohden oli keskimäärin 760 € vuonna 2023.

Tilikauden tulos 2 115 874 € (2023: 3 390 620 €)

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Vuoden 2024 tilinpäätöksen tilikauden ylijäämä on 2 220 785 euroa. Tulos on 0,9 miljoonaa euroa parempi kuin vuoden 2024 muutettu talousarvio.

1.4.2. Toiminnan rahoitus

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

(1 000 euroa)	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 064	7 021
Satunnaiset erät	-921	0
Tulorahoituksen korjauserät	-14	34
Toiminnan rahavirta yhteensä	6 129	7 055
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 369	-6 127
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	1 145	119
Investointien rahavirta yhteensä	-3 224	-6 008
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	2 905	1 047
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-24	-2
Antolainauksen muutokset yhteensä	-24	-2
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 500	-2 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 700	1 500
Lainakannan muutokset yhteensä	-1 200	-1 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	-123	-4
Vaihto-omaisuuden muutos	9	9
Saamisten muutos	-112	1 667
Korottomien velkojen muutos	-313	-1 403
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-539	269
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 764	-733
Rahavarojen muutos	1 141	314
Rahavarat jakson alussa	1 347	1 033
Rahavarat jakson lopussa	2 488	1 347

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	4 867 927	-3 970 362
Investointien tulorahoitus, %	161,7 %	114,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	2,39	2,28
Kassan riittävyys, pv	23	12
Asukasluku	8 488	8 441

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja

rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta 2 904 748 euroa ja sen kertymä 5 vuodelta on 4 867 927 € (2023 kertymä -3 970 362 €).

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien kertymä -tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus 161,7 % (2023 114,6 %), laskentakaava: $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Vuonna 2023 Suomen kunnissa investointien tulorahoitusprosentti oli keskimäärin 99 %.

Lainanhoitokate 2,39 (2023 2,28), laskentakaava: $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanhoitolyhennykset})$.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhenitys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. **Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.** Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä luvun ollessa 1–2 ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden. Laitilan lainanhoitokyky oli hyvä vuonna 2024. Vuosikatteen parantumisen ja lainakannan pienenemisen seurauksena myös lainanhoitokate parani edellisvuoteen verrattuna.

Kassan riittävyys 23 pv (2023 12 pv), laskentakaava: $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Keskimäärin kunnissa kassan riittävyys oli noin 82 päivää vuonna 2023.

1.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

KAUPUNGIN TASE - VASTAAVAA

(1 000 euroa)	2024	2023
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	82	56
3. Ennakkomaksut	68	0
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	149	56
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	6 486	6 505
2. Rakennukset	34 281	35 454
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 870	17 857
4. Koneet ja kalusto	729	981
5. Muut aineelliset hyödykkeet	108	108
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 799	3 518
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	63 273	64 423
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	3 354	2 989
3. Muut lainasaamiset	722	722
4. Muut saamiset	264	240
III Sijoitukset yhteensä	4 340	3 951
A Pysyvät vastaavat yhteensä	67 762	68 430
B Toimeksiantojen varat		
2. Lahjoitusrahastojen varat	316	300
3. Muut toimeksiantojen varat	11	-153
B Toimeksiantojen varat yhteensä	327	147
C Vaihtuvat vastaavat		
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet	174	183
I Vaihto-omaisuus yhteensä	174	183
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	1 204	1 160
3. Muut saamiset	400	329
4. Siirtosaamiset	276	280
II Saamiset yhteensä	1 880	1 768
III Rahoitusarvopaperit		
4. Muut arvopaperit	131	227
III Rahoitusarvopaperit yhteensä	131	227
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 262	1 120
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	4 447	3 298
VASTAAVAA YHTEENSÄ	72 536	71 876

KAUPUNGIN TASE - VASTATTAVAA

(1 000 euroa)	2024	2023
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	27 833	27 833
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	12 261	8 765
V Tilikauden yli-/alijäämä	2 221	3 496
A Oma pääoma yhteensä	42 315	40 094
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
1. Poistoero	383	488
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	383	488
D Toimeksiantojen pääomat		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	478	434
3. Muut toimeksiantojen pääomat	25	11
D Toimeksiantojen pääomat yhteensä	503	445
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 750	13 250
Korottomat		
7. Muut velat	3 066	2 993
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 500	9 200
Korottomat		
5. Saadut ennakot	8	8
6. Ostovelat	1 885	1 790
7. Muut velat	362	540
8. Siirtovelat	2 765	3 067
E Vieras pääoma yhteensä	29 336	30 849
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	72 536	71 876

KAUPUNGIN TASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	58,9 %	56,5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	73,3 %	75,9 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	14 482	12 261
Kertynyt yli-/alijäämä, €/ asukas	1 706	1 453
Lainakanta 31.12., 1 000 €	21 250	22 450
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 504	2 660
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 €	21 837	23 059
Lainat ja vuokravastuut, €/ asukas	2 573	2 732
Lainasaamiset, 1000 €	722	722
Asukasmäärä	8 488	8 441

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Taseen liitetiedoissa on tase-erien tarkemmat erittelyt. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste 58,9 % (2023 56,5 %), laskentakaava: $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma-Saadut ennakot})$.

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden

hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 % ja sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. **Laitilassa omavaraisuusaste on alle tavoitetason.** Suomen kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste oli 62 % vuonna 2023.

Suhteellinen velkaantuneisuus 73,3 % (2023 75,9 %), laskentakaava: $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$.

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vuonna 2023 suhteellinen velkaantuneisuus koko maassa oli 98 %.

Kertynyt ylijäämä 14,5 milj.€ (2023 12,3 milj. €), laskentakaava: Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä).

Kertynyt ylijäämä osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana (tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina). Vuoden 2024 tilinpäätöksen tilikauden ylijäämä on 2 220 785 euroa.

Kertynyt ylijäämä/asukas 1 706 € (2023 1 453 €)

Kertynyt ylijäämä kasvoi vuodesta 2023 asukasta kohden 253 euroa. Kaikkien kuntien kertynyt ylijäämä/asukas oli 2 974 euroa vuonna 2023.

Lainakanta 31.12.2024 oli 21,25 milj.€ (2023 22,45 milj. €), laskentakaava: Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat).

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat/asukas 2 504 € (2023 2 660 €)

Laitilan asukaskohtainen lainamäärä laski 156 euroa asukasta kohden vuonna 2024. Vuonna 2023 koko maassa lainoja per asukas oli 3 368 euroa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.2024 olivat 21,8 milj. € (2023 23,1 milj. €), laskentakaava: Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Leasing- ja vuokravastuisiin on laskettu mukaan kaikkien kaupungin vuokraamien koneiden- ja laitteiden leasingvastuut sekä ulkopuolisilta vuokrattujen tilojen vuokrat.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas 2 573 € (2023 2 732 €), laskentakaava: asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvoiton päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.2024 olivat 722 000 € (2023 722 000 €)

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot -asetelma perustuu tuloslaskelmaan ja rahoituslaskelmaan ja käsittää kaupungin ulkoiset tulot ja menot.

KAUPUNGIN KOKONAISTULOT JA -MENOT

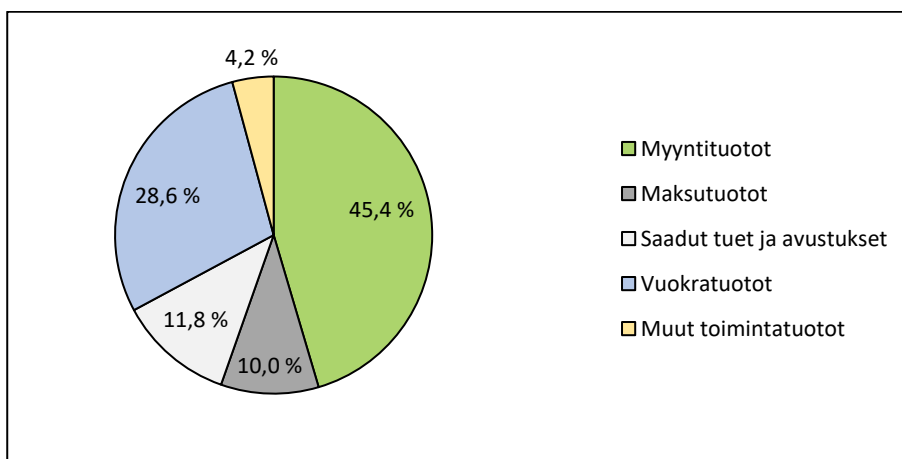
TULOT (1 000 euroa)		MENOT (1 000 euroa)	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	9 477	Toimintakulut	32 537
Verotulot	18 117	Valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	12 397	Korkokulut	524
Korkotuotot	31	Muut rahoituskulut	15
Muut rahoitustuotot	119	Satunnaiset kulut	921
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	-14	Pakollisten varausten lis. (+), väh (-)	0
		Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustapioit	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	Investointimenot	4 369
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	1 145		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0	Antolainasaamisten lisäykset	24
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 500
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	3 700
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	46 271	Kokonaismenot yhteensä	44 591

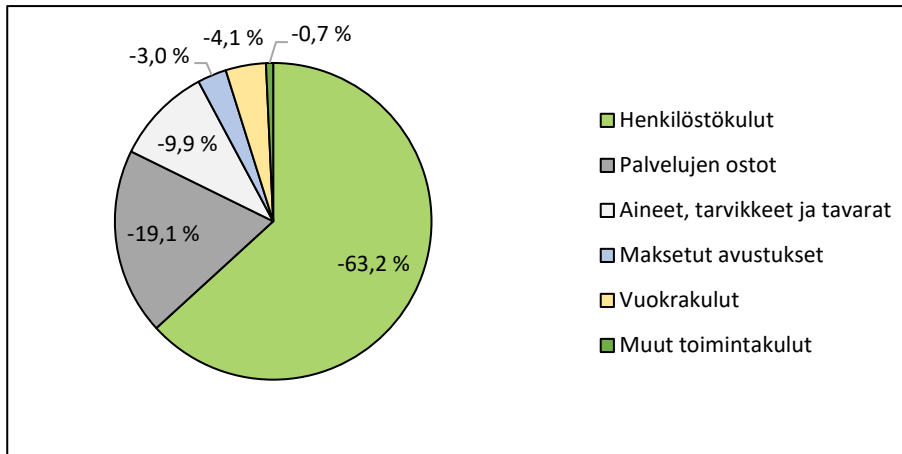
Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 46 271 - 44 591 = 1 680

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 1 141 - -539 = 1 680

ULKOISET TOIMINTATUOTOT TILIRYHMITÄIN

ULKOISET TOIMINTAKULUT TILIRYHMITÄIN**1.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous****1.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä**

Laitilan kaupungin konserniin kuuluu 9 tytäryhteisöä, joista 7 on kiinteistöosakeyhtiöitä ja 2 osakeyhtiötä. Kuntayhtymiä on 1 ja osakkuusyhteisöjä yhteensä 6 kpl.

LAITILAN KAUPUNGIN KONSERNIRAKENNE

	Määrä
Yhdistelty kokonaan	
Tytäryhteisöt	-
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	7
Kunnallista liiketoim. harjoittavat yhtiöt	2
Muut yhtiöt	-
Osuuskunnat	-
Yhdistykset	-
Säätiöt	-
Kuntayhtymät	1
Yhteensä	10
Osuus voitosta/tappiosta yhdistelty	
Osakkuusyhteisöt	6
Yhteisyhteisöt	-
Yhteensä	6

1.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupungin omistajapolitiikan näkyminen tyttärien toiminnassa on tullut entistä tärkeämmäksi. Konserniyhtiöiden merkitys kunnan taloudessa on korostunut entisestään, kun sote-palvelut siirtyivät hyvinvointialueelle. Kunnat laativat konsernitilinpäätöksen, johon sisältyy konsernitaseen lisäksi konsernituloslaskelma ja konsernirahoituslaskelma. Koko konsernin ohjaaminen sekä toiminnan ja talouden seuranta myös kesken tili kautta on tärkeää.

Konserniohjeet hyväksyttiin valtuustossa 20.9.2021. Konserniohjeissa on käytetty apuna muun muassa Kuntaliiton ohjeistusta. Konserniyhtiöiltä pyydettiin yhtiöiden hallitusten alustavat näkemykset luonnosvaiheessa olleeseen konserniohjeeseen. Ohjeiden tarkoituksena on edistää yhteisen kokonaisnäkemyksen muodostumista sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.

1.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaupungin suunnitelmissa ja tahtotilana on ollut selkeyttää ARA-kohteiden omistusjärjestelyjä sekä keskittää kiinteistöyhtiöiden omistusta. KOy Papinrannan ja KOy Laurinpellon osalta fuusioitumisprosessi Laitilan taloihin saatiin päätökseen 31.10.2024.

Kaupungin tilintarkastuksen suorittanut BDO Oy suoritti Kiinteistö Oy Suulimäen teollisuustaloa lukuun ottamatta myös tytäryhteisöjen tilintarkastuksen.

1.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kiinteistöyhtiöiden taloudellinen tilanne on tällä hetkellä pääsääntöisesti kohtuullisen hyvä ja vuokrausasteet ovat korkeita. Useisiin vuokrataloihin kohdistuu kuitenkin merkittävä määrä korjausvelkaa. Inflaatio ja erityisesti energiakustannusten ja rakennustarvikkeiden kohonneet kustannukset sekä korkotason nousu ovat haastaneet kiinteistöyhtiöiden taloutta ja siirtäneet suurempien korjausinvestointien toteutusajankohtaa.

Kaupungin vuokrataloyhtiöt on pääosin keskitetty KOy Laitilan Taloihin. Yhtiön toimintaa rasittaa suuri velkamäärä. Laitilan Talojen omavaraisuusaste kohosi fuusioiden myötä hiukan edellisvuodesta, mutta yhtiön omavaraisuus on edelleen heikolla tasolla. Velkaantuminen johtuu uusien vuokratalojen rakentamisesta, jolla saatiin Laitilaan lisää vuokra-asuntoja yksityisen asuntotuotannon puuttuessa lähes kokonaan. Uusien kohteiden suuren velkamäärän myötä poistot painavat tulosta alaspäin. Vanhempien kohteiden osalta velat ovat pieniä ja niiden tulos kokonaisuutena on positiivinen. Vuokratasot ovat uusissa kohteissa niin korkeat, ettei nostomahdollisuuksia käytännössä ole ja niiden joukosta löytyy suurin osa vapaista asunnoista. Vanhempien vuokra-asuntojen vuokrat ovat kohtuullisempia ja vapaita asuntoja ei näissä juuri ole. Suunnitellut ja jo toteutuneet hankkeet lisäävät eräiden yhtiöiden velkaantuneisuutta. Korkokustannusten nousu heikentää velkaisten yhtiöiden tulosta ja on tuonut haasteita välttämättömienkin remonttien toteutukseen. KOy Laitilan Talojen hallitus on pohtinut toimenpiteitä, joilla yhtiön taloudellista ja toiminnallista rakennetta saadaan vahvistettua. Tervehdyttämiskeinoina vuonna 2024 olivat Kiinteistö Oy Santilanmäen myynti, joka tapahtui alkuvuodesta 2024 sekä loppuvuodesta toteutuneet fuusiot. Laitilan kaupunki asetti vuoden 2025 talousarviossaan Laitilan talojen tavoitteeksi, että sen tulee laatia vuoden 2025 aikana omistajalle ehdotus uuden kerrostalon rakentamisesta, sekä sen vaatimasta oman pääoman korottamisesta sekä mahdollisesta tarvittavasta lainasta ja/tai lainan takauksesta 2025. Vuoden 2025 aikana on myös tarkoitus selvittää, olisiko omistusjärjestelyjen muutoksilla ja niitä selkeyttämällä mahdollista fuusioda Laitilan taloihin muitakin kiinteistöyhtiöitä, jolloin yhtiön taloutta saataisiin tervehdytettyä sekä kaupungin omistusjärjestelyjä selkeytettyä.

Jääkukko Oy:n talous pysyy tiukkana niin kauan, kunnes sen lainat on maksettu. Vanhat lainat tulivat hoideksi vuoden 2023 aikana, mutta yhtiö otti vuonna 2022 uuden 800 000 euron lainan pukuhuonetilojen rakentamista varten. Lainaan on kaupungin omavelkainen takaus.

Soteuudistuksen seurauksena jakautuneen Terveyskoti Oy:n jälkeen kaupungin omistukseen jäänyt Kiinteistö Oy Laitilan Kuntokoti omistaa ja hallinnoi kiinteistöä ja toimitiloja. Vuoden 2024 talousarvioon oli yhtiölle asetettu tavoitteeksi seurata sote-valmistelutyön etenemistä. Sote-uudistuksen myötä yhtiöön voidaan selvitysten mukaan liittää muitakin Laitilan sote-kiinteistöjä. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) pakkovuokra-aika päättyy vuoden 2025 lopussa. Varha on ilmoittanut, ettei se ota optiokautta käyttöön Terveyskeskuksen eikä Kaukolankodin kiinteistöjen osalta. Sote-kiinteistöt on yhtiöitettävä 1.1.2026 lukien siirtymäajan päättyessä. Terveyskeskuskiinteistö on yhtiöitettävä jo vuoden 2025 aikana. Kaukolankodin tilat jäävät näillä näkymin pääasiassa tyhjiksi uuden asumispalveluyksikön valmistuttua, joten kiinteistön yhtiöittäminen

ei olisi kannattavaa. Vuoden 2025 aikana on ratkaistava, perustetaanko uusi sote-kiinteistöyhtiö vai siirretäänkö Terveyskeskuksen omaisuus jo olemassa olevaan yhtiöön.

Laitilan kaupungin tulee valmistella ja varautua taloushallinnon järjestelmien uusimiseen sekä hankintalakiin esitettyihin muutoksiin koskien In-house yhtiöiden omistajilleen toimittamia palveluja. Vakka-Suomessa on selvitelty talous- ja palkkahallinnon järjestämistä koskevaa kuntayhteistyötä ja perustettu tarkoitusta varten in-house yhtiö. Tarkoituksena on, että Laitilan kaupunki merkitsee tulevassa osakeannissa 250 Vakka-Suomen Laskenta Oy:n osaketta, joka vastaa arviolta 25 % omistusosuutta. Taloushallinnon järjestelmien uudistaminen on välttämätöntä, joten Laitilan kaupungin on tarpeen olla alusta lähtien mukana yhtiön toiminnassa, jotta se pääsee tuomaan esiin tarpeensa ja näkemyksensä tulevassa järjestelmäkilpailutuksessa.

Suurimmat muutokset yhtiöiden toimintaympäristöön on aiheuttanut Ukrainan sodan suorat ja seurannaisvaikutukset kustannusten nousun myötä. Lisäksi Donald Trumpin valinta Yhdysvaltojen presidentiksi on horjuttanut maailmantalouden tilaa ja kauppasodan uhka syöksi pörssikurssit laskuun alkuvuodesta 2025. Yhdysvaltojen asettamien tuontitullien vaikutukset ulottuvat kaikkiin maihin, myös Suomeen.

Alueen suurteollisuudessa tapahtuneet muutokset ovat vaikuttaneet Laitilan kaupungin työttömyysasteeseen, joka on kääntynyt nousuun. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys on Laitilassa kasvanut. Työttömyysasteeseen ja työpaikkaomavaraisuuteen vaikuttavat myös yleisesti yritysten varautuminen nopeasti edenneeseen tulevaisuuden ennakoimattomuuteen. Vuoden 2025 kotimaisina uhkakuvina voidaan nähdä lisäksi poliittisen lakkoilun aiheuttamat vaikutukset.

Kiinteistöyhtiöiden osalta merkittävänä riskinä ovat korjausvelan kasvaminen ja yllättävät korjausmenot. Toisaalta ukrainalaiset tilapäisen suojelun piirissä olevat sekä kotikuntaa hakeneet henkilöt vahvistivat kiinteistö- ja asuntoyhtiöiden vuokrausasteita, jotka pysyivät koko vuoden korkeana. Maahanmuuton ansiosta Laitilan väkiluku on jopa noussut, vaikka luonnollinen väestönkehitys on ollut jo vuosia negatiivinen.

Korkeatasoinen ja monipuolinen asuntotarjonta sekä liikunta- ja kulttuuriharrastusmahdollisuuksien kehittäminen on entistäkin tärkeämpi arvo valittaessa uutta asuinalueita. Verkostomainen toiminta yhteistyössä alueen vetovoiman kasvattamiseksi yhdessä yrittäjien ja lähialueiden kanssa on tärkeää.

1.7.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjjeiden mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Konsernijohto (kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, toimialajohtajat sekä talousjohtaja) vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Toimialajohtaja seuraa toimialallaan kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa konsernijohtolle.

Talousjohtaja vastaa konserniohjetta yksityiskohtaisempien ohjeiden valmistelusta sekä seuraa tytäryhtiöiden toimintaa, taloudenhoitoa ja konserniohjeen soveltamista.

1.7.6. Konsernitilinpäätös

Muutettu kuntalaki asettaa vaatimuksia konsernitilinpäätöksen laadinnalle. Vuodesta 2016 alkaen kaikkien kuntien on laadittava konsernitilinpäätös. Samalla muutettiin kuntien arviointimenettelyyn liittyviä kriisikuntakriteeristöä siten, että suurin osa kriisikuntakriteereistä lasketaan konsernitilinpäätöksen perusteella. Kriisikuntakriteereitä on päivitetty vuonna 2020. Kriisikuntakriteerit on lueteltu tilinpäätöksen alkuosan toimintakertomuksessa.

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä konsernituloslaskelman **toimintakate oli -21,5 milj. euroa (2023 toimintakate oli -22,9 milj. euroa)**. Konsernin toimintakate parani edellisvuodesta 1,4 milj. euroa.

Konsernituloslaskelman **vuosikate oli 972 euroa/asukas** eli asukasta kohden 57 euroa suurempi kuin vuonna 2023. Vuonna 2023 Suomen kuntakonsernien asukaskohtainen vuosikate oli keskimäärin 1 223 euroa. Laitilan konsernitilinpäätöksessä vuoden 2023 asukaskohtainen vuosikate oli 915 euroa.

Konsernin vuoden 2024 **tilikauden tulos oli 2 424 780 euroa**, kun vuonna 2023 se oli 3 231 683 euroa. **Tilikauden ylijäämä vuonna 2024 oli 2 448 094 euroa**.

Vuonna 2023 Suomen kunnissa konsernin asukaskohtainen kertynyt ylijäämä oli keskimäärin 3 535 euroa, kun Laitilan konsernissa se oli 1 576 euroa asukasta kohden. **Konsernin kertynyt ylijäämä Laitilassa vuonna 2024 oli 15,8 milj. euroa. Asukasta kohden kertynyttä ylijäämää oli 1 856 euroa**.

Vuoden 2024 konsernitilinpäätöksessä **investointien tulorahoitusosuus oli 179 prosenttia**. Vuonna 2023 Suomen kuntakonserneissa investointien tulorahoitusosuus oli keskimäärin 83 %, kun Laitilan kuntakonsernissa se oli samaan aikaan 92 prosenttia.

Laitilan **omavaraisuusaste oli 50,2 prosenttia** vuoden 2024 konsernitilinpäätöksessä. Vuonna 2023 se oli Suomen kuntakonserneissa 46,1 prosenttia ja Laitilassa 47,8 prosenttia.

Konsernin lainakanta 31.12. oli 34,9 milj. euroa. Lainakanta laski edellisvuodesta noin 2 miljoonalla eurolla. Vuonna 2023 Laitilassa lainakanta oli 36,7 milj. euroa.

Konsernin lainakannasta laskettu **vuoden 2024 asukaskohtainen lainamäärä oli 4 113 eli** noin 200 euroa edellisvuotta pienempi. **Suomen kuntakonsernien vuoden 2023 asukaskohtainen lainakanta oli keskimäärin 6 968 euroa**, kun vastaavana ajankohtana Laitilan kaupungin konsernissa se oli 4 342 euroa asukasta kohden.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. olivat 35,5 milj. euroa. ja Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas olivat 4 182 euroa. Vuonna 2023 vastaava luku oli Suomen kuntakonserneissa **8 066 euroa/asukas**.

KONSERNITULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	2024	2023
Toimintatuotot	14 457	13 897
Toimintakulut	-36 246	-36 761
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	335	-17
Toimintakate	-21 453	-22 881
Verotulot	18 117	18 416
Valtionosuudet	12 397	12 853
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	42	18
Muut rahoitustuotot	99	177
Korkokulut	-933	-833
Muut rahoituskulut	-16	-26
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-809	-664
Vuosikate	8 251	7 725
Poistot ja arvonalentumiset	-4 901	-4 488
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	-926	-5
Satunnaiset erät yht.	-926	-5
Tilikauden tulos	2 425	3 232
Tilikauden verot	-4	0
Laskennalliset verot	9	-14
Vähemmistöosuudet	18	17
Tilikauden yli-/alijäämä	2 448	3 235

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toimintatuotot/toimintakulut	39,9 %	37,8 %
Vuosikate/poistot	168,4 %	172,1 %
Asukasluku	8 488	8 441
Vuosikate, euroa/asukas	972	915

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja. Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/(Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen

yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista poistonalaisten investointien tasoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit.

Vuosikatteen ja poistojen suhde on myös yksi kuntalain 118 §:n mukaisista kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa käytettävistä tunnusluvuista. Tämän tunnusluvun mukaan kunta on erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa, jos tunnusluvun arvo on alle 80 %. Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa. Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa. Kuntayhtymäkonsernissa asukasmäärää ja asukaskohtaista tunnuslukua ei esitetä.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

(1 000 euroa)	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 251	7 725
Satunnaiset erät	-926	-5
Tilikauden verot	-4	0
Tulorahoituksen korjauserät	577	56
Toiminnan rahavirta yhteensä	7 899	7 776
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 615	-8 406
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	126	42
Investointien rahavirta yhteensä	-4 489	-8 364
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	3 410	-589
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	-2
Antolainasaamisten vähennys	10	24
Antolainauksen muutokset yhteensä	10	22
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-538	-493
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 205	-1 036
Lainakannan muutokset yhteensä	-1 743	-1 529
Oman pääoman muutokset	-81	279
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	-123	-4
Vaihto-omaisuuden muutos	-15	-51
Saamisten muutos	-136	3 029
Korottomien velkojen muutos	-247	-1 418
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-520	1 556
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-2 333	328
Rahavarojen muutos	1 077	-260
Rahavarat jakson alussa	2 887	3 147
Rahavarat jakson lopussa	3 964	2 887

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	751 625	-7 934 129
Investointien tulorahoitus, %	179 %	92 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,73	1,58
Kassan riittävyys, pv	34	23

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista konsernin tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

- Konsernituloslaskelmasta: toimintakulut, korkokulut, muut rahoituskulut ja tilikauden verot
- Konsernin rahoituslaskelmasta: investointimenot, antolainasaamisten lisäykset ja pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

KONSERNITASE - VASTAAVAA

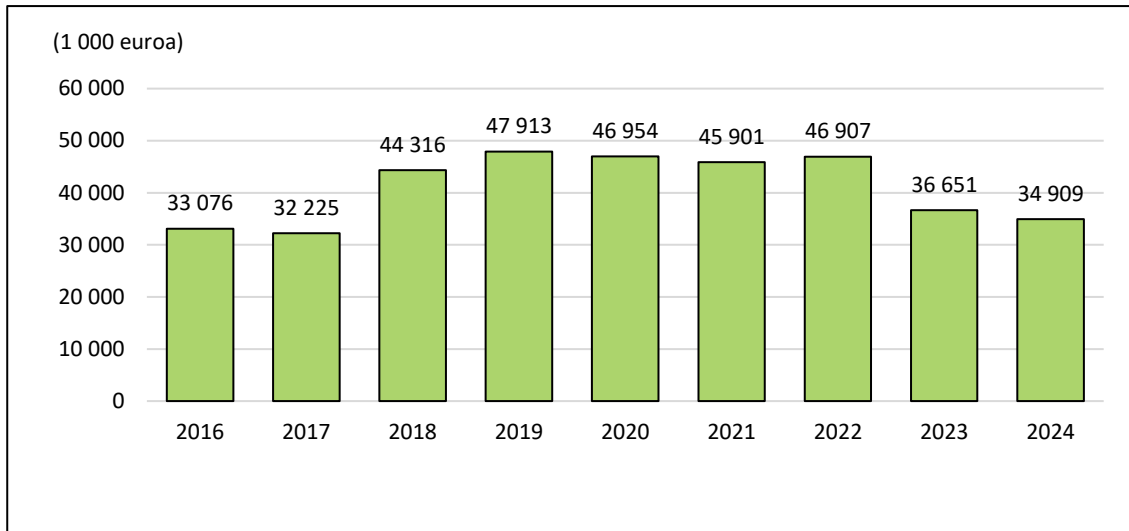
(1 000 euroa)	2024	2023
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	128	107
Muut pitkävaikutteiset menot	0	-20
Ennakkomaksut	68	0
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	196	88
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 114	7 128
Rakennukset	50 168	51 951
Kiinteät rakenteet ja laitteet	19 360	20 210
Koneet ja kalusto	1 217	1 488
Muut aineelliset hyödykkeet	118	167
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 835	3 561
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	82 813	84 505
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 894	1 200
Osakkeet ja osuudet	724	738
Muut lainasaamiset	304	315
Muut saamiset	240	240
Sijoitukset yhteensä	3 162	2 492
Pysyvät vastaavat yhteensä	86 171	87 085
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiantojen varat	90	109
Lahjoitusrahastojen varat	489	540
Muut toimeksiantojen varat	11	-153
Toimeksiantojen varat yhteensä	590	496
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	322	307
Vaihto-omaisuus yhteensä	322	307
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0	0
Muut saamiset	0	24
Siirtosaamiset	-18	2
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 601	1 513
Muut saamiset	467	372
Siirtosaamiset	295	299
Saamiset yhteensä	2 344	2 208
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	0	0
Muut arvopaperit	131	227
Rahoitusarvopaperit yhteensä	131	227
Rahat ja pankkisaamiset	3 833	2 660
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	6 629	5 402
VASTAAVAA YHTEENSÄ	93 390	92 983

KONSERNITASE - VASTATTAVAA

(1 000 euroa)	2024	2023
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	27 833	27 833
Muut omat rahastot	1 702	1 702
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	13 309	10 069
Tilikauden yli-/alijäämä	2 448	3 235
Oma pääoma yhteensä	45 291	42 838
Vähemmistöosuudet	1 550	1 569
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiantojen pääomat	90	109
Lahjoitusrahastojen pääomat	478	434
Muut toimeksiantojen pääomat	198	252
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	766	795
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 879	26 933
Korottomat		
Muut velat	4 804	4 721
Laskennalliset verovelat	226	235
Lyhytaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 030	9 718
Korottomat		
Saadut ennakot	49	43
Ostovelat	2 363	2 211
Muut velat	523	697
Siirtovelat	2 909	3 223
Vieras pääoma yhteensä	45 783	47 782
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	93 390	92 983

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	50,2 %	47,8 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	101,7 %	105,7 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	15 757	13 303
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 856	1 576
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	34 909	36 651
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	4 113	4 342
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1 000 euroa	35 495	37 268
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	4 182	4 415
Lainasaamiset, 1 000 euroa	304	315
Asukasmäärä	8 488	8 441

KONSERNIN LAINAKANTA***Omavaraisuusaste, %***

$$= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Kuntayhtymän konsernissa asukaskohtaista tunnuslukua ei esitetä.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla enakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lyhennettyä konsernikaavaa käytettäessä konsernin lainakanta muodostuu korollisen vieraan pääoman eristä. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Konsernin lainat, euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymän konsernissa ei asukaskohtaista lainamäärää esitetä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.8. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa selkoa taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kaupungin vuoden 2024 tilikauden tulos on 2 115 874,39 euroa ylijäämäinen. Poisto-eroa puretaan 104 910,91 euroa.

Tilikauden ylijäämä 2 220 785,30 euroa kirjataan taseen tilikauden yli-/alijäämättilille.

Vuoden 2024 taseessa kumulatiivinen ylijäämä on 14 481 619,10 euroa. Kumulatiivinen ylijäämä olisi 17 279 646,47 euroa ilman vuonna 2017 tehtyä Pähkinäpensaas päiväkodin alaskirjausta (1 932 816,97 €) vuoden 2018 tilinpäätöksessä alaskirjattua Winnovan rakennusta (136 007,02 €), vuonna 2021 alaskirjattuja Kulttuurimeijeriä (32 531,72 €), Pihlajakotoa (8895,43 €) ja jäteveden puhdistamon rakennuksia (157 450,14 €), vuonna 2022 alaskirjattuja Koveron koulua (100 675 €), Palke 7 vanhaa rakennusta (21 094,69 €), Anttilantaloa (4026,18 €), uuden Kaukolankodin suunnittelukustannusten kertapoistoa (37 363,97 €) sekä vuonna

2024 alaskirjattuja Terveyskeskusta (240 972,21 €), Itäkulman koulua (96 398,38 €), Kulttuurimeijeriä (20 032,96 €) ja Terveystaloa (9 762,70 €).

2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

2.1. Valtuuston strategisten päämäärien toteutuminen

Valtuuston strategiset päämäärät on jalkautettu tavoitteiksi osastoille ja tehtäväalueille. Tavoitteiden toteutumista tarkastellaan jokaisella tehtäväalueella erikseen seuraavissa alaluvuissa.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

KESTÄVÄ JA TASAPAINOINEN TALOUS			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Talous on vakaa ja tasapainossa		Vuosikate kattaa poistot	Toteutunut.
Kaupunki velkaantuu vain kehittyäkseen		Kaupungin kokonaisvelan suhde uudis- ja perusparannusinvestointeihin	Kaupungin lainakanta pienentyi 1,2 milj. euroa. Vuoden 2024 investointien suhde lainakantaan on 18,8 %.
Kestävä talous mahdollistaa laadukkaat palvelut ja toimivan infrastruktuurin rakentamisen.	Otetaan käyttöön yleinen kuntalaiskokemusmittari, joka mittaa yleistä tyytyväisyyttä kunnan / kaupungin toimintaa kohtaan eri osaluilla.	Mittarina toimii alkuvaiheessa CSAT pohjainen tyytyväisyydsmittari kunnan toimintaa kohtaan sen eriksetuspisteissä.	Ei mittaria käytössä.
VASTUU YMPÄRISTÖSTÄ			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Laitila kantaa kokoaan suu-remman vastuun ja näyttää muillekin ennakkoluulottomasti esimerkkiä ympäristön kannalta kestävässä ratkaisussa.	Etsitään aktiivisesti edellä käyviä tapoja tehdä kaikesta kaupungin toiminnasta ympäristön kannalta entistä kestävämpää Otetaan osaa erilaisiin kunnille suunnattuihin ympäristökampanjoihin	Koko kaupunki tai joku toimiala osallistuu kampanjoihin.	Kaupunki aloitti toteuttamaan ilmasto-ohjelmaa, joka valmistuu ja otetaan käyttöön 2025. Kaupunki oli mukana Ekotekoagentit -hankkeessa, joka päättyi vuonna 2024. Lisäksi kaupunki osallistui Miljoona roskapussia -kampanjaan.
Laitilan kaupungin päätöksiä ja valintoja ohjaavat kestävät toimintaperiaatteet ja ratkaisut. Kaupunki sitoutuu energiansäästöön ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen.	Aloitetaan asteittain CO2-budjetointi kaupungin toiminnoissa. Osallistutaan Hinku-verkoston toimintaan ja toimitaan sen periaatteiden mukaisesti Kartoitetaan jatkuvasti kaupungin toimintaan sopivia ympäristö- ja ilmastomittaristoja, hyödynnetään niitä	Laitilan Hinku-työryhmä koontuu vähintään kerran vuodessa.	Toteutunut. Ilmasto-ohjelman työryhmä on tulevaan ilmasto-ohjelman määrittänyt mittareita eri toimialueille toteutettavaksi. Mittareiden seuraaminen ja hyödynnettävyys integroidaan taloussuunnitelmaan vuoden 2025 aikana.

	Investoinneissa huomioi- daan energiatehokkuus		Palke 5:n valaistussaneeraus led-valaisimiksi. Kaupungintalon jäähdytysyk- sikön uusiminen energiate- hokkaammaksi ja käyttötar- koituksen mukaiseksi. Uima- hallin vesikaton saneerauk- sessa yläpohjan lisäeristys ja tiivistys. Lisäksi pieniä ilman- vaihdon ja automaation päi- vityksiä.
	Tehdään ympäristövaikutus- ten arviointi suurimmista in- vestoinneista		Suunniteltu toteutettavaksi Urheilutalon peruskorjauk- sesta, suunnittelutyö vielä käynnissä. Laitila on alusta- vasti lupautunut Urheiluta- lon saneerauksen osalta mu- kaan Valonian ”Kasvua ja kestävyyttä kiertotaloutta tukevilla hankinnoilla” - hankkeeseen. Hanke käyn- nistyy alkuvuodesta 2025.
Laitila etsii aktiivisesti mah- dollisuuksia hyödyntää vaih- toehtoisia energiamuotoja, pyrkii vaikuttamaan kulutus- tottumuksiin sekä edistä- mään kestäviä liikkumismuo- toja. Alueen viihtyisyyttä py- ritään kasvattamaan luon- non monimuotoisuutta ja luonnonvarojen kestävää käyttöä kunnioittaen.	Lisätään kestävien liikkumis- muotojen osuutta kulkuta- pajakaumassa mm. pyörä- teitä lisäämällä kävelyn- ja pyöräilyn edistämishjelman mukaisesti	Kulikutapajakauma Uusien kevytväylien määrä	Kulikutapajakaumaa ei ole ol- lut saatavilla.
	Edistetään aktiivisesti tuuli- voiman, biokaasulaitosten, aurinkovoimaloiden ja muun mahdollisen uusiutuvan energian tuotantoa Laitilassa	Uusiutuvan energian tuotan- non investointien määrä	Vuonna 2024 ei rakennettu uusia kevytväyliä. Coreplast toteutti aurinko- voimalan kiinteistöllään. Lu- kuisia uusia hankkeita on vi- reillä.
TAVALLISTA PAREMMAT PERUSPALVELUT			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Laitila tuottaa palvelut vaa- dittua paremmin. Lakisäätei- set vaatimukset ovat Laiti- lassa palveluiden tason lat- tia, eivät katto.	Otetaan käyttöön palvelui- den toimivuutta kuvaava CES mittari.	Palveluluiden toimivuutta kuvaava CES mittari.	Mittaristo ei käytössä. Tun- nistettu tarve seurata tasa- painottamistoimenpiteiden vaikutusta palvelutasoon.
Kaupunki pitää kiinni laaduk- kaista peruspalveluista, joilla mahdollistetaan kaiken ikäis- ten sujuva arki ja vapaa-aika sekä turvataan kaupungin houkuttelevuus asuinpaik- kana	Otetaan käyttöön palvelui- den toimivuutta kuvaava CES mittari. Suhtaudumme myönteisesti vapaa-ajan asuntojen muut- tamiseen vakituiseksi asun- noiksi.	Palveluluiden toimivuutta kuvaava CES mittari.	Mittaristo ei käytössä. Tun- nistettu tarve seurata tasa- painottamistoimenpiteiden vaikutusta palvelutasoon. 1 Vapaa-ajanasunto muutet- tiin vakituisesti asunnoksi.
Yhteistyökumppanina Laitila edistää muidenkin tahojen järjestämien palveluiden si- joittumista kaupunkiin.	Tehostetaan kuntamarkki- nointia ja uusien asuin- ja te- ollisuusalueiden markkinoin- tia		Toteutettiin laaja tonttimai- noskampanja.

	Huolehditaan tehokkaasta edunvalvonnasta sote-palveluiden palveluverkon suhteen		Edunvalvonnasta on huolehdittu käytettävissä olevin keinoin.
	Tuetaan aktiivisesti kolmannen sektorin toimijoiden perustoimintaa sekä tapahtumajärjestäjiä		Kolmannen sektorin toimijoiden tuki ja yhteistyö ovat pysyneet korkealla tasolla.
KETTERÄ MUKAUTUMINEN MUUTOKSIIN			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Laitila tekee muutoksista voimavaransa. Laitila muokautuu ketterästi muutoksiin, kehittyä ja elää ajassa.	-		Laitila on mukautunut ketterästi muutoksiin. Esim. koronaan, Ukrainan sotaan sekä kuntien säästöpainaisiin on reagoitu proaktiivisesti.
Arvojen mukaisesti tulevaisuuslähtöinen, rohkea ja kehittyvä kaupunki hyödyntää yhteiskunnan suuret muutokset.			Laitila on saanut väkilukuaan kasvatettua kovasta kilpailusta ja väestörakenteen muutoksista huolimatta.
Uudistuessaan kaupunki kuulee aktiivisesti asukkaita ja kehittää osallistumisen muotoja.	Aloitetaan järjestelmällinen asiakaspalautteen kerääminen	Asiakaspalautteen määrän nousu Äänestysaktiivisuus vaaleissa	Asiakaspalautetta on tullut aikaisempaa enemmän mm. kuntalaistikettien kautta. Presidentin vaalien äänestysprosentti 69,4 %
	Järjestetään kuntalaisten kuulemistilaisuuksia järjestelmällisesti.	Kuulemistilaisuuksien määrä	Kuulemistilaisuuksia järjestettiin yhteensä mm. kaavotukseen liittyen 3 kpl:ta.
	Toteutetaan erilaisia kuntalaiskyselyitä pienellä kynnyksellä.	Kyselyiden määrä	Turvallisuuskysely
	Jatketaan osallistuvaa budjetointia		Aikaisempien vuosien osallistavan budjetoinnin hankkeiden toteutusta edistettiin.
Laitilassa kaikki ovat yhdenvertaisia ja arvokkaita. Kaupunki toimii yhdenvertaisesti ja edistää toiminnallaan kaikenlaista syrjimättömyyttä yhteiskunnassa.	Toteutetaan uusi kuntalaisten yhdenvertaisuuskysely	Työhyvinvointikyselyn mittaristo Kuntalaisten yhdenvertaisuuskyselyn mittaristo	Työhyvinvointikysely toteutettiin. Lisäksi kiinteistöpuoli toteutti tyytyväisyyskyselyn henkilökunnalle. Kuntalaisten yhdenvertaisuussuunnitelmaa ei ole vielä laadittu.
HYVINVOIVA HENKILÖSTÖ			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Laitilassa kaupungin henkilöstö voi hyvin. Työyhteisössä jokainen kokee olevansa arvokas.	Työhyvinvointitulosten yksikkökohtainen toimenpideohjelma	Työhyvinvointikyselyn mittaristo.	Työhyvinvointitulosten yksikkökohtaiset toimensuunnitelmat laadittiin.
	TOP 3 sairauspoissaolojen seurantatoimenpiteet	Sairauspoissaolojen määrä	Sairauspoissaolojen määrä väheni, ollen yhteensä 7074 päivää.

Kaupunki on nykyaikainen työnantaja, joka seuraa työelämän kehitystä. Johtaminen on laadukasta ja osaa vaa sekä kehitty muun työelämän mukana.	Esimiesten jatkuva koulutus Osallistutaan aktiivisesti erilaisiin työelämää kehittäviin hankkeisiin	Työhyvinvointikyselyn mittaristo. Koulutuspäivien tilastointi Etätyösopimusten määrä	Hankittu kaikille organisaation työntekijöille laaja koulutuskokonaisuus, josta voi valita koulutusajankohdan ja sisällön
Henkilöstöllä on mahdollisuus kehittyä työtehtävissään, oppia uutta ja edetä urallaan. Työn ja vapaa-ajan tasapainosta huolehditaan. Työelämän joustot, mahdollisuudet etätyöhön ja erilaisiin tapoihin tehdä töitä ovat Laitilassa arkipäivää.	Tarjotaan henkilöstölle aktiivisesti mahdollisuuksia osallistua erilaisiin koulutuksiin Tarjotaan henkilöstölle mahdollisuus tehdä etätyötä työtehtävien salliessa ja hyödyntää muita työelämän joustoja	Työelämän joustojen, kuten vuorotteluvapaan, osa-aika-eläkkeen ja opintovapaan käytön seuraaminen	Koulutuskorvausta haettu yhteensä 684 työpäivältä-29 sopimusta
	Työkierron mahdollistaminen	Työkiertoa hyödyntäneiden henkilöiden määrä.	
	Hyödynnetään mahdollisuutta käyttää sisäistä rekrytointia.		Avoimeksi tulleet vakanssit pääsääntöisesti julkaistu sisäisesti haettaviksi.

2.2. Tytär-yhteisöille asetetut tavoitteet

Vuoden 2024 talousarviossa tytär-yhtiöille asetettiin seuraavia tavoitteita:

Laitilan Lämmön osalta tavoitteeksi oli kirjattu: *”Laitilan Lämpö Oy toimittaa kaupungille ja muille asiakkailleen lämpöenergiaa enintään muiden paikkakunnalla käytössä olevien yleisten lämpöenergiamuotojen keskimääräiseen hintatasoon sekä enintään maan vastaavien lämpölaitosten keskimääräiseen hintatasoon. Kustannustason nousu on vaikuttanut mm. metsähakkeen hintaindeksiin ja sopeutuakseen muuttuneeseen tilanteeseen yhtiö on joutunut nostamaan hintojaan. Hinnankorotukset ovat kuitenkin maltillisia verrattuna esimerkiksi sähkön tai öljyn hinnankorotuksiin ja näin ollen yhtiön tavoitteena onkin vakauden tuominen paikkakunnan tilanteeseen. Vuodelta 2022 yhtiö ei jakanut osinkoa, koska tulos oli tavanomaista heikompi. Yhtiön tulee jakaa osinkoa omistajilleen tilinpäätöksen sen kulloinkin salliessa. Vuoden 2024 investoinnit rahoitetaan tulorahoituksen ja kassavarojen avulla. Investoinnit ovat vanhojen lämpölinjojen saneerausta sen mukaan, mitä katushankkeita kaupunki toteuttaa ensi vuonna. Alustavan tiedon mukaan saneerausohjelmaan olisivat tulossa Kananpolku ja Keskuskatu Vihtorinkadun ja Urheilutien väliltä. Säästää saadaan jakamalla kaivuukustannukset osallistujien kesken. Yhtiön omissa lämpölaitoksissa on siirrytty käyttämään biodieseliä, jolloin Laitilan Lämpö myy jatkossa täysin päästötöntä energiaa.”*

Yhtiö jäi taloudellisista tavoitteistaan lähinnä Ukrainan sodan seurannaisvaikutusten takia. Kaukolämpö kuitenkin edelleen pystyttiin pitämään hintakilpailukyvyltään kohtuullisen hyvänä lämmitysmuotona ja lämmön hinta Laitilassa oli alle lämpölaitosten keskihinnan Suomessa. Käytännössä kaikki lämpöyhtiöt ovat viime aikoina joutuneet nostamaan hintojaan.

Lämmön myyntimäärä oli kesäkuun tilanteessa suunnilleen budjetoitua tasoa eikä siihen ollut odotettavissa suuria muutoksia. Eniten lämmön myyntiin vaikuttaa sää talvikuukausina. Osinkoa ei viime vuodelta jaettu, koska tilikauden tulos oli tavanomaista heikompi.

Toiminnallisista hankkeista merkittävimmät vuoden 2024 projektit olivat Kananpolku-Koulutien ja Urheilutien lämpölinjojen saneeraukset, jotka toteutettiin yhdessä kaupungin vesihuollon kanssa.

Omissa lämpölaitoksissa siirryttiin käyttämään biodieseliä, jolloin Laitilan Lämpö myy jatkossa täysin päästötöntä energiaa.

Toimintaan liittyvistä riskeistä merkittävin oli edelleen lämmön hankintahinnan kallistuminen indeksien nousun takia. Toisaalta yhtiö on vakavarainen ja kannattavuuden tilapäinen heikkeneminen ei vaaranna yhtiön toimintaa.

Jääkukolle oli asetettu seuraavat tavoitteet: *”Jääkukko Oy:n hallituksen edustajat ovat neuvotelleet kaupungin kanssa yhtiön toiminnan tukemisen tavasta. Laitilan kaupungin liikuntatoimen talousarviossa osoitetaan määrärahat jäähallitoiminnan tukeen. Kaupungin tukea ei ohjata kuntosalitoimintaan, joka toimii markkinaehtoisesti. Jääkukko Oy:n taloutta haastaa erityisesti kohonneet energiakustannukset sekä pukuhuoneitilojen remonttia varten nostettu laina, johon kaupunki myönsi omavelkaisen takauksen. Uuden lainan myötä yhtiön omavaraisuusaste on heikentynyt. Jääkukko Oy:n tavoitteena on pohtia keinoja tulorahoituksen lisäämiseksi sekä energiatehokkuuden parantamiseksi.”*

Jääkukko Oy:n sähkön ja lämmön kulutus laski vuosien 2023 ja 2024 välillä, joten energiakustannukset pienivät. Jääkukon hallitus pohti keinoja tulorahoituksen lisäämiseksi. Jäänkäyttötunnit ja kuntosalikerrat lisääntyivät edellisvuodesta. Velkahoitoksella toteutettujen investointien takia Jääkukko Oy:n suhteellinen velkaantuneisuus on korkea ja omavaraisuusaste tyydyttävällä tasolla. Energiakustannusten vähennyttyä sekä tuottojen kasvettua Jääkukon tulos oli hiukan odotettua parempi, joten yhtiö palautti kaupungille osan kaupungin maksamasta avustuksesta.

Laitilan Kuntokodille on asetettu talousarviossa seuraavat tavoitteet: *”Kiinteistö Oy Laitilan Kuntokodin tavoitteena on käynnistää kiinteistöyhtiön toiminta vakaasti ja kestävästi sekä kartoittaa aktiivisesti toimintaympäristön muutoksia ja seurata sote-valmistelutyön etenemistä. Sote-uudistuksen myötä yhtiöön voidaan selvitysten jälkeen mahdollisesti liittää muitakin Laitilan sote-kiinteistöjä.”*

Kiinteistö Oy Laitilan kuntokodin toiminta on käynnistynyt vakaasti. Yhtiön omavaraisuusaste on hyvällä tasolla. Yhtiöön ei ole toistaiseksi liitetty muita sote-kiinteistöjä.

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöiden osalta taloudelliseksi tavoitteeksi on asetettu 50 %:n omavaraisuusaste pitkällä aikavälillä ja 90 %:n käyttöaste.

Omavaraisuusaste on alle tavoitetason kolmessa kiinteistöyhtiössä. Laitilan talojen osalta velkaantuminen johtuu uuden vuokratalon rakentamisesta ja Keskevaarin osalta pääosin putkiremontista. Alhaisimmat omavaraisuusasteet ovat KOy Keskevaarilla 25 %, KOy Kaukolan Teollisuudella 30,9 % ja KOy Laitilan taloilla 5,1 %. Tytäryhtiöasemassa olevien kiinteistöyhtiöiden toimitilojen-/asuntojen vuokrausaste on pysynyt edelleen hyvällä tasolla ollen vuoden lopun tilanteessa yhteensä 97,8 %.

Lisäksi kiinteistö- ja asuntoyhtiöiden tavoitteena oli pohtia erilaisia energiansäästökeinoja. Yhtiöt toteuttivat energiansäästötoimenpiteitä muun muassa tarkastamalla asuntojen patteriventtiilejä ja laskemalla yhteisten tilojen lämpötiloja. Saneerausten yhteydessä asennettiin huoneistokohtaisia vesimittareita, jotka kannustivat asukkaita veden säästöön.

Kaupungin suunnitelmissa ja tahtotilana on selkeyttää ARA-kohteiden omistusjärjestelyjä sekä keskittää kiinteistöyhtiöiden omistusta. KOy Papinrannan ja KOy Laurinpellon osalta fuusioitumisprosessi Laitilan taloihin saatiin päätökseen 31.10.2024.

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöiden taloutta ovat haastaneet erityisesti energiakustannusten sekä korkotason nopea nousu. Kustannusten ja korkotason nousu haastaa erityisesti Laitilan taloja, koska yhtiö ei pysty kattamaan kohonneita kustannuksia kokonaisuudessaan vuokrahintoja korottamalla. Lisäksi osa kiinteistöistä on vanhoja ja peruskorjausten tarpeessa. Laitilan Talojen omavaraisuusaste kohosi fuusioiden myötä hiukan edellisvuodesta, mutta yhtiön omavaraisuus on edelleen heikolla tasolla.

2.3. Keskusvaalilautakunta

2.3.1. Vaalit (Tehtävä 10)

Vastuuhenkilö: hallintosihteeri Jaana Suominen, hallintojohtaja Heli Kiertokari-Laitinen

TOIMINNAN KUVAUS

Vaalien toimittamista varten kaupunki on edelleen jaettu kahteen äänestysalueeseen. Vaaliviranomaisina toimivat keskusvaalilautakunta, vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta. Ennakkoäänestys hoidetaan kaupungin omana työnä pääasiassa palkatun henkilöstön toimesta. Valtio osallistuu valtiollisten vaalien kustannuksiin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuonna 2024 järjestettiin presidentin vaalit.

VAALIT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Tuet ja avustukset	14 777	48 000	-4 000	44 000	43 975	99,9 %	-25
Toimintatuotot yht.	14 777	48 000	-4 000	44 000	43 975	99,9 %	-25
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-8 490	-29 300	2 700	-26 600	-25 970	97,6 %	630
Palvelujen ostot	-2 783	-7 800	900	-6 900	-5 207	75,5 %	1 693
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-590	-400	0	-400	-792	198,0 %	-392
Vuokratkulut	-3 269	-3 147	1 800	-1 347	-3 235	240,1 %	-1 888
Toimintakulut yht.	-15 132	-40 647	5 400	-35 247	-35 204	99,9 %	43
KL menot	-717	-510	0	-510	-2 138	419,2 %	-1 628
Toimintakate	-1 072	6 843	1 400	8 243	6 633	80,5 %	-1 610
Yhteensä	-1 072	6 843	1 400	8 243	6 633	80,5 %	-1 610
Euroa/asukas	0	1	0	1	1	79,4 %	0

2.4. Tarkastuslautakunta

2.4.1. Tilintarkastus (Tehtävä 14)

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunnan pj

TOIMINNAN KUVAUS

Tilintarkastus suoritetaan hyvää tilintarkastustapaa noudattaen ja siinä kiinnitetään huomiota toiminnan tuloksellisuuteen, toimintatavoitteiden toteutumiseen, sisäiseen valvontaan ja tilinpäätöstietojen oikeellisuuteen ja riittävyyteen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.1.2019 BDO Audiator Oy:n suorittamaan kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen ajalle 1.1.2019-31.12.2022. Sopimukseen sisältyi mahdollisuus enintään kahden vuoden option käyttöön. Lakisääteisiä tilintarkastuspäiviä on ollut vuosittain 20. Kaupunginvaltuusto päätti ottaa optiokaudet käyttöön sekä vuodelle 2023 että vuodelle 2024. Sote-uudistuksen vuoksi tilintarkastuspäiviä arvioitiin olevan vuodesta 2023 lähtien noin 16.

Laitilan kaupunki pyysi 24.10.2024 tarjouksia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuspalveluista tilikausille 2025–2028 mukaan lukien kaksi optiovuotta. Tarjouspyyntö julkaistiin tarjouspalvelu.fi -palvelussa ja julkisten hankintojen ilmoituskanavassa (Hilma) avoimena hankintamenettelynä. Kyseessä on kansallisen kynnysarvon ylittävä hankinta. Tarjousten määräaika oli 15.11.2024. Tarkastuslautakunta esitti kaupunginvaltuustolle, että tilintarkastuspalveluiden tuottajaksi tilikausille 2025–2028 mukaan lukien kaksi optiovuotta valitaan BDO Audiator Oy.

JHT-tarkastaja hoitaa varsinaisen talouden ja hallinnon tarkastuksen. Tarkastuslautakunta (5 jäsentä) valvoo tilintarkastusta ja sitä, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan. Arvioinnin tulokset esitetään vuosittain laadittavassa arviointikertomuksessa, joka luovutetaan kaupunginvaltuustolle. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi tulevat hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tilintarkastus on yhteen sovitettu emoyhtiön tilintarkastuksen kanssa.

Kuntalain 84 §:n mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Säännöstä on sovellettu 1.6.2017 alkaen. Kuntalain 84 §:n mukaiset sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

TILINTARKASTUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-4 711	-6 674	1 100	-5 574	-5 495	98,6 %	79
Palvelujen ostot	-18 563	-22 000	4 150	-17 850	-19 034	106,6 %	-1 184
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-350	0	-350	0	0,0 %	350
Vuokratkulut	0	-500	0	-500	0	0,0 %	500
Muut toimintakulut	0	-300	0	-300	0	0,0 %	300
Toimintakulut yht.	-23 274	-29 824	5 250	-24 574	-24 529	99,8 %	45
KL menot	-336	-645	0	-645	-441	68,3 %	204
Toimintakate	-23 610	-30 469	5 250	-25 219	-24 970	99,0 %	249
Yhteensä	-23 610	-30 469	5 250	-25 219	-24 970	99,0 %	249
Euroa/asukas	-3	-4	1	-3	-3	97,7 %	0

2.5. Kaupunginhallitus

2.5.1. Kaupunginhallitus

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupunginhallituksen suorassa alaisuudessa ovat hallintotoimi sekä erillisyksiköt. Hallintotoimeen kuuluvat seuraavat tehtävät: ruokapalvelut, tietohallintopalvelut, hallintopalvelut, sisäinen palvelutoiminta ja maa-seututoimi. Erillisyksiköitä ovat talouspalvelut sekä elinvoima. Elinvoimayksikköön kuuluvat elinkeinotoimi, asuminen ja kaavoitus.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Kaupunginhallitus johtaa ja kehittää kaupunginvaltuuston määrittelemien strategisten päämäärien mukaisesti kaupungin hallintoa, taloutta, maankäyttöä, elinkeinotoimintaa, maataloustointa sekä palvelutuotantoa siten, että Laitila toimii jatkossakin keskeisenä Vakka-Suomen asumisen, pienteollisuuden ja palvelujen keskuksena.

Kaupunginhallituksen alaisuuteen perustettiin vuoden 2023 alussa elinvoiman erillisyksikkö, johon kuuluvat elinkeinotoimi (sisältää mm. työllisyyspalvelut sekä kotouttamisen) asuminen ja kaavoitus. Kaupunginhallituksen jaostoina aloittivat vuoden 2023 alussa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto sekä elinvoiman jaosto.

HENKILÖSTÖ

Kuvataan eri tehtävissä

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta toteutetaan mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana. Las-kujen tarkastajat ja hyväksyjät käydään läpi vuosittain. Toimialajohtaja ja vastuualueiden esimiehet seuraavat toimintaa ja suorittavat itsearviointia. Kaikkia hallinto- ja taloustoimen työyhteisöjä ja toimintoja kattava ris-kien arviointi ja riskien hallintasuunnitelma tehdään kahdesti vuodessa. Kaupungin talouden haasteet, valti-onosuusjärjestelmien muutokset sekä henkilöstön saatavuuteen liittyvät hankaluudet tuovat riskejä palvelu-jen laadukkaaseen tuottamiseen. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin ris-kien hallitsemiseksi on ryhdytty. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Riittävästä, ajantasai-sesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

KAUPUNGINHALLITUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 679 582	1 777 715	-108 600	1 669 115	1 672 486	100,2 %	3 371
Maksutuotot	364	200	0	200	338	169,2 %	138
Tuet ja avustukset	377 495	5 000	0	5 000	22 795	455,9 %	17 795
Vuokratuotot	5 198 298	4 967 599	110 000	5 077 599	5 203 065	102,5 %	125 466
Muut toimintatuotot	35 609	24 477	-13 000	11 477	27 465	239,3 %	15 988
Toimintatuotot yht.	7 291 348	6 774 991	-11 600	6 763 391	6 926 150	102,4 %	162 759
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 306 791	-1 727 456	46 600	-1 680 856	-1 648 745	98,1 %	32 111
Palvelujen ostot	-483 312	-806 659	66 000	-740 659	-535 600	72,3 %	205 059
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-457 540	-549 137	15 000	-534 137	-492 354	92,2 %	41 783
Avustukset	-76 967	-102 500	0	-102 500	-82 603	80,6 %	19 897
Vuokrakulut	-1 563 641	-1 239 907	51 500	-1 188 407	-1 504 331	126,6 %	-315 924
Muut toimintakulut	-182 489	-166 000	15 000	-151 000	-89 555	59,3 %	61 445
Toimintakulut yht.	-5 070 740	-4 591 659	194 100	-4 397 559	-4 353 189	99,0 %	44 370
KL tulot	881 578	1 198 894	0	1 198 894	960 916	80,2 %	-237 978
KL menot	-147 814	-110 003	0	-110 003	-96 517	87,7 %	13 486
Toimintakate	2 954 373	3 272 223	182 500	3 454 723	3 437 360	99,5 %	-17 363
Poistot ja arvonalentumiset	-68 939	-99 781	0	-99 781	-51 588	51,7 %	48 193
Yhteensä	2 885 434	3 172 442	182 500	3 354 942	3 385 772	100,9 %	30 830
Euroa/asukas	342	379	22	400	399	99,6 %	-2

2.5.2. Ruokahuoltopalvelut (Tehtävä 15)

Vastuuhenkilö: keittiöpäällikkö Juha Laiho

TOIMINNAN KUVAUS

Valmistetaan ja tarjotaan maukasta, terveellistä ja vaihtelevaa ruokaa kaikille asiakasryhmille niin päiväkotikäisille kuin aikuisille. Kouluissa ja päiväkodeissa sekä ryhmäperhepäivähoidoissa on käytössä seitsemän viikon kiertävä ruokalista. Oppilaita opastetaan ottamaan tarjolla olevia ruokia monipuolisesti lautaselleen.

Otetaan huomioon moninaiset erikoisruokavaliot. Erikoisruokavalioiden valmistus vaatii ammatillisesti paljon tietoa ja tarkkuutta, koska osa erikoisruokavalioiden on erittäin vaikea toteuttaa monien rajoittavien raaka-aineiden vuoksi. Erikoisruokavaliointilaitosten käytäntöä on muutettu siten, että suurimmasta osasta edellytetään lääkärintodistusta.

Kasvisruokia pääruokana on tarjolla kaikille jokaisena koulun toimintapäivinä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Varpeen koulun keskuskeittiö valmistaa oman koulun lisäksi lounaat viiteen eri toimipisteeseen (Kappelimäen koulu, viisi kyläkoulua). Itäkulman koulutalon toiminnan loppumisen myötä keittiötoiminta jatkui neljässä Laitilankyläkoulun koulutalossa. Kaupunginviraston Haukka-ruokalassa toimii jakelukeittiö, johon ruoan toimittaa ulkopuolinen toimija. Kaupungin ravitsemisyöntekijä huolehtii mm. ruokien esillepanosta, astiahuollosta, kassatoiminnasta ja kahvitarjoiluista jne.

Keskuskeittiössä valmistetaan normaalisti päivittäin n. 1 100 lounasta. Kappelimäen koulun 6.-luokkalaisten käyvät ruokailemassa Varpeen koulun ruokasalissa. Näin toimien Kappelimäen koulun oppilaiden ruokailuun käytettävä aikataulu saadaan väljemmäksi ja ruokailu sujuvammaksi.

Kappelimäen iltapäiväkerhojen (3 kerhoa) osallistujat (n. 50 oppilasta) käyvät iltapäivällä välipalalla Kappelimäen koulun keittiön ruokasalissa ja puolet ryhmästä Laineen talolla. Tämän lisäksi toimitetaan aamupala-atarvikkeita yhteen kerhoon. Samoin toimitetaan välipaloja eri kouluissa pidettäviin oppilaskerhoihin. Erilaisien tilaisuuksien ja retkien (vanhempainillat, kokoukset, koulutustilaisuudet, leirikoulut) tarjoiluja järjestetään jonkin verran.

Ruokapalvelun elintarvike – ja työaine hankintojen kotimaisuusaste on 78%.

Apilaniityn päiväkodin keittiön henkilökunta valmistaa aamupalan, lounaan ja välipalan Apilaniityn ja Pähkinäpensaan päiväkodin sekä Vanhan Pappilan asiakkaille.

Hanselin kanssa on jatkettu elintarvikkeiden ja nonfood-tuotteiden puitesopimusta. Sopimuskausi on voimassa v. 1.2.2024 – 31.12.2027.

Leipomotuotteiden sopimus päättyi 31.12.2024 ja ateriakuljetuksen sopimus on voimassa 31.12.2025.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Talousarviossa pysyttiin.

HENKILÖSTÖ

Henkilökunnan määrä:

Varpeen koulun keskuskeittiö: keittiöpäällikkö ja 3 kokkia ja 1 ravitsemisyöntekijä.

Kappelimäen koulun keittiö: 3 ravitsemisyöntekijää (1 kokoaikainen ja 2 osa-aikaista eli yhteensä 2 htv).

Laitilan kyläkoulu: neljässä koulutalon keittiössä on ravitsemistyöntekijä – siivooja ja yhdessä osa-aikainen ravitsemistyöntekijä

Apilaniityn päiväkodin keittiö: ruokapalveluesimies ja 3 kokkia

Pähkinäpensaassa päiväkodin keittiö: yksi ravitsemistyöntekijää ja yksi kokki

Kiertävän sijaisen palkkauskustannukset ovat keskuskeittiön kustannuspaikalla.

Haukan ravintolassa on osa-aikainen ravitsemistyöntekijä.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta toimii hyvin, henkilökunta tekee oikeita asioita ja prosessit etenevät sääntöjen mukaan. Noudatetaan omavalvontasuunnitelmaa. Riskit tiedetään ja ne ovat osittain myös pienentyneet.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Toiminnan tehostaminen	Elintarvikesopimusten kehittäminen	Sopimusten ja kustannusten seuranta / edulliset uudet sopimukset	Toteutuu.
	Tuotannonohjausjärjestelmä	Hävikin minimointi Tavoite 50% nykyisestä	Toteutuu.
		Kustannusten hallintaan pyrkiminen / pysytään annetuissa tavoitteissa	Tavoitteet toteutuu.
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Aterioiden laatu ja turvallisuus	Aterioiden valmistuksessa ja elintarvikkeiden hankinnoissa sekä varastoinnissa noudatetaan omavalvontaa	Aterioiden valmistusprosessi on omavalvonnan kriteerien mukaista / 100%: sti omavalvonnan kriteerit täyttävää	Toteutuu.
Toimiva aterioiden kuljetus	Säännölliset palaverit aterioiden kuljetuksesta vastaavien kanssa	Aikataulun mukaiset ja säännökset täyttävät kuljetukset/ Sovitut aikataulut toteutuvat ja ateriakuljetuksissa noudatetaan omavalvontaa	Toimii.
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Aterioiden laatu ja turvallisuus	Kiertävä ja monipuolinen ruokalista	Asiakastyytyväisyys / 75 % asiakasta tyytyväisiä	Jatkuvaa kehittämistä.
	Otetaan huomioon moninaiset erikoisruokavaliot.	Valmistus huolella ja tarkkuudella / 100 % onnistuminen	Onnistuu.
	Käytetään vain ensiluokkaisia raaka-aineita.	Palautepalaverit toimittajien kanssa / Sopimustuotteiden käyttäminen	Toteutuu, merkitys vain kasvaa.
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto: tilauksesta valmistamiseen ja toimittamiseen	Käytettävissä olevien perustietojen ja reseptien päivittämisen sekä vienti ohjelmaan	Toimiva tuotannonohjausjärjestelmä	Käytetään järjestelmän kaikkia ominaisuuksia.
Reseptiikan päivittäminen	Nykyisten asetusten edellyttämien tietojen esille tuonti valmistettuihin aterioihin.	Reseptiikan toimivuus / Reseptit käytössä kokonaisuudessa 2023	Toteutetaan jatkuvasti.

Suurkeittiökoneiden ja laitteiden kunto	Ammattikeittiölaitteiden huoltoliikkeiden hyödyntäminen	Huollon tehokkuus / Samana tai seuraavana päivänä	Toteutuu.
Henkilökunnan palvelualtius ja joustavuus	Normaalit päivittäiset työtehtävät sekä erilaisten tilaisuuksien tarjoilut hoidetaan asiallisesti ja joustavasti	Työpaikkakokoukset ja tilaisuuksien tarjoilut hoidetaan lyhyelläkin varoitusaajalla / palvelualtis ja joustava henkilökunta	Toteutuu.
Sujuvat ruokapalvelun prosessit	Ruokapalvelun prosessikuvausten tekeminen	Työtehtävien selkiintyminen / tehtäväkuvausten tarkentaminen	Tehtäväkuvauksia päivitetään tarvittaessa.
Hyvinvoiva henkilöstö			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Sijaisjärjestelyt ja henkilökunnan määrä mitoituksen mukainen	Sijaisten rekrytointi	Henkilökunnan määrä mitoituksen mukainen / sijainen aina käytettävissä	Sijaisten saamisessa isoja haasteita.
Henkilökunnan työssä jaksaminen	Mahdollisuus oman työn kehittämiseen	Tehtäväkuvausten päivittäminen. Palaverit vähintään 4 kertaa/v. Kehityskeskustelut Sairauslomien määrä ei kasva / Perheytytys tehdään kaikille uusille työntekijöille. Työtyytyväisyys parane.	Toteutuu.
	Osaamista lisäävän koulutuksen mahdollistaminen	Ammatillisen täydennyskoulutuksen järjestäminen 1-2/työntekijä Osaava henkilökunta	Kannustetaan koulutautumaan lisää.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Kaikkien koulujen suoritteet	240 497	234 685	235 085
Päiväkotien suoritteet	71 492	140 640	74 238

RUOKAPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 628 736	1 758 179	-117 000	1 641 179	1 651 167	100,6 %	9 988
Maksutuotot	269	0	0	0	164	-	164
Tuet ja avustukset	4 222	3 000	0	3 000	4 956	165,2 %	1 956
Muut toimintatuotot	25 850	15 245	0	15 245	21 293	139,7 %	6 048
Toimintatuotot yht.	1 659 077	1 776 424	-117 000	1 659 424	1 677 579	101,1 %	18 155
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-726 427	-731 861	0	-731 861	-726 348	99,2 %	5 513
Palvelujen ostot	-74 421	-90 826	10 000	-80 826	-69 828	86,4 %	10 998
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-445 937	-511 560	15 000	-496 560	-480 175	96,7 %	16 385
Vuokrakulut	-363 127	-381 527	0	-381 527	-379 842	99,6 %	1 685
Muut toimintakulut	-217	-800	0	-800	-1 703	212,8 %	-903
Toimintakulut yht.	-1 610 129	-1 716 574	25 000	-1 691 574	-1 657 896	98,0 %	33 678
KL menot	-48 947	-59 849	0	-59 849	-54 019	90,3 %	5 830
Toimintakate	0	1	-92 000	-91 999	-34 335	37,3 %	57 664
Poistot ja arvonalentumiset	-22 372	-35 809	0	-35 809	-19 132	53,4 %	16 677
Yhteensä	-22 372	-35 808	-92 000	-127 808	-53 467	41,8 %	74 341
Euroa/asukas	-3	-4	-11	-15	-6	41,3 %	9

2.5.3. Tietohallintopalvelut (Tehtävä 17)

Vastuuhenkilö: tietohallintopäällikkö Sami Suominen

TOIMINNAN KUVAUS

Tietohallinnon tehtävänä on palvella Laitilan kaupunkia siten, että sillä on sen toimintoja tukeva tehokas ja laadukas tietohallinnon sekä tietotekniikkapalveluiden palvelujärjestelmä. IT-palveluja tuottamalla, kehittämällä ja hankkimalla sekä koordinoimalla tietohallinto tukee tuottavaa toimintaa ja tietotekniikan tehokasta käyttöä, sekä huolehtii tietoturvasta ja verkkoyhteyksien toimivuudesta korkeatasoisten ja jatkuvasti kehitettyjen palvelujen toteuttamiseksi. Tietohallinnossa työskentelee tietohallintopäällikön lisäksi kokoaikainen it-asiantuntija.

Tietohallinnon ohjauksen ja koordinoinnin tavoitteena on järjestää toiminta Laitilan kaupunkiorganisaatiossa järkevästi ja tavoitteellisesti, jakaa voimavarat tarkoituksenmukaisesti ja turvata toimintaedellytykset pitkäjänteisesti.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Tietohallinnon toimintojen kehittämistyöt jatkuivat edellisvuosien tavoin. Vuonna 2023 käyttöön otetun tiketti järjestelmän jalkautusta jatkettiin ja tiketti järjestelmän kautta tehtyjen tukipyyntöjen määrä oli 173 kpl vuonna 2024.

Digitaalisesti haavoittuvassa toimintaympäristössä tietoturvan (ja osittain myös tietosuojan) kehitys- ja parannustoimenpiteitä tehtiin pitkin vuotta ja käyttöön otettiin mm. erityisesti kyberturvaan keskittynyt Nimblr-koulutuspalvelu henkilöstön tietoturvaosaamisen kehittämiseen.

Leasing-laitevaihtoja ja -palautuksia oli vuoden mittaan yht. 269 kpl.

Tietohallinnolla oli päävastuu kotisivu-uudistuksen läpiviennistä ja uudet kotisivut saatiin julkaistua maaliskuun puolivälissä. Lisäksi tietohallinto toimi teknistä asiantuntijana eri hallinnonalojen projekteissa, esim. Rondo-arkistoratkaisun, Trimble Locus -paikkatietojärjestelmän ja Promid-työajanseurantaohjelman käyttöönotoissa. Loppuvuonna alkoi myös valmistautuminen TE-palvelujen siirtoon, joka tapahtui -24/-25 vuodenvaihteessa.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Sähköisen arkistoinnin ja työajanseurannan käyttöönotot eivät valmistuneet vuoden 2024 eikä näistä näin ollen maksettu normaaleja käyttömaksuja, vaikka ne oli koko vuoden osalta kuitenkin budjetoitu.

Ulkopuolista konsultaatiota tai asiantuntijatyötä ei juurikaan hankittu, vaikka tähän myös oli varauduttu. Myöskään tietohallinnon henkilöstö ei hankkinut ulkopuolista koulutusta.

Tammikuun osalta tietohallinnossa ei työskennellyt IT-asiantuntijaa.

HENKILÖSTÖ

Tietohallintopäällikön lisäksi IT-asiantuntija, jonka aloitus oli 1.2.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta toteutetaan mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana. Tietohallintopäällikkö seuraa toimintaa ja suorittaa itsearviointia. Tietohallinnon riskien arviointi ja riskien

hallintasuunnitelma käydään läpi vuosittain. Lisääntyneet tietoturvaluhat ja -loukkaukset ja mahdolliset sähkönsaatavuusongelmat riskejä palvelujen laadukkaaseen tuottamiseen. Prosessien haavoittuvuus henkilöstömuutosten yhteydessä on merkittävä riski. Liiallista henkilöstön kuormitusta pyritään välttämään priorisoimalla tehtäviä ja hankkimalla palveluja myös ulkopuolisilta toimijoilta.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Pyritään vähentämään ohjelmisto- ja lisenssimak-suista aiheutuvia kuluja	Suositaan tietohallinnon järjestelmähankinnoissa Open source- tai Community Edition -versioita mahdollisuuksien mukaan	Open source- ja community edition -järjestelmien kappalemäärä, tavoite 5kpl	Toteutui
Tietoturvapoikkeamista johtuvien taloudellisten vaikutusten minimointi	Tietohallinto pyrkii minimoidaan tietoturvariskit.	Tietoturvapoikkeamien kappalemäärä, tavoite 0kpl	Toteutui
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Hankitaan ympäristöystävällisiä laitteita	Suositaan TCO-sertifioituja (kestävän kehityksen IT-laitteet) ja/tai ISO14001- (ympäristöasioiden hallinta) sekä ISO50001-standardien (energian hallinta) mukaisia laitteita	TCO-sertifioitujen ja/tai ISO -standardien mukaisten laitteiden prosenttiosuus, tavoite hankinnoista yli 90%	Toteutui
Etäkokousten edistäminen	Huomioidaan IT-järjestelmien ja -laitteiden etäkäyttömahdollisuudet jo hankintavaiheessa	Kannettavien prosenttiosuus kaikista tietokonehankinnoista, tavoite yli 80%	Toteutui
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Tarjotaan kuntalaisille mahdollisuus sähköiseen asiointiin ajasta ja paikasta riippumatta	Tuotetaan sähköisiä kanavia asioiden hoitoon	Sähköisten asiointipalveluiden kappalemäärä, tavoite 5kpl	Toteutui
Organisaation sisäiset asiakkaat saavat tarvitsemaansa palvelua nopeasti ja helposti.	Tuotetaan laadukkaat tietohallinto- ja tietotekniikkapalvelut koko organisaatiolle	Organisaation henkilöstölle tehtävä tyytyväisyyskysely, tavoitearvosana 4/5	Toteutui, tyytyväisyyskyselyn keskiarvo 4,6/5
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Tietohallinto sopeutuu muutoksiin helposti ja nopeasti	Henkilöstö koulutautuu ja pitää huolta osaamisestaan	Henkilöstön kouluttautumispäivien kappalemäärä, tavoite 1 htp.	Ei toteutunut, ulkopuolista koulutusta ei hankittu.
<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Työntekijät ovat sitoutuneita työhönsä ja viihtyvät työssään.	Oman työn kehittäminen ja työn mielekkyyden lisääminen ja ylläpito	Henkilöstön vaihtuvuusprosentti, tavoite 0%.	Toteutui

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Työasemien lukumäärä	415	455	431
Matkapuhelimet, kpl	330	380	352

TIETOHALLINTOPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	27 946	0	8 400	8 400	8 435	100,4 %	35
Tuet ja avustukset	37 457	0	0	0	0	-	0
Muut toimintatuotot	328	0	0	0	653	-	653
Toimintatuotot yht.	65 731	0	8 400	8 400	9 088	108,2 %	688
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-131 833	-143 350	0	-143 350	-142 064	99,1 %	1 286
Palvelujen ostot	-52 753	-98 539	40 000	-58 539	-56 931	97,3 %	1 608
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 767	-2 377	0	-2 377	-2 531	106,5 %	-154
Vuokrakulut	-316 426	-388 706	51 500	-337 206	-337 506	100,1 %	-300
Toimintakulut yht.	-502 779	-632 972	91 500	-541 472	-539 032	99,5 %	2 440
KL tulot	437 511	632 972	0	632 972	530 597	83,8 %	-102 375
KL menot	-5 984	0	0	0	0	-	0
Toimintakate	-5 521	0	99 900	99 900	653	0,7 %	-99 247
Poistot ja arvonalentumiset	-17 188	-41 897	0	-41 897	-23 618	56,4 %	18 279
Yhteensä	-22 709	-41 897	99 900	58 003	-22 965	-39,6 %	-80 968
Euroa/asukas	-3	-5	12	7	-3	-39,1 %	-10

2.5.4. Hallintopalvelut (Tehtävä 18)

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Heli Kiertokari-Laitinen

TOIMINNAN KUVAUS

Hallintopalvelut tuottaa tehokkaasti ja hyvää hallintotapaa noudattaen keskushallinnon palvelut eri toimialoille, toimielimille, kuntalaisille ja muille sidosryhmille. Hallintotoimi osallistuu osaltaan aktiivisesti kaupungin strategian mukaisiin hankkeisiin ja toimenpiteisiin.

Hallintopalvelut koostuu seuraavista osa-alueista: yleishallinto, toimikunnat, kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kylätoiminta, ystäväkuntatoiminta ja henkilöstöasiat. Hallintopalvelujen vastuulla ovat mm. sopimusneuvottelut, palkanlaskenta, eläkeasiat, nuorten kesätyöt, työllistettyjen palkkatukien haku, viestintä ja markkinointi. Hallintopalvelut ovat mukana asiakirjahallinnon ja tietosuojan kehittämistehtävissä.

Seudullinen yhteistyö: Vastuuhenkilö kaupunginjohtaja Lauri Kattelus

Seudullisella yhteistyöllä tarkoitetaan Vakka-Suomen kuntien yhteistyötä, joka on kohdistunut lähinnä aluepoliittisten tehtävien hoitoon ja edunvalvontaan. Ukipolis Oy, jonka osakkaina Vakka-Suomen kunnat ovat, hoitaa vielä osin näitä tehtäviä, mutta sen toiminta keskittyy lähinnä erilaisten kehittämisprojektien toteuttamiseen. Ukipolis Oy palvelee yrittämiseen, yritystoiminnan kehittämiseen, rahoitukseen sekä yritystukiin liittyvissä kysymyksissä. Sen yhteydessä toimii yritysten tukineuvonta ja kehittämispalvelut.

Hyvinvointikertomus: Vastuuhenkilö Lauri Kattelus

Terveystalain 12 §:n, Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa, kunnan on seurattava asukkaitensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Saman säädöksen mukaan kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja tarveosoittimia. Kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Hyvinvointikertomuksen kohderyhmä on ensisijaisesti kunnan luottamushenkilöt. Kertomuksen avulla heidän on helpompi hahmottaa kunnan hyvinvointitilanne, kun päätetään kuntaa johtavista strategioista ja tulevaisuuden linjauksista. Hyvinvointikertomus on tärkeä kaikille kuntalaisille ja kunnan työntekijöille, jotta päätösten ymmärtäminen ja hyvinvoinnin kokonaiskuvan hahmottaminen olisi selkeämpää.

Laitilan kaupunginvaltuusto käsittelee vuosittain edellisen vuoden hyvinvointikertomuksen kesäkuun kokouksessaan osana tilinpäätöstä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Palkkasihteerien lakisääteisten vapaiden sekä irtisanoutumisen vuoksi palkkatoimessa on ollut henkilöstöväjettä elokuusta 2023 alkaen. Lisäksi hyvinvointikoordinaattorin tehtävää hoiti elokuun 2024 alkuun palkkasihteeri osa-aikaisena. Elokuusta 2024 alkaen palkkasihteereitä on 2 ja henkilöstösihteereitä 1.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on jokaisen toimialan tehtävä ja sen tapoja kehitetään mm. kuntalaisten osallistamisen keinoja kehittämällä. Käyttöön on otettu mm. kuntalaisten palautekanava kaupungin kotisivuilla Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatio sekä vammais- ja vanhusneuvostojen,

kaupunginhallituksen ja –valtuuston sekä hallituksen jaostojen sihteerien tehtävät sisältyvät hallintotoimen vastuisiin.

Henkilöstöhallinnon ohjelmistoja on kehitetty, vakanssiluettelon ja työn vaativuuden arvioinnin kriteerien rekistereillä. Niin ikään henkilöstöhallinnon ohjeistukset on pidetty ajantasaisina ja niistä on tiedotettu sisäisissä koulutuksissa sekä kaupungin Intranetissä.

Hallintotoimen sisäisen tuki- ja palvelutoiminnan roolia on vahvistettu mm. saavutettavuutta ja avoimuutta vahvistamalla sekä aktiivisella opastuksella ja koulutuksella.

Tietopalvelu- ja työhyvinvointipäällikön virkanimike muutettiin henkilöstö- ja tietopalveluasiantuntijan viraksi. Hyvinvointikoordinaattorin vakanssia ei täytetty 1.8.2024 alkaen. Hyvinvoinnin koordinaatioon liittyviä tehtäviä sisällytettiin eri vakansseihin ilman korvausta.

Henkilöstöohjeita on päivitetty ja täydennetty. Tavoitteena on ollut yhdenmukaistaa käytännöt toimialoilla ja huolehtia siitä, että työ- ja virkaehtosopimusten määräykset toteutuvat. Työn vaativuuden arvioinnin prosessia jatkettiin päivittämällä jo tehtyjä arviointeja tarpeen mukaan.

Hallintotoimen strategian toimeenpanosuunnitelma päivitettiin.

Sähköistä pitkäaikaistaltointia varten liitettiin Data Cycle 365-ohjelman puitesopimukseen. Käyttöönottoprosessi jatkuu edelleen.

Hallintosääntö päivitettiin. Paikallisesti käytiin neuvotteluja pääsopijajärjestöjen kanssa mm. työaikaan liittyen. Lisäksi käytiin koko henkilöstöä koskevat YT-neuvottelut liittyen talouden tasapainottamisohjelmaan.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Talous toteutui sekä tuloarvioiden että menomäärärahojen osalta kokonaisuutena suunnitellusti. Joidenkin kustannuspaikkojen määrärahaylitykset kyettiin kompensoimaan tehtävän sisällä. Tarkemmat analyysit on kirjattu tehtävittäin.

HENKILÖKUNTA

Hallintopalveluissa edellä mainittuja tehtäviä hoitavat kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, hallintos sihteeri, kaksi palkkasihteeriä, henkilöstösihteeri ja johdon sihteeri (viestintä) sekä ja hyvinvointikoordinaattori (0,5 htv 1.8.2024 saakka).

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta toteutetaan mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana. Lasujen tarkastajat ja hyväksyjät käydään läpi vuosittain. Kaikkien hallintotoimen työyhteisöjä ja toimintoja kattava riskien arviointi ja riskien hallintasuunnitelma tehdään kahdesti vuodessa. Kaupungin talouden haasteet, ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuteen sekä järjestelmä uudistusten suureen työmäärään tuovat riskejä palvelujen laadukkaaseen tuottamiseen. Prosessien haavoittuvuus henkilöstömuutosten yhteydessä on merkittävä riski. Henkilöstön työhyvinvointiin ja –kuormitukseen on pyritty panostamaan. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuu- den lisäosa eli HYTE-ker- roin nousee	Hyvinvointityö osana jokaisen toimialan perustehtävää	Hyte-kerroin parempi kuin vuonna 2021 euroa/asukas (13,1 €)	Hytekerroin 64 166,8 euroa
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kestävän liikkumisen edis- täminen	Osallistuminen kaupungin kär- kihankkeen mukaiseen suun- nitteluun ja toimintaan; Polku- pyöräedun käyttöönoton seu- ranta	Työntekijöiden polkupyöräedun- käyttöönnotto	Toteutunut
Kaupungin digitalisaatio	Ympäristöä säästävien toimin- tatapojen edistäminen	Henkilöstöhallinnon paperitto- muus, sähköisten ohjelmistojen ke- hittyvä hyödyntäminen	Toteutunut
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kuntalaisten tyytyväisyys vaikuttamismahdollisuuk- siin kaupungin asioissa kas- vaa	Osallistumis- ja vaikuttamis- mahdollisuuksien lisääminen	Palautekanavan kautta tulleet yh- teydenotot. Tavoite jokaiselle toi- mialalle osoitettuja palautteita tai ehdotuksia (yht. yli 40 kpl)	Yhteydenottoja on tul- lut 32 kpl, joista hal- linto 2, erillisyyksiköt 1, sivistys 11 ja tekninen 18 kpl
Kuntalaiset ja sidosryhmät mukana palvelujen ja toi- mintojen suunnittelussa	Yhteistapahtumat ja hankkeet	Järjestetyt tilaisuudet ja käynniste- tyt hankkeet sekä osallistujien luku- määrä	Ei hallintotoimen jär- jestämiä tilaisuuksia, mutta valmistelijoina mukana mm. koulu- verkkoiltoissa
Kuntalaiset ovat tyytyväi- siä asuinkunnan palvelui- hin	Mittaus kyselyiden avulla	Yleinen palvelutyytyväisyys (as- teikko 1-5) yli 3	Ei tehty kyselyä ylei- sestä palleutyytyväisyy- destä; tehty turvalli- suuskysely
Kaupungin ja hyvinvointi- alueen yhdyspintayhteis- työ kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävää ja vaikuttavaa	Yhteistyö suunnitelmallista ja säännöllistä	Yhteistyöfoorumit kokoontuvat vä- hintään kahdesti vuodessa	Toteutunut
Kuntalaisten tiedonsaan- nin vahvistaminen kaupun- gin eri palveluista	Viestintäkoulutuksen tarjoa- minen yksiköissä ja näin vies- tintäaktiivisuuden vahvistami- nen palveluissa	Viestintäkoulutusten toteuttami- nen yksiköissä (viestinnän kustan- nuspaikkaan varatun määrärahan verran)	Toteutunut vain osit- tain
Kuntalaisten tiedonsaan- nin vahvistaminen kaupun- gin päätöksenteosta	Päätöksentekotiedotteiden julkaisu kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja valiokuntien ko- kouksesta	Jokaisesta em. kokouksesta tiedot- teen julkaisu kaupungin kotisivuilla ja jakaminen some-kanavissa (Face- book ja Twitter).	Toteutunut
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kaupungin ja hyvinvointi- alueen yhdyspintayhteis- työ kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävää ja vaikuttavaa	Yhteistyö suunnitelmallista ja säännöllistä	Yhteistyöfoorumit kokoontuvat vä- hintään kahdesti vuodessa	Toteutunut

Hyvinvoiva henkilöstö			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Johdonmukainen, työnantajan mainetta vahvistava henkilöstöpolitiikka mahdollistaa rekrytointien onnistumisen	Yhteisten pelisääntöjen eli ohjeistusten ajan tasalla pitäminen ja henkilöstön sitouttaminen toimimaan yhdessä työhyvinvoinnin ja yhteisen viihtyvyyden puolesta	Työhyvinvointikysely vuosittain. Tavoitteena, että epäasiallisen kohtelun havainnot vähenevät ja luottamus työntajaan kasvaa. Epäasiallista kohtelua havainneiden määrä alle 20 %	Kysely toteutettu, mutta tavoite ei toteutunut. Epäasiallista kohtelua havainnoi yhteensä 63 % kyselyyn vastanneista.
Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutuksen tarjoaminen	Huolehditaan että henkilökunta pääsee osallistumaan koulutussuunnitelman mukaisiin koulutuksiin.	Toteutuneet koulutustunnit/työntekijä. Tavoite 12 h/työntekijä	Toteutunut
Terveysperusteiset poissaolot laskevat	Työn kuormittavuutta työhyvinvointia ja työkykyyn liittyviä riskejä seurataan ja arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.	Henkilökunnan sairauspoissaolojen väheneminen 10 % edellisvuoteen verrattuna	Toteutunut
Henkilöstöhallinnon ohjelmistojen laaja hyödyntäminen	Otetaan käyttöön tarvittavat ohjelmistojen lisäosat	Toimiva HRM-järjestelmä käytössä Ohjeistusten ja HR-materiaalien ajantasaistaminen	Toteutunut palkkahallinnon ohjelmassa
Hyvinvoiva, tyytyväinen ja sitoutunut henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointikysely vuosittain. Asetetaan konkreettisia toimenpiteitä työtyytyväisyyden parantamiseksi.	Valtaosa (yli 80 %) henkilöstökyselyyn vastanneista viihtyy työssään ja pitää kaupunkia hyvänä työnantajana.	Toteutunut
Työhyvinvointia tukeva sisäinen viestintä	Sisäiseen viestintää panostaminen ja sen varmistaminen, että jokainen saa oman työnsä kannalta oleellisen tiedon.	Työhyvinvointikyselyssä kartoitetaan sisäisen viestinnän onnistumista ("Tieto kulkee hyvin työpäikälleni ja työtäni varten olennainen tieto on hyvin saatavilla"). Tavoitteena on saada paremmat tulokset aiempaan nähden (v. 2022 vähän alle puolet vastaajista oli melko tai täysin samaa mieltä).	Toteutunut

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Kokoukset, kpl (KH)	21	24	22
Kokoukset, kpl (KV)	8	9	8
Asioiden määrä, kpl (KH)	287	350	274
Asioiden määrä, kpl (KV)	82	120	71
Palkkalaskelmien määrä	8 652	10 500	7 614
Kaupunginvaltuuston iltakoulut ja seminaarit	0	4	4

HALLINTOPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 718	1 450	0	1 450	2 470	170,3 %	1 020
Tuet ja avustukset	335 816	2 000	0	2 000	17 839	892,0 %	15 839
Vuokratuotot	5 187 758	4 957 299	110 000	5 067 299	5 191 838	102,5 %	124 539
Muut toimintatuotot	9 155	3 451	0	3 451	5 087	147,4 %	1 636
Toimintatuotot yht.	5 534 447	4 964 200	110 000	5 074 200	5 217 234	102,8 %	143 034
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-1 400 787	-748 231	21 600	-726 631	-697 082	95,9 %	29 549
Palvelujen ostot	-183 792	-433 491	0	-433 491	-249 110	57,5 %	184 381
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 091	-30 400	0	-30 400	-7 444	24,5 %	22 956
Avustukset	-76 967	-102 500	0	-102 500	-82 603	80,6 %	19 897
Vuokrakulut	-875 906	-457 230	0	-457 230	-770 560	168,5 %	-313 330
Muut toimintakulut	-173 839	-135 200	0	-135 200	-73 125	54,1 %	62 075
Toimintakulut yht.	-2 720 381	-1 907 052	21 600	-1 885 452	-1 879 925	99,7 %	5 527
KL tulot	390 877	439 198	0	439 198	355 570	81,0 %	-83 628
KL menot	-91 029	-45 252	0	-45 252	-38 818	85,8 %	6 434
Toimintakate	3 113 915	3 451 094	131 600	3 582 694	3 654 061	102,0 %	71 367
Poistot ja arvonalentumiset	-29 379	-22 075	0	-22 075	-8 838	40,0 %	13 237
Yhteensä	3 084 536	3 429 019	131 600	3 560 619	3 645 222	102,4 %	84 603
Euroa/asukas	365	409	16	425	429	101,0 %	4

2.5.5. Sisäinen palvelutoiminta (Tehtävä 19)

Vastuuhenkilö: tietopalvelu- ja työhyvinvointipäällikkö Tarja Saarela (1.1.-12.6.2024), henkilöstö- ja tietopalveluasiantuntija Sari Koski (13.6.-31.12.2024)

TOIMINNAN KUVAUS

Sisäinen palvelutoiminta palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin omaa organisaatiota. Tehtäväalue jakaantuu seuraaviin osa-alueisiin: henkilöstön yhteinen koulutus, työhyvinvointi ja -suojelu, asiakirjahallinto, kopiointi sekä postitus.

Sisäisen palvelutoiminnan tehtäviä hoitivat tietopalvelu- ja työhyvinvointipäällikkö 12.6.2024 asti ja 13.6.2024 lähtien henkilöstö- ja tietopalveluasiantuntija, jotka toimivat myös kaupungin työsuojelupäällikkönä ja työsuojeluvaltuutetut omilla sektoreillaan.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Koko kaupungin tietosuojakäsikirja määrittelee toimintatavat tietosuojan osalta. Tietoturvaan liittyvien asioiden raportointi on tilinpäätökseen sisältyvässä tietosuojatilinpäätöksessä. Kaupungin tiedonhallintaa hoidetaan Tiera tiedonhallinta (CaseM) –ohjelmalla. Tiedonhallinnan digitalisointi jatkuu tiedonhallintalain vaatimusten mukaisesti.

Kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin tilasta raportoidaan vuosittaisessa henkilöstökertomuksessa. Talousarvioon oli lisätty 25.250 euron määräraha sivukuluineen henkilöstölle kohdistettuun työnantajan määrittelemään työkokeiluun kaupungin organisaatiossa. Työkokeiluihin liittyville määrärahavaroituksille ei ollut tarvetta.

WinNovan kanssa solmitun Kumppanuussopimuksen mukaiset henkilöstön koulutuksen kehittämistoimenpiteet jatkuivat suunnitelmallisesti sisältäen myös esihenkilövalmennuksen ja henkilöstön kehittäjävalmennuksen. Koko organisaation henkilöstön perehdytysohjelma Intro oli käytettävissä. Henkilöstön Työuraohjelmaa toteutettiin kehittämissuunnitelman mukaisesti ja toteumaa seurataan vuosittaisessa henkilöstökertomuksessa.

Henkilöstön työhyvinvoinnikysely toteutettiin keväällä 2024. Työyksiköiden kehittämistoimenpiteiden seuranta ei ole toteutunut keskitetysti hallintokunnittain.

Työterveyshuollon kustannuksia ja tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta seurattiin tarkemmin työyksikkötasolla. Työkyvyn heikkenemiseen liittyviä seurantaprosesseja ja tehtäviä toimenpiteitä on tehostettu aktiivisen tuen mallin mukaisesti. TOP3 sairauspoissaolot-yksiköt vuonna 2024 olivat siivoustoimi, Kappelimäen koulu ja sivistystoimi.

Työterveyshuollon työpaikkaselvityksien pohjana ovat työyksiköiden laatimat työsuojelullisten riskien arvioinnit, joihin on liitetty myös kehittämistoimenpiteet. Työpaikkaselvityksissä oli edustus kaikista kaupungin toimijoista ko. kiinteistöissä. Tämä on jouduttanut huomattavasti kehittämistoimenpiteitä.

Työsuhdepolkupyöräetu vakituiselle henkilöstölle on otettu käyttöön 1.11.2023 alkaen. Vuoden 2024 aikana työsuhdepolkupyöräetua on käyttänyt 25 työntekijää.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Vajaatyökykyisten työkokeiluihin liittyville määrärahavaroituksille (25.250 €) ei ole ollut tarvetta.

Asiantuntijapalveluihin ja henkilöstön koulutuksiin liittyville määrärahavaroille on ollut tarvetta ennakoitua vähemmän.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Koko kaupungin henkilöstön sairauspoissaolopäivien väheneminen/henkilöstötuottavuus	TOP 3 sairauspoissaolot – käytännön vakiinnuttaminen	Sairauspoissaolopäivät vähenevät	Sairauspoissaoloja oli 479 päivää vähemmän kuin v. 2023. Eniten sairauspoissaolopäiviä oli siivoustoimessa, Kappelimäen koulussa ja sivistystoimessa. TOP 3 sairauspoissaolot-käytäntö on vakiintunut.
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Paperin vähentäminen toimistotyössä	Siirrytään enenevässä määrin sähköiseen toimintatapaan	Postituskulujen euromäärä Monitoimilaitteiden kopioiden kappalemäärä kaupunginvirastossa; molempien määrän lasku vuositasolla	Postituskulut (12 457 euroa) vähenivät v. 2023 verrattuna. Kopioiden kappalemäärän (115 625 kpl) väheneminen ei toteutunut.
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Tietosuoja kaupunkilaisille ja henkilöstölle toteutuu tiedonhallintalain vaatimusten mukaisesti	Tietosuojakäsikirja ja tietosuojaselosteet ovat ajan tasalla	Tietoturvaloukkausten määrä on 0	Tietoturvaloukkausten määrä oli 1.
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Toimivat työterveyshuollon prosessit työnantajan näkökulmasta	Säännölliset tapaamiset työterveyshuollon, Kevan asiantuntijoiden ja työnantajan edustajien kanssa toimintatapojen kehittämiseksi palvelun vaikuttavuuden ja tuottavuuden kannalta.	Tapaamisten lukumäärä ja tärkeimmät kehittämistoimenpiteet Tavoitetaso on vaikuttava ja tehokas työterveyshuolto henkilöstölle	Työterveyshuollon tapaamisia oli kaksi ja Kevan tapaamisia yksi. Työterveyshuoltoyhdistystä tiivistettiin entisestään.
<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Henkilöstö on perehdytetty hyvin työtehtäviinsä	Kaikilla toimialoilla Intro-perehdytysohjelma käytössä Uusien työntekijöiden yhteinen perehdytystilaisuudet.	Perehdytysten lukumäärä vuositasolla toimialoittain. Kaksi perehdytystilaisuutta vuodessa	Intro-perehdytysohjelmaa on käytetty vaihtelevasti toimialoilla. Perehdytettäviä on ollut Intron mukaan 12. Kaksi perehdytystilaisuutta on järjestetty.

Osaava henkilöstö	Henkilöstön osaaminen kehittäminen Kumppanuussopimuksen tarjoamilla koulutusvaihtoehdoilla sekä EduHousen verkkokoulutustarjonnalla	Em. koulutuksiin osallistuneiden lukumäärät.	Loisto-valmennukseen ja työhyvinvointikorttikoulutukseen on osallistuttu Kumppanuussopimuksen mukaisesti. EduHouse-verkkokoulutustarjonta on ollut koko henkilöstön käytössä.
Työuraohjelma toteutuu	Työuraohjelman toimenpiteiden toteuttaminen	Henkilöstökertomuksessa seurataan kehittämistoimenpiteiden toteutumaa	Toteuma on tulevassa henkilöstökertomuksessa 2024.
Henkilöstön työhyvinvointi paranee	Seurataan henkilöstön työhyvinvointia vuositasolla ja raportit analysoidaan kaikilla organisaatiotasolla ja laaditaan kehittämistoimenpiteet	Kevan työhyvinvointikyselyn toteutuminen vuosittain ja kehittämistoimenpiteiden toteutumisen seuranta yhteistyötoimikunnassa.	Työhyvinvointikysely toteutettiin keväällä 2024. Kehittämistoimenpiteiden seuranta ei ole toteutunut keskitetysti.
Varhaisen tuen toimintamallin toimintatavat toteutuvat	Koulutus mallista vuosittain sisältäen myös esihenkilökoulutuksen puheeksi otosta	Koulutuksien lukumäärä Varhainen tuki henkilöstölle toteutuu ohjeistuksen mukaisesti	Varhainen tuki on ollut käytössä toimialoilla. Henkilöstölle ei ole järjestetty erillistä varhainen tuki-koulutusta.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Koulutuskorvaus €/vuosi	9 503	10 000	11 226
Postituksen kustannukset €/vuosi	15 424	12 200	12 457
Kaupunginviraston monitoimilaitteiden kopiomäärät kpl/€/vuosi. (Valiokuntataso)	84 945	190 000	125 132
Koko kaupungin henkilöstön sairauspoissaolopäivät	7 639	7 000	7 160

SISÄINEN PALVELUTOIMINTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	21 182	18 086	0	18 086	10 415	57,6 %	-7 671
Maksutuotot	95	200	0	200	175	87,3 %	-25
Vuokratuotot	296	300	0	300	322	107,3 %	22
Muut toimintatuotot	223	5 781	-13 000	-7 219	433	-6,0 %	7 652
Toimintatuotot yht.	21 796	24 367	-13 000	11 367	11 344	99,8 %	-23
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-47 745	-104 014	25 000	-79 014	-83 252	105,4 %	-4 238
Palvelujen ostot	-58 930	-73 803	16 000	-57 803	-45 362	78,5 %	12 441
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-765	-4 800	0	-4 800	-2 214	46,1 %	2 586
Vuokratulot	-8 182	-12 444	0	-12 444	-16 423	132,0 %	-3 979
Muut toimintakulut	-8 433	-30 000	15 000	-15 000	-14 727	98,2 %	273
Toimintakulut yht.	-124 056	-225 061	56 000	-169 061	-161 977	95,8 %	7 084
KL tulot	53 190	126 724	0	126 724	74 749	59,0 %	-51 975
KL menot	-1 854	-4 902	0	-4 902	-3 680	75,1 %	1 222
Toimintakate	-50 923	-78 872	43 000	-35 872	-79 564	221,8 %	-43 692
Yhteensä	-50 923	-78 872	43 000	-35 872	-79 564	221,8 %	-43 692
Euroa/asukas	-6	-9	5	-4	-9	218,9 %	-5

2.5.6. Talouspalvelut (Tehtävä 20)

Vastuhenkilö: talousjohtaja Marika Silvennoinen

TOIMINNAN KUVAUS

Talouspalvelut hoitavat kaupungin laskentatoimeen, talousohjaukseen ja rahoitukseen liittyvät tehtävät. Lisäksi yksikön tehtäviin kuuluvat hankintaprosessien kehittäminen sekä hankintojen ohjaus ja seuranta. Talouspalvelut huolehtivat myös konserniyhtiöiden ohjeistuksesta ja seurannasta sekä riskienhallinta- ja vakuumasioiden koordinoinnista.

Talouspalveluissa tuotetaan kaupungin toimialoille tukipalveluita talouden suunnitteluun, budjetointiin ja investointisuunnitelmiin. Yksikkö huolehtii talouden raportoinnista, seurannasta, analysoinnista ja auttaa talouden järjestelmiin liittyvissä asioissa. Tavoitteena on tuottaa palvelut tehokkaasti siten, että kirjanpito on ajantasaista, johdon ja toimialojen raportointi selkeää, taloussuunnittelu laadukasta, maksatus ja perintä tehokasta sekä rahavarojen hoito tuottavaa.

Tehtäväalueeseen sisältyy seuraavien osatehtävien menot ja tulot: taloushallinto ja kunnallisverotus.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Ulkoistetut kirjanpitopalvelut palautettiin kaupungin omaksi työksi keväällä 2021. Organisaatio- ja palvelurakennemuutoksen seurauksena koko talouspalveluiden henkilökunta on aloittanut uusina työntekijöinä vuosien 2021–2023 aikana.

Vuoden 2024 elokuussa controller palasi virkavapaalta osa-aikaisena ja hänen sijaisensa irtisanoutui lokakuussa. Alun perin tarkoituksena oli, että molemmat olisivat työskennelleet kokoaikaisina yhdessä vuoden loppuun saakka, jotta uuden taloussuunnittelu- ja raportointijärjestelmän käyttöönottoa olisi saatu edistettyä. Resurssien niukkuuden takia näin ei kuitenkaan tapahtunut.

Taloushallinnon järjestelmät ovat pääsääntöisesti vanhentuneita ja niiden uudistaminen aloitettiin vuonna 2021 hankkimalla uusi konserniohjelma. Vuoden 2022 aikana uusittiin osto- ja matkalaskujen kierrätysjärjestelmät ja vuoden 2023 aikana aloitettiin uuden pitkäaikaistalvointijärjestelmän käyttöönotto sekä kehitettiin omat talousarviopohjat järjestelmätoimittajan irtisanoessa vanhat arkistointi- ja taloussuunnittelujärjestelmät. Vuosien 2025–2027 aikana on tavoitteena uusia vähintään taloussuunnittelu-, raportointi- ja kirjanpitojärjestelmät. Järjestelmämuutostus on tarkoitus toteuttaa yhteistyössä muiden Vakka-Suomen kuntien kanssa, joka vaikuttaa aikatauluun, mutta tuo onnistuessaan merkittävät kustannussäästöt ja paremmat sopimusehdot. Uusien järjestelmien käyttöönotot ovat merkittäviä muutoksia toimintaympäristössä ja kuormittavat erityisesti talouspalveluiden henkilökuntaa.

Vuoden 2024 aikana on valmistauduttu tulevaan TE-uudistukseen. Saumatonta yhteistyötä työllisyyspalveluiden, Varhan ja muiden kuntien kanssa tulee jatkaa myös tulevina vuosina.

Konserniohjausta, talouden suunnittelua ja seurantaa, kustannuslaskentaa sekä muitakin taloushallinnon prosesseja kehitetään jatkuvasti. Esimerkiksi osavuositarkastusten yhteydessä päivitetään myös kuluvan vuoden talousennusteet, jotta mahdollisiin poikkeamiin voidaan reagoida proaktiivisesti. Soteuudistus, TE-uudistukseen valmistautuminen sekä henkilöstövaihdokset kuormittivat henkilöstöä ja viivästyttivät talouden prosessien ja järjestelmien kehitystyötä. Venäjän aiheuttaman hyökkäyssodan, sote- ja TE-uudistusten vaikutukset sekä ministeriön tuleville vuosille kaavailemat valtionosuusleikkaukset haastoivat talouden suunnittelua.

Uutena epävarmuustekijänä on Petteri Orpon hallituksen kaavailemat muutokset hankintalakiin, jotka toteutuessaan tulisivat aiheuttamaan merkittävät lisäkustannukset erityisesti Laitilan kaltaisille pienille kunnille. Lakiesityksessä ehdotettu sidosyksiköiden 10 prosentin vähimmäisomistusvaatimus vaarantaisi ja osin kokonaan lopettaisi seudullisen yhteistyön palveluiden järjestämisessä. Kustannukset syntyisivät muun muassa yhtiöiden ja palveluiden purkamisesta ja uudelleen organisoimisesta. Lisäksi kuntien neuvotteluvoima ja keskittämisestä saadut edut vähenisivät, jolloin hinnat tulisivat merkittävästi nousemaan.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Talousarvio toteutui kokonaisuutena lähes suunnitellusti, joten olennaisia poikkeamia ei ollut. Säästöä syntyi hiukan vs. controllerin palkkakustannuksista hänen irtisanouduttuaan ennen määräajan päättymistä sekä vaikutuisen controllerin osa-aikaisuuden vuoksi. Uuden taloussuunnittelu- ja raportointijärjestelmän käyttöönottoa ei päästy aloittamaan, joten myös palvelujen ostot jäivät suunniteltua pienemmiksi.

HENKILÖSTÖ

Talousspalveluihin kuuluu vakinaisina viranhaltijoina talousjohtaja ja controller sekä työsuhteisina toimihenkilöinä kaksi kirjanpitäjää ja taloussihteeri. Pääkassanhoitajan tehtävä lakkautettiin vuonna 2024.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta toteutetaan mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana. Las-kujen tarkastajat ja hyväksyjät käydään läpi vuosittain. Toimialajohtajat ja vastuualueiden esimiehet seuraavat toimintaa ja suorittavat itsearviointia. Työyhteisöjä ja toimintoja kattava riskien arviointi ja riskien hallintasuunnitelma päivitetään tarpeen mukaan kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Kaupungin talouden haasteet, valtionosuusjärjestelmien muutokset, jatkuvasti lisääntyvät raportointivelvoitteet, lakimuutokset sekä järjestelmien uudistuspaaineet tuovat riskejä palvelujen laadukkaaseen tuottamiseen ja henkilöstön rekrytoimiseen. Prosessien haavoittuvuus henkilöstömuutosten yhteydessä on merkittävä riski. Mittavien järjestelmä-uudistusten valmistelu ja hallittu läpivienti vaatisivat lisäresursointia. Henkilöstön työhyvinvointiin ja -kuormitukseen tulee kiinnittää huomiota mm. huolehtimalla toimivista sijaistusjärjestelyistä ja työnjaosta, osaamisen- ja prosessien kehittämisestä sekä yhdenmukaisista toimintatavoista. Lisäksi huolehditaan riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Talouden tasapaino	Investoinnit kestävällä tasolla	Vuosikate kattaa poistot	Toteutunut.
	Kaupungin lainakanta hallinnassa	Vuosikate kattaa 1/10 lainakanasta vastaamaan lainanlyhennyksiä. Lainojen korkosuojaustaso on vähintään 50 %.	Toteutunut. Lainojen suojausaste 85,9 %
	Tulot kattavat menot	Kassavarat vähintään 15 päivää Verorahoitus (verot ja valtionosuudet) on riittävällä tasolla, jotta vuosikatetavoitteet on mahdollista saavuttaa	Toteutunut. Kassavarat 21,9 päivää.
Talouden reunaehto- huomioiminen	Kriisikuntakriteerien mittareiden seuraaminen	Konsernituloslaskelman vuosikate on vähintään 80 % poistoista	Toteutunut. 168,4%

		Tuloveroprosentti on alle 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	Toteutunut.
		Konsernin lainamäärä ja vuokravastuut ovat alle 50 % kaikkien kuntien konsernitilinpäätösten lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisestä määrästä	Ei toteutunut. Laitila 4 182e/ asukas 8 066e/asukas keskimäärin kunnissa v.2023
		Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on yli 0,8	Toteutunut. 1,73
Taseen ylijäämän turvaaminen	Kaupungin menot sopeutetaan tuloihin	Laaditaan uusi talouden tasapainotamisohjelma	Toteutunut.
	Päivitetään kuluvan vuoden talousennusteita juoksevasti, jotta korjaavia toimenpiteitä ehditään tarvittaessa tehdä	Laskennalliset talousennusteet osavuosiraportointien yhteydessä	Toteutunut.
Vastuu ympäristöstä			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Ostolaskuprosessin sähköistäminen, myös myyntilaskutuksessa käytetään mahdollisuuksien mukaan verkkolaskutusta	Järjestelmä uudistuksen yhteydessä otettiin käyttöön toimitajaportaali	Siirtyminen kokonaan verkkolaskuihin ostolaskuissa ja e-laskujen osuuden kasvattaminen myyntilaskuissa.	Toteutunut osittain. Myyntilaskut lähetetään edelleen pääasiassa paperisina. Ostolaskuista n. 95 % on verkkolaskuja.
Ketterä mukautuminen muutoksiin			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Lainsäädännön ja raportointivelvoitteiden muutoksiin varaudutaan proaktiivisesti	Aktiivinen osallistuminen koulutuksiin ja tiedotustilaisuuksiin. Järjestelmiin tehdään tarvittavat muutokset	Raportoinnit tehty ajallaan ja mahdollisuuksien mukaan automatisaatiota hyödyntämällä	Aikatauluissa on pysytty, mutta jatkuvasti kasvavat raportointivelvoitteet aiheuttavat myös manuaalista työtä.
Talousjärjestelmien asteittainen uusiminen	Toimiva – manuaalityövaiheita vähentävä raportointi	Uusitut järjestelmät	Vuoden 2024 osalta ei saavutettu tavoitetta taloussuunnittelu- ja raportointijärjestelmän uusimisesta.
Hyvinvoiva henkilöstö			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Hyvinvoiva, tyytyväinen ja sitoutunut henkilöstö	Toimivat sijaisjärjestelyt ja työnjako	Sijaisjärjestelyjen kehittäminen ja tarvittavan osaamisen varmistaminen sisäisellä koulutuksella/perhdytyksellä.	Sijaisjärjestelyjen ja osaamisen kehittäminen on jatkuvaa, joten työ ei tule koskaan ”valmiiksi”. Vuonna 2024 osallistuttiin pääasiassa Euhousen järjestämiin koulutuksiin.
	Yhdenmukaiset toimintatavat ja prosessit	Ohjeistus on selkeää ja helposti saavutettavissa	Ohjeistusta ja prosesseja kehitetään jatkuvasti.

	Säännölliset kehityskeskustelut	Kehityskeskustelut käydään vuosittain	Toteutunut.
	Säännölliset tiimipalaverit ja tehokas tiedonkulku	Tiimipalaverit pidetään 1-2 viikon välein	Toteutunut.
Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Osaamista vahvistavaan koulutukseen osallistuminen suunnitelman mukaisesti	Koulutuksiin on osallistuttu koulutussuunnitelman mukaisesti	Pääasiassa toteutunut.
	Uusien työntekijöiden hyvä perehdytys tehtäviinsä	Perehdytyksestä huolehdittu perehdytysohjeiden mukaisesti kaikille uusille työntekijöille	Toteutunut.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Kirjanpidon tositteet	498	400	464
Paperilaskut (osto)	2 065	0	666
Verkkolaskut (osto)	12 978	15 000	11 844
Paperilaskut (myynti)	13 443	6 000	12 923
Verkkolaskut (myynti)	4 032	6 000	3 923

TALOUSPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Tuet ja avustukset	2 500	0	0	0	236	-	236
Muut toimintatuotot	1 209	440	0	440	774	175,9 %	334
Toimintatuotot yht.	3 709	440	0	440	1 009	229,4 %	569
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-336 401	-341 939	0	-341 939	-349 702	102,3 %	-7 763
Palvelujen ostot	-136 304	-179 377	0	-179 377	-152 779	85,2 %	26 598
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 193	-1 800	0	-1 800	-93	5,2 %	1 707
Vuokrakulut	-57 855	-57 345	0	-57 345	-55 845	97,4 %	1 500
Muut toimintakulut	-88	-500	0	-500	-256	51,3 %	244
Toimintakulut yht.	-532 841	-580 961	0	-580 961	-558 676	96,2 %	22 285
KL tulot	441 338	485 521	0	485 521	464 696	95,7 %	-20 825
KL menot	-14 168	0	0	0	0	-	0
Toimintakate	-101 963	-95 000	0	-95 000	-92 971	97,9 %	2 029
Poistot ja arvonalentumiset	-6 022	-6 022	0	-6 022	-6 022	100,0 %	0
Yhteensä	-107 985	-101 022	0	-101 022	-98 993	98,0 %	2 029
Euroa/asukas	-13	-12	0	-12	-12	96,7 %	0

2.5.7. Elinkeinotoimi (Tehtävä 21)

Vastuuhenkilö: elinvoimapäällikkö Juha-Matti Päivölä

TOIMINNAN KUVAUS

Laitilan elinkeinotoimen tehtävänä on kehittää elinkeinon harjoittamisen yleisiä edellytyksiä sekä huolehtia kunnan ja elinkeinonharjoittajien välisestä yhteistyöstä sekä edistää Laitilan imagoa hyvänä paikkana asua, elää ja yrittää.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Laitilan kaupungin työpaikkojen omavaraisuusaste on tilastokeskuksen 2023 tilastoinnin mukaan 100,9 % ja työttömyysaste 12/2024 oli 9,6 %. Laitilan kaupungin monipuolinen yritysten toimialarakenne mahdollistaa hyvät edellytykset positiiviselle kehitykselle. Työllisyystilanteeseen vaikuttaa paikallisesti myös vientiteollisuudessa tapahtuvat muutokset Euroopassa ja maailmalla. Hyvä työllisyystilanne Laitilassa ja koko työssäkäyntialueella on näkynyt perinteisesti matalina työttömyyslukuina. Laitila on edelleen vahva teollisen toiminnan keskus ja alueen yrityksillä on positiivinen vire liiketoiminnassa ja halu liiketoimintojen laajentamiseen. Edellytykset uusien työpaikkojen syntymiselle sekä teollisuudessa että palveluissa ovat edelleen hyvät ja yleensäkin Vakka-Suomen alueella. Lähialueen suurteollisuuden suhdannevaihtelut heijastuvat myös alueen yrityksiin ja sillä on vaikutukset myös alueen työllisyyteen, työttömyysasteeseen ja asukasluvun kehitykseen.

Vt8:n alueenkäytön valmistuminen, tiesuunnittelun ja kaavamuutosten valmistuminen luo uusia mahdollisuuksia kaupungin kehittämiseksi sekä kaupalle ja teollisuudelle. Valtatie 8:n Laitilan risteysjärjestelyiden viivästyminen ja puuttuminen väyläviraton investointilistalta hidastaa risteysalueen palvelujen kehittymistä.

Laitilan vetovoimaa asukkaiden ja yritysten hyvinvoinnin näkökulmasta tulee lisätä, samalla uusien teollisuustonttien kaavoitus on käynnistynyt Samppanummen laajennuksen osalta. Koveronnummen yritysalueen merkitys vetovoimaisena alueena on kasvanut alueelle sijoittuneiden yritysten myötä. Erityistä huomiota on lisättävä myös kaupungin keskustan viihtyisyyteen ja kehittymiseen, johon ollaan päättäneen hankkeen osalta saatu uusia kokeiluja sekä kehitysideoita.

Suurimmat muutokset raportointivuonna toimintaympäristöön on aiheuttanut edelleen jatkuva Ukrainan sodan aiheuttamat suorat ja seurannaisvaikutukset kustannusten nousun myötä. Alueen suurteollisuudessa tapahtuneet muutokset ovat vaikuttaneet myös Laitilan kaupungin väkilukuun ja työttömyysasteeseen. Työttömyysasteeseen ja työpaikkaomavaraisuuteen vaikuttivat myös yleisesti yritysten varautuminen uuteen nopeasti edenneeseen tulevaisuuden ennakoimattomuuteen. Ukrainan sodan ja Venäjän talouspakotteiden pääosin aiheuttama kustannustason nousu energian hinnassa ja sen myötä inflaation ja korkotason nousu vaikuttavat myös alueen yrityksiin ja yritysten tuloksiin. Vaikka edelleen jatkuvalla konfliktilla ja yleisellä kustannustason nousulla on ollut useita negatiivisia vaikutuksia alueellisesti, niin perusteellisuus on toistaiseksi pystynyt kasvattamaan liiketoimintaansa suotuisasti. Vuoden 2025 uhkakuvina voidaan nähdä lakkoilun aiheuttamat vaikutukset, inflaation kehittyminen ja yleisesti maailman talouspolitiikan ja USAn talouspolitiikan vaikutukset välillisesti paikalliseen teollisuuteen. Geopoliittiset uhkakuvat ovat osana kokonaisuutta.

Laitilan väkiluvun hienoinen kasvu-ura edellyttää edelleen työpaikkaomavaraisuuden pitämistä korkeana. Työpaikkojen ohella tulee asumisen ja vapaa-ajan harrastusten vaihtoehtoja edelleen lisätä ja monipuolistaa. Korkeatasoinen ja monipuolinen asuntotarjonta ja liikunta- ja kulttuuriharrastusmahdollisuuksien kehittäminen on entistäkin tärkeämpi arvo valittaessa uutta asuinalueita. Verkostomainen toiminta yhteistyössä alueen vetovoiman kasvattamiseksi yhdessä yrittäjien ja lähialueiden kanssa on tärkeää.

Työllisyyspalvelujen uudistus tulee voimaan vuoden 2025 alussa. Valmistautuminen muutokseen, omien lähipalvelujen rakentaminen ja aktiivinen osallistuminen uudistuksen työllisyysalueen valmisteluun on ollut merkittävää elinvoiman, mutta myös muiden kaupungin yksiköiden osalta. Työllisyyspalveluihin kohdistuviin lakimuutoksiin on vastattu toiminnan järjestelyillä. Laitilan kaupungin jo olemassa olevia työllisyyspalveluita on uudistettu yhdistämällä työtoiminnot samaan yksikköön ja suuntaamalla uusi henkilöresurssi tavalla, joka tehostaa työttömien työllistymisen mahdollisuuksia.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Inflaation aiheuttama kustannustason nousu on yksi merkittävä syy sekä panostus uusien asuinalueiden tonttimarkkinointiin.

Ukrainalaisen kotikunnan hakemisen myötä, heidän osuutensa Laitilan asukasluvussa on noussut noin 280 henkilöllä. Tilapäistä suojelua saavien henkilöiden kuntaan asettumisen myötä on myös valtion maksamien kotoutumiskorvausten määrä noussut. Kotoutumisen valtionavustukset olivat arvioitua suuremmat. Lisäksi TEM maksoi työllisyyspalvelujen muutoksen valmisteluun liittyvää TE-muutoskulukorvausta, josta tuli päätös vasta joulukuussa.

HENKILÖSTÖ

Vakanssinimi	Kokonaismäärä	Määräaikaiset kokonaismäärästä	Osa-aikaiset kokonaismäärästä
Elinvoimapäällikkö	1		
Työllisyys- ja maahanmuuttopäällikkö	1		
Työnjohtaja	2		1
Vaihtotyöntekijä	7		5
Palkkatuella työllistetyt	20-30		

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Toimitilat: Elinkeinotoimi vuokraa teollisuus- ja toimitiloja. Tilojen kuntoa ja turvallisuutta seurataan säännöllisesti. Esiin tuleviin ongelmiin reagoidaan tilanteen mukaan. Suurimpina riskeinä on korjausvelan kasvaminen ja yllättävät korjausmenot.

Sopimusriskit: Maailmanpoliittinen tilanne on kuitenkin osoittanut, että yllätyksiä voi tulla muualta kuin sopimustasolta. Vuokrien ja lyhennysten maksua seurataan yhteistyössä talousosaston ja Reviren kanssa.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET (ELINKEINOTOIMI)

Kestävä ja tasapainoinen talous			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	- markkinointi ja viestintä	- digitalisaation hyödyntäminen markkinoinnissa ja viestinnässä	toteutunut
Vastuu ympäristöstä			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Hyvinvoiva yritys-elämä	yritystonttien vuokraus ja myynti yhteistyössä teknisen toimen kanssa	kaavoitus, riittävästi monipuolista tonttitarjontaa yritysten tarpeisiin	Toteutunut osittain
	Toimitilojen välittäminen	kaupungin suoraan omistamien toimitilojen vuokraus tai myynti	Toteutunut
	yritysjärjestyksen edistäminen yhdessä eri toimijoiden kanssa	yhteistyö yrittäjien, 4H, Ukipoliuksen kanssa	Toteutunut
	kasvuyritysten kehityksen edistäminen	päätöksenteon joustavuus ja nopeus	Toteutunut

	työvoiman saatavuus	hankkeet yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa	ei toteutunut
Elinvoimainen kaupunki	Laitilan markkinointi	markkinointi ja viestintäsuunnitelma	Toteutunut
	asuintonttien markkinointi	kaavoitus, vetovoimaiset asuinalueet	Toteutunut
	keskustan kehittäminen	ideapajat keskustan elinvoimaisuuden lisäämiseen	toteutunut
	kylien elinvoimaisuus	kylien tapaamiset	toteutunut
	yhteistyö kulttuurin kanssa	kaupungin tapahtumat	toteutunut
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Sujuvan asumisen kaupunki	Palveluiden saatavuuden parantaminen	Digitaalisuuden hyödyntäminen prosesseissa	toteutunut
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Yrityslähtöiset prosessit	yritysnäkökulman huomioiminen päätöksenteossa	yritysvaikutusten arviointi päätöksenteossa	Toteutunut osittain

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Perustetut yritykset	46	35	48
Lopetetut yritykset	29	25	45
Työttömyysaste -%	7,7	7	9,6
Alle 25-vuotiaiden nuorten työttömien työnhakijoiden määrä.	0	20	35

ELINKEINOTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	491 618	482 809	335 000	817 809	820 503	100,3 %	2 694
Maksutuotot	0	0	0	0	3	-	3
Tuet ja avustukset	0	203 000	110 000	313 000	313 009	100,0 %	9
Vuokratuotot	115 270	99 250	-19 000	80 250	104 876	130,7 %	24 626
Muut toimintatuotot	3 233	7 402	0	7 402	11 274	152,3 %	3 872
Toimintatuotot yht.	610 120	792 461	426 000	1 218 461	1 249 666	102,6 %	31 205
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-409 602	-978 104	40 000	-938 104	-955 367	101,8 %	-17 263
Palvelujen ostot	-280 968	-317 561	7 700	-309 861	-309 590	99,9 %	271
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-108 624	-116 864	15 300	-101 564	-96 879	95,4 %	4 685
Avustukset	-350 252	-336 000	0	-336 000	-342 810	102,0 %	-6 810
Vuokrakulut	-266 919	-277 493	0	-277 493	-281 245	101,4 %	-3 752
Muut toimintakulut	-77 961	-18 700	0	-18 700	-3 532	18,9 %	15 168
Toimintakulut yht.	-1 494 326	-2 044 722	63 000	-1 981 722	-1 989 423	100,4 %	-7 701
KL menot	-26 825	-79 744	0	-79 744	-72 751	91,2 %	6 993
Toimintakate	-911 031	-1 332 005	489 000	-843 005	-812 508	96,4 %	30 497
Poistot ja arvonalentumiset	-20 057	-31 734	0	-31 734	-20 101	63,3 %	11 633
Yhteensä	-931 087	-1 363 739	489 000	-874 739	-832 609	95,2 %	42 130
Euroa/asukas	-110	-163	58	-104	-98	94,0 %	6

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET (TYÖLLISYYS- JA MAAHANMUUTTOPALVELUT)

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Työllisyyspalvelu uudistuksen myötä saadaan paikallisesti toimivat yritys- ja henkilöasiakaspalvelut työllisyyden ja kotoutumisenparantamiseksi.	- osallistutaan aktiivisesti työllisyyspalveluudistuksen valmisteluun alueella ja omassa kunnassa	- saadaan luotua kaupunkilaisten ja yritysten kannalta toimiva paikallispalvelu	Vuoden lopussa oltiin valmiita aloittamaan työllisyysalueen lähipalvelut Laitilassa
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kierrätyskeskuksen toiminta kehittyä osana työllisyyspalveluja	Kierrätyskeskuksen toimintaa laajennetaan ja kehitetään työtoimintapaikkana	Kierrätyskeskuksessa työtoiminnassa olevien määrä.	12
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Työttömyyden vähentäminen erityisesti nuorten keskuudessa.	Palveluiden tavoitteellistaminen, monipuolistaminen ja yhteistyön kehittäminen.	Alle 25-vuotiaiden nuorten työttömien työnhakijoiden määrä.	35 henkilöä, 0,9%
Työllisyyspalveluiden kehittäminen työllisyyden parantamiseksi.		Työttömyys prosentti.	9,6% (Joulukuu 24)
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Tasavertaisten palvelujen mahdollistaminen vieraskielisille	Monikulttuurisuusneuvoston toiminta. Kotouttamisohjelman tavoitteiden toteuttaminen. Neuvonnan ja ohjauksen toteuttaminen eri tahoilla.	Kuntaan asettuneiden vieraskielisten määrä/kotikunnan saaneiden ukrainalaisten määrä.	1136/280

2.5.8. Kaavoitus (Tehtävä 22)

Vastuuhenkilö: kaupunkisuunnittelija Satu Sarkoranta

TOIMINNAN KUVAUS

Kaavoituksen tehtävään sisältyy kaupungin maankäytön suunnittelu ja ohjaus, mukaan lukien poikkeamislupapäätösten sekä suunnittelutarveratkaisujen valmistelu. Tuki- ja palvelimenä kaava-asioiden valmistelussa kaupunginhallitukselle toimii elinvoimajaosto.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Vuonna 2024 uusia asemakaavoja ja asemakaavamuutoksia on ollut laadittavana eri alueilla. Uusia asuinalueita koskeva asemakaava, Kotoharjun asemakaavan muutos ja laajennus kuulutettiin lainvoimaiseksi 22.11.2024. Samppanummen teollisuusalueen asemakaavan muutoksen selvitykset ovat valmistuneet ja luonnosta on lähdetty edistämään.

Keskustan ja sen ympäristön oikeusvaikutteinen osayleiskaava on hyväksytty 2009 ja on lainvoimainen Meijerin aluetta lukuun ottamatta. Osayleiskaavaa keskustan alueelle ryhdytään päivittämään kaupungin uusien strategisten suunnitelmien sekä päivittyneen maakuntakaavan pohjalta.

Digitaalista ja paikkatietopohjaista kaavoitusta on edistetty kuluneen vuoden aikana käyttöönottamalla paikkatieto-ohjelmaa mm. kaavojen laadintaa ja kaavarekisteriä sekä sähköistä lupa-asiointia varten.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Paikkatieto-ohjelman käyttöönotto on vienyt enemmän aikaa, ja siitä syystä kaavojen laadintaa ei päästy edistämään vuoden aikana omana työnä. Kaavanlaadintaan arvioidut tulot eivät tältä osin toteutuneet. Lisäksi esim. yleiskaavaa varten tarvittavien selvitysten laadinta ei edistynyt odotetulla tavalla.

HENKILÖSTÖ

Kaavoituksen henkilöstö koostuu kaupunkisuunnittelijasta sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun kanssa yhteisestä palvelusihteeristä.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Kaavaprosessien keskeytykset tai aloittamatta jättämiset vaikuttavat kaupunkikuvaan ja mahdolliseen rakentamiseen.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET*Kestävä ja tasapainoinen talous*

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Maakäytön palveluiden kustannukset tuotosten kautta	Ammattitaitoinen henkilökunta	Valmistuneiden ja aloitettavien kaavojen määrä	Toteutunut

Vastuu ympäristöstä

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Pyrkimys kaava-alueiden eheyttämiseen ja tiivistämiseen huomioiden tulevat energiaratkaisut	Vanhon toteuttamatta olevien kaava-alueiden uudelleenkaavoitus	Toteumaseuranta	Toteutunut

Tavallista paremmat peruspalvelut

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kaavoituksen palvelujen tehostaminen	Paikkatiedon sekä sähköisen asiointin saatavuus verkosta	Ajantasaiset ohjelmistot palveluiden tuottamiseen	Osittain toteutunut

Ketterä mukautuminen muutoksiin

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Valmius nopeisiin muutoksiin	Riittävät toimintaresurssit	Tavoitteiden saavuttaminen	Toteutunut

Hyvinvoiva henkilöstö

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Motivoitunut ja osaava henkilöstö	Ammattitaidon ylläpito ja jatkuva kehittäminen, TYHY-toiminta sekä kannustus	Koulutukset, seminaarit, hyvinvoiva ja tyytyväinen henkilöstö	Toteutunut

KAAVOITUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	5 000	-3 500	1 500	0	0,0 %	-1 500
Maksutuotot	1 150	2 000	0	2 000	3 700	185,0 %	1 700
Muut toimintatuotot	188	329	0	329	265	80,6 %	-64
Toimintatuotot yht.	1 338	7 329	-3 500	3 829	3 965	103,6 %	136
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	400	-	400
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-113 682	-109 490	0	-109 490	-114 717	104,8 %	-5 227
Palvelujen ostot	-8 250	-66 513	50 000	-16 513	-11 083	67,1 %	5 430
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 112	-700	0	-700	-190	27,1 %	510
Vuokrakulut	-15 857	-30 279	0	-30 279	-30 353	100,2 %	-74
Muut toimintakulut	0	-150	0	-150	0	0,0 %	150
Toimintakulut yht.	-141 901	-207 132	50 000	-157 132	-156 342	99,5 %	790
KL menot	-7 535	-8 989	0	-8 989	-8 664	96,4 %	325
Toimintakate	-148 098	-208 792	46 500	-162 292	-160 641	99,0 %	1 651
Yhteensä	-148 098	-208 792	46 500	-162 292	-160 641	99,0 %	1 651
Euroa/asukas	-18	-25	6	-19	-19	97,7 %	0

2.5.9. Asuntotoimi (Tehtävä 23)

Vastuuhenkilö: asunto- ja palvelusihteeri Tiina Mäkelä

TOIMINNAN KUVAUS

Turvata kuntalaisille tarvetta vastaava, viihtyisä ja asumismenoiltaan kohtuullinen asunto ja asumisympäristö.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Asuntotoimisto ottaa vastaan arava-, ja vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen asuntohakemukset. Keskitetty asukasvalintapäätösten tekeminen turvaa valtioneuvoston asettamien kriteerien täyttymisen kaikissa edellä mainituissa vuokra-asuntojen asukasvalinnoissa.

Asuntotoimisto vastaanottaa ja käsittelee valtion asuntorahaston myöntämien avustusten hakemukset. Asuntotoimen vastuualueena on myös kaupungin omistamien asuntojen korjaus- ja kunnossapito.

Henkilökunta: yksi henkilö joka hoitaa tehtäviä asuntotoimiston (50 %) lisäksi myös asiointipisteessä (50 %).

Vapaitten vuokra-asuntojen tilanne lähes normalisoitui vuoden 2024 aikana. Hakua vastaavia asuntoja pysyttiin tarjoamaan uusille kuntalaisille sekä asuntojen vaihtajille samaan tapaan kuin ennen sodan alkua. Pysytimme asuttamaan myös asukkaita väistötiloihin omistusrivitaloista putkiremonttien ajaksi.

Pitkin vuotta 2024 kotikuntapäätöksen saaneille (200 ukrainalaista v. 2024) saatiin järjestettyä kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja ja asunnoista toiseen siirtymisissä avustettiin muuttoväen ja –auton apua tarjoten. Suurin osa asukkaista jäi kuitenkin asuntoon, joka oli heille tullessaan osoitettu, omalla vuokrasopimuksella. Muutamia kotikunnan saaneita perheitä osti oman asunnon Laitilasta ja juurtuminen paikkakunnalle on ilmeisemmin ollut onnistunutta. Vuoden vaihteessa kaikkien tukimajoitukseen käytettyjen asuntojen vuokrasopimukset saatiin purettua eikä vuokrakuluja enää 1.1.2024 alkaen ole näistä maksettu. Tukiasunnoista tyhjäntyi asuntoja oletettua vähemmän ja näissä asunnoissa on ennallistaminen aloitettu heti asunnon tyhjentymistä jatkuen edelleen vuonna 2025. Kuluja em. lisäksi on tullut asunnon siivouksesta, vanhojen kalusteiden, patjojen yms. kuljetuksista jätehuoltoasemalle tai kierrätyskeskukseen. Lisäksi vuoden 2023 vesi- ja sähkökuluja on maksettu takautuvasti vielä vuoden 2024 alkupuolella. Rakennusmateriaalien kustannusten nousun johdosta joitakin suunniteltuja, ei kiireellisiä korjaustoimia on siirretty myöhäisempään ajankohtaan.

lääkäritien asuntohakemukset lisääntyivät ja ensisijaisena toiveena hakijoilla oli päästä Palvelukeskuksen Poukan alueelle, erityisesti hissitalon 1-2 h asunnot kiinnostivat ja niihin hakija joutuu jonottamaan. Vetovoimana em. asunnoissa on sijainti ja asumisen helppous. Samassa kiinteistössä toimii lounasravintola ja saatavilla on myös hyvinvointipalveluja. Samaisen alueen rivitaloihin on ollut ajoittain haasteellista löytää asukasta. Em. asunnoissa on huomioitu iäkkäämpien asuminen. Nähtävissä on, että entistä iäkkäämmät asuvat omakotitaloissaan ja seuraava asumismuoto on joku muu kuin rivitaloasunto.

Vuosittain vuokria korotetaan 3 %. Elinkustannusten noustua vuokria jouduttiin korottamaan kuitenkin reilusti enemmän, v.2025 alkaen 10 %. Kelan etuuksien pienenemisen vaikutukset lisäsivät asuntohakemuksia, joissa oli toiveena edullisempi vuokra.

Asumisneuvontatyön merkitys korostui erityisesti vuoden aikana. Ohjaus viranomaisten digipalveluissa vaatii ohjaavalta jatkuvaa perehtymistä ja vireilläoloa muuttuvista eri viranomaisten palveluista, jotta asiakas saa ajantasaista, oikeaa tietoa asiakkaan ymmärtämällä kielellä tai tavalla. Neuvontatoimilla ennakoidaan ja mahdollisesti estetään mm. häätö- ja maksuvaikeusongelmat.

Pysyväksi käytännöksi ovat jääneet asumiseen liittyvien määräysten ja säännösten päivittämiset useammalla kielellä.

Valtakunnallisena trendinä asumisessa on lisääntynyt vuokra-asuminen vrt omistusasuminen. Elintapavalinnat mm. etätyön mahdollisuus vaikuttaa asumisen tarpeisiin ja valintoihin. Asuntojen kysyntää pienellä paikakunnalla lisää nopeat internet yhteydet, upea luonto ja rauhallinen elämänlaatu. Kaavoitus-, asumisen ja elinkeinopuolen varhaisvaiheen yhteistyöllä voidaan ennakoida ja saada onnistuneita asumismalleja viireille. Yhteisöllisyys asuu sydämissämme ja asukas on kultamunamme.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Vuosittain varauduttava asuntojen korjaus- ja laitehankintakuluihin. Budjetti alittui koska kaikkia tukiasunto-kohteita ei ennallistettu vuonna 2024 ja työ jatkuu vielä tulevina vuosina.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Vuokra-asuntojen korkea käyttöaste	viihtyisät, remontoitunut asunnot ja kohtuulliset vuokrat	- hakijoista 90 % saa tarpeitansa vastaavan asunnon. Nopeat asukasvalinnat.	Osittain toteutunut
Pysyvät työikäiset asukkaat kotoutumisen tuki			
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Vuokra-taloyhtiöiden jätteen kierrätys	kierrätysastiat ja selkeä tiedottaminen		Toteutunut
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Riittävä ja monipuolinen asuntotarjonta sekä viihtyisä asuinympäristö	Uudet asunnot ja vanhojen saneeraus/ennallistaminen Ympäristö	Asukkaiden palautteet Päivitetään asuntoja järjestelmällisesti nykyaikaistaen. Asunnonhakijoissa ei asunnottomia	Osittain toteutunut
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Palvelun laadukkuus ja tiedottaminen	Henkilökunnan ammattitaito ja lisäkoulutus	Tyytyväiset asunnon saaneet asukkaat	Osittain toteutunut
Isännöintitapaamisten säännöllisyys	Kasvokkain tapaamiset kuukausittain	kuukauden toisen viikon tiistai ilta-päivisin	Osittain toteutunut
Vapaatten vuokra-asuntojen markkinointi	messut kaupungin kotisivut some kanavat	yhteistyö yritysten kanssa uudet kuntalaiset työntekijät yrityksiin Etuovi, Fb	Ei toteutunut
<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Viihtyvyys, tasa-arvoisuus Sopiva työnkuormitus Koulutukset Työtyytyväisyys Digitalisaation hyöty	Koulutukset asiakaspalveluajan täsmentäminen Ergonomia/etätyö Työmenetelmien ja välineiden ajanmukaisuus Sähköisten hakemusten	Osallistua alan koulutuksiin Tuki- ja palveluasuminen hankkeen työryhmä V-S alueen digihanke työryhmä/digineuvonta Sähköinen tunnistautuminen hakemusta täydennettäessä	Osittain toteutunut

2.5.10. Maaseututoimi (Tehtävä 25)

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Heli Kiertokari-Laitinen

TOIMINNAN KUVAUS

Maaseututoimessa hallinnoidaan EU-tukea ja kansallista maataloustukea maaseutuyrityksiin, annetaan neuvontaa maatalouslainsäädännöstä, edistetään maaseutuyritysten kehitystä sekä monipuolistetaan maaseutuelinkeinoja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Vuoden 2013 alusta alkaen Laitilan kaupungin maataloushallinto on ollut osa Vakka-Suomen yhteistoiminta-alueen maataloushallintoa. Palvelut ostetaan käytännössä Vehmaan kunnalta. Tehtävä sisältää maksullisen lomituksen tukea 3.500 euroa.

Maatalouden kannattavuus jatkunee heikkona. Maatalouden rakennemuutos jatkuu, mikä näkyy maatilojen lukumäärän vähenemisenä ja tilakokoon kasvuna.

Vuonna 2023 Laitilassa:

- aktiivisia maatiloja (tuenhakijoita) 216 kpl
- peltoa viljelyssä 12 460 ha

Vuonna 2024

- aktiivisia maatiloja (tuenhakijoita) 209 kpl
- peltoa viljelyssä 12 500 ha

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Menot ylittyivät johtuen arviointivirheistä jaksotettujen palkkojen ja kirjanpidon vyörytyserien kuluissa. Laitilan osuus koko Vakka-Suomen maaseutuhallinnon toimintakuluista on noin 35%.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta toteutetaan mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana. Las-kujen tarkastajat ja hyväksyjät käydään läpi vuosittain. Toimialajohtaja ja vastuualueiden esimiehet seuraavat toimintaa ja suorittavat itsearviointia. Kaikkien hallinto- ja taloustoimen työyhteisöjä ja toimintoja kattava riskien arviointi ja riskien hallintasuunnitelma tehdään kahdesti vuodessa. Kaupungin talouden haasteet, valtionosuusjärjestelmien muutokset sekä koronaepidemia tuovat riskejä palvelujen laadukkaaseen tuottamiseen ja henkilöstön rekrytoimiseen. Prosessien haavoittuvuus henkilöstömuutosten yhteydessä on merkittävä riski. Henkilöstön työhyvinvointiin ja –kuormitukseen tulee jatkossa panostaa vaikuttavin toimenpitein. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Maatalouden aktiivitalat	216	225	209

MAASEUTUTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Vuokratuotot	10 244	10 000	0	10 000	10 905	109,0 %	905
Muut toimintatuotot	52	0	0	0	0	-	0
Toimintatuotot yht.	10 297	10 000	0	10 000	10 905	109,0 %	905
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-113 416	-110 000	0	-110 000	-114 369	104,0 %	-4 369
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	20	0	0	0	10	-	10
Toimintakulut yht.	-113 395	-110 000	0	-110 000	-114 359	104,0 %	-4 359
Toimintakate	-103 099	-100 000	0	-100 000	-103 454	103,5 %	-3 454
Yhteensä	-103 099	-100 000	0	-100 000	-103 454	103,5 %	-3 454
Euroa/asukas	-12	-12	0	-12	-12	102,1 %	0

2.6. Sivistysvaliokunta

2.6.1. Sivistysvaliokunta

TOIMINNAN KUVAUS

Toimialue sisältää sivistystoimen hallinnon, varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen. Lisäksi toimialaan kuuluvat kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimet sekä Vakka-Suomen alueelliset opistot; Vakka-Suomen musiikkiopisto ja Vakka-Suomen kansalaisopisto.

Sivistystoimen tavoitteena on toimialallaan edistää kaiken ikäisten kuntalaisten kasvua, oppimista, terveyttä ja hyvinvointia. Sivistys- ja hyvinvointiroolin lisäksi sivistyspalvelujen vaikutus on merkittävä myös kaupungin elinvoiman ja kuntalaisten osallisuuden vahvistamisessa. Sivistystoimi edistää ja tukee laadukkaiden sekä monipuolisten palvelujen kehittämistä kaupungin vetovoima-, pitovoima- ja viihtyvyystekijöinä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuosi 2024 oli sivistystoimessa monin tavoin vaativaa kehittämistyötä ja muutosjohtamista.

Laitilan kaupunginvaltuusto asetti joulukuussa 2023 tehtäväksi valmistella vuoden 2024 aikana kaupungin talouden tasapainottamissuunnitelman vuosille 2025-2027. Sivistysvaliokunnan vastuualueena on koko kaupungin taloudesta ja toiminnasta noin reilu 60% ja siksi talouden tasapainottamissuunnitelman laatimisessa sivistystoimella on merkittävä osuus kaupungin kokonaistaloudesta.

Sivistystoimessa lähdettiin helmikuussa 2024 valmistelevaan talouden tasapainottamissuunnitelmaa ja tarkastelevaan palvelurakenteita ja toimintaympäristöjä. Osa tasapainottamistoimista aloitettiin jo vuoden 2024 aikana. Näitä toimenpiteitä olivat mm. sivistystoimen hallinnon organisaatiouudistus, opetuksen ja koulutuksen tuntikehyksen leikkaaminen ja varhaiskasvatuksen palveluiden keskittäminen kesäaikana.

Vuoden 2024 aikana onnistuttiin sivistystoimessa myös kehittämään palveluita. Kehittämistyön tuloksena mm. Pyhärannan kirjastoyhteistyön valmistelu eteni päätöksentekoon. Laitilan kaupunki vastaa Pyhärannan kunnan kirjastopalveluista 1.2.2025 alkaen. Myös uimahallipalvelut siirtyivät kaupungin omaksi toiminnaksi syksyllä 2024. Nuorisotoimessa tehtiin tiivistä työtä Vakka-Suomen alueen Ankkutiimin perustamisessa ja toiminnan jalkauttamisessa.

Syntyvyys on laskusuunnassa valtakunnallisesti. Laitilassa vuonna 2024 syntyi reilu 70 lasta, joka on enemmän kuin edellisinä vuosina. Positiivinen suuntauksen toivoisi jatkuvan myös tulevina vuosina. Peruskouluikäisten määrä tulee kuitenkin seuraavina vuosina laskemaan Laitilassa voimakkaasti. Lukuvuoden 2028-2029 ennusteiden mukaan Laitilassa opiskelee lähes 150 perusopetuksen alakoulun oppilasta vähemmän vuoteen 2024 verrattuna. Tämä tulee näkymään valtionosuuksien laskuna ja haastaa talouden kantokyvyn osalta palveluiden järjestämistä voimakkaasti. Lukiokoulutuksen osalta perusopetuksen oppilasmäärän lasku tulee näkymään viiveellä 2030-luvulla. Lukiokoulutuksen kehittämiseen tulee panostaa voimakkaasti seuraavina vuosina, jotta Laitilan lukiolla on mahdollisuus säilyä elinvoimaisena tulevaisuudessakin. Kokonaissuunnitelma Laitilan kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkosta ja sen kehittämisestä tulisi laatia lähivuosina.

Sivistystoimen toimintaa kehitetään edelleen kaupunkilaisten kasvun, oppimisen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Talouden näkökulmasta toimintaa tulee kehittää kustannustehokkaasti palvelurakenteita uudistaen ja toimintamalleja kehittäen. Kaupungin elinvoima syntyy asukkaista, laadukkaista peruspalveluista, toimivista ja monipuolisista vapaa-ajan mahdollisuuksista sekä vireästä yritys- ja järjestötoiminnasta. Sivistystoimi pyrkii osaltaan lisäämään kaupungin veto- ja pitovoimaa.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Sivistysvaliokuntatason vuoden 2024 muutetun talousarvion toteutuminen kokonaisuudessaan onnistui erittäin hyvin, talousarvion menojen toteuman ollessa 98,3 %. Vuoden 2024 toimintatuottojen toteuma oli 102,9%, toimintakatteen ollessa 97,2%.

HENKILÖSTÖ

Sivistystoimen hallinnossa vuoden 2024 aikana tehtiin organisaatorakenteen uudistus. Tämän johdosta sivistystoimen palvelupäällikön virka ja toimistosihteerin tehtävä lakkautettiin syksyllä 2024. Sivistystoimen hallinnossa työskentelee muutoksen jälkeen sivistysjohtaja ja palvelusihteerit.

Laitilan kyläkoulun ja Varppeen koulun rehtoriviroissa tapahtui henkilövaihdokset syksyn 2024 aikana. Virat täytettiin sisäisesti. Nuorisopäällikkö irtisanoutui virasta lokakuussa 2024. Virka on ollut täytettynä määräaikaisesti. Myös päiväkodinjohtajan virka täytettiin sisäisesti määräaikaisesti vuonna 2024.

Koko sivistystoimen henkilöstön muutokset ovat muilta osin olleet vähäisiä vuonna 2024.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sivistystoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Sisäistä valvontaa toteutetaan mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona. Vuonna 2024 päivitettiin opetuksen ja kasvatuksen toimivalta-asiakirja vastaamaan uudistunutta lainsäädäntöä ja organisaatorakenteen muutosta.

Laskujen hyväksyjät vahvistetaan vuosittain. Toimialajohtaja ja vastuualueiden esimiehet seuraavat toimintaa ja taloutta kuukausittain ja ovat velvoitettuja raportoimaan kaikista toiminnan ja talouden poikkeamista. Sopimusten hallintaa tehdään yhteistyössä talousosaston kanssa.

Kaikkien sivistystoimen työyhteisöjä ja toimintaympäristöjä kattavaa riskien arviointia tehdään vuosittain. Riskien arviointi tehdään kaupungin Targetor-järjestelmään. Havaituista riskeistä ja epäkohdista tiedotetaan eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi ryhdytään tarpeen vaatiessa.

Yhteiskunnalliset muutokset ja tulevaisuuden näkymät ovat tuoneet riskin sivistystoimen palvelujen laadukaaseen ja taloudelliseen tuottamiseen. Oikeanlainen ja oikea-aikainen resurssointi ja talouden hallinta nousevat tulevaisuudessa erittäin merkittävään rooliin palveluiden järjestämisessä. Myös tietosuojariskit ovat lisääntyneet. Sivistystoimessa on aloitettu vuonna 2024 tiedonahllinnan ja tietosuojan kehittämisprosessin valmistelu. Prosessi käynnistyy vuoden 2025 aikana.

Sivistystoimeen on vuoden 2024 aikana päivitetty valmius- ja varautumissuunnitelma, jota täydennetään jatkuvalla, tavoitteellisella prosessilla. Kaikissa yksiköissä on myös omat turvallisuussuunnitelmat kriisi- ja poikkeustilanteisiin.

Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Työhyvinvointia mitataan kaupunkiorganisaation tasolla säännöllisesti. Yksiköissä tehdään tavoitteellista työtä työhyvinvoinnin lisäämiseen. Tarvittaessa työyhteisöjen haastavia tilanteita käsitellään laaja-alaisemmin ja siihen resursoidaan esihenkilöiden ja sivistysjohtajan työaikaa.

Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kestävä ja tasapainoinen talous

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Palvelurakenteiden pitkäjänteinen kehittäminen talouden, palveluiden laadun ja vaikuttavuuden tasapainossa.	Kustannustehokkaiden sekä vaikuttavuudeltaan tehokkaiden palvelukokonaisuuksien kehittäminen.	Palvelurakenteen uudistukset. Tavoitteen toteutumista seurataan tarkemmin mittareilla jotka on kuvattu sivistysvaliokunnan eri tehtävissä.	Toteutunut. Sivistystoimen hallinnon organisaatiouudistus toteutettiin syksyllä 2024. Perusopetuksen kokonaisselvityksen lopputuloksena Laitilan kyläkoulun, Itäkulman koulutalo, lakkautettiin 1.8.2024 alkaen.

Vastuu ympäristöstä

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Sivistystoimialan yhteinen tahtotila kantaa toiminnassa vastuuta ympäristöstä.	Toimintojen ja päätösten arviointi myös ympäristön ja kestävän kehityksen näkökulmasta.	Päätöksenteko ympäristövaikutukset huomioiden. Tavoitteen toteutumista seurataan tarkemmin mittareilla jotka on kuvattu sivistysvaliokunnan eri tehtävissä.	Toteutunut. Tavoitteiden toteutumista kuvataan tarkemmin tehtävälalueiden mittareissa.

Tavallista paremmat peruspalvelut

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen.	Nykyisen palvelutason säilyttäminen ja tarvittaessa hallitujen muutosten tekeminen palvelurakenteeseen.	Tavoitteen toteutumista seurataan tarkemmin mittareilla jotka on kuvattu sivistysvaliokunnan eri tehtävissä.	-
Tiedolla johtamisen vahvistaminen.	Päätöksenteon tukena toimintaa ja taloutta kuvaavien mittareiden ja raportointijärjestelmien hyödyntäminen.	Sivistysvaliokunnalle tuodaan avointa ja ajantasaista tietoa säännöllisesti erilaisten tilastojen ja raportointien muodossa.	Toteutunut.
Yhteistyön lisääminen ja tiivistäminen kaupungin muiden toimialojen sekä sidosryhmien kanssa.	Yhteistyömallien ja -mahdollisuuksien kehittäminen.	Uusien yhteistyö- ja toimintamallien muutos/määrä.	Toteutunut, mm. teknisen toimen kanssa yhteistyön tiivistäminen kiinteistö- ja rakennushankkeissa

Ketterä mukautuminen muutoksiin

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kaupunkilaisten kuulemisen ja osallistumisen edistäminen ja tukeminen	Yhteisöllisyyden ja osallistamismahdollisuuksien sekä avoimuuden lisääminen. Vies-tinnän kehittäminen.	Sivistystoimen kuntalais- ja järjestöillat, uusien yhteistyömallien kehittäminen.	Sivistystoimi järjesti vuoden 2024 aikana neljä kuntalais- ja järjestötapaamista. Lisäksi yhteistyötapaamisia kolmannen sektorin kanssa oli lukuisia eri tehtävälalueilla.
Yhdenvertaisuuden edistäminen	Toimintojen ja päätösten arviointi yhdenvertaisuuden näkökulmasta.	Päätöksenteko yhdenvertaisuus huomioiden.	Yhdenvertaisuus ohjaa päätöksenteon valmistelua.

Hyvinvoiva henkilöstö			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Henkilöstön hyvinvoinnin ja jaksamisen tukeminen	Henkilöstön mahdollisuus kehittää ja kehittyä työssä. Työyhteisöjen toimintakulttuurin tavoitteellinen kehittäminen.	Koulutussuunnitelma Hyvinvointikyselyt ja niiden pohjalta tehdyt toiminnan tavoitteet	Toteutunut. Toteutunut. Tavoitteen toteutumista kuvataan tarkemmin tehtäväalueiden mittareilla.
Laadukas johtaminen	Sivistysvaliokunnan päätöksenteko pohjautuu käytettävissä olevaan ajantasaiseen ja mahdollisimman laaja-alaiseen tietoon.	Erilaiset tiedolla johtamisen välineiden käyttö (mittarit, raportit), avoin vuorovaikutus, asioiden valmistelu on laadukasta ja laaja-alaista, jonka pohjalta päätöksenteko on kestävä.	Toteutunut.

SIVISTYSVALIOKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	510 105	376 173	0	376 173	536 364	142,6 %	160 191
Maksutuotot	396 351	418 470	0	418 470	354 427	84,7 %	-64 043
Tuet ja avustukset	813 417	255 265	51 500	306 765	704 798	229,8 %	398 033
Vuokratuotot	85 372	57 800	-10 000	47 800	89 647	187,5 %	41 847
Muut toimintatuotot	208 543	489 967	252 400	742 367	260 650	35,1 %	-481 717
Toimintatuotot yht.	2 013 789	1 597 675	293 900	1 891 575	1 945 885	102,9 %	54 310
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-13 410 383	-13 916 557	355 175	-13 561 382	-13 119 503	96,7 %	441 879
Palvelujen ostot	-3 930 273	-4 442 640	501 600	-3 941 040	-4 001 055	101,5 %	-60 015
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-542 610	-599 341	58 790	-540 551	-498 364	92,2 %	42 187
Avustukset	-486 901	-568 300	120 630	-447 670	-445 070	99,4 %	2 600
Vuokratulot	-6 610 141	-6 199 174	39 391	-6 159 783	-6 132 798	99,6 %	26 985
Muut toimintakulut	-26 055	-19 680	3 300	-16 380	-56 714	346,2 %	-40 334
Toimintakulut yht.	-25 006 362	-25 745 692	1 078 886	-24 666 806	-24 253 504	98,3 %	413 302
KL menot	-908 713	-1 190 417	0	-1 190 417	-984 397	82,7 %	206 020
Toimintakate	-23 901 286	-25 338 434	1 372 786	-23 965 648	-23 292 016	97,2 %	673 632
Poistot ja arvonalentumiset	-289 634	-264 906	0	-264 906	-247 450	93,4 %	17 456
Yhteensä	-24 190 920	-25 603 340	1 372 786	-24 230 554	-23 539 466	97,1 %	691 088
Euroa/asukas	-2 866	-3 056	164	-2 892	-2 773	95,9 %	119

2.6.2. Sivistystoimen hallinto (Tehtävä 26)

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Susanne Laaksonen

TOIMINNAN KUVAUS

Sivistystoimen hallinto johtaa varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluita, aamu- ja iltapäivätoimintaa, lukio-koulutusta, kirjasto- ja kulttuuripalveluita, nuoriso- ja liikuntapalveluita sekä alueellisten opistojen palveluita. Hallinto vastaa palveluiden kokonaisuudesta ja pyrkii ennakoimaan toimintaympäristöjen muutoksia, palvelutarpeita ja resursseja. Sivistystoimen hallinto ohjaa ja koordinoi tehtäväalueiden ja yksiköiden toimintaa tavoitteiden toteuttamiseksi.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuosi 2024 oli sivistystoimen hallinnossa vaativaa kehittämistyötä ja muutosjohtamista. Helmikuussa 2024 sivistystoimen hallinnossa aloitettiin valtuuston joulukuussa 2023 velvoittama talouden tasapainottamisen valmistelutyö. Työtä tehtiin intensiivisesti yhdessä sivistystoimen esihenkilöiden kanssa. Myös koko henkilöstöä osallistettiin prosessin aikana.

Valmistelutyön johtamisessa korostui erityisesti yhteisöllisyyden ja tunteiden johtaminen. Sivistystoimen tehtäväalueiden ja yksiköiden toiminnan tarkastelu peilaten kaupungin strategiaan, arvoihin ja käytettävissä olevaan sivistystoimen tietopohjaan ja dataan, oli prosessin aikana monia ajatuksia ja tunteita herättävää. Avoimella, turvallisella ja toista kunnioittavalla keskustelu- ja toimintaympäristöllä onnistuttiin saavuttamaan sivistystoimeen hyvin yksityiskohtainen ja moniulotteinen talouden tasapainottamissuunnitelma.

Ilman prosessiin kuuluvaa kipua ei talouden tasapainottamissuunnitelma kuitenkaan syntynyt. Syksyllä 2024 tehtiin ensimmäinen sivistystoimen hallinnon organisaatorakenteen uudistus. Uudistuksessa sivistystoimen palvelupäällikön virka ja toinen toimistosihteerin tehtävä lakkautettiin. Tämän johdosta myös osan esihenkilöiden ja sihteereiden tehtäväkuvia ja vastuualueita päivitettiin. Organisaatiouudistus jatkuu vuoden 2025 aikana.

Perusopetuksen kokonaisselvitystyö aloitettiin kaupunginjohtajan asettamassa työryhmässä elokuussa 2023. Työtä jatkettiin alkuvuonna 2024 ja lopputuloksena Laitilan kyläkoulun, Itäkulman koulutalo, lakkautettiin 1.8.2024 alkaen ja Itäkulman oppilaat siirtyivät opiskelemaan Kappelimäen kouluun.

Laitilan kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkko vaatii edelleen tulevaisuudessa kriittistä tarkastelua ja kehittämistä. Tilastojen valossa lapsi- ja oppilasmäärät näyttävät edelleen olevan laskusuunnassa, kuten lähes koko maassa.

Palveluiden kehittämistä tehtiin myös vapaa-aikapalveluiden kokonaisuudessa. Uimahalli siirtyi Laitilan kaupungin omaan palvelutuotantoon syksyllä 2024. Henkilöstön palkkaaminen, kassajärjetelmän uusiminen ja toimintojen ylösajaminen saatiin toteutettua vaihteittain, vaikka haasteitakin matkanvarrella kohdattiin. Uimahallipalveluiden ja liikuntaneuvonnan kehittämistyö jatkuu edelleen vuonna 2025.

Aivan uudenaikaisena avauksena vuoden 2024 aikana valmisteltiin kuntien välinen yhteistyösopimus Pyhärannan kirjastopalveluiden tuottamisesta. Pyhärannan kirjastopalvelut siirtyivät Laitilan kaupungin vastuulle 1.2.2025 alkaen. Neuvotteluja ja virkavalmistelutyötä tehtiin tiivistä yhdessä Pyhärannan virkakunnan kanssa vuoden 2024 aikana.

Sivistystoimessa aloitettiin vuoden 2024 loppupuolella tiedonhallinnan ja tietosuojan kehittäminen. Tähän liittyen sivistystoimen hallinnossa valmisteltiin mm. pitkäaikaisarkistoinnin ohjelman käyttöönottoa ja

rakennettiin rajapintaa Primus-järjestelmään. Kehittämistyön prosessikuvaus valmistui vuoden 2024 lopulla ja varsinainen prosessityöskentely alkaa vuoden 2025 aikana.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Sivistystoimen hallinnon muutetun talousarvion tuotot ovat toteutuneet arvion mukaisesti, toteuman ollessa 112,7%. Ylitys johtuu Työllisyysrahaston koulutuksen maksutuotoista. Toimintamenot ovat toteutuneet arvioidusti, toteuman ollessa 96,1%. Toimintakate oli 94,3%.

HENKILÖSTÖ

Sivistystoimen hallinnossa vuoden 2024 tehtiin organisaatorakenteen uudistus. Tämän johdosta sivistystoimen palvelupäällikön virka ja toimistosihteerin tehtävä lakkautettiin syksyllä 2024. Sivistystoimen hallinnossa työskentelee sivistysjohtaja ja palvelusihteerit.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sivistystoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Sisäistä valvontaa toteutetaan mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona. Vuonna 2024 päivitettiin opetuksen ja kasvatuksen toimivalta-asiakirja vastaamaan uudistunutta lainsäädäntöä ja organisaatorakenteen muutosta.

Laskujen hyväksyjät vahvistetaan vuosittain. Toimialajohtaja ja vastuualueiden esimiehet seuraavat toimintaa ja taloutta kuukausittain ja ovat velvoitettuja raportoimaan kaikista toiminnan ja talouden poikkeamista. Sopimusten hallintaa tehdään yhteistyössä talousosaston kanssa.

Kaikkien sivistystoimen työyhteisöjä ja toimintaympäristöjä kattavaa riskien arviointia tehdään vuosittain. Riskien arviointi tehdään kaupungin Targetor-järjestelmään. Havaituista riskeistä ja epäkohdista tiedotetaan eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi ryhdytään tarpeen vaatiessa.

Yhteiskunnalliset muutokset ja tulevaisuuden näkymät ovat tuoneet riskin sivistystoimen palvelujen laadukaaseen ja taloudelliseen tuottamiseen. Oikeanlainen ja oikea-aikainen resurssointi ja talouden hallinta nousevat tulevaisuudessa erittäin merkittävään rooliin palveluiden järjestämisessä. Myös tietosuojariskit ovat lisääntyneet. Sivistystoimessa on aloitettu vuonna 2024 tiedonahllinnan ja tietosuojan kehittämisprosessin valmistelu. Prosessi käynnistyy vuoden 2025 aikana.

Sivistystoimeen on vuoden 2024 aikana päivitetty valmius- ja varautumissuunitelma, jota täydennetään jatkuvalla, tavoitteellisella prosessilla. Kaikissa yksiköissä on myös omat turvallisuussuunnitelmat kriisi- ja poikkeustilanteisiin.

Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Työhyvinvointia mitataan kaupunkiorganisaation tasolla säännöllisesti. Yksiköissä tehdään tavoitteellista työtä työhyvinvoinnin lisäämiseen. Tarvittaessa työyhteisöjen haastavia tilanteita käsitellään laaja-alaisemmin ja siihen resursoidaan esihenkilöiden ja sivistysjohtajan työaikaa.

Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kestävä ja tasapainoinen talous

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Palvelurakenteiden pitkäjänteinen kehittäminen talouden, palveluiden laadun ja vaikuttavuuden tasapainossa	Kustannustehokkaiden sekä vaikuttavuudeltaan tehokkaiden palvelukokonaisuuksien kehittäminen	Palvelurakenteen uudistukset Tavoitteen toteutumista seurataan tarkemmin mittareilla jotka on kuvattu sivistysvaliokunnan eri tehtävissä.	Toteutunut. Sivistystoimen hallinnon organisaatiouudistus toteutettiin syksyllä 2024. Perusopetuksen kokonaisselvityksen lopputuloksena Laitilan kyläkoulun, Itäkulman koulutalo, lakkautettiin 1.8.2024 alkaen.

Vastuu ympäristöstä

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Sivistystoimen yhteinen tahtotila kantaa toiminnassa vastuuta ympäristöstä	Toimintojen kehittämisen arviointi myös ympäristön näkökulmasta	Päätöksenteko ympäristövaikutukset huomioiden Tavoitteiden toteutumista seurataan tarkemmin mittareilla, jotka on kuvattu sivistysvaliokunnan eri tehtäväalueilla.	Toteutunut. Tavoitteiden toteutumista kuvataan tarkemmin tehtäväalueiden mittareissa.

Tavallista paremmat peruspalvelut

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
ICT- TVT- ja digityön koordinoitu johtaminen ja kehittäminen opetuksessa ja kasvatuksessa	Tietostrategian ja digipolun laatiminen Vastuualueiden selkiyttäminen, toimintojen automatisoinnin lisääminen, tiedon tuottaminen ja resurssin osoittaminen digitehtävien hoitamiseen		Toteutunut.

Ketterä mukautuminen muutoksiin

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Monipuolinen ja tarpeeseen muuntuva palvelurakenne	Palveluiden olemassa olevan resurssin tarkastelu ja uudeen fokuoiminen	Uusien työ- ja toimintamallien ja palveluiden muutos/määrä	Toteutunut, mm. Pyhärannan kirjastoyhteistyö, uimahallipalveluiden tuottaminen omana toimintana
Yhteistyön lisääminen ja tiivistäminen kaupungin muiden toimialojen sekä muiden sidosryhmien kanssa	Yhteistyömallien ja mahdollisuuksien kehittäminen	Uusien yhteistyö- ja toimintamallien muutos/määrä	Toteutunut, mm. teknisen toimen kanssa yhteistyön tiivistäminen kiinteistö- ja rakennushankkeissa

Hyvinvoiva henkilöstö

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Johtamisen kehittäminen	Esihenkilöiden koulutukset ja yhtenäisen toimintakulttuurin kehittäminen	Koulutuspäivien määrä	Esihenkilöiden ja sihteerin koulutuspäivien määrä vuonna 2024 yhteensä 111 päivää/10 hlö

	Johtamisen sekä itsensäjohtamisen taitojen kehittäminen koulutuksen, keskustelun ja vertaistuen avulla		
Henkilöstön hyvinvoinnin ja jaksamisen tukeminen	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen. Yhteisöllisyyden lisääminen. Tietotaidon kehittäminen kohti oppivaa organisaatiota.	Hyvinvointi- ja kehittämiskyselyt Kehityskeskustelut Koulutukset Toimialan sisäisten yhteistyömallien ja yhteisöllisten tapahtumien/tilaisuuksien määrä	Työhyvinvointikysely toteutettu ja sen pohjalta asetettu tehtäväalueille seuraavan vuoden kehittämiskohteet. Kehityskeskustelut pidetty. Kevään 2024 aikana yhteisöllisyyttä johdettu tavoitteellisesti talouden tasapainottamisprosessin yhteydessä ja siinä onnistuttu. Syksyllä 2024 yhteisöllisyyden kokemus on heikentynyt talouden tasapainottamisen, yt-prosessien ja monien muiden asioiden yhteisvaikutuksesta.

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	9 516	0	0	0	0	-	0
Tuet ja avustukset	0	5 535	2 000	7 535	8 307	110,2 %	772
Muut toimintatuotot	1 422	1 084	0	1 084	1 407	129,8 %	323
Toimintatuotot yht.	10 938	6 619	2 000	8 619	9 714	112,7 %	1 095
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-234 415	-238 140	18 755	-219 385	-206 310	94,0 %	13 075
Palvelujen ostot	-20 390	-26 127	10 230	-15 897	-17 179	108,1 %	-1 282
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 050	-4 300	3 500	-800	-189	23,6 %	611
Vuokrakulut	-30 292	-31 133	1 900	-29 233	-29 887	102,2 %	-654
Muut toimintakulut	-111	-600	500	-100	-1 564	1563,5 %	-1 464
Toimintakulut yht.	-286 258	-300 300	34 885	-265 415	-255 128	96,1 %	10 287
KL menot	-15 964	-19 717	0	-19 717	-15 428	78,2 %	4 289
Toimintakate	-291 285	-313 398	36 885	-276 513	-260 842	94,3 %	15 671
Poistot ja arvonalentumiset	-536	-584	0	-584	0	0,0 %	584
Yhteensä	-291 821	-313 982	36 885	-277 097	-260 842	94,1 %	16 255
Euroa/asukas	-35	-37	4	-33	-31	92,9 %	2

2.6.3. Varhaiskasvatus (Tehtävä 27)

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Taija Jalonen

TOIMINNAN KUVAUS

Varhaiskasvatuslain mukaan kunnan on järjestettävä laissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Laitilan varhaiskasvatus tarjoaa perheiden tarpeisiin vastaavia, monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja sekä esiopetusta. Kunnallisia varhaiskasvatuspalveluita annetaan Apilaniityn ja Pähkinäpensaalla, Itäkulman ryhmäperhepäivähoitokodissa sekä kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa. Vuorohoito on keskitetty Apilaniityn päiväkotiin. Laitilan kaupungilla on käytössä myös palveluseteli, jota perheet voivat hakea yksityisen palveluntuottajan järjestämään varhaiskasvatukseen.

Lasten kotihoidontuki sisältyy varhaiskasvatuspalveluihin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Pähkinäpensaalla päiväkotit

Pähkinäpensaalla päiväkodissa toimii kahdeksan osastoa. Päiväkodissa on paikkoja 140 lapselle. Pähkinäpensaalla päiväkotit on muuttanut uuteen päiväkotirakennukseen toukokuussa 2020.

Apilaniityn päiväkotit.

Apilaniityn päiväkodissa toimii kahdeksan osastoa. Päiväkodissa on paikkoja 160 lapselle. Apilaniityn päiväkotit on keskitetty kaikki Laitilan kaupungin vuorohoito.

Perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito:

Perhepäivähoitoon kuuluu kotona työskentelevät perhepäivähoitajat sekä Itäkulman ryhmäperhepäivähoitokoti. Itäkulman ryhmäperhepäivähoitokoti lopetti toimintansa 31.7.2024.

Palveluseteli

Palveluseteliä myönnetään harkinnanvaraisesti perheille, jotka sitä hakevat. Palvelusetelin käytön ennakointi on mahdotonta, koska siihen vaikuttaa vahvasti työllisyystilanne ja muu varhaiskasvatustarjonta. Laitilassa toimii kolme yksityistä perhepäivähoitajaa, jonka lisäksi palvelusetelituottaja päiväkoteja on muissa lähikunnissa.

Kehittäminen

Laitilan kaupungin varhaiskasvatus valittiin Opetus- ja kulttuuriministeriön kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, joka kestää elokuusta 2021 toukokuuhun 2024. Kokeiluun voivat osallistua kaikki 2016 ja 2017 syntyneet lapset, jotka ovat kirjoilla otanta hetkenä Laitilassa. OKM on korpensoinut kokeilun kuluja kahdesta ensimmäisestä vuodesta.

Varhaiskasvatus on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustusta varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen 58000€, joka kattaa 80% kuluista. Tämä on jatkohanke ja rahalla on palkattu lisäresursseja lapsiryhmiin.

Varhaiskasvatus on saanut OPH erityisavustuksen innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittämiseen varhaiskasvatuksessa vuosille 2023-25, 85230€, joka kattaa 90% hankkeen kuluista. Hankerahalla palkataan digitor 31.12.2025 asti ja tämän lisäksi varhaiskasvatukseen hankitaan digitaalisia välineitä ja sovelluksia.

Laitilan portin yksikkö on lopetettu ja Apilaniityn päiväkotiin perustettiin määräajalle 1.8.2023- 31.7.2024 ryhmä ja kaksi perhepäivähoitajaa rekrytoitiin samalle ajalle, jotta lapset saatiin sijoitettu varhaiskasvatukseen. Toinen perhepäivähoitaja lopetti työskentelyn kuitenkin ennen määräaikaisen työsuhteen loppumista. Vanhan pappilaan perustettiin tammikuussa 2024 päiväkotia lisääntyneen varhaiskasvatustarpeen takia. Vanhan pappilan päiväkotia toimii koko vuoden 2024 vanhassa pappilassa ja sen kulut on kirjattu Itäkulman ryhmäperhepäivähoidon kustannuspaikalle.

Varhaiskasvatuksen esimiesresurssia vahvistettiin siten, että molemmissa päiväkodeissa toimii päiväkodin johtaja, jonka lisäksi varhaiskasvatuksessa toimii varhaiskasvatuspäällikkö.

Itäkulman ryhmäperhepäivähoitokoti lopetettiin 31.7.2024 ja lapset sijoitettiin olemassa oleviin varhaiskasvatusryhmiin. Vakituinen henkilöstö sijoitettiin päiväkoteihin olemassa oleviin vakansseihin.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarvoja nostettiin 1.8.2024 alkaen. Tämä muutos vähensi vähensi varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloja merkittävästi ja lisäsi kokonaan maksuttomassa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrää.

SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Varhaiskasvatuksen muutetun talousarvion tuotot ovat toteutuneet arvion mukaisesti, toteuman ollessa 102,1%. Toimintamenot ovat toteutuneet arvioidusti, toteuman ollessa 100,0%. Toimintakate oli 98,5%.

HENKILÖSTÖ

Varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi on onnistunut edellisvuosia paremmin, täyttämättömiä vakituisia vakansseja on yksi. Varhaiskasvatustalouden muutoksen mukaisesti vuoteen 2030 mennessä ryhmien henkilökunnan tulee koostua kahdesta opettajasta ja yhdestä hoitajasta. Tästä syystä hoitajien vakansseja tulee eläköitymistensä myötä muuttaa opettajien vakansseiksi

<i>Vakanssinimi</i>	<i>Kokonaismäärä</i>	<i>Määräaikaiset kokonaismäärästä</i>	<i>Osa-aikaiset kokonaismäärästä</i>
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	29	9	2
Varhaiskasvatuksen opettaja	23	3	1
Varhaiskasvatuksen erityisavustaja	9	3	1
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	3		
S2-opettaja			
perhepäivähoitajat	9	1	
Perhepäivähoitajien varahoitaja			
Hanke Resurssihoitaja	2	2	
Digitutor	1	1	
Varhaiskasvatuspäällikkö	1		
Päiväkodin johtaja	2		
Ryhmäperhepäivähoitajat	2	1	
Resurssityöntekijä	2		

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Varhaiskasvatuksen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistyslautakunnalle toteuma tiedotetaan kolmen kuukauden välein. Lisäksi varhaiskasvatuksessa suoritetaan säännöllisesti sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastukset, laskutusten tarkastus, asiakkaiden tulo-tietojen tarkastukset, irtaimiston tarkastukset yms.)

Varhaiskasvatuksessa on tehty riskien arviointia. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Koulutetun ja kelpoisuusehdot täyttävän varhaiskasvatuksen opettajan saatavuus, niin toistaiseksi voimassa oleviin kuin myös määräaikaisiin vakansseihin on haastavaa.

Muita riskitekijöitä varhaiskasvatuksessa ovat mm. yksintyöskentelevät perhepäivähoitajat, jotka ovat jatku-vasti valppaana ja vastuussa lapsiryhmästä. Perhepäivähoitajien työterveyshuollon käynnit on hankalasti jär-jestettävissä pitkien välimatkojen ja työaikojen takia.

Varhaiskasvatuksella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeinen viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kestävä ja tasapainoinen talous

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kunnan tarjoamat varhaiskasvatuspalvelut ovat kustannustehokkaita ja kilpailukykyisiä	Loma-aikoina varhaiskasvatus keskitetään	varhaiskasvatuksen bruttomenot/ hoitopäivä	Taloudentasapainottamisohjelman mukaisesti toiminta keskitetään loma-aikoina jatkossa aina Apilaniityn päiväkotiin. Kesän sulku-aikaa pidennettiin kokeeksi kuudeksi viikoksi.
Mahdollisimman tehokas täyttö- ja käyttö	Tarkoituksenmukainen ryhmien täyttö Täyttö- ja käyttöprosentit mahdollisimman korkeaksi	hoitopäivien määrä/ hoitopaikka Täyttö- ja käyttöprosentit	päiväkodit täytetty ennakoidusti
Tarkoituksenmukaisesti toteutettu oppimisen tuki	Integroitu pienryhmä perustettu erityisen tuen tarpeeseen.	Tuen piirissä olevien lasten prosentuaalinen määrä	n 5%

Vastuu ympäristöstä

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Hiilijalanjäljen vähentäminen, kestävän kehityksen toimenpiteiden lisääminen	Kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpano	Lukuvuosi- ja toimintasuunnitelmiin kirjatut kestävän kehityksen toimenpiteet	Ruokahävikin vähentäminen, kierrätys/ jätteen lajittelu, vedenkulutus
		Uudet kestävän kehityksen toimenpiteet	Monimuotoisuuden lisääminen

Tavallista paremmat peruspalvelut

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Monipuolinen palvelutarjonta varhaiskasvatuksessa	Perhepäivähoitajien määrän vakiinnuttaminen	Perhepäivähoitajien määrän pysyminen vuoden 2023 tasolla	Syksyllä 2024 kotona-työskenteleviä perhepäivähoitajia 8

Hankkeiden kautta lisäresurssia henkilöstöön.	Uusia kasvatusta tukevia ja kehittäviä toimintamalleja pyritään kehittämään hankkeista saadulla rahoituksella. Lisähenkilöstöä hankkeiden ja avustusten mahdollistamana kehitys- ja tukityöhön.	Saavutettujen resurssien määrä 3htv. Uusien toimintamallien määrä	toteutunut
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Varhaiskasvatus on avoin muutoksille	Mukaudutaan muutoksiin palveluita ja henkilöstön osamista kehittämällä	Kehittämishankkeiden määrä	Työhyvinvointi, leikki- ja leikkiympäristöt Varhaiskasvatus digitalisaation edistäminen ja kehittäminen
<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Motivoitunut, osaava ja pysyvä henkilökunta	Koulutetaan aktiivisesti henkilöstöä muutostarpeissa	Täydennyskoulutusten määrä	- Työhyvinvointikoulutukset x 2 syksyllä (kolmen kerran koulutussarja) - Aggressiivisen asiakkaan kohtaaminen - Keinot väkivaltaisen asiakkaan kohtaamiseen (Winnova) Itsemyötätunto- ja tiiminvoima koulutus
	kehityskeskustelut	joka toinen vuosi	toteutunut
Henkilöstön työhyvinvointin lisääminen	Työhyvinvointikyselyt	Koettu työhyvinvointi toimenpiteet ja toimenpiteiden toteutuminen ja vaikuttavuus	Itsemyötätunto ja tiiminvoima koulutus keväällä. Syksyllä työhyvinvointikoulutussarja; Aiheina myönteisyys ja vahvuuksien voima sekä tunteet työssä ja arvostava kohtaaminen Henkilökunnan tiimi-ilat.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Palveluseteliä käyttävien määrä	15	12	11
Varhaiskasvatuksen bruttomenot Apilaniityn päiväkot / hoitopäivä	90	80	88
Varhaiskasvatuksen bruttomenot perhepäivähoito / hoitopäivä	96	80	80
Varhaiskasvatuksen bruttomenot Pähkinäpensaas päiväkot / hoitopäivä	79	80	86
Varhaiskasvatuksen bruttomenot ryhmäperhepäivähoito ja Vanhan pappilan päiväkot / hoitopäivä	91	90	79
Hoitopäivien määrä / Apilaniityn päiväkot	27 176	25 000	26 797
Hoitopäivien määrä / perhepäivähoito	5 200	10 000	4 718
Hoitopäivien määrä / Pähkinäpensaas päiväkot	30 103	25 000	24 180
Hoitopäivien määrä / ryhmäperhepäivähoito	1 757	1 500	5 320
Täyttöaste	123	100	115
Käyttöaste	82	80	79
Lasten hoidontuen saajat	62	80	56
Hoitopaikat / perhepäivähoito	34	50	31
Hoitopaikat / Apilaniityn päiväkot	160	160	160
Hoitopaikat / Pähkinäpensaas päiväkot	150	145	145
Hoitopaikat / ryhmäperhepäivähoito	12	12	12+30
Tuen piirissä olevien lasten prosentuaalinen määrä	9,5	5	7

VARHAISKASVATUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	49 950	0	0	0	46 191	-	46 191
Maksutuotot	271 989	270 000	0	270 000	232 528	86,1 %	-37 472
Tuet ja avustukset	395 495	143 230	0	143 230	125 510	87,6 %	-17 720
Muut toimintatuotot	80 779	69 305	0	69 305	88 519	127,7 %	19 214
Toimintatuotot yht.	798 213	482 535	0	482 535	492 747	102,1 %	10 212
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-3 930 033	-3 995 914	188 630	-3 807 284	-3 787 902	99,5 %	19 382
Palvelujen ostot	-887 066	-1 023 483	127 960	-895 523	-940 853	105,1 %	-45 330
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-49 697	-49 890	12 240	-37 650	-53 749	142,8 %	-16 099
Avustukset	-274 619	-310 000	91 700	-218 300	-218 241	100,0 %	59
Vuokrakulut	-962 565	-934 006	-38 414	-972 420	-930 109	95,6 %	42 311
Muut toimintakulut	-487	-700	0	-700	-2 667	381,0 %	-1 967
Toimintakulut yht.	-6 104 466	-6 313 993	382 116	-5 931 877	-5 933 522	100,0 %	-1 645
KL menot	-266 586	-361 015	0	-361 015	-282 962	78,4 %	78 053
Toimintakate	-5 572 839	-6 192 473	382 116	-5 810 357	-5 723 737	98,5 %	86 620
Poistot ja arvonalentumiset	-82 197	-1 101	0	-1 101	-1 101	100,0 %	0
Yhteensä	-5 655 036	-6 193 574	382 116	-5 811 458	-5 724 837	98,5 %	86 621
Euroa/asukas	-670	-739	46	-694	-674	97,2 %	19

2.6.4. Perusopetus (Tehtävä 28)

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Susanne Laaksonen

TOIMINNAN KUVAUS

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Peruskoulut luovat mahdollisimman hyvät perusvalmiudet oppilaille jatko-opintoja varten sekä antavat elämässä tärkeitä tietoja, taitoja ja sosiaalisia valmiuksia vuorovaikutuksessa kodin ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Laitilassa on lukuvuonna 2024-2025 seuraavat peruskoulut: Laitilan kyläkoulu, joka koostuu neljästä koulutalosta (luokat 1-6), Kappelimäen koulu (luokat 1-6, erityisen tuen luokkamuotoinen opetus 1-6, vaativa erityinen tuki ja toiminta-alueittain annettava opetus 1-9, valmistava opetus) ja Varppeen koulu (luokat 7-9, erityisen tuen luokkamuotoinen opetus 7-9 ja joustava perusopetus). Laitilan kyläkoulun, Itäkulman koulutalo, lakkautettiin 1.8.2024 alkaen.

Vuoden 2024 kevätlukukaudella perusopetukseen valmistavaa opetusta on annettu Kappelimäen koulun kahdessa ryhmässä. Syksystä 2024 valmistavaa opetusta on annettu yhdessä ryhmässä.

Valmistavasta opetuksesta siirtyi syksyllä 2023 perusopetukseen runsaat 40 oppilasta ja syksyllä 2024, 15 oppilasta. Perusopetukseen siirtyneiden oppilaiden opintoja on tuettu valtuuston myöntämän viiden lisäopettajan avulla lukuvuonna 2023-2024 ja kolmen lisäopettajan avulla lukuvuonna 2024-2025.

Syksystä 2024 alkaen valmistavaa opetusta annetaan Kappelimäen koulun yhdessä ryhmässä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan piirissä oli syyslukukauden 2024 päättyessä 90 lasta. Lapsimäärä on pysynyt melko tarkalleen samalla tasolla jo useamman vuoden. Toimipisteitä on ollut kolme (Myllymäen asuntola, Laineen talo ja SRK-koti). Vuodenvaihteessa 2024-2025 Myllymäen asuntolasta luovuttiin ja ko. ryhmän toiminta siirtyi Kappelimäen koululle.

Kaupungin peruskouluissa opiskeli vuonna 2024 erityisen tuen piirissä 111 oppilasta eli n. 11,6 % oppilaista, koko maan keskiarvon ollessa 10,5% (v. 2023). Tehostetun tuen piirissä oli 173 oppilasta eli n. 18 % oppilaista, kun koko maan keskiarvo oli 15% (v. 2023). Tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevia oppilaita oli perusopetuksen oppilaista n. 30 %.

Vuonna 2024 Laitilassa perusopetuksen oppilaista 16,6 %:lla oli äidinkieli muu kuin suomi. Lapsia ja nuoria, joilla äidinkieli on jokin muu kuin suomi, oli Laitilassa yhteensä 159.

Tieto- ja viestintäteknologinen toimintaympäristö muuttuu nopeasti. Prosessia laitteisiin ja tietoteknisen infrastruktuurin rakentamiseen liittyvien vastuiden määrittelyä on työstyssä yhteistyössä teknisen toimen ja tietohallinnon kanssa. Kasvatus- ja opetussektorin TVT-strategia ja OPH:n mukainen, vuosiluokkaistettu digipolku laadittiin vuonna 2024 vastaamaan valtakunnallisia digitaalisen osaamisen perusteita. TVT-strategian ja digipolun jalkauttaminen sekä kehittäminen ei kuitenkaan ole projekti, vaan jatkuva prosessi, joka jatkuu ja kehittyy jatkuvasti.

Uusi tuntijako (111/2023), B1-kielen opetussuunnitelman perusteet (2024) ja niiden mukaiset paikalliset opetussuunnitelmat otettiin vuosiluokkien 3–6 ja 7–9 osalta käyttöön 1.8.2024. Tuntijakouudistuksen

myötä B1-kielen opetusta järjestään perusopetuksen aikana vähintään 7 vuosiviikkotuntia 1.8.2024 alkaen siten, että opetusta on

- vähintään kaksi vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 1-6
- kaksi vuosiviikkotuntia vuosiluokalla 7
- kolme vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 8-9

Laitilan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma päivitettiin vastamaan uutta tuntijakoa kesäkuussa 2024.

Oppilaskohtaisten kustannusten ilmoittamisessa on kirjattu kaikkien yksikköjen osalta kokonaiskustannukset oppilasta kohden sekä opetusresurssin kustannukset oppilasta kohden. Laitilassa muiden kuin henkilöstökustannusten osuus näyttäytyy verrattaen suurena. Erityisesti kiinteistökustannukset ovat korkeat verrattaessa esimerkiksi Varsinais-Suomen muihin kuntiin. Kustannusten tarkastelua ja mahdollisia tehostamistoimia on tehtävä yhteistyössä muiden toimialojen kanssa.

Pitkän aikavälin kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkosuunnitelma tulisi tehdä lähivuosina vastaamaan lapsi- ja oppilasmääräkehityksen, kiinteistöjen kunnon, palveluiden järjestämisen ja talouden kantokyvyn haasteisiin.

KOULUKOHTAISET MENOT / OPPILAS 2024											
		Oppilaita ka k ja s	Menot yhteensä 2023		Menot yhteensä 2024		Menot / oppilas 2023		Menot / oppilas 2024		
			kaikki	opetus	kaikki	opetus	kaikki	opetus	kaikki	opetus	
Kodjalan koulu		37	731 012,56 €	228 516,29 €	740 011,91 €	230 540,32 €	19 757,10 €	6 176,12 €	20 000,32 €	6 230,82 €	
Soukaisten koulu		52	600 109,11 €	241 455,43 €	595 577,35 €	260 464,09 €	11 540,56 €	4 643,37 €	11 453,41 €	5 008,92 €	
Suontaan koulu		34	746 116,77 €	226 764,39 €	696 421,20 €	208 409,27 €	21 944,61 €	6 669,54 €	20 482,98 €	6 129,68 €	
Untamalan koulu		44	699 165,04 €	237 589,30 €	727 369,37 €	268 740,62 €	15 890,11 €	5 399,76 €	16 531,12 €	6 107,74 €	
Laitilan kyläkoulu		167	2 776 403,48 €	934 325,41 €	2 759 379,83 €	968 154,30 €	16 625,17 €	5 594,76 €	16 523,23 €	5 797,33 €	
Kappelimäen koulu											
perusopetus		369	2 719 986,98 €	1 422 237,20 €	2 771 867,46 €	1 487 168,40 €	7 371,24 €	3 854,30 €	7 511,84 €	4 030,27 €	
erityisen tuen opetus		78	1 167 424,39 €	736 230,25 €	1 218 648,45 €	781 358,26 €	14 966,98 €	9 438,85 €	15 623,70 €	10 017,41 €	
vaativan erityisen tuen opetus		15	619 225,48 €	470 140,71 €	559 367,01 €	443 290,22 €	41 281,70 €	31 342,71 €	37 291,13 €	29 552,68 €	
Varpeen koulu											
perusopetus		308	3 908 455,39 €	2 189 691,10 €	4 224 867,11 €	2 279 136,40 €	12 689,79 €	7 109,39 €	13 717,10 €	7 399,79 €	
erityisen tuen opetus		26	444 842,84 €	282 954,62 €	454 525,08 €	290 438,42 €	17 109,34 €	10 882,87 €	17 481,73 €	11 170,71 €	

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Perusopetuksen muutetun talousarvion tuotot ovat toteutuneet arvion mukaisesti, toteuman ollessa 103,7%. Toimintamenot ovat toteutuneet arvioidusti, toteuman ollessa 96,6%. Toimintakate oli 95,3%.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstössä tapahtui joitakin muutoksia aiempiin vuosiin verrattuna. Laitilan kyläkoulun ja Varpeen koulun rehtoriviroissa tapahtui henkilövaihdokset syksyn 2024 aikana. Lisäksi Laitilan kyläkoulun, Itäkulman koulutalon lakkautuksesta johtuen vakituisia opettajia siirrettiin muihin yksiköihin työskentelemään.

Vuodelle 2024 valtuuston myöntämällä, määräaikaisella rahoituksella tuettiin monikielisten lasten koulunkäyntiä resurssi-, S2- ja valmistavan opetuksen keinoin keväällä 2024 yhteensä viidellä henkilötyövuodella ja syksyllä 2024 yhteensä kolmella henkilötyövuodella.

<i>Vakanssinimi</i>	<i>Kokonaismäärä</i>	<i>Määräaikaiset kokonaismäärästä</i>	<i>Osa-aikaiset kokonaismäärästä</i>
Rehtori	3		
Apulaisrehtori	1		
Koulusihteeri	2		
Luokanopettaja	30	2	
Erityisluokanopettaja	14	3	
Erityisopettaja	5	1	
Lehtori	22	3	
Lehtori, perusopetuksen ja lukion yhteinen	6	1	
Päätoiminen tuntiopettaja	5	1	
Sijaispoolin opettaja	2	1	
Päätoiminen tuntiopettaja, yhteinen vaka+po (s2)	2	1	
Koulunkäynnin sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	33	12	33
Sijaispoolin koulunkäynnin-ohjaaja	1		1
Erityisnuorisotyöntekijä	1		
Valmistavan luokan opettaja	1	1	
Valmistavan luokan ohjaaja	0		

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sivistystoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistysvaliokunnalle toteuma tiedotetaan kolmen kuukauden välein. Lisäksi esimiehet suorittavat säännöllisesti sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastukset, laskutusten tarkastus, KVTES-työntekijöiden työaikojen tarkastus, virkaehtosopimusten mukaisten koulutuspäivien osallistumisen seuranta).

Kaikkien sivistystoimen työyhteisöjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty Targetor-ohjelmaan. Sitä päivitetään säännöllisesti. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Merkittävimmät riskit liittyivät talouden heikkeneviin näkymiin, oppilasmäärän laskuun ja kiinteistöjen kuntoon. Perusopetuksen järjestämisen tehostamista ja talouden kantokykyä tulee tarkastella ennakoivasti.

Koulutetun ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus, niin toistaiseksi voimassa oleviin kuin määräaikaisiin vakansseihin on ajoittain haastavaa. Lisäksi nopeasti muuttuvat henkilöstötilanteet aiheuttavat ajoittain haasteita opetuksen järjestämiselle. Ennaltaehkäisevään työhön resurssointi pienentää oppilaiden syrjäytymisen riskejä.

Kasvatukseen ja opetukseen on laadittu laajasisältöinen turvallisuusmateriaali, jota on päivitetty oppilaitoskohtaisesti. Uhka- ja vaaratilanteisiin on reagoitu ja prosesseja kehitetty. Henkilökunta on saanut turvallisuuskoulutusta sekä koulutusta väkivalta- ja uhkatilanteisiin.

Sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeinen viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Tarkoituksenmukaisesti toteutettu oppimisen tuki	Opetusjärjestelyt suunnitellaan ja toteutetaan tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.	Joustavan alkuopetuksen sekä joustavan perusopetuksen oppilasmäärä suhteessa hakeneisiin.	Joustavaan alkuopetukseen syksyllä 2024 oli 15 hakijaa 91:stä. Pienryhmän suositeltu maksimikoko on 10 oppilasta. Enemmän tukea tarvitsevien oppilaiden määrä vaihtelee vuosittain 10-20 välillä.
		Joustavassa alkuopetuksessa aloitaneiden oppilaiden määrä yleisopetuksen kolmannelle vuosiluokalla siirryttäessä.	Joustavan alkuopetuksen lv. 22-23 aloittaneista 18 oppilaasta 7 on siirtynyt yleisopetuksen luokkaan, 9 oppilasta jatkaa pienryhmässä ja 2 oppilasta siirtyy Toimelaan (vaativa erityisopetus). Varppeen koulun joustavan perusopetuksen ryhmässä aloitti syksyllä 2024 seitsemän oppilasta. Joustavan perusopetusryhmän lisäksi koulussa oli vuoden 2024 lopussa kolme pienryhmää.
Kestävät ryhmäkoot ja opetusryhmien joustava muodostaminen	Opetusjärjestelyt suunnitellaan ja toteutetaan tarkoituksenmukaisimmalla tavalla huomioiden myös tulevaisuuden tarpeet.	Joustavasta perusopetuksesta valmistuneiden oppilaiden määrä.	Kyläkoulussa ryhmäkoot 9-18 oppilasta. Kahdessa opetusryhmässä on kolmen vuosiluokan oppilaita.
			KM: Kahdessa ryhmässä ryhmäkoko on 26 oppilasta, yhdessä 25; muut ryhmät kooltaan tavoitteen mukaisia. Luokkakoko ka. 21,1 opp.
			Varpeen koulussa ryhmien koossa on jonkun verran vaihtelua. Ryhmät ovat kuitenkin kooltaan tavoitteen mukaisia.

Tilojen täyttö- ja käyttöaste mahdollisimman korkeaksi	Toteutetaan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tilojen käyttöasteen nostamiseksi.	Tilojen käyttöaste	Kyläkoulu: Koulupäivien aikaan tilat ovat tehokkaasti käytössä lukuunottamatta Suontaan "alataloa", jossa joinain päivinä käyttöä vain liikunta- ja ruokailutiloissa sekä Untamalan vanhaa koulua, jossa muutama tunti viikossa käsityön opetusta. KM: Päivisin tilojen käyttöaste on pieniä hetkiä lukuun ottamatta 100%. Iltaisin tiloja käyttävät Vakka-opisto, harrastepiirit ja seurakunta sekä yksityiset tilojen vuokraajat. Liikuntasalin, musiikkiluokan, käsityö- ja kotitalouslukkioiden käyttöaste iltaisin on korkea. Varppee: Koulupäivien aikana käytännössä kaikki luokkatilat ovat käytössä. Syksyllä 2024 käytössä oli lisäksi väistötiloja lukion puolelta, jäähallilta ja urheilutalolta.
--	---	--------------------	--

Vastuu ympäristöstä			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Yksiköiden kestävän kehityksen toimintamallien tehostaminen	Kestävän kehityksen toimeenpano.	Lukuvuosisuunnitelmiin kirjatut kestävän kehityksen toimenpiteet	Kyläkoulu: Toimintatapoja kehitetään kestävän kehityksen suuntaiseksi edelleen ja toteutuvat suunnitellusti. Monialaisissa kokonaisuuksissa on huomioitu tätä tavoitetta yksittäisillä koulutaloilla. Kappelimäen koulussa toimenpiteet on kirjattu lukuvuosisuunnitelmaan ja toimenpiteet ovat toteutuneet suunnitellusti.

			Varpeen koulussa toimenpiteet on kirjattu lukuvuosisuunnitelmaan ja toimenpiteet ovat toteutuneet suunnitellusti.
Kokonaan uudet kestävän kehityksen toimenpiteet			-
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Hankkeiden kautta lisäresursseja henkilöstöön.	Uusia opetusta tukevia ja kehittäviä toimintamalleja pyritään kehittämään hankkeista saadulla rahoituksella. Lisähenkilöstöä hankkeiden ja avustusten mahdollistamana kehitys- ja tukityöhön.	Saavutettujen resurssien määrä. Tavoitetaso 6 htv. Uusien toimintamallien määrä.	Kyläkoulussa n.1,5 htv tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen järjestämiseen on toteutettu hankerahoitteisesti.
			Kappelimäen koulussa resurssiopettaja ja -ohjaaja.
			Varpeessa resurssiopettaja 23 vvt ja ukrainan kielinen ohjaaja 5vvt.
		Koulunkäynninohjaaja neuvonantajana -> kokemukset saadusta tuesta, miten vaikuttanut luokkatyöskentelyyn	Toteutunut. Kokemukset olleet erittäin hyvät. Toimintaa jatketaan.
		Laaja-alaisen erityisopetuksen järjestelyt alakoulujen välillä. Kokemukset lukuvuoden 2023-2024 ajalta.	Kappelimäessä ja kyläkoulussa omat laaja-alaiset erityisopettajat. Järjestelystä on saatu hyviä kokemuksia tuen kohdentamisen ja jatkuvuuden suhteen.
Monipuoliset perusopetuspalvelut.	Tarkoituksenmukaisten perusopetuksen palvelukokonaisuuksien ylläpitäminen ja kehittäminen. Vaikuttavuuden seuraaminen.	Tukea tarvitsevien oppilaiden määrä	Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneiden oppilaiden määrä ja tuen tarve on suuri. Resurssi on määritetty hyvin vastaamaan tuen tarvetta.
		Uusien toimintamallien kehittäminen	-

<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Perusopetus on avoin muutoksille	Mukaudutaan muutoksiin palveluita ja henkilöstön osamista kehittämällä.	Kehittämishankkeiden määrä	Toteutunut, mm. Laitilan kyläkoulun opettajaresurssin käyttäminen joustavasti koulutalojen välillä
Mukautumiskyky tulevaisuuden ja yhteiskunnan muutoksiin.	Palveluverkon ja opetuksen järjestämisen kehittäminen muuttuneita tarpeita vastavaksi	Tavoitetasona opetussuunnitelman mukainen, kustannustehokas ja yksilön tarpeita huomioivan opetuksen järjestäminen	Toteutunut.
<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Koulutetaan aktiivisesti henkilöstöä muutostarpeissa	Täydennyskoulutuksen määrä	Varppee: syksyllä 2024 osa henkilöstöstä on osallistunut EA-kursseille ensiaputaitojen päivittämiseksi KM: Henkilöstö on osallistunut virkaehtosopimukseen kuuluvien koulutusten lisäksi kokopäivän täydennyskoulutuksiin yhteensä 19 htp:n verran. Lisäksi osa henkilöstöstä on aktiivisesti osallistunut osapäivän koulutuksiin. Kyläkoulu: Henkilöstö on osallistunut virkaehtosopimusten mukaisiin täydennyskoulutuksiin ja lisäksi yksittäisiä työntekijöitä on osallistunut koulutus- ja kehitystoimintaan.
Esihenkilöstön työkuorman ja hyvinvoinnin positiivinen hallinta	Ketterät hallinnon järjestelyt, työaika-suunnitelman laatiminen.	Työaika-suunnitelman toteutuminen Työajan riittävyyden arviointi	Ei toteutunut. Työajanseurantaa tehdään jatkuvana seuranta ja tarvittaessa työkuormaa tarkastellaan yksilökohtaisissa keskusteluissa.
Henkilöstön hyvinvoinnin kehittäminen	Tavoitteellinen hyvinvoinnin kehittämistyö yksiköissä. Varhaiset toimet ja reagointi työhyvinvointikyselyihin sekä sairauspoissaoloihin.	Työhyvinvointikyselyt Toimenpiteiden vaikuttavuus, vuosittain tulosten vertailu.	Toteutunut.

Toteutunut. Vuosittain yksiköissä asetetaan tavoitteet kehittämiselle työhyvinvointikyselyn ja sairauspoissaolotilastojen perusteella. Tavoitteiden toteutusta seurataan vuosittain.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Oppilasmäärä (luokat 1-9)	980	996	987
Toimintakulut/oppilas	12 717	14 529	12 462
Tuntia/oppilas	69	72,6	73
Oppilaita/päätoiminen opettaja	25,3	10,55	10,8

PERUSOPETUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	438 136	364 173	0	364 173	467 988	128,5 %	103 815
Maksutuotot	77 129	68 870	0	68 870	77 348	112,3 %	8 478
Tuet ja avustukset	362 424	0	0	0	418 477	-	418 477
Vuokratuotot	29 824	300	0	300	30 330	10109,9 %	30 030
Muut toimintatuotot	99 725	397 503	250 000	647 503	126 333	19,5 %	-521 170
Toimintatuotot yht.	1 007 237	830 846	250 000	1 080 846	1 120 476	103,7 %	39 630
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-7 650 677	-7 964 168	132 488	-7 831 680	-7 368 897	94,1 %	462 783
Palvelujen ostot	-2 536 637	-2 809 365	85 000	-2 724 365	-2 650 736	97,3 %	73 629
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-245 514	-255 802	0	-255 802	-225 494	88,2 %	30 308
Avustukset	-3 300	0	0	0	-2 545	-	-2 545
Vuokrakulut	-3 387 051	-3 170 242	39 555	-3 130 687	-3 210 432	102,5 %	-79 745
Muut toimintakulut	-13 597	-4 330	0	-4 330	-13 213	305,1 %	-8 883
Toimintakulut yht.	-13 836 775	-14 203 907	257 043	-13 946 864	-13 471 317	96,6 %	475 547
KL menot	-518 226	-669 994	0	-669 994	-553 016	82,5 %	116 978
Toimintakate	-13 347 764	-14 043 055	507 043	-13 536 012	-12 903 857	95,3 %	632 155
Poistot ja arvonalentumiset	-99 699	-140 322	0	-140 322	-131 636	93,8 %	8 686
Yhteensä	-13 447 463	-14 183 377	507 043	-13 676 334	-13 035 494	95,3 %	640 840
Euroa/asukas	-1 593	-1 693	61	-1 632	-1 536	94,1 %	97

2.6.5. Lukio-opetus (Tehtävä 29)

Vastuuhenkilö: lukion rehtori Kimmo Jalonen

TOIMINNAN KUVAUS

Lukio tarjoaa perusopetuksensa päättäneille nuorille laaja-alaista yleissivistävää koulutusta. Se antaa riittävät valmiudet lukion oppimääriin perustuviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on tarjota laitilalaisille perusopetuksen päättäneille oppilaille houkutteleva ja tasokas toisen asteen oppilaitos.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Lukio toimii perusopetuksen opetuksen 7-9-vuosiluokkien kanssa samassa kiinteistössä ja kiinteässä yhteistyössä.

Opiskelijahuolto-opetussuunnitelman mukaan opiskelijahuoltopalvelut kuuluvat myös toisen asteen oppilaitosten opiskelijoille. Lukiolle on nimetty opiskelukuraattori ja –psykologi. Opiskeluterveydenhoitajan palvelut ovat myös käytettävissä. Laitilan lukion opiskeluhuoltosuunnitelmaan on kirjattu tietoja opiskeluhuollon toimintatavoista lukiossa. Henkilöstö on hyvinvointialueen palveluksessa.

Voimassaoleva lukiolaki pyrkii vahvistamaan lukioden vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona. Lailla pyritään samoin tukemaan sujuvaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle sekä vahvistamaan koulutuksen laatua ja oppimistuloksia.

Ohjausvelvoitteita, oppimisen tukea (muun muassa oikeus erityisopetukseen) ja korkeakoulu yhteistyötä koskevat velvoitteet astuivat voimaan elokuussa 2021 uusien opetussuunnitelmien käyttöönoton myötä. Opetussuunnitelma on muuttanut myös käytettyä termistöä, kun kurssien tilalle ovat tulleet moduulit, opintojaksot ja –pisteet. 1.8.2024 alkaen koko lukio oli uuden opetussuunnitelman piirissä, kun viimeiset vanhan opetussuunnitelman mukaan opiskelleet valmistuivat keväällä 2024.

Opetusvelvollisuuden laajenemisen myötä lukio on ollut maksuton kaikille opiskelijoille 1.8.2024 alkaen. Aikaisemmin Laitilan lukio tuki opiskelijoiden tietokone- ja oppimateriaalihankintoja, joten muutos Laitilassa ei ollut taloudellisesti niin merkittävä kuin paikkakunnilla, joissa tukea ei annettu. Lisäksi opiskelijoista maksettavaa valtionosuutta on nostettu kompensoimaan lisääntyneitä kustannuksia.

Laitilan lukio pyrkii olemaan seutukunnallisessa ja/tai maakunnallisessa yhteistyössä aktiivinen mm. lukioden korkeakoulu yhteistyötä koskevien aloitteiden yhteydessä. Laitilan lukio on aktiivisesti mukana Turun seudun toisen asteen etä- ja verkko-opetusrenkaassa (etarengas.fi). Lukio toimii aktiivisesti pienten alle 150 opiskelijan lukioden Suomen lähilukioyhdistyksessä. Lukion oppimisen tuen Tuki toimivaksi yhdessä –hankkeen puitteissa on tehty yhteistyötä Uudenkaupungin lukion ja Turun yliopiston kanssa. Lukion on myös mukana Porin koordinoimassa Tietue-hankkeessa.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Lukiokoulutuksen muutetun talousarvion tuotot ovat toteutuneet arvion mukaisesti, toteuman ollessa 107,9%. Lukiokoulutuksen kannalta merkittävämmät poikkeamat liittyvät Tuki toimivaksi yhdessä -hankkeeseen, jota ei ehditty vuoden 2024 talousarvion valmistelussa vielä huomioida. Hanke lisäsi toimintatuloja vuoden aikana (huomioitu lisätalousarviossa) saadun valtionavustuksen myötä. Toisaalta saman hankkeen vuoksi myös palkkamenot kasvoivat ennakoidusta.

Toimintamenot ovat toteutuneet arvioidusti, toteuman ollessa 102,5%. Toimintakate oli 101,8%. Toisen merkittävän poikkeaman aiheuttivat sisäiset vuokrat, joita perittiin selvästi budjetoitua enemmän painaen koko tilikauden tulosta.

HENKILÖSTÖ

Opetushenkilökunta: Lukiossa on rehtorin ja kahdeksan lehtorin virkaa sekä kulloinkin tarvittava määrä tuntiopettajia. Varppeen koulun kanssa yhteisiä lehtorin virkoja 5: kaksi liikunnan lehtoria, musiikin lehtori, kuvataiteen lehtori sekä matematiikan ja tietotekniikan lehtori. Lukuvuonna 2024-2025 saksan opetus on järjestetty tuntiopetuksena Varppeen koulun henkilöstön osaamista hyödyntäen.

Muu henkilökunta: toimistos sihteeri, joka on ollut kesäkuusta 2024 alkaen yhteinen musiikkiopiston kanssa (50%-50%). Ruokahuollosta vastaa Varppeen keskuskeittiö. Kiinteistöön liittyvät palvelut hoitaa kaupungin tekninen toimi.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sivistystoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistysvaliokunnalle toteuma on tiedotettu säännöllisesti. Lisäksi lukion rehtori on suorittanut säännöllisesti sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastuksia, laskutusten tarkastus, opiskelijahuollollisten toimenpiteiden toteutumisen seuranta, virkaehtosopimusten mukaisten koulutuspäivien osallistumisen seuranta jne.).

Sivistystoimen työyhteisöjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty Targetor-ohjelmaan, jota päivitetään säännöllisesti. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Koulutetun ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus, niin toistaiseksi voimassa oleviin kuin myös määräaikaisiin vakansseihin, ei lukiossa ole toistaiseksi ollut ongelma.

Ennaltaehkäisevään työhön ja opiskelijahuoltoon panostaminen pienentää syrjäytymisen riskejä. Sivistystoimeen on laadittu laajasisältöinen turvallisuusmateriaali, jota on päivitetty oppilaitoskohtaisesti. Uhka- ja vaaratilanteisiin on reagoitu ja prosesseja kehitetty; henkilökunta on saanut turvallisuuskoulutusta ja poistumisen sekä sisäänsuojautumisharjoitukset on pidetty suunnitellun mukaisesti syksyllä 2024. Sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus ovat keskeisiä viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan sekä henkilökunnan, opiskelijoiden että huoltajienkin suuntaan. Riittävän opiskelijamäärän aloittaminen vuosittain lukiokoulutuksessa takaa monipuolisen opintotarjonnan toteutumisen ja sitä kautta edelleen lukion houkuttelevuuden lisääntymisen toisen asteen opiskelupaikkaa miettivien nuorten silmissä. Uusia lukiolaisia aloitti elokuussa 2024 yhteensä 37.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kestävä ja tasapainoinen talous

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kestävät ryhmäkoot ja opetusryhmien joustava muodostaminen	Opetusjärjestelyt suunnitellaan ja toteutetaan tarkoituksenmukaisimmalla tavalla huomioiden myös tulevaisuuden tarpeet.	Lukion opetusryhmän keskikoko pakollisilla opintojaksoilla 20, valinnaisilla 15	Toteutunut tavoitteen mukaan

Lukion opiskelijamäärän turvaaminen	Lukion vetovoiman turvaaminen markkinoinnilla ja sidosryhmäyhteistyöllä	Lukion opiskelijamäärä 120 1.8.2024 Montako prosenttia ikäluokasta hakeutuu lukioon? Montako prosenttia lukioon hakeutuvista hakeutuu Laitilan lukioon?	Lukion opiskelijamäärä oli tavoitteen mukainen. Ikäluokasta noin 50 % hakeutui lukioon, heistä lähes 75 % Laitilan lukioon.
Tilojen täyttö- ja käyttöaste mahdollisimman korkeaksi	Toteutetaan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tilojen käyttöasteen nostamiseksi.	Tilojen käyttöaste	Tilojen käyttöaste ollut riittävä, koska Varppeen koulun opetusta ollut lukion tiloissa
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Yksiköiden kestävän kehityksen toimien tehostaminen	Kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpano.	Lukuvuosisuunnitelmiin kirjatut kestävän kehityksen toimenpiteet Kokonaan uudet kestävän kehityksen toimenpiteet.	Toteutunut tavoitteiden mukaan, oppimateriaalien kierrätystä pystytty tehostamaan
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Lukio tarjoaa opiskelijoilleen riittävät valmiudet jatko-opintoihin hakeutumiseen	Opetuksen ja opiskelijoiden ohjauksen tason turvaaminen	Ylioppilaskirjoitusten tulokset: vähintään valtakunnallinen keskitaso	Toteutunut tavoitteen mukaisesti vuonna 2024.
	Varmistetaan riittävä resursointi sekä opetukseen (tunti-kehys) että opinto-ohjaukseen	Tavoitetaan lukiolain mukaisesti kaikki lukion jälkeistä opinto-ohjausta tarvitsevat (oman lukion opiskelijat), seuranta syyskuussa	Lukion lähettänyt kyselyn, vastausprosentti on jäänyt valitettavan alhaiseksi. Uusia mitaamisen tapoja em. syystä suunnitteilla
Sidosryhmäyhteistyön lisääminen	Yhteistyö muiden koulutuksenjärjestäjien kanssa	Opiskelijoilla opintojaksoja myös lukion ulkopuolella, esimerkiksi etäopiskeluna	Aktiivinen toiminta Turun seudun etäenkaan kehittämisessä, yliopistojen esittely- ja johdantokursseja hyväksytty osaksi lukio-opintoja
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Lukiokoulutus on avoin muutoksille	Mukaudutaan muutoksiin palveluita ja henkilöstön osallisuutta kehittämällä.	Kehittämishankkeiden määrä	Erasmus+ yhdessä Varppeen koulun kanssa Oppimisen tuen kehittäminen Tuki toimivaksi yhdessä –hankkeessa Tietue-hankkeeseen osallistuminen
		Mukautumiskyky lainsäädännön, opetussuunnitelmien ja yhteiskunnan muutoksiin.	Oppimisen tuen kehittäminen painopisteenä Varautuminen S2-opiskelijoiden määrän kasvuun

Hyvinvoiva henkilöstö

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Koulutetaan aktiivisesti henkilöstöä muutostarpeissa	Täydennyskoulutuksen määrä	Henkilökunta osallistunut koulutuksiin, muun muassa etäenkaan koulutus 5/2024 ja opimisen tukeen liittyvä koulutus kevätlukukaudella 2024
Esi- ja hallinto henkilöstön työkuorman ja hyvinvoinnin positiivinen hallinta	Ketterät hallinnon järjestelyt, työaika suunnitelman laatiminen.	Työaika suunnitelman toteutuminen	Työaika ylittynyt, mutta maltillisesti, toimisto sihteerin ja rehtorin keskinäisiä tehtäviä järjestelty
		Työajan riittävyyden arviointi	Ks. yllä.
Henkilöstön hyvinvoinnin kehittäminen	Tavoitteellinen hyvinvoinnin kehittämistyö yksiköissä.	Työhyvinvointikyselyt	Työhyvinvointikysely tehty keväällä 2024
	Varhaiset toimet ja reagointi työhyvinvointikyselyihin	Toimenpiteiden vaikuttavuus, vuosittaisten tulosten vertailu	Palaute keskustelu työhyvinvointikyselystä, palautteen perusteella muun muassa uusien työntekijöiden perehdytystä kehitetty

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Lukion aloittavien määrä (%) / ikäluokka	0,45	0,45	0,4
Toimintakulut, €/opiskelija	12 009	11 933	12 062
Oppilasmäärä	114	120	117
Oppilaita/päätoiminen opettaja	14,3	15	14,6
Kursseja/oppiilas	1,6	1,6	2

LUKIO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Tuet ja avustukset	19 708	0	19 000	19 000	21 220	111,7 %	2 220
Muut toimintatuotot	7 782	9 777	0	9 777	9 834	100,6 %	57
Toimintatuotot yht.	27 490	9 777	19 000	28 777	31 054	107,9 %	2 277
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-814 408	-874 023	21 202	-852 821	-853 891	100,1 %	-1 070
Palvelujen ostot	-98 097	-120 516	0	-120 516	-109 300	90,7 %	11 216
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 793	-42 150	0	-42 150	-38 977	92,5 %	3 173
Avustukset	0	-300	0	-300	0	0,0 %	300
Vuokrakulut	-426 403	-381 605	0	-381 605	-430 984	112,9 %	-49 379
Muut toimintakulut	-886	-1 500	0	-1 500	-894	59,6 %	606
Toimintakulut yht.	-1 390 587	-1 420 094	21 202	-1 398 892	-1 434 047	102,5 %	-35 155
KL menot	-55 195	-71 580	0	-71 580	-64 274	89,8 %	7 306
Toimintakate	-1 418 292	-1 481 897	40 202	-1 441 695	-1 467 266	101,8 %	-25 571
Poistot ja arvonalentumiset	-4 947	-13 834	0	-13 834	-13 834	100,0 %	0
Yhteensä	-1 423 239	-1 495 731	40 202	-1 455 529	-1 481 100	101,8 %	-25 571
Euroa/asukas	-169	-179	5	-174	-174	100,4 %	-1

2.6.6. Kirjastotoimi (Tehtävä 35)

Vastuuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja Päivi Salminen

TOIMINNAN KUVAUS

Kirjastolaki velvoittaa kunnan järjestämään yleisen kirjaston palvelut. Laitilan kaupungin kirjastotoimeen kuuluvat pääkirjasto ja kirjastoauto. Laitilan kaupunginkirjasto kuuluu Vaski-kirjastojen muodostamaan kirjastojen yhteistoimintakimppaan ja Turun alueellisen kehittämiskirjaston toiminta-alueeseen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Kirjaston palveluaika on maanantaista perjantaihin klo 10–19. Aattopäivinä kirjasto palvelee klo 10–15. Palveluaikojen ulkopuolella kirjastoa voi käyttää omatoimisesti joka päivä klo 7.00–22.00.

Kirjasto nosti esille Laitilan monikulttuurisuutta ja monikielisyyttä Laitilan kuukauden kieli -tapahtumissa, joissa esiteltiin joka kuukausi jokin Laitilassa puhuttu kieli. Esitellyt kielet olivat romania, tagalog, latvia, vietnam, tigrinja, puola, viro, thai, turkki, kannada ja espanja. Tapahtumien tavoitteena oli lisätä laitilalaisten tietoisuutta oman kunnan monikulttuurisuudesta. Tapahtumat keräsivät positiivista huomiota myös Laitilan ulkopuolella.

Kirjasto pyrkii vaikuttamaan kulutustottumuksiin tarjoamalla lainattavaksi satunnaisesti käytettäviä hyötyesineitä. Kirjaston kokoelmaan hankittiin asiakaspalautteeseen pohjautuen ompelukone, akkuporakone, luistimia, verenpainemittari sekä lautapelejä.

Kirjastossa on asiakkaille tiloja etätyöskentelyyn ja opiskeluun. Kirjaston lehtisalissa sekä tutkijanhuoneessa olevia tiloja alettiin uudistaa loppuvuodesta 2024. Erillisestä sanomalehtihyllystä luovuttiin, sanomalehdet siirrettiin lehtisalin kaappeihin ja tilaan hankittiin kalusteita. Uudistus vastaa asiakkaiden palveluntarpeeseen, sillä asiakkaat kaipaavat kirjastolta tiloja, joissa voi työskennellä oman laitteen ääressä. Uudistuksella parannetaan myös ergonomiaa. Kalusteiden toimitus siirtyi alkuvuoteen 2025. Varattu aineisto siirrettiin lehtisalista kirjastosalin puolelle, jotta voitiin vähentää liikettä lehtisalissa ja lisätä näin luku- ja etätyörauhaa.

Myös kirjastosalissa uudistettiin aineiston sijoittelua ja päivitettiin hyllyopasteita. Lastenosaston hyllyopasteita uudistettiin asiakaslähtöisesti, sillä päiväkotiryhmä osallistui opasteiden suunnitteluun. Kirjaston kous- ja koulutustila Monikko-salin esitystekniikkaa uudistettiin.

Kirjastoauton reittiä tiivistettiin syksyllä 2024. Uudessa reitissä lisättiin iltapysäkkien määrää. Vähäisellä käytöllä olleita pysäkkejä jätettiin pois reitiltä.

Kuntien yhteinen e-kirjasto avattiin käyttöön keväällä 2024. Sen valikoimissa on e-kirjoja, e-äänikirjoja ja e-aikakauslehtiä, joten näitä ei ole enää tarve hankkia Vaski-kirjastojen omiin valikoimiin. Kuntien yhteisen e-kirjaston kustannus on 0,70e/kunnan asukas.

Vaski-kirjastoissa valmisteltiin kokeilua, jossa elokuva-aineisto jää hyllyyn siihen Vaski-kirjastoon, johon se palautetaan. Kokeilun tavoitteena on vähentää turhaa aineiston kuljettamista ja tuoda vaihtelua kirjastojen valikoimaan. Kokeilun on tarkoitus alkaa vuoden 2025 alusta. Vastaavanlaista on aiemmin kokeiltu cd-musiikkiaineistossa ja tästä on saatu positiivisia kokemuksia.

Kirjasto teki yhteistyötä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, Winnovan, Vakka-opiston, musiikkiopiston, nuorisotoimen, liikuntatoimen, kulttuuritoimen, ikäihmisten palveluiden sekä yhdistysten kanssa.

Perusopetuksen oppilaat kävivät tutustumassa kirjastoon kirjaston ja perusopetuksen yhteistyösopimuksen mukaisesti. Varhaiskasvatuksen kanssa toteutettiin kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteistyösuunnitelmaa.

Nuorisotoimen kanssa jatkettiin pop up -kirjastotoimintaa, jossa kirjastonhoitaja on säännöllisesti Nuokkarilla mukanaan nuorille sopivaa aineistoa. Pop up -kirjastossa voi lainata ja saada lukuvinkkejä. Samalla kirjastonhoitaja tulee tutuksi nuorille. Nuorisotoimen kanssa järjestettiin Varppeen koulun oppilaille ystävänpäivän tapahtuma.

Lukukoira Lyydia kävi säännöllisesti kuuntelemassa lukijoita. Kustaa Hiekka -kulttuuriviikolla Pikkulin Laulu-leikki-show esiintyi päiväkotiryhmille kirjastossa. 4H-yhdistyksen kanssa kokeiltiin lasten kirjakerhotoimintaa. Lisäksi lasten kirjakerhotoimintaa kokeiltiin vapaaehtoisten järjestämänä koulujen kesäloma-aikana. Satuhetkiä pidettiin myös ukrainan kielellä. Kirsi Kunnas 100-juhlavuoden kunniaksi kirjastoon saatiin kulttuurikeskus PiiPoon toteuttama Hetken runo -olohuone, jossa osallistujat pääsivät tekemään runoja.

Kirjasto järjesti yhdessä Vakka-opiston kanssa kaksi kirjailijavierailua kirjastossa. Kulttuuritoimen kanssa järjestettiin joululauluhetki kirjastoauton mukana. Musiikkiopisto järjesti kaksi oppilaskonserttia kirjastossa. Kirjasto oli mukana ikäihmisten palvelujen järjestämässä Varttuneen väen -viikon tapahtumasarjassa. Kirjastonhoitaja piti lukuhetkiä Monipalvelukeskus Palkkeessa ja esitteli kirjaston palveluita seurakunnan ryhmille. Kustaan päivänä järjestettiin lukupicnic sekä aikuisille että lapsille kirjaston pihalla. Kirjaston Novellikoukku-tapahtumissa neulottiin hyväntekeväisyyteen novelleja ja muita tekstejä kuunnellen. Lisäksi kirjastossa kuultiin ammattijärjestäjän luento kiertotaloudesta ja pidettiin runoilta sekä kaksi kirjanjulkistamistilaisuutta.

Laitilan kaupunki ja Pyhärannan kunta valmistelivat sopimusta, jossa Laitilan kaupunki hoitaa Pyhärannan kunnan kirjastopalvelut. Sopimus eteni päätöksentekoon loppuvuodesta 2024 ja astuu voimaan 1.2.2025.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Kirjastotoimen muutetun talousarvion tuotot ovat toteutuneet arvion mukaisesti, toteuman ollessa 114,4%. Toteuma johtuu saadusta hankerahoituksesta. Toimintamenot ovat toteutuneet arvioidusti, toteuman ollessa 99,6%. Toimintakate oli 98,9%.

HENKILÖSTÖ

Laitilan kaupunginkirjaston vakinaisen henkilökunnan määrässä ei tapahtunut muutoksia. Vuoden aikana kirjastossa työskenteli kaksi työkokeilijaa, kaksi kesätyöntekijää, kaksi tet-harjoittelijaa, yksi Winnovan opiskelija opintoihin liittyvässä harjoittelussa sekä yksi Arffmanin suomen kielen harjoittelijaa maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen kieliharjoittelussa.

Kirjastotoimenjohtaja	1
Kirjastonhoitaja	2
Kirjastovirkailija	3

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Sisäinen valvonta toimii ja on riittävää.

Kirjastopalvelussa merkittävimmät riskit ovat ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja henkilökunnan jaksaminen. Henkilökunnan jaksamisen tueksi järjestettiin tyhy-päivä, joissa saatiin koulutusta työyhteisötaitoihin. Palaverikäytäntöjä on kehitetty keskustelelevampaan suuntaan ja kehittäminen jatkuu edelleen.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Monipuolisemmat tapahtumat yhdessä	Lisätään toimialojen välistä yhteistyötä	Yhteistyötapahtumien määrä	Tapahtumia järjestettiin yhdessä nuorisotoimen, kulttuuritoimen, Vakka-opiston ja Vakka-Suomen musiikkiopiston kanssa.
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kulutustottumuksiin vaikuttaminen	Lisätään lainattavien esineiden määrää	Lainattavien esineiden määrä	Toteutui suunnitellusti.
Ilmastoystävällisempi kirjastoautopalvelu	Optimoidaan reittiaikataulu	Reittikilometrien muutos	Toteutui suunnitellusti. Reitti lyheni 83 km.
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Monipuoliset tapahtumat	Tarjotaan satutuokioita, ohjattuja kirjastokäyntejä ja kirjavinkkausta sekä lasten ja nuorten tapahtumia	Tapahtumien määrä	41 ohjattua kirjastokäyntiä ja kirjavinkkausta, 20 satuhetkeä, 11 pop up -kirjastoa, 8 lukukoiran vierailua, 4 muuta tapahtumaa Yhteensä 84 tapahtumaa
	Tarjotaan monipuolisia tapahtumia ja kirjaston palveluiden esittelytilaisuuksia työikäisille, ikäihmisille, erityisryhmille ja kotoutujille	Tapahtumien määrä	8 Novellikoukku-tapahtumaa, 37 kirjastonhoitajan lukuhetkeä ja kirjaesittelyä Palkkeessa ja Karvinkartanossa, 11 Laitilan kuukauden kieli-tapahtumaa, 10 muuta tapahtumaa. Yhteensä 65 tapahtumaa
	Kehitetään kirjastoauton palvelutarjontaa	Tapahtumien määrä	Joulumusiikkituokiot yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kohdennetut palvelut	Asiakkaat kutsutaan suunnittelemaan palveluja ideointi-iltoihin	Osallistujien ja tapaamisten määrät	Ei toteutunut
Optimoidaan palvelut asiakkaiden toiveiden mukaan	Säännölliset asiakaskyselyt verkossa ja kirjastossa vuosittain	Kyselyihin vastanneiden määrä	Toteutui suunnitellusti
<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Tiedonkulun parantaminen	Työpaikkapalaverit kerran viikossa	Palaverien määrä	Toteutui lähes suunnitellusti

Kevennettyjen kehityskeskustelujen avulla lisätään henkilökunnan mahdollisuutta vaikuttaa omaan työhön	Keskustelut kaksi kertaa vuodessa	Keskustelujen määrä	Toteutui lähes suunnitellusti
--	-----------------------------------	---------------------	-------------------------------

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Lainauksia / asukas	14	15	13
Kirjastokäyntejä / asukas	6	6	6,5
Tapahtumia / 1 000 as.	16	12	17
Lainauksia / vuosi	116 208	130 000	108 950
Lainan kustannukset €/laina	5,4	4	5,7
Kirjastoaineistomenot / asukas	9	9	9

KIRJASTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	12 503	12 000	0	12 000	12 481	104,0 %	481
Tuet ja avustukset	0	0	2 500	2 500	3 182	127,3 %	682
Vuokratuotot	361	0	0	0	371	-	371
Muut toimintatuotot	8 998	7 688	0	7 688	9 357	121,7 %	1 669
Toimintatuotot yht.	21 862	19 688	2 500	22 188	25 391	114,4 %	3 203
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-263 542	-281 550	10 240	-271 310	-269 745	99,4 %	1 565
Palvelujen ostot	-32 594	-41 833	4 000	-37 833	-38 676	102,2 %	-843
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-91 576	-109 700	17 350	-92 350	-88 503	95,8 %	3 847
Vuokratulut	-244 305	-263 831	36 350	-227 481	-229 705	101,0 %	-2 224
Muut toimintakulut	-1 015	-600	0	-600	-597	99,5 %	3
Toimintakulut yht.	-633 033	-697 514	67 940	-629 574	-627 226	99,6 %	2 348
KL menot	-18 162	-21 935	0	-21 935	-20 655	94,2 %	1 280
Toimintakate	-629 333	-699 761	70 440	-629 321	-622 491	98,9 %	6 831
Yhteensä	-629 333	-699 761	70 440	-629 321	-622 491	98,9 %	6 831
Euroa/asukas	-75	-84	8	-75	-73	97,6 %	2

2.6.7. Kulttuuritoimi (Tehtävä 36)

Vastuhenkilö: kulttuuripäällikkö Piia Allén

TOIMINNAN KUVAUS

Kulttuuritoimi vahvistaa laitilalaista identiteettiä vanhoihin ja uusiin aineisiin, pyrkii luomaan kaupunkilaisille edellytyksiä kulttuuriharrastuksiin ja kulttuuripalvelujen käyttämiseen, monipuolistamaan Laitilan kulttuuritarjontaa ja tuomaan siihen vaihtoehtoja. Vilkas kulttuurielämä houkuttelee uusia asukkaita ja matkailijoita sekä tuottaa henkistä hyvinvointia. Kulttuuritoimi vastaa Kauppilan umpipihasta ja Kustaa Hiekan lukutuvasta yhdessä musiikkiopiston kanssa ja osaltaan kulttuurimatkailun edellytysten kehittämistä.

Kaupungin kulttuuritoimi huolehtii erilaisten toimintojen koordinoinnista, aktivoinnista, edellytysten ja yhteyksien luomisesta sekä tiedottamisesta. Se järjestää vuoden mittaan muutamia tilaisuuksia ja tapahtumia.

Kulttuuripäällikön työ perustuu yhteistyöhön monipuolisen verkoston kanssa. Läheskään kaikki työ ei tule näkyviin budjettitasolla. Laitilalaisen kulttuuritoiminnan iso osa muodostuu yhdistysten ja järjestäytymättömien ryhmien vapaaehtoistyöstä, joka liittyy eri taiteenaloihin, historiaan ja perinneharrastukseen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuonna 2024 järjestettyjä tapahtumia olivat mm kesän ohjelmalliset iltatorit, Urheilutalon 85-vuotisjuhla kaatuneitten muistopäivänä, itsenäisyyspäivän juhlallisuuksien ja esim. Kustaa Hiekan –kulttuuriviikko, joka järjestettiin tammikuussa kuudennentoista kerran. Uudenvuoden tapahtuma järjestettiin kolmannen kerran Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan kanssa yhteistyössä tehtaan pihamaalla. Tapahtuma keräsi noin 2000 päisen yleisön.

Kulttuuritoiminta keskittyy erilaisiin kulttuuritiloihin, joita Laitilassa on lukuisia määriä. Tärkeimmät niistä ovat kaupungintalon Laitila-sali, Kustaa Hiekan lukutupa, opistotalo, torin esiintymislava, Poukan talo ja Kauppilan umpipiha.

Kauppilan umpipiha –museon toimintaa kehitetään ekomuseoajatuksen pohjalta yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa.

Kodjalan kirkkotutkimuksen tuki ry. järjesti kesällä toiset arkeologiset kaivaukset Lukkalan mäellä. Heinäkuun lopulla järjestettiin 10. Jazzkukko festivaali.

Digitaalisten sisältöjen tuottaminen on yleistynyt kulttuurialalla myös Laitilassa.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTÄMISEEN/ALITTUMISEEN

Kulttuuritoimen muutetun talousarvion tuotot ovat toteutuneet arvion mukaisesti, toteuman ollessa 103,5%. Toimintamenot ovat toteutuneet arvioidusti, toteuman ollessa 97,7%. Toimintakate oli 97,3%.

HENKILÖSTÖ

Kulttuuritoimessa työskentelee 100% kulttuuripäällikkö. Lisäksi kulttuuritoimessa työskenteli kolme kesätyöntekijää ja loppuvuodesta harjoittelija.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Kulttuuritoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistysvaliokunnalle toteuma tiedotetaan kolmen kuukauden välein.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Opistotalon käyttöasteen nosto	Lisätä tietoa opistotalon käyttömahdollisuuksista	Käyttöaste	Kasvua vuoteen 2023 verrattuna 20 %
Pienellä taloudellisella panostuksella hyvä kulttuurinäkyvyys	Kulttuuripalveluja tuotetaan yhteistyökumppaneiden kanssa	Näkyvyys eri medioissa	Toteutunut suunnitellusti.
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kauppilasta virkistyskohde ja kylälaisten kokoontumispaikka.	Asian esillä pitäminen ja tiedottaminen.	kävijälaskuri, jolla saadaan kartoitettua koko alueen kävijämäärä	Kävijälaskuri rikkoutui alkukesän ukkosmyrskyssä ja saatiin käyttöön vasta kesäkauden jälkeen. Koukkelan kyläläiset ovat järjestäneet joitakin kokoontumisia/kokouksia museon kahvilassa.
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Laitilan tapahtumat kaikkien saatavilla	Tapahtumien koonti ja jakelu kaksi kertaa kuussa	Tapahtumakalenteri noin 24 kertaa vuodessa	Toteutunut suunnitellusti
Kauppilan umpipiha –museon kehittäminen ekomuseoajatuksen pohjalta ja perusnäyttelyn uudistaminen	Toiminnan kehittäminen ekomuseohankkeen päättymisen jälkeenkin	Yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa.	Toteutunut suunnitellusti. Perusnäyttely uudistuksen myötä Kauppilan saavutettavuus on parantunut ja museo on uudistunut vastaamaan paremmin tämän päivän tarpeita.
Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöön ottaminen	Jatketaan kulttuurikasvatussuunnitelman jalkauttamista	Uuden suunnitelman mukainen toiminta varhaiskasvatuksesta koululaisiin.	Toteutunut suunnitellusti. Esimerkiksi Kustaa Hiekkä –kulttuuri viikolla on järjestetty Laitilan kaikille alakoululaisille konsertti, eskarilaiset ovat päässeet kirjastossa nukketheateriin ja lukiolaisille on tarjottu mahdollisuutta osallistua Kinossa järjestettyyn tilaisuuteen. Pitkin vuotta eri ikäiset osallistuvat suunniteltuun toimintaan.

Ketterä mukautuminen muutoksiin

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Kulttuurin tekijät ja kokijat kohtaavat	Kulttuurifoorumin toiminnan kehittäminen	Yhteistyön ja verkostoitumisen mahdollistaminen. Kulttuurifoorumin kokoontuminen 2-4 kertaa vuodessa	Toteutunut suunnitelmusti 2 kertaa vuoden 2024 aikana.

Hyvinvoiva henkilöstö

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Itsenäinen ja motivoitunut työntekijä	Osallistuminen alueellisiin verkostoihin ja koulutuksiin	Neljä osallistumiskertaa vuoden aikana	Toteutunut suunnitelmusti.
Esimiehen työmäärän pysyminen kohtuullisena	Työaikaseurannan/suunnitelun kehittäminen	Lisätyötuntien määrä	Lisätuntien määrä pysynyt kohtuullisena.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Järjestetyt tilaisuudet (myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa)	28	10	23
Kauppilan umpipihan kävijämäärä	1 500	1 500	Ei saatavilla

KULTTUURITOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	0	0	0	18	-	18
Maksutuotot	1 183	6 600	0	6 600	1 118	16,9 %	-5 482
Tuet ja avustukset	7 000	6 000	0	6 000	7 000	116,7 %	1 000
Vuokratuotot	3 646	1 000	0	1 000	4 116	411,6 %	3 116
Muut toimintatuotot	2 322	2 281	2 400	4 681	6 675	142,6 %	1 994
Toimintatuotot yht.	14 150	15 881	2 400	18 281	18 927	103,5 %	646
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-61 661	-61 777	5 700	-56 077	-63 470	113,2 %	-7 393
Palvelujen ostot	-45 545	-59 655	29 200	-30 455	-47 707	156,6 %	-17 252
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 772	-16 509	3 000	-13 509	-4 048	30,0 %	9 461
Avustukset	-11 172	-30 000	0	-30 000	-30 920	103,1 %	-920
Vuokratulot	-198 051	-235 497	0	-235 497	-210 659	89,5 %	24 838
Muut toimintakulut	-1 420	-1 250	0	-1 250	-1 459	116,7 %	-209
Toimintakulut yht.	-321 621	-404 688	37 900	-366 788	-358 262	97,7 %	8 526
KL menot	-4 304	-5 380	0	-5 380	-4 864	90,4 %	516
Toimintakate	-311 775	-394 187	40 300	-353 887	-344 199	97,3 %	9 688
Yhteensä	-311 775	-394 187	40 300	-353 887	-344 199	97,3 %	9 688
Euroa/asukas	-37	-47	5	-42	-41	96,0 %	2

2.6.8. Nuorisotoimi (Tehtävä 38)

Vastuuhenkilö: nuorisopäällikkö Tero Vinterbäck ajalla 1-9/2024 ja vt. nuorisopäällikkö Sami Piilikangas ajalla 10-12/2024

TOIMINNAN KUVAUS

Laitilan kaupungin nuorisotoimen ammatillinen nuorisotyö on tavoitteellista kasvatustyötä. Kasvatustyötä tehdään ammatillisista ennaltaehkäisevän ja erityisnuorisotyön lähtökohdista. Kasvatus nuorisotyössä on nuoria sekä yksilöinä että yhteisön jäseninä kasvattavaa. Nuorisotyöllä tavoitellaan nuorten aktiivisen kansalaisuuden edistämistä, sosiaalista vahvistamista, nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukemista sekä sukupolvien välistä vuorovaikutusta.

Nuorisolaki määrittelee nuorisotyön ja -politiikan kuuluvaksi kunnan tehtäviin sekä vastuun toteutuksesta kunnille, nuorisoyhdistyksille ja muille nuorisotyötä tekeville järjestöille. Nuorisolaki edellyttää kunnassa toteutettavan myös paikallista monialaista yhteistyötä nuorten hyvinvoinnin ja elinolojen suunnittelun ja toimeenpanon kehittämiseksi.

Ennaltaehkäisevä nuorisotyö on erilaisten sosiaalisten ongelmien, kuten päihteiden käyttöön, rikolliseen käyttäytymiseen sekä erimuotoiseen syrjäytymiseen liittyvien ongelmien ennaltaehkäisyä. Ennaltaehkäisevä nuorisotyö on sekä kohdennettua että yleisesti sosiaalisesti vahvistavaa sekä fyysistä ja psyykkistä terveyttä ja hyvinvointia lisäävää toimintaa.

Nuorisotyötä tehdään kaupungin alueen lapsiin ja nuoriin (pääasiassa 10 - 28 -vuotiaat) kohdentuen ja heidän kokonaisvaltaista hyvinvointiaan nuorisotyön keinoin edistäen paikallisesti, seutu- sekä maakunnallisesti ja työhön sisältyy piirteitä kansallisen ja kansainvälisen tason nuorisotyöstä. Laadukas ja oikea-aikainen ennaltaehkäisevä sekä korjaava nuorisotyö heijastuvat lasten ja nuorten hyvinvoinnin kautta heidän perheidensä hyvinvointiin sekä tulevaisuusorientoituneesti koko kaupungin väestön hyvinvointiin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Työn pääasiallinen tehtävä on nuorten kohtaaminen, läsnäolo, kasvamisen, oppimisen ja elämänhallinnan tukeminen sekä sosiaalinen vahvistaminen kokonaisvaltaisesti nuorisotyön keinoin koulun ja vapaa-ajan toimintaympäristöissä. Työmuotoina ovat avoin nuorisotyö (nuorisotalon toiminta), ryhmä- ja harrastetoiminta, jalkautuva nuorisotyö, koulussa tehtävä nuorisotyö sekä yksilöllinen ohjaus.

Nuorisotyössä työskennellään pääasiassa työpareittain työn laadun ja asiakkaiden ja henkilöstön hyvinvointi ja turvallisuus huomioiden. Nuorisotalon ilta-aukioloaikoina työparityöskentely on välttämättömyys. Yksilötyössä ja nuorisotalon iltapäiväaukioloaikoina alakouluikäisten kohderyhmissä työskennellään työparitoimintaa suosien työn luonne ja ajantasaiset tarpeet (mm. asiakasmäärä, käsiteltävä asia) huomioiden.

Nuorisotoimi on vuonna 2024 järjestänyt monipuolisesti kasvatus- ja hyvinvointityötä tukevaa toimintaa eri ikäisten kohderyhmien lapsille ja nuorille ulottuen myös perheisiin ja muihin kaupunkilaisiin. Suurimpina tapahtumina ovat vuoden aikana olleet Varppeen koulun oppilaille suunnattu ystävänpäivä –tapahtuma, Rantatapahtuma ja soihtukulkue. Ystävänpäivä –tapahtumassa oli ulkopuolisena puhujana esiintyjä Seksikäs Suklaa ja se toteutettiin yhteistyössä kirjasto- ja koulutoimen kanssa. Esiintyjä oli puhumassa nuorille omasta tarinastaan monikulttuurisuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Rantatapahtumassa oli aikaisemmista vuosista poiketen enemmän toimintapisteitä ja live esiintyjä. Tapahtuma oli onnistunut ja osallistujia oli aikaisempien vuosien (pl. 2023) tapaan runsaasti. Soihtukulkue onnistui odotusten mukaisesti ja sai yhteistyökumppaneilta sekä osallistujilta positiivista palautetta. Ostopalveluna on toteutettu elokuvaesityksiä Laitilan

Kinosta ja kerhotoimintana on toteutettu Aluehallintoviraston osittain rahoittamana kuntosalikerhoa kevät- ja syyskausilla sekä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sählykerhoa ja lentopallokerhoa.

Kesällä 2024 järjestettiin Kesäduuniviikko yhteistyössä Laitila-Pyhäranta 4H –yhdistyksen kanssa. Kesäduuniviikon aikana 12 nuorta sai ohjatusti tutustua kesätyön tekemiseen. Kesäduuniviikon lisäksi järjestettiin neljättä kertaa opiskeluhuollon koulukuraattorin kanssa Seiskakesä-ryhmä, joka oli tarkoitettu syksyllä 7. -luokan aloittaville nuorille. Ryhmä tutustui toisiinsa kesän ajan koulunuorisotyöntekijän ja koulukuraattorin ohjauksessa ja tavoitteena oli madaltaa kynnystä yläkouluun siirtymisessä.

Nuorisotoimi on aktiivisesti mukana 4. ja 7. –luokkalaisten sekä lukion 1. –vuosiluokan ryhmätyksissä. Ryhmäytysteemaa jatketaan koulupäivän aikana tapahtuvilla nuokkarivierailuilla. Vuoden 2024 aikana nuokkarilla kävi tutustumassa kaikki 7. –luokkalaiset, Kyläkoulun 4.-6.-luokkalaiset ja Kappelimäen koulun 5. ja 6. –luokkalaiset.

Yhdistysyhteistyön ja lasten ja nuorten hyvinvointityön koordinointi kuuluvat nuorisotoimen hallinnon tehtäviin. Yhdistysilta järjestettiin 9.10.2024 ja Lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä kokoontui kaksi kertaa 27.3. ja 23.10.2024.

ETSIVÄ NUORISOTYÖ JA KOULUNUORISOTYÖ

Etsivä nuorisotyö aloitti vuonna 2023 pienryhmätoiminnan uutena toimintamuotona Varppeen koulun neljälle eri pienryhmälle säännöllisesti kuukausittain. Toiminnan oli tarkoitus jatkua vuonna 2024, mutta pienryhmät osallistuivat toimintaan vain kevään ajan. Toiminta kuitenkin keskeytyi syyslukukaudella 2024 aika-tila- ja haasteiden vuoksi. Toiminta painottui kohdennettuun ennaltaehkäisevään nuorisotyöhön asiakaskunnille, joiden voidaan arvioida olevan tavanomaista suuremmassa syrjäytymisriskissä ja etsivän nuorisotyön palveluiden tarpeessa myöhemmin elämässään.

Etsivän nuorisotyön jalkautumista on toteutettu säännöllisesti kerran viikossa Laitilan lukiossa, Länsirannikon koulutus Oy WinNovassa ja Uudessa kaupungissa Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymässä (Novida). Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä vierailut toteutetaan yhteistyössä Uudenkaupungin etsivän nuorisotyön kanssa. Vuonna 2024 etsivä nuorisotyö toteutti yhteistyössä Laitilan Nuorisoverstas ry:n kanssa kerran kuukaudessa tapahtuvaa kuntoilua Finnlamex-hallilla. Vuoden 2024 etsivän nuorisotyön avoin nuorisotilatoiminta yhdistettiin työparin puutoksen vuoksi perusnuorisotyön iltoihin, sekä avoin perjantaisin tapahtuvan Perusperjantain konseptia yritettiin muokata toimivammaksi. Toiminta ei kuitenkaan tavoittanut nuoria, jonka vuoksi se lakkautettiin vuodenvaihteessa.

Syksyllä etsivä nuorisotyö aloitti pienryhmätoiminnan. Toiminta oli mielen hyvinvointia tukevaa, ryhmässä oli 4 nuorta. Pienryhmä päättyi marraskuussa 2024, jolloin ryhmä osallistui Nuotta-valmennukseen, reissu toteutettiin yhteistyössä Uudenkaupungin etsivän nuorisotyön kanssa.

Syksyllä koulunuorisotyö järjesti räppäri Kake Karissonin kanssa Laitilan alakouluille viikon pituisena, jossa hän kiersi yhden koulun viikon jokaisena päivänä koulukiertueena lyriikkapajan ja keikan. Karisson piti Lyriikkapajassa jokainen oppilas pääsi harjoittelemaan omien sanoitusten tekoa ja päivä huipentui Karissonin keikkaan, jossa jokainen halutessaan pääsi esittämään omat lyriikat. Lisäksi Karisson piti lyriikkapajan myös nuokkarilla.

Nuorisojärjestöjen ja -yhdistysten toimintaa on tuettu perus-, kohde- ja toiminta-avustuksin.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Nuorisotoimen muutetun talousarvion tuotot ovat toteutuneet arvion mukaisesti, toteuman ollessa 100,8%. Toimintamenot ovat toteutuneet arvioidusti, toteuman ollessa 101,0%. Toimintakate oli 101,8%.

HENKILÖSTÖ

<i>Vakanssinimi</i>	<i>Kokonaismäärä</i>	<i>Määräaikaiset kokonaismäärästä</i>	<i>Osa-aikaiset kokonaismäärästä</i>
Nuorisopäällikkö	1		
Etsivä nuorisotyöntekijä	2		
Nuoriso-ohjaaja	1,4	0,4	0,4
Koulunuorisotyöntekijä	2 (1-5/2024; 1,6 htv ja 6-12/2024; 2 htv)	2 (hanketyöntekijä)	
Ankkuri-nuorisotyöntekijä	1	1 (hanketyöntekijä)	

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Nuorisotoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistysvaliokunnalle toteuma tiedotetaan kolmen kuukauden välein. Lisäksi nuorisotoimessa suoritetaan säännöllisesti sisäistä valvontaa, kuten irtaimiston tarkistus.

Nuorisotoimessa on tehty riskien arviointia. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Lisäksi riskiarviot on käsitelty toimintasuunnitelman mukaisesti järjestetyssä työpaikkaselvityksessä.

Nuorisotoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota ja seurataan esimerkiksi järjestämällä säännöllisesti tiimipalavereita. Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeinen viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET*Kestävä ja tasapainoinen talous*

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Paloaseman nuorisotilan aktiivinen käyttö	Tila vuokrataan myös muiden toimijoiden käyttöön nuorisotoimen oman toiminnan (aukioloajat, pienryhmätoiminnat, asiakastyö, palaverit ym.) sekä henkilöstön toimistotyön ja sosiaalitulojen sijainnin mahdollistaessa tilan muun käytön	Paloaseman nuorisotilan käyttöaste kiitettävälle tasolle huomioiden eri toimintojen ja tilassa tehtävien tehtävien laadukas ja asianmukainen toteutus sekä henkilöstön hyvinvointi, oman toiminnan ja vuokratoinnin määrä, työntekijöiden kokemus vuokraustoiminnan negatiivisesta vaikutuksesta omaan työhön ja hyvinvointiin korkeintaan vähäinen	Paloaseman nuorisotila on ollut aktiivisesti vuokralla niin yksityishenkilöillä, kuin yhdistyksillä esim. Jyske ja Laitila-Pyhäranta 4H – yhdistyksellä. Vuoden 2024 tila vuokrattiin yhteensä 52 kertaa. Vuokraustoiminta on sujunut helposti ja sujuvasti, toiminta ei ole vaikuttanut työntekijöiden omaan työhön tai hyvinvointiin negatiivisesti.

			Nuorisotila on ollut omassa avoimessa nuorisotalotoiminnassa vähintään 3 kertaa/viikko. Lisäksi tilaa on hyödynnetty yksilötapaamisissa ja palaverissa.
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Ympäristökasvatus	Kierrättäminen nuorisotalolla, ympäristökasvatuksen ja kestävän elämäntavan teemojen käsittely nuorisotyössä arjen käytäntöjen tasolla	Sekajätteen vähentäminen nuorisotyön toiminnoissa, ympäristökasvatuksen ja kestävän elämäntavan teemojen käsittelyn määrä (suunnitellut teemaillat ym.), henkilöstön kouluttautuminen teeman käsittelyyn nuorisotyössä	Vuoden aikana on tilassa lisättykierrättämistä mm. hankkimalla kierrätysastiat.
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Avoimen nuorisotoiminnan kävijämäärä 3000/vuosi	Nuorisotyön dokumentointijärjestelmä NuoDo:n säännöllinen käyttö	Nuorisotilan avoimen toiminnan kävijämäärät; Olkkis, Nuokkarit, alakoululaisten Nuokkarit, Perusperjantai	Vuoden aikana nuorisotilan toiminnassa kävijöitä oli 2855 hlö. Alakoululaikäisiä kävi 1105, 7.lk-17v. nuokkarilla kävijöitä oli 1667, ja olkkiksessa 82 hlö, sekä perusperjantaissa/ Et-sivä Cafessa 1 hlö. Vuoden aikana pilotoitiin kerran kuukaudessa nuorisotalon lauantai-aukiolo. Lauantaipäiviä oli yhteensä 10, joissa osallistujia oli yhteensä 184.
Monipuoliset tapahtumat monipuolistavat perustointia	Monipuolisten tapahtumien suunnittelu ja toteuttaminen	Tapahtumien laatu ja määrä	Yhteensä vuoden aikana nuorisotoimi järjesti 58 tapahtumaa. Osa tapahtumista oli nuorisotoimen omia ja osa yhteistyössä järjestettyjä tapahtumia. Yhteistyössä järjestettyjä tapahtumia oli mm. Rantatapahtuma, Ukicon ja Seiskakesä. Tapahtumia on järjestetty Laitilan kouluilla, torilla, Särkijärven rannalla, elokuvateatteri Kinossa sekä nuorisotilalla.

Ketterä mukautuminen muutoksiin

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Nuorten pahoinvoinnin vähentäminen	Ankkuri –toimintaan osallistuminen, moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen, oppilaitosten ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten saattaminen työllisyyttä edistäviin palveluihin, yhteistyö työllisyyden palveluiden kanssa	Ankkuri –toiminnan käynnistymisen alueella ja osallistumisen laatu ja määrä, moniammatillisen yhteistyön laatu ja määrä, Parentin toimenpideohjauksien ja asiakkuuksien päättymisten syyseuranta työllisyyden osalta.	Ankkuritoiminta käynnistyi 3/2024. Tiimin ensimmäinen vuosi koostui työmuodon juurruttamiseen osaksi Vakka-Suomen palveluita (esim. koulut, nuorisotoimet, muut yhteistyötoimijat). Ankkurinuorisotyöntekijä piti nikotiiniopittunteja yhteistyössä Lounais-Suomen syöpäyhdistyksen kanssa Vakka-Suomessa 4.-6. -luokille, sekä ankkuripoliisin kanssa laillisuuskasvatus eri vuosiluokille. Ankkuritiimi on kiertänyt alueen koulut. Lisäksi ankkurinuorisotyöntekijä on ollut nuorisotilailloissa mukana. Yksilöasiakkaita vuoden aikana Laitilassa on ollut 1kpl. Kunnista saatu palaute on ollut positiivista. Parentissa on seurattu toimenpideohjauksia ja asiakkuuksia on päättynyt syyseurannassa työllistymiseen 1 kpl.
Maahanmuuttajanuorten kotoutumisen edistäminen nuorisotyön keinoin	Maahanmuuttajanuorten palvelupolun suunnittelu nuorisotyön palveluihin hankerahalla palkattavan projektityöntekijän toimesta	Myönteinen hankerahoituspäätös, rekrytointi, palvelupolun suunnittelu ja toteutuminen ja käytön pilotointi	Hankkeelle saatiin rekrytointi haasteista huolimatta osa-aikainen työntekijä. Vuoden aikana palvelupolun suunnittelu, toteutuminen ja käytön pilotointi ei edistynyt.

Hyvinvoiva henkilöstö

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Työn ja vapaa-ajan tasapainottaminen	Työvuorosuunnittelu Työvuorovelho –ohjelmalla, mobiilikellokortin käyttö, liukuvaan työajan käyttö työvuorojen ja työtehtävien luonne huomioiden	Työvuorovelho-ohjelman ja mobiilikellokortin säännöllinen käyttö ja työntekijöiden kokemus ohjelman käytöstä, esihenkilön työvuorosuunnittelusta ja työn ja vapaa-ajan tasapainosta kiitettävällä tasolla.	Työvuoro-ohjelma vaihtui 7/2024, työntekijöiden kokemus vanhasta ohjelmasta oli myönteinen. Uusi ohjelma ei ole toiminut odotetulla tavalla ja ohjelmassa on ollut paljon haasteita.

Työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen omaan työhön	Kehityskeskustelut, säännölliset tiimipalaverit	Kehityskeskustelujen määrä vähintään 1/hlö/vuosi, tiimipalaverit vähintään kuukausittain (ei heinäkuu)	Kehityskeskustelut pidettiin syksyn 2024 aikana. Tiimipalaverit ovat toteutuneet alkuvuodesta suunnitellusti. Viranhaltijavaihdoksista johtuen tiimipalaverit ovat vähentyneet ja sen myötä kokemus vaikuttaa omaan työhön jonkin verran heikentynyt.
---	---	--	---

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Nuorisotoimen avoimen toiminnan kävijämäärät	2 450	3 000	2 855
Nuorisotoimen omat tapahtumat ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa järjestetyt tapahtumat	55	20	58
Koulunuorisotyö h/vuosi	300	1 900	3 161
Etsivänuorisotyö asiakkaat	0	50	30

NUORISOTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	0	0	0	9 687	-	9 687
Maksutuotot	5 337	8 000	0	8 000	4 659	58,2 %	-3 341
Tuet ja avustukset	28 182	100 500	28 000	128 500	121 101	94,2 %	-7 399
Vuokratuotot	1 194	1 000	0	1 000	2 239	223,9 %	1 239
Muut toimintatuotot	756	922	0	922	1 812	196,5 %	890
Toimintatuotot yht.	35 469	110 422	28 000	138 422	139 498	100,8 %	1 076
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-204 800	-237 428	-41 500	-278 928	-289 506	103,8 %	-10 578
Palvelujen ostot	-35 686	-38 360	0	-38 360	-41 296	107,7 %	-2 936
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 833	-18 400	0	-18 400	-12 995	70,6 %	5 405
Avustukset	-63 960	-70 000	0	-70 000	-63 000	90,0 %	7 000
Vuokratulot	-31 503	-31 872	0	-31 872	-35 451	111,2 %	-3 579
Muut toimintakulut	-1 591	-1 500	0	-1 500	-1 009	67,3 %	491
Toimintakulut yht.	-358 373	-397 560	-41 500	-439 060	-443 258	101,0 %	-4 198
KL menot	-13 442	-19 211	0	-19 211	-21 806	113,5 %	-2 595
Toimintakate	-336 346	-306 349	-13 500	-319 849	-325 566	101,8 %	-5 717
Poistot ja arvonalentumiset	0	-4 889	0	-4 889	0	0,0 %	4 889
Yhteensä	-336 346	-311 238	-13 500	-324 738	-325 566	100,3 %	-828
Euroa/asukas	-40	-37	-2	-39	-38	99,0 %	0

2.6.9. Liikuntatoimi (Tehtävä 39)

Vastuuhenkilö: vapaa-aikapäälikkö Emilia Andersson

TOIMINNAN KUVAUS

Liikuntatoimi järjestää ja kehittää liikuntapalveluja ja -alueita siten, että kaupunkilaisilla on monipuoliset ja tasapuoliset mahdollisuudet liikunnan harrastamiselle ympäri Laitilaa. Liikuntatoimi tukee paikallisia liikuntajärjestöjä niiden toiminnassa ja avustaa kylien kenttien perusparannuksissa ja -korjauksissa. Laitilalaisia kannustetaan liikkumaan järjestämällä kunto- ja terveysliikuntatapahtumia, yhteistyöverkostoa kehittämällä ja tiedotusta tehostamalla.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Liikuntatoimen tehtävä muodostuu liikuntatoiminnan, urheilutalon, FinnLamex-hallin (monitoimihalli), jäähallin, uimahallin, koulujen liikuntasalien, urheilukentän ja muiden liikunta-alueiden kuten frisbeegolfradan, Matikan pururadan, seitsemän yleisen uimarannan ja pesäpallokenttien jne. osatehtävistä. Liikuntatoimen hallinnosta ja asioiden valmistelusta vastaa vapaa-aikapäälikkö tarvittaessa apuna liikuntapaikkamestari. Liikuntapaikkamestari vastaa liikunta-alueiden operatiivisesta hoidosta kolmen liikunta-alueenhoitajan kanssa. Lisäksi liikuntatoimeen on vuonna 2024 perustettu neljä uutta vakanssia, joista kaksi on liikunnanohjaaja-uinninvalvojaa ja kaksi on uinninvalvojaa.

Tasokkaat liikuntapaikat toimivat kaupungin vetovoima- ja viihtyisyystekijöinä, ja sen vuoksi niiden kunnosta tulee huolehtia. Isompien liikuntapaikkojen (uimahalli, monitoimihalli ja jäähalli) lisäksi panostetaan myös pienempien liikuntatilojen saavutettavuuteen. Vuonna 2024 parannettiin ja nykyaikaistettiin viiden eri kyläkentän valaistusta tavoitteena parantaa kylien liikuntaolosuhteita sekä pienentää sähkönkulutusta. Keskustassa olevaa Tuunan tekonurmikenttää peruskorjattiin ja valot uusittiin nykyaikaisiin led-valoihin. Vuonna 2024 kului euroissa / polttoainetta noin 7 % vähemmän polttoaineisiin kuin vuonna 2023.

Avustuksia jaetaan perusavustuksina ja kohdeavustuksina sekä kenttämäärärahaa haja-asutusalueiden liikuntapaikkojen perusparannuksiin ja alueen kehittämiseen. Avustusten hakua on kevennetty luomalla oma webropol-pohjainen kysely. Samalla kohdeavustuksen ja kenttämäärärahan haku aikaa on laajennettu vuonna 2024 maaliskuun alusta marraskuun loppuun asti. Tavoitteena on saada avustuksista yhteneväiset ja tasapuoliset, sekä hakijoille helposti käytettävissä oleva hakemuslomake. Saadun palautteen perusteella toimintaa kehitetään jatkuvasti. Vuonna 2024 avustuksia on haettu aikaisempiin vuosiin verrattuna vähemmän.

Laitilan kaupungin alueella on yhteensä seitsemän yleistä uimarantaa. Kahdella rannalla, Särkijärvi ja Mustajärvi, on rantasauna. Mustajärven rantasaunaa perusparannettiin vuonna 2024. Parannuksen yhteydessä rantasaunasta saatiin esteetön. Yleisten uimarantojen määrää on syytä tarkastella kriittisesti, sillä seitsemän yleistä uimarantaa on melko suuri määrä Laitilan kokoisessa kaupungissa. Mikäli yleisiä uimarantoja aiotaan vähentää, voidaan poistettavien yleisten uimarantojen ylläpito tarjota alueen yhdistykselle kaupungin edelleen omistaen maat. Näin ranta pysyy kunnossa alueen uimareille ja ylläpidosta vastaava yhdistys voi hakea tarvittaessa kaupungilta kenttämääräraha-avustusta.

Liikuntapaikkojen varausjärjestelmä on sähköinen Timmi-järjestelmä, jota varaaja voi käyttää ajasta ja paikasta riippumatta. Liikuntatoimi kartoittaa ja tarvittaessa kilpailuttaa myös vaihtoehtoisia varausjärjestelmiä mahdollisten kustannusten säästämiseksi unohtamatta järjestelmän käytettävyyttä.

Vapaa-aikapäälikköille kuuluvat liikuntahallinnon lisäksi mm. erilaisten liikuntatapahtumien järjestäminen. Liikuntatoimi on järjestänyt vuonna 2023 Päivätansseja ja ollut mukana Varttuneenväen viikon suunnittelussa

ja osittain toteutuksessa, sekä ulkoilmaelokuva -tapahtumassa. Vapaa-aikapääällikkö on ohjannut kerran viikossa tuolijumppaa, jonka kävijäkeskiarvo on 48 henkilöä. Liikuntapaikkojen ja -alueiden operatiivisesta toiminnasta vastaa liikuntapaikkamestari henkilökuntanaan kolme vakituista ja yksi 0,5htv määräaikainen urheilualueiden hoitajaa. Liikuntapaikkamestari on mukana asiantuntijana mm. talousarvion laatimisessa.

Uimahallin palvelut on hankittu viime vuosina ostopalveluna Suomalainen uimakoulu Oy:ltä. Sopimus on kattanut uimahallin henkilöstön, uimaopetuspalvelut, uinninvalvonnan, liikunnanohjauspalvelut sekä kassa- ja kahvilapalvelut. Uimahallin kehittämisen työpanos ja työnjohtotehtävät ovat kuuluneet niin ikään palveluntuottajalle.

Jäähallitoiminnan tavoitteena on jäähallipalvelujen tarjoaminen elokuun puolivälistä maaliskuun loppuun ulottuvalla jäädytyskaudella. Nykyinen sopimus jäähallin hoidosta ja ylläpidosta Jääkukko Oy:n ja kaupungin välillä on tehty vuonna 2019. Sopimuksen sisältöä on tarkasteltu vuonna 2023 tavoitteena selkeyttää sopimuksen sisältöä. Liikuntapaikkahoitajien työpanosta ohjataan edelleen sovittuihin jäähallin työtehtäviin.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Liikuntatoimen muutetun talousarvion tuotot ovat toteutuneet arvion mukaisesti, toteuman ollessa 96,6%. Toimintamenot ovat toteutuneet arvioidusti, toteuman ollessa 102,5%. Toimintakate oli 102,9%.

HENKILÖSTÖ

Liikuntatoimen henkilöstön henkilökunnan määrässä on tapahtunut muutoksia, sillä uimahallipalveluiden siirtyessä kaupungin omaksi toiminnaksi tuli liikuntatoimeen yhteensä neljä vakanssia lisää. Vakansseista kaksi on liikunnanohjaaja-uinninvalvoja ja kaksi uinninvalvojaa. Liikuntapaikkojen määrä ja laajuus sekä kehitettävät liikuntapalvelut tuovat vuosittain haastetta henkilöstön määrän riittävyyteen. Toimintaa kehitetään olemassa olevien resurssien mukaan. Kertyneitä ylityötunteja pyritään pitämään mahdollisuuksien mukaan vapaina.

<i>Vakanssinimi</i>	<i>Kokonaismäärä</i>	<i>Määräaikaiset kokonaismäärästä</i>	<i>Osa-aikaiset kokonaismäärästä</i>
Vapaa-aikapääällikkö	1		
Liikuntapaikkamestari	1		
Liikuntapaikkahoitaja	3,5	0,5	
Liikunnanohjaaja-uinninvalvoja	2		
Uinninvalvoja	2		

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Sisäinen valvonta toimii ja on riittävää.

Liikuntatoimessa merkittävimmät riskit ovat ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja henkilökunnan jakaminen. Uimahallipalveluiden siirryttyä kaupungin omaksi toiminnaksi tarvitaan uinninvalvontaan ja -opetukseen ammattitaitoisia työntekijöitä. Lisäksi talvikaudella työpäivät voivat olla kiireisiä, kun asianmukaisia talviliikuntapaikkoja pyritään tekemään mahdollisimman laajalle käyttäjäryhmälle. Kesällä haasteena ovat siirtymät eri liikuntapaikoille, koska mm. yleisiä uimarantoja on eri puolilla Laitilaa. Lisäksi työkoneiden ja -laitteiden, sekä –välineiden oikeaoppinen ja turvallinen käyttö vähentävät tapaturmariskiä.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET*Kestävä ja tasapainoinen talous*

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Liikuntatilojen käyttöasteen nosto	Lisätään tietoa liikuntatiloista	Käyttöaste (mittari: aikaisemmat vuodet)	Käyttöaste on pysynyt lähes samana.

Vastuu ympäristöstä

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Poltto- ja voiteluöljyn käytön vähentäminen	Sähkökäyttöisiä ajoneuvoja liikuntatoimen käyttöön	Poltto- ja voiteluöljyn tarpeen määrä vähenee vuosittain (mittari: verrataan edellisiin vuosiin)	Käytetyn poltto- ja voiteluöljyn määrä on vähentynyt.

Tavallista paremmat peruspalvelut

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Monipuolisia tapahtumia yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa	Järjestetään monipuolisesti tapahtumia yhteistyössä	Tapahtumien ja yhteistyökumppaneiden määrä	Tapahtumien ja yhteistyökumppaneiden määrä on kasvanut.

Ketterä mukautuminen muutoksiin

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Paikallinen, säännöllisesti kokoontuva liikuntafoorumi	Kutsutaan liikuntajärjestöt säännöllisesti yhteen keskustelemaan ajankohtaisista asioista	Foorumien ja osallistuneiden yhdistysten määrä	Foorumien ja yhdistysiltojen määrä on pysynyt samana

Hyvinvoiva henkilöstö

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Työmäärän pysyminen kohtuullisena	Kausipalaverit kahdesti vuodessa, kehityskeskustelut vuosittain	Käytyjen keskustelujen määrä	Kehityskeskustelut ovat toteutuneet.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Liikuntatilojen ja -alueiden käyttöaste	24	85	25
Avustuksia hakeneiden määrä	7	20	4
Liikuntatoimen tapahtumat (yksin tai yhteistyössä)	8	7	14
Liikuntaryhmien osallistujamäärät	48	45	53

LIIKUNTATOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Maksutuotot	40 713	65 000	0	65 000	38 775	59,7 %	-26 225
Tuet ja avustukset	608	0	0	0	0	-	0
Vuokratuotot	50 348	55 500	-10 000	45 500	52 591	115,6 %	7 091
Muut toimintatuotot	6 761	1 407	0	1 407	16 712	1187,8 %	15 305
Toimintatuotot yht.	98 430	121 907	-10 000	111 907	108 078	96,6 %	-3 829
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-250 847	-263 557	19 660	-243 897	-279 783	114,7 %	-35 886
Palvelujen ostot	-274 259	-323 301	245 210	-78 091	-155 308	198,9 %	-77 217
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-79 374	-102 590	22 700	-79 890	-74 408	93,1 %	5 482
Avustukset	-133 850	-158 000	28 930	-129 070	-130 364	101,0 %	-1 294
Vuokrakulut	-1 329 970	-1 150 988	0	-1 150 988	-1 055 571	91,7 %	95 417
Muut toimintakulut	-6 948	-9 200	2 800	-6 400	-35 311	551,7 %	-28 911
Toimintakulut yht.	-2 075 248	-2 007 636	319 300	-1 688 336	-1 730 745	102,5 %	-42 409
KL menot	-16 834	-21 585	0	-21 585	-21 390	99,1 %	195
Toimintakate	-1 993 652	-1 907 314	309 300	-1 598 014	-1 644 058	102,9 %	-46 044
Poistot ja arvonalentumiset	-102 255	-104 176	0	-104 176	-100 879	96,8 %	3 297
Yhteensä	-2 095 907	-2 011 490	309 300	-1 702 190	-1 744 937	102,5 %	-42 747
Euroa/asukas	-248	-240	37	-203	-206	101,2 %	-2

2.7. Vakka-Suomen kansalaisopiston johtokunta

2.7.1. Vakka-Suomen kansalaisopisto (Tehtävä 40)

Vastuuhenkilö: kansalaisopiston rehtori Tomi Kangas

TOIMINNAN KUVAUS

Vakka-Suomen kansalaisopisto järjestää toiminta-alueensa asukkailla monipuolista vapaan sivistystyön koulutusta ja mahdollisuuksia oppimiseen ja omaehtoiseen itsensä kehittämiseen. Opiston toiminta perustuu opiskelijan omien lähtökohtien ja valintojen kunnioittamiseen ja luo edellytyksiä elinikäiselle oppimiselle sekä elämää yleensä että työelämää varten. Vakka-opisto järjestää kaikenikäisille suunnattua tavoitteellista, monipuolista harrastepohjaista aikuisopetusta, erityisesti lapsille ja nuorille suunnattua taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta sekä avointa korkeakouluopetusta ja mahdollisesti myös täydennyskoulutusta eri henkilöstöryhmille.

Kansalaisopiston laajan toiminta-alueen eri osissa on mahdollista painottaa erilaisia oppiaineita. Koko opiston mittakaavassa painopistealueina ovat käden taidot, taideaineet sekä liikunta, terveys ja hyvinvointi, minkä lisäksi voidaan painottaa kielten, tietotekniikan ja yhteiskunnallisten aineiden koulutusta. Tärkeinä koulutustehtävinä ovat tietoyhteiskunnan vaatimien perustaitojen lisääminen sekä yleisten kansalaisyhteiskunnan valmiuksien kehittäminen. Kattavana periaatteena koko toiminnassa on paikallisuuden ja paikalliskulttuurin tukeminen sekä paikallisen kulttuuriperinnön vaaliminen kestävän kehityksen periaatteita noudattaen. Kaikessa opiston toiminnassa huomioidaan kestävän kehityksen toiminta-ajatus. Opisto on saanut toiminnastaan kestävän kehityksen sertifikaatin keväällä 2016, se on uusittu keväällä 2019 ja uudelleen alkuvuonna 2023 nimellä kestävän tulevaisuuden sertifikaatti.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Seudullinen, Laitilan kaupungin ylläpitämä Vakka-Suomen kansalaisopisto on toiminut vuodesta 2007 lähtien. Kansalaisopisto tarjoaa palveluja kattavasti koko kuuden kunnan toiminta-alueen (Laitila, Pyhäranta, Uusikaupunki, Taivassalo, Kustavi ja Vehmaa) vuosittain noin sadassa eri toimipisteessä.

Vakka-Suomen kansalaisopisto tekee yhteistyötä seudun muiden oppilaitosten ja etenkin alueen muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten kanssa (erityisesti Rauman, Salon ja Turun seutujen kansalaisopistojen kanssa). Edellä mainituissa yhteistyöverkostoissa voidaan toteuttaa kehittämishankkeita, joihin haetaan erillislisrahoitusta.

Vapaa sivistystyö sai uuden koulutustehtävän järjestää maahanmuuttajille kieltenopetusta osana kotoutumista vuoden 2018 alusta lähtien. Tämän johdosta opisto järjestää aiempaa enemmän kielten opetusta, joka on uuden koulutustehtävän mukaista. Koulutus on suunnattu maahanmuuttajille, jotka eivät voi opiskella kokopäiväisesti ja se tarjoaa mahdollisuuden opiskella suomea osa-aikaisesti, joustavasti ja toiminnallisesti. Koulutusta toteutetaan tehtävää varten haetulla erillislisrahoituksella.

Syksystä 2022 lähtien on ollut mahdollista suorittaa tiettyjä Vakka-Suomen kansalaisopiston järjestämiä kursseja myös osaamisperusteisesti eli tehdä kansalaisopistossa hankittu osaaminen näkyväksi myös opintopisteiden kautta. Vakka-Suomen kansalaisopiston johtokunta vahvisti kokouksessaan 14.6.2023 ensimmäisen osaamisperusteisesti toteutettavien kurssien opetussuunnitelman, ja kalenterivuonna 2024 toteutui yhteensä 41 ns. opintopistekurssia.

Kesällä 2023 aloittanut uusi hallitus esitti hallitusohjelmassaan kansalais- ja työväenopistoille 12,5 M€ leikkausta valtionosuuksiin vuodelle 2024. Vakka-Suomen kansalaisopiston osalta tämä valtionosuuden leikkaus

oli hieman yli 49 000 €, valtionosuuden määrän ollessa 578 312 € vuodelle 2024. Näin suuri leikkaus on itsensänselvästi vähentänyt opetustuntien määrää.

HENKILÖSTÖ

Vakka-Suomen kansalaisopiston henkilökunta on v. 2024 ollut seuraava: 1) kokoaikainen rehtori, jonka työaika jakaantuu joustavasti sekä Laitilan toimiston että Uudenkaupungin toimiston kesken; 2) kokoaikaiset suunnittelijat Laitilan ja Uudenkaupungin toimistoissa 30.9. saakka, minkä jälkeen Uudenkaupungin suunnittelijan työaika on ollut 80 %; 3) kokoaikaiset opistosihteerit Laitilan ja Uudenkaupungin toimistoissa (vuoden aikana resurssi oli jaettu kolmen eri henkilön kesken yhden heistä ollessa osa-aikaisella eläkkeellä); 4) kolme päätoimista opettajaa (käden taidot, kielet ja liikunta), joiden työpanoksesta virkaehtosopimuksen mukaisesti n. 38 % osoitetaan oman oppiaineryhmän kurssien suunnitteluun ja muuhun kehittämistoimintaan koko opiston toimialueella; 5) osa-aikainen valvoja Uudenkaupungin Kräkin talon toimipisteessä 6) tuntipalkkainen iltavalvoja Laitilan keskustan alueella sekä 7) Pyhärannassa, Taivassalossa, Kustavissa ja Vehmaalla osa-aikaiset osastonjohtajat. Edellä luetellun vakinaisen henkilöstön lisäksi Vakka-opistossa työskentelee lukuvuosittain yhteensä jopa noin 200 sivutoimista tuntiopettajaa ja luennoitsijaa.

<i>Vakanssinimi</i>	<i>Kokonaismäärä</i>	<i>Määräaikaiset kokonaismäärästä</i>	<i>Osa-aikaiset kokonaismäärästä</i>
Rehtori	1	-	-
Suunnittelija	2	1	1
Opistosihteerit	2	-	-
Päätoiminen opettaja	3	-	-
Osastonjohtaja	4	-	4
Valvoja, Uusikaupunki	1	-	1
Valvoja, Laitila (tuntipalkk.)	1	1	1
Tuntiopettaja ja luennoitsija	n. 200/lv	Kaikki	Kaikki

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Vakka-Suomen kansalaisopiston sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Vakka-opisto noudattaa Laitilan kaupungin hallintosääntöä. Lisäksi noudatetaan toimialaa koskevaa lainsäädäntöä sekä muita kansalaisopistoa ja sen ylläpitoa koskevia sopimuksia.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Vakka-opiston johtokunnalle toteuma on tiedotettu ja tiedotetaan jokaisessa johtokunnan kokouksessa ja sivistysvaliokunnalle kolme kertaa vuodessa.

Opiston kurssimaksut laskutetaan opiston toimistojen kautta osana Laitilan kaupungin myyntireskontraa, saatavien perinnässä noudatetaan kaupunginhallituksen antamia määräyksiä sekä laskutus- ja perintäohjeita.

Kansalaisopiston rehtori suorittaa säännöllisesti esimiehelle kuuluvaa sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastukset, laskutusten tarkastus, henkilökunnan koulutuspäivien osallistumisen seuranta ym.).

Sivistystoimen työyksiköjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty talvesta 2014 lähtien, nykyään tiedot merkitään Targetor-ohjelmaan. Vakka-opisto on ollut osana sivistystoimen yleistä arviointia, havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Laitilan kaupungin sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisön työhyvinvointiin kiinnitetään kansalaisopistossa erityistä huomiota.

Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeistä viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja monipuolisesta tiedotuksesta huolehditaan myös sosiaalisen median kanavissa.

Vakka-Suomen kansalaisopiston rehtorin tekemistä viranhaltijapäätöksistä (ratkaisuvalta määritelty kaupungin hallintosäännössä) pidetään päätöspöytäkirjaa ja tarvittaessa annetaan tarkempi yksilöinti opiston johtokunnan kokouksissa. Vakka-opiston toimialueen sivistystoimesta vastaavat viranhaltijat saavat 3-4 kertaa vuodessa ns. alueellisissa opistokokouksissa selvityksen kansalaisopistoa koskevista asioista. Vakka-opiston johtokunnan pöytäkirjat toimitetaan edelleen Laitilan kaupunginhallitukselle ja osakaskuntien kaupungin-/kunnanhallituksille tiedoksi.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

Vakka-Suomen kansalaisopiston muutetun talousarvion tuotot ovat toteutuneet arvion mukaisesti, toteuman ollessa 104,5%. Toimintamenot ovat toteutuneet arvioidusti, toteuman ollessa 99,86%. Toimintakate oli 94,2%.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kestävä ja tasapainoinen talous

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Vakka-opiston rahoitusohjelman ja tulo-rahoituksen tason turvaaminen	Ylläpitäjä Laitilan ja muiden osakaskuntien maksuosuuskien tason varmistaminen sekä riittävän ulkopuolisen rahoituksen hakeminen	Pyrkimys säilyttää ylläpitäjän ja osakaskuntien maksuosuudet vähintään nykytasolla opetustuntitavoitteen mahdollistamiseksi sekä riittävän ulkopuolisen rahoituksen haku	Touko-kesäkuussa osakaskuntien kanssa käytyjen neuvottelujen tuloksena kaikki muut osakaskunnat Laitilaa lukuun ottamatta nostivat maksuosuuttaan vuodelle 2025. Valtionosuu-den määrä vuodelle 2025 laski n. 17 500 € v. 2024 tasosta.

Vastuu ympäristöstä

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Vakka-opiston vuonna 2016 saaman oppilaitosten kestävän kehityksen sertifikaatin säilyttäminen (sertifikaatti uusittava 3 vuoden välein) ja jatkuva toiminnan kehittäminen sertifikaatin edellyttämällä tavalla	Opiston jokapäiväinen toiminta noudattaa kestävän tulevaisuuden kriteereiden vaatimuksia ja henkilöstö (tuntiopettajat mukaan lukien) toimii kriteerien mukaisesti	Kestävän kehityksen sertifikaatille on tietyt kriteerit, joiden noudattamista seurataan jatkuvasti myös sertifikaatin myöntäjän taholta	Opiston toiminta on myös kalenterivuoden 2024 ollut sertifikaatin edellyttämällä tasolla, joskin keke-työstä vastanneen suunnittelijan vaihtuminen loppukevällä hieman laski kokonaissuorittumista.

Tavallista paremmat peruspalvelut

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Opiston kurssitarjonnan laadun ja laajuuden varmistaminen ja mahdollisimman kattava toteutus koko toimialueella	Opiston kurssitoiminnan laadukkuus, laajuus ja kattava toteuttaminen. Rahoituksen varmistaminen, jotta monipuolista kurssitarjontaa eri kohderyhmille kyetään toteuttamaan mahdollisimman laajana ja kattavasti lähipalveluperiaatteella koko toimialueella	Opiston tavoitteena toteutuneiden vuosittaisten opetustuntien osalta on vähintään nykytasoksi eli noin 16 500 opetustuntia – mitä tavoitetta ei tulla saavuttamaan jos osakaskuntien maksuosuudet ja valtionosuus pysyvät edes nykytasolla tai varsinkaan jos ne laskevat.	Kalenterivuoden aikana toteutui yhteensä 16 011 opetustuntia (97,03 % tavoitteesta), joista 1 216 tuntia oli hanke- tai maksupalvelutunteja.

Tavoitteena on järjestää opetusta vuosittain 100 toimipaikassa ja vakiinnuttaa etäkurssien toiminta.

Opetusta toteutettiin 95 eri toimipaikassa. Etäopetuksen kursseja toteutui vuoden aikana 20, yhteensä 336 tuntia.

Ketterä mukautuminen muutoksiin

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Kansalaisopiston toiminnan mukauttaminen mahdollisiin äkillisiin muutoksiin (pandemia, maahanmuuttajat jne.) ja joustava reagointi kurssitoiveisiin	Seurataan aktiivisesti yhteiskunnallista tilannetta ja tehdään yhteistyötä eri tahojen kanssa, jotta säilytetään valmius toimia ripeästi kulloisenkin olosuhteen edellyttämällä tavalla	Kyetään perustamaan nopeasti uusia ryhmiä tai kursseja toiveiden ja tilanteen niin edellyttäessä. Toteutetaan opiston suunniteltua ohjelmaa mahdollisimman kattavasti ulkopuolista muuttujista huolimatta	Vuoden aikana perustettiin 12 uutta kurssia kesken lukukauden, taloudelliset resurssit eivät mahdollistaneet enempää. ELY-keskuksen kanssa neuvoteltiin Yhteiskuntaorien- taatio-pilottikoulutuksesta, joka toteutettiin syksyllä Laitilassa. Uudessakaupungissa pilotti toteutui kaupungin rahoituksella.

Kansalaisopiston jatkuva pitkän tähtäimen kehittämis-toiminta sekä vuonna 2018 vapaalle sivistystyölle siirretyn maahanmuuttajien koulutustoiminnan kehittäminen ja ylläpito	Osallistutaan erillisrahoitteisiin kehittämishankkeisiin ja haetaan niiden edellyttämää rahoitusta. Jatketaan ja kehitetään maahanmuuttajille suunnattuja koulutuksia ja varmistetaan maahanmuuttajien koulutuksen rahoitus hakemalla erilaisia valtionavustuksia ja tukia	Osallistutaan vuosittain 1-3 kehittämishankkeeseen. Maahanmuuttajien koulutusten osalta mittarina heille suunnatun koulutuksen tuntimäärä vuodessa	Koko vuoden toteutettiin edelleen OKM:n rahoittamaa Uusia alkuja -maahanmuuttajien koulutushanketta. Opintosetelirahoitusta haettiin ja sitä saatiin OPH:lta 9 400 euroa. Maahanmuuttajille suunnattua koulutusta toteutui 35 kurssia, joilla oli yhteensä 1 661 opetustuntia ja 512 kurssille osallistunutta. Syyskaudella toteutui kaksi Yhteiskuntaorientaation ryhmää, joilla oli yhteensä 32 opiskelijaa ja 128 opetustuntia.
--	--	--	--

Hyvinvoiva henkilöstö

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Kansalaisopiston henkilökunnan työhyvinvointi on korkealla tasolla, sekä päätoiminen henkilöstön että osa-aikaisten työntekijöiden osalta	Huolehditaan henkilöstön hyvinvoinnista, mm. tasapuolisella ja arvostavalla kohtelulla.	Joko opiston omat tai Laitilan kaupungin tekemät työhyvinvointikyselyt, tavoitteena koko ajan kehittää henkilöstön hyvinvointia, sitoutumista ja johtamista	Laitilan kaupungin työhykselyyn vastasi opistolta 9/12 työntekijää. Tulokset olivat kohtuullisen hyviä ja niitä on käsitelty yhdessä henkilöstön kanssa. Kehittämiskohdeet on yhdessä valittu ja niitä työstitään koko ajan. Kehityskeskustelut päätoimisen henkilökunnan kanssa käytiin touko-kesäkuussa.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Toteutuneiden opetustuntien määrä, Laitila	6 981	7 500	6 909
Toteutuneiden opetustuntien määrä, koko opisto	16 845	16 500	16 011
Opiskelijoiden osuus kuntalaisista (%), Laitila	18,2	20	17,8
Opiskelijoiden osuus kuntalaisista (%), koko opisto	17,9	17	17,1
Nettomenot / opetustunti, Laitila	38,1	37	34,6
Nettomenot / opetustunti, koko opisto	40,7	47	48,4
Opiskelijamäärä (yksilöt)	5 396	5 400	5 151
Opiskelijamäärä (kursseilla)	12 101	12 500	11 542
Toimipaikat	101	100	95
Opintopiirien määrä	833	780	763

VAKKA-SUOMEN KANSALAIsoPISTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	453 288	394 600	20 100	414 700	442 020	106,6 %	27 320
Maksutuotot	226 175	239 540	24 000	263 540	269 389	102,2 %	5 849
Tuet ja avustukset	63 083	45 900	0	45 900	43 046	93,8 %	-2 854
Vuokratuotot	0	200	0	200	1 315	657,5 %	1 115
Muut toimintatuotot	4 399	3 612	0	3 612	4 716	130,6 %	1 104
Toimintatuotot yht.	746 945	683 852	44 100	727 952	760 486	104,5 %	32 534
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-1 127 084	-1 162 105	53 600	-1 108 505	-1 089 338	98,3 %	19 167
Palvelujen ostot	-159 479	-162 644	18 400	-144 244	-141 535	98,1 %	2 709
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 150	-26 239	0	-26 239	-17 013	64,8 %	9 226
Vuokrakulut	-245 822	-209 112	6 000	-203 112	-230 831	113,6 %	-27 719
Muut toimintakulut	-5 501	-3 710	0	-3 710	-4 373	117,9 %	-663
Toimintakulut yht.	-1 558 037	-1 563 810	78 000	-1 485 810	-1 483 090	99,8 %	2 720
KL menot	-76 491	-95 845	0	-95 845	-81 967	85,5 %	13 878
Toimintakate	-887 584	-975 803	122 100	-853 703	-804 572	94,2 %	49 131
Yhteensä	-887 584	-975 803	122 100	-853 703	-804 572	94,2 %	49 131
Euroa/asukas	-105	-116	15	-102	-95	93,0 %	7

2.8. Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta

2.8.1. Vakka-Suomen musiikkiopisto (Tehtävä 41)

Vastuhenkilö: rehtori Jussi Kauranen

TOIMINNAN KUVAUS

Vakka-Suomen musiikkiopiston on ensisijaisesti lapsille ja nuorille taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta antava oppilaitos. Vakka-Suomen musiikkiopiston toimialueeseen kuuluvat Kustavi, Laitila, Pyhäranta, Taivassalo, Uusikaupunki ja Vehmaa. Vakka-Suomen musiikkiopisto pyrkii olemaan oman toiminta-alueensa merkittävä kulttuurivaikuttaja koulutuksen ja tapahtumien järjestäjänä. Toiminnallaan Vakka-Suomen musiikkiopisto edistää hyvinvointia toiminta-alueellaan.

Vakka-Suomen musiikkiopiston perustehtävä on tarjota monipuolista ja laadukasta musiikkikasvatusta, jolla luodaan edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja elinikäiselle harrastamiselle. Opinnoilla annetaan valmiudet musiikinalan ammattiopintoihin suuntautuville oppilaille.

Musiikin perusopetuksen opetussuunnitelma on laadittu taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) ja asetuksen (813/1998) tarkoittaman laajan oppimäärän mukaisesti, ja se pohjautuu Opetushallituksen antamaan määräykseen 2017:12a Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteista.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa musiikin opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristömme ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä, jotka rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan. Oppimisympäristöjemme tarkoituksena on tukea oppilaidemme kasvua ja innostaa heitä oppimiseen. Ne tarjoavat jokaiselle oppilaallemme mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otamme huomioon oppilaidemme tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksemme ulkopuolella tapahtuvan osaamisen karttumisen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden musiikin opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Vakka-Suomen musiikkiopiston talousarvio vuodelle 2024 on laadittu noudattaen Laitilan kaupungin ohjeita ja annettua kehystä. Toiminta on järjestetty siten, että musiikkiopiston oppilaat ovat saaneet tarvitsemansa opetuksen.

Talousvuoden 2024 aikana musiikkiopiston kehittämiskohteita olivat 1. oppilashallinto-ohjelman vaihtaminen, joka vaikutti sekä oppilaiden opintojen kirjaamisen kehittämiseen että toimistorutiinien kehittämiseen; 2. opettajien pedagogisten taitojen kehittäminen (lasten ja nuorten tunnesäätelyn haasteet ja keinot, resilienssin käsite ja sen lisääminen sekä opettajien omassa työssä että oppilaiden arjessa, musiikkiterapian keinot lasten ja nuorten kanssa työskentelyssä, työhyvinvointi osana arjen toimijuutta, ratkaisukeskeisiä ja kognitiivisia työkaluja opetustilanteiden haasteiden kohtaamiseen, varttuneiden ja työikäisten oppilaiden opettaminen, tekoäly ja musiikkikasvatus); ja musiikkiopiston henkilöstölle järjestettiin jännittäjäryhmän ohjaajakoulutus.

Vakka-Suomen musiikkiopiston opetustuntimäärä on laskusuuntainen, joka johtuu oppilaiden määrän vähenemisestä sekä siitä, että oppilaat jättävät valitsematta ryhmäopetusaineita keskittyen yksilöopetukseen. Vuoden 2023 lopulla käynnistettiin musiikkiopiston koko henkilöstöä koskeva yhteistoimintaneuvottelut. Neuvottelujen tuloksena opetusjärjestelyjä päivitettiin, kahdesta opettajaviranhaltijasta tuli päätoimisia

tuntiopettajia ja musiikkiopiston toimistosihteeristä tuli toimistosihteeriksi, jonka yksiköt ovat tehtävän alkaessa ovat Laitilan lukio ja musiikkiopisto. Toimintavuotta 2024 hallitsi myös monitoimijatalo Wintteri, johon musiikkiopiston Uudessakaupungissa annettava opetus siirtyy kokonaisuudessaan helmikuussa 2025.

Tulevina vuosina tulee erityisen kriittisesti tarkastella opetuksen järjestämistä huolehtien siitä, että opetuksen monipuolisuus ja laadukkuus säilyvät mahdollisimman korkealla tasolla.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Vakka-Suomen musiikkiopiston muutetun talousarvion tuotot ovat toteutuneet arvion mukaisesti, toteuman ollessa 98,5%. Toimintamenot ovat toteutuneet arvioidusti, toteuman ollessa 96,6%. Toimintakate oli 95,1%.

HENKILÖSTÖ 31.12.2024

OPETTAJAVIRANHALTIJAT	5
PÄÄTOIMISET TUNTIOPETTAJAT	12
SIVUTOIMISET TUNTIOPETTAJAT	3
TOIMISTOSIHTTEERI	0,5
REHTORI	1
YHTEENSÄ	21,5

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Vakka-Suomen musiikkiopiston sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisessa sekä toiminnan valvomisessa. Vakka-Suomen musiikkiopisto noudattaa Laitilan kaupungin hallintosääntöä sekä sitä koskevaa lainsäädäntöä ja kaikkia niitä sopimuksia, joita toiminnan ylläpitämiseksi on solmittu. Vakka-Suomen musiikkiopisto noudattaa näiden lisäksi taiteen perusopetuksen lainsäädäntöä.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnalle toteutuma tiedotetaan kokousten yhteydessä. Musiikkiopiston luku-kausimaksut laskuttaa Laitilan kaupungin talous- ja laskentayksikkö, perinnässä noudatetaan kaupungin hallituksen antamia määräyksiä ja laskutus- ja perintäohjeita.

Laitilan kaupungin sivistystoimen yksiköitä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty, jossa musiikkiopisto on ollut mukana. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Vakka-Suomen musiikkiopistolle on laadittu laajasisältöinen turvallisuusmateriaali. Vakka-Suomen musiikkiopiston henkilöstön työhyvinvointiin on panostettu.

Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnalle annetaan sen kokouksissa ajankohtaistarkastus musiikkiopiston ajankohtaisista asioista. Lisäksi musiikkiopiston toimialueen vastuuvirkahenkilöille annetaan kolme kertaa vuodessa alueellisen opistokokouksen yhteydessä selvitys musiikkiopistoa koskevista asioista. Musiikkiopiston johtokunnan pöytäkirjat toimitetaan edelleen toimialueen ao. toimielimille tiedoksi.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Rahoituspohjan ja tulorahoituksen tason turvaaminen	Osakaskuntien maksuosuuk-sien tason varmistaminen ja riittävän ulkopuolisen rahoituksen hakeminen	Tulorahoituksen säilyminen tasapainossa ja ulkopuolisen rahoituksen onnistuminen	Talous säilynyt tasapainossa. Ulkopuolista rahoitus ei ole ollut käytettävissä.
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Siirtyminen vähitellen kohti paperitonta toimistoa ja opetusta	Lisätään digitaalisen materiaalin käyttöä, kierrättämistä (nuotit ja soittimet) sekä kiinnitetään huomiota kulutuskriittisyyteen	Kopiopaperin määrän merkittävä vähentäminen	Kopioiden määrä on vähentynyt 26%, verrattuna vuoden 2023 lukuun nähden.
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Toimia laaja-alaisena musiikin oppimiskeskuksena koko toimialueella ja kunta- ja seutukuntien mahdollisuus saada hyvinvointia edistäviä palveluita	Koulutustarjonnan ja toimintakulttuurin oivaltava ja innovatiivinen kehittäminen	Opetustuntimäärän säilyttäminen 13 000 tunnissa ja tapahtumien määrä koko toimialueella vähintään 40.	Toteutunut opetustuntimäärä on 13 358 ja tapahtumien määrä yhteensä 53.
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kehittämisen ja laatu- ja laatutoiminnan jatkaminen	Hakeudutaan yhteistyöhön seutukunnan muiden musiikkiopistojen, toimialueen yritysten, yhdistysten, osakaskuntien kulttuuri- ja opetus-toimijoiden sekä seurakuntien kanssa ja osallistutaan erilaisiin kehittämishankkeisiin	Osallistutaan vuosittain 1-2 kehittämishankkeeseen	Oppilashallinto-ohjelman vaihtaminen, joka johti oppilaiden opintojen kirjaamisen ja toimistorutiinien kehittämiseen, ja opettajien pedagogisten taitojen kehittäminen.
<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, osallisuuden vahvistaminen ja johtamisen kehittäminen	Kehityskeskustelut vuosittain, johtoryhmän säännölliset palaverit ja koulutustilaisuuksiin osallistuminen	Kehityskeskustelujen ja palaverien määrät sekä koulutustapahtumien osallistumismäärä	Kehityskeskusteluja toteutettiin 88%, johtoryhmän kokouksia 10 ja opettajien kokouksia 5. Opettajien osallistumisprosentti koulutuksiin oli keuhällä 64% ja syksyllä 72%.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Toteutuneiden opetustuntien määrä: taiteen perusopetus (TPO)	13 764	12 950	13 358
Toteutuneiden opetustuntien määrä: varhaisiän musiikkikasvatus	927	800	758
Toteutuneiden opetustuntien määrä: avoin osasto	88	50	64
Opiskelijoiden määrä TPO	289	270	305
Opiskelijoiden määrä varhaisiän musiikkikasvatus	235	150	245
Opiskelijoiden määrä avoin osasto	6	3	3
Hakijoiden määrä	50	70	72
Oppilaaksi hyväksyttyjen määrä	50	70	72

VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	238 574	267 100	-10 000	257 100	243 195	94,6 %	-13 905
Maksutuotot	151 773	131 200	0	131 200	151 810	115,7 %	20 610
Tuet ja avustukset	17 845	0	0	0	-13 187	-	-13 187
Vuokratuotot	3 326	3 000	0	3 000	3 250	108,3 %	250
Muut toimintatuotot	7 741	5 863	0	5 863	6 205	105,8 %	342
Toimintatuotot yht.	419 259	407 163	-10 000	397 163	391 272	98,5 %	-5 891
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-908 847	-890 756	9 210	-881 546	-874 155	99,2 %	7 391
Palvelujen ostot	-54 339	-73 090	0	-73 090	-61 955	84,8 %	11 135
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 042	-15 150	0	-15 150	-8 649	57,1 %	6 501
Vuokratulut	-184 531	-183 142	0	-183 142	-166 516	90,9 %	16 626
Muut toimintakulut	-7 167	-3 400	0	-3 400	-5 873	172,7 %	-2 473
Toimintakulut yht.	-1 166 925	-1 165 538	9 210	-1 156 328	-1 117 148	96,6 %	39 180
KL menot	-62 692	-74 863	0	-74 863	-66 971	89,5 %	7 892
Toimintakate	-810 358	-833 238	-790	-834 028	-792 847	95,1 %	41 181
Poistot ja arvonalentumiset	-10 140	-10 140	0	-10 140	-10 140	100,0 %	0
Yhteensä	-820 498	-843 378	-790	-844 168	-802 987	95,1 %	41 181
Euroa/asukas	-97	-101	0	-101	-95	93,9 %	6

2.9. Tekninen valiokunta

2.9.1. Tekninen valiokunta

TOIMINNAN KUVAUS

Teknisen valiokunnan tehtävät jakaantuvat viiteen osa-alueeseen, jotka ovat tekninen hallinto, liikenneväylät ja alueet, kiinteistöt, vesihuoltolaitos sekä mittauspalvelut.

Teknisen hallinnon molemmat työntekijät toimivat useammalla tehtäväalueella.

Teknisen johtajan työaika on talousarviossa jakautui siten, että 20 % kaavoituksesta ja 80 % teknisestä hallinnosta.

Maankäyttöinsinöörin työpanos on lisääntynyt siten, että nyt mittaus-toimen resurssi on 100%.

Palvelusihteerin työn jako talousarviossa on 45 % rakennusvalvonta, 40 % kaavoitus ja 15 % ympäristönsuojelu.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Talouden tasapainotusohjelman mukaiset toimenpiteet johtivat tehtävien uudelleen järjestelyihin.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Kokonaisuudessaan teknisen valiokunnan talousarvio toteutui hyvin. Tonttikauppa oli vuonna 2024 olematonta, mikä näkyi saamatta jääneinä myyntituloina.

Investointien toteutuksissa näkyy henkilöstövaihdokset sekä vesihuoltopäällikön viran täyttämättä jättäminen. Investointien toteuma-aste jäi näin ollen alhaisemmalle tasolle aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Vesihuoltolaitoksen talous saatiin korjattua tasapainoon hinnankorotusten myötä.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Teknisen toimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti. Taloudellinen selvitys annetaan Tekniselle valiokunnalle 4 kertaa vuodessa

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Vakaan talouden kaupunki</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Investointihankkeiden tehokas toteuttaminen.	-Investoinnit toteutetaan TA:n mukaisesti	-Talousarvion toteuma - %	70,0
Tehtävien tehokas priorisointi	--Toimintatapojen edelleen kehittäminen	henkilöstökulujen ja palveluiden ostojen kustannusten vertailu aiempiin vuosiin.	Henkilöstökulut pienentyneet ja palveluiden ostot lisääntyneet.
<i>Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö		Sairaspoissaolot / hlö	Ei toteutunut, poissaolot lisääntyneet

Palveluprosessit ovat kehittyvät ja tehokkaat

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Toimialan palvelut helposti saatavilla	Ajankäytön hallinnan parantaminen.		Toteutunut osittain

Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Osaava henkilöstö	Kouluttautuminen	Koulutuspäivät / vuosi, vertailu aiempiin vuosiin.	Toteutunut

TEKNINEN VALIOKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	2 181 017	2 289 712	10 800	2 300 512	2 368 390	103,0 %	67 878
Maksutuotot	13 884	20 100	0	20 100	20 231	100,7 %	131
Tuet ja avustukset	8 500	600	0	600	535	89,2 %	-65
Vuokratuotot	5 967 381	4 813 091	-26 100	4 786 991	4 770 050	99,6 %	-16 941
Muut toimintatuotot	96 130	84 982	-45 000	39 982	83 242	208,2 %	43 260
Toimintatuotot yht.	8 266 911	7 208 485	-60 300	7 148 185	7 242 448	101,3 %	94 263
Valmistus omaan käyttöön	650	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 239 491	-2 431 813	0	-2 431 813	-2 320 592	95,4 %	111 221
Palvelujen ostot	-2 541 220	-2 250 617	53 000	-2 197 617	-2 438 071	110,9 %	-240 454
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 149 782	-2 540 214	60 000	-2 480 214	-2 228 243	89,8 %	251 971
Avustukset	-104 907	-95 000	0	-95 000	-94 701	99,7 %	299
Vuokrakulut	-760 091	-252 532	0	-252 532	-330 131	130,7 %	-77 599
Muut toimintakulut	-184 177	-30 300	0	-30 300	-79 182	261,3 %	-48 882
Toimintakulut yht.	-7 979 668	-7 600 476	113 000	-7 487 476	-7 490 920	100,0 %	-3 444
KL menot	-152 355	-199 987	0	-199 987	-176 891	88,5 %	23 096
Toimintakate	135 538	-591 978	52 700	-539 278	-425 363	78,9 %	113 915
Rahoitustuotot ja -kulut	-123 562	-125 000	0	-125 000	-124 270	99,4 %	730
Poistot ja arvonalentumiset	-3 234 374	-3 420 660	0	-3 420 660	-3 685 903	107,8 %	-265 243
Yhteensä	-3 222 399	-4 137 638	52 700	-4 084 938	-4 235 536	103,7 %	-150 598
Euroa/asukas	-382	-494	6	-488	-499	102,3 %	-11

2.9.2. Tekninen hallinto (Tehtävä 57)

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Mika Raula

TOIMINNAN KUVAUS

Tekninen hallinto on teknisen valiokunnan ja lupalautakunnan tehtävien aputoiminto. Asiakaspalvelun ja yhteistyötoimintojen lisäksi tehtäviin kuuluu lautakunnan kokousten valmistelu ja päätösten toimeenpano, teknisen valiokunnan päättämät vesihuoltoavustukset sekä kaupungin omistamien metsien hoito. Kaupungin metsätilat ovat omana tulospaikkana teknisessä hallinnossa.

Olennainen osa toimintaa on myös muiden hallintokuntien sekä kaupunginhallituksen alaisten asioiden valmistelu ja toimeenpano yhteistyössä ao. toimielinten kanssa.

Henkilöstönä on toimistos sihteeri ja tekninen johtaja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Teknisen toimen henkilöstömuutokset sekä vähennykset ovat aiheuttaneet tehtävien uudelleen järjestelyjä.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Sekä menot että tulot alittuivat poikkeusolojen johdosta. Tulopuolen merkittävä vaje johtuu olemattomasta tonttimyynnistä.

HENKILÖSTÖ

- Tekninen johtaja
- Toimistos sihteeri

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Teknisen toimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutumisen seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti. Taloudellinen selvitys annetaan Tekniselle valiokunnalle 4 kertaa vuodessa.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Palvelujen tuottaminen taloudellisesti	Seurannan tehostaminen	Vertailu edelliseen vuoden € / vuosi	Toteutunut
8-tien kunnostuksen edunvalvonnan lisääminen	Aktiivisuuden lisääminen tiedottamisessa		Ei toteutunut
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Metsien kestävä hoito	Hakkuut metsänhoitosuunnitelman mukaan	Hakkuutuotto 100 000 € / vuosi	119 000 €
Jätehuollon kehittäminen	Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa		Toteutunut
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Parantunut asiakaspalvelu	Käytäntöjen läpikäynti	Kysely	Ei toteutunut

Käsittelyaika	lyhentäminen	Prosessien tehostaminen	Kysely	Ei toteutunut
Ketterä mukautuminen muutoksiin				
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma	
Uudistamme toimintatapoja tulevaisuuden kunnan tehtävät huomioiden	Automaation lisääminen toimintojen seurannassa.		Ei toteutunut	
Hyvinvoiva henkilöstö				
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma	
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen	Osaamisen kehittäminen (koulutus, kurssit)	Koulutuspäivien määrä / hlö / vuosi	Toteutunut	

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Metsän tuotto, € / ha	114	100	119
Tapahumat kaupunkilaisille, kpl	3	2	2

TEKNINEN HALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	114 039	100 000	0	100 000	119 126	119,1 %	19 126
Tuet ja avustukset	0	300	0	300	535	178,3 %	235
Vuokratuotot	97 955	100 000	0	100 000	98 047	98,0 %	-1 953
Muut toimintatuotot	56 687	70 755	-45 000	25 755	9 224	35,8 %	-16 531
Toimintatuotot yht.	268 681	271 055	-45 000	226 055	226 932	100,4 %	877
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-151 243	-158 138	0	-158 138	-164 366	103,9 %	-6 228
Palvelujen ostot	-182 784	-140 845	20 000	-120 845	-92 850	76,8 %	27 995
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 812	-2 000	0	-2 000	-1 101	55,0 %	899
Vuokratulot	-24 000	-22 930	0	-22 930	-24 409	106,4 %	-1 479
Muut toimintakulut	-8 596	-1 700	0	-1 700	-21 176	1245,7 %	-19 476
Toimintakulut yht.	-368 434	-325 613	20 000	-305 613	-303 902	99,4 %	1 711
KL menot	-10 525	-12 951	0	-12 951	-12 495	96,5 %	456
Toimintakate	-110 278	-67 509	-25 000	-92 509	-89 465	96,7 %	3 044
Poistot ja arvonalentumiset	0	-30 000	0	-30 000	0	0,0 %	30 000
Yhteensä	-110 278	-97 509	-25 000	-122 509	-89 465	73,0 %	33 044
Euroa/asukas	-13	-12	-3	-15	-11	72,1 %	4

2.9.3. Liikenneväylät ja alueet (Tehtävä 58)

Vastuuhenkilö: työpäällikkö Jarmo Sjölund

TOIMINNAN KUVAUS

Tehtäväalue sisältää katujen, pyöräilyn ja kävelyn reittien, tievalaistuksen, puistojen, leikkipaikkojen, torin, matonpesupaikan ja puistometsien ylläpitotehtävät ja kaupungin alueella olevan yksityistieverkoston hallintotehtävät sekä hulevesijärjestelmien rakentamista ja kunnossapitoa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

LIIKENNEVÄYLÄT

Laitilan kaupungin asemakaavan mukaiset kadut on kuntokartoitettu vuonna 2017 ja samalla on otettu käyttöön sähköinen katurekisteri. Vahvistetun asemakaavan mukaisen katuverkon pituus on noin 58 km, josta 49 km on kestopäällystettyä, loput ovat sorapäällysteisiä. Laitilan kaupungin asemakaavan mukaiset kevyenliikenteenväylät on kuntokartoitettu vuonna 2018 ja kirjattu sähköiseen katurekisteriin. Katuverkko laajenee sitä mukaa, kun uusia asemakaava-alueita otetaan rakentamiskäyttöön. Katuverkoston huolto- ja kunnossapitoa toteutetaan omana työnä ja ostopalveluina. Infraomaisuuden inventointia aloitetaan kaupungin hankkimalla Trimble-ohjelmistolla vuoden 2024 alusta.

Päällystysohjelma laaditaan vuosittain kuntokartoituksen perusteella. Hankkeiden toteutuksessa pyritään huomioimaan muu kunnallistekninen rakentaminen ja kuivatuksen tarve. Tavoitteena päällystää n. 15000m²

HULEVESIJÄRJESTELMÄT

Laitilan kaupunki vastaa hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueella sekä omistamillaan kiinteistöillä. Hulevesien hallinnan järjestämisestä ei peritä erillistä hulevesimaksua. Laitilan kaupungin hulevesijärjestelmät muodostuvat avoimista järjestelmistä, kuten ojat ja painanteet sekä hulevesiviemäreistä kaivoineen. Hulevesille ei ole Laitilassa varta vasten rakennettu imeytys-, suodatus tai viivytysrakenteita/-järjestelmiä. Putkitetuista hulevesijärjestelmistä on tietoa vesihuoltolaitoksen verkostokartassa. Verkostokartan tiedoissa on virheitä ja puutteita, joiden seurauksena omaisuudenhallinta sekä kunnossapidon suunnittelu on haastavaa. Hulevesiympäristöjen, -vaikutusalueiden ja olemassa olevien järjestelmien selvitystyöhön ja omaisuudenhallinnan kehittämiseksi ei ole riittävästi resursseja. Nykyisen hulevesiverkoston kartoitusta ja inventointia on toteutettu lähinnä akuutin saneeraussuunnittelun yhteydessä. Hulevesien huolto- ja kunnossapitotöitä toteutetaan omana työnä sekä ostopalveluina. Kaikkien ongelmallisten sadevesikaivojen sakkapesät puhdistetaan vuosittain syksyllä.

TIE- JA KATUVALAISTUS

Laitilan kaupungin tie- ja katuvalaistuksen omaisuuden inventointi ja omaisuudenhallintajärjestelmän laadinta on aloitettu vuoden 2019 aikana. Laitilan kaupungin katuvalaistusten ohjaus on nyt koko katuvaloverkon osalta automatisoitu. Katuvalaistusten ohjausjärjestelmää täydennettiin virranmittausyksiköillä, joiden on tarkoitus nopeuttaa vikatilanteiden paikantamista.

PUISTOALUEET

Hoidettavia puistoalueita on arvioitu olevan n. 21 ha. Uusia puistoja ja lähimetsiä kunnostetaan ja pyritään ottamaan käyttöön resurssien puitteissa.

LEIKKI- JA KOIRAPUISTOT

Leikkikenttiä on kaupungin hoidossa ja ylläpidossa 13 kpl. Uusia leikkipuistoja syntyy lähinnä asuntoalueiden rakentumisen yhteydessä.

YKSITYISTIEAVUSTUKSET

Yksityistieverkon ylläpitoon kaupunki osallistuu sekä osakasmaksuina että avustuksina, joiden suuruus riippuu kunkin tien liikenteellisen merkityksen mukaisesta luokasta.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Talousarvion alituksen 2024 merkittävin syy oli tekemättä jääneet työt, jotka johtuivat osittain henkilöstön vaihdoksesta sekä leudosta talvesta.

Tavoitteena on v. 2025, että niin kulutus- kuin investointimenoja pystytään seuraamaan reaaliaikaisemmin kun hankinnat ja yhteishankintapäätökset hyväksytetään työpäälliköllä.

HENKILÖSTÖ

- työpäällikkö
- autonkuljettaja
- 3 puistotyöntekijää

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäistä valvontaa on toteutettu Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Merkittävistä hankinnoista ja toimintapäätöksistä on laadittu viranhaltijapäätös, josta on toimitettu kopio tekniselle johtajalle sekä teknisen valiokunnan ja kaupunginhallituksen puheenjohtajille.

Työssä esiintyy vaaroja sekä työntekijöille että ulkopuolisille ihmisille ja rakennetulle ympäristölle. Merkittävimmät riskit liittyvät työkonoiden käyttöön ja puiden raivaukseen. Metsänhoidolliset toimenpiteet on yksittäisten pihapuiden kaatoa lukuun ottamatta pääosin ulkoistettu.

Henkilöstöön liittyvistä riskeistä keskeisin on henkilöstön riittävyys mahdollisten sairaspotilaiden aikana. Pienelle organisaatiolle on tyypillistä, että merkittävä osa osaamisesta ja ns. hiljaisesta tiedosta keskittyy yksittäisille työntekijöille. Työnjohdolla ei ole aikaa perehtyä kovin syvästi kanttäpähähtumiin. Em. riskejä on pyritty lieventämään siten, että kaikki työntekijät osallistuvat monipuolisesti työtehtäviin eikä tehtäviä ole rajattu poteroihin. Kentällä tapahtuvaa toimintaa valvotaan tarkastuskierroksilla.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET*Kestävä ja tasapainoinen talous*

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Toimiva infrastruktuuri	Riittävä ja oikea-aikainen kunnossapito. Toimenpiteiden ennakointi vuosikellon mukaan	Aurausnopeus ja kuoppaisuus Keskustan kadut aurattu viim. klo 9.00 ja kev.liik.väylät klo 7.00 Ei vaurioihin ja korvauksiin johtavia kuoppia Asiakaspalautteet	Toteutunut

Vastuu ympäristöstä			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Puistojen ja yleisten alueiden siisteys ja viihtyisyys sekä liikenneturvallisuus	Puistojen ja yl.alueiden hoito Liikennemerkkien ja katuvalaistuksen ylläpito. Toimenpiteiden ennakointi vuosikellon mukaan	Yleinen siisteys Merkkien ja valaistuksen kunto ja toimivuus Liikennemerkkien jatkuva valvonta ja nopeat korjaukset. Kattava katu- ja tievalohuoltokierros syksyisin. Asiakaspalautteet	Toteutunut
Tavallista paremmat peruspalvelut			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Palvelujen ja toimintojen laadukkuus ja taloudellisuus	Toimintojen oikea mitoitus Henkilöstön ammattitaito, resurssien ylläpito	Asiakaspalautteet.	Toteutunut
Ketterä mukautuminen muutoksiin			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Selviytyminen ennalta suunnittele mattomista tilanteista	Henkilöstön, alihankintaverkoston ja kaluston suunnittelu ja testaaminen odotettaviin ääriolosuhdetilanteisiin	Kaluston ja yhteistyön kehittämisen alihankkijoiden ja alueen muiden toimijoiden kanssa (Ely)	Toteutunut
Hyvinvoiva henkilöstö			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Ammattitaidon ylläpito Työtyytyväisyys	Henkilöstön koulutus, uusimmat määräykset ja tekniikat. Työvälineiden, työmenetelmien ja työympäristön ajanmukaisuus	Koulutukseen osallistuminen Henkilöstökysely One to one kehittäminen Kaikki osallistuvat koulutukseen Työtyytyväisyys	Toteutunut

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Kadut, km	59	62	62

LIIK.VÄYLÄT JA ALUEET (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	15 967	7 794	0	7 794	5 528	70,9 %	-2 267
Maksutuotot	0	1 100	0	1 100	0	0,0 %	-1 100
Vuokratuotot	6 054	0	0	0	0	-	0
Muut toimintatuotot	-104	3 681	0	3 681	7 525	204,4 %	3 844
Toimintatuotot yht.	21 917	12 575	0	12 575	13 052	103,8 %	477
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-245 003	-302 878	0	-302 878	-250 135	82,6 %	52 743
Palvelujen ostot	-116 620	-127 675	0	-127 675	-264 415	207,1 %	-136 740
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-262 909	-357 085	60 000	-297 085	-190 309	64,1 %	106 776
Avustukset	-104 907	-95 000	0	-95 000	-94 701	99,7 %	299
Vuokratulut	-69 838	-56 151	0	-56 151	-69 700	124,1 %	-13 549
Muut toimintakulut	-71 083	-8 900	0	-8 900	-10 388	116,7 %	-1 488
Toimintakulut yht.	-870 359	-947 689	60 000	-887 689	-879 647	99,1 %	8 042
KL menot	-16 881	-24 805	0	-24 805	-19 010	76,6 %	5 795
Toimintakate	-865 323	-959 919	60 000	-899 919	-885 604	98,4 %	14 315
Poistot ja arvonalentumiset	-717 162	-773 451	0	-773 451	-783 771	101,3 %	-10 320
Yhteensä	-1 582 485	-1 733 370	60 000	-1 673 370	-1 669 376	99,8 %	3 994
Euroa/asukas	-187	-207	7	-200	-197	98,5 %	3

2.9.4. Jätehuolto (Tehtävä 59)

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Mika Raula

TOIMINNAN KUVAUS

Jätehuoltotehtävät käsittävät kunnan jätehuoltoviranomaisen tehtävät, hyöty- ja vaarallisten jätteiden muiden kuin yritysten (kotitaloudet) keräyksen ja asianmukaisen käsittelyn järjestämisen sekä yleisen neuvonnan ja opastuksen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:**JÄTEHUOLTO**

Laitilan kaupungilla on käytössä jätteiden keräyksessä sopimusperusteinen jätteidenkuljetus, eli kotitaloudet saavat kilpailuttaa jätteidensä kuljettajan.

Hyöty- ja vaarallisten jätteiden keräys ja käsittelystä aiheutuvat kustannukset peritään jätehuollon perusmaksuilla. Maksun perinnän hoitaa korvausta vastaan Jätehuoltoyritys, jolla on valmis ohjelma omassa laskutusohjelmassaan. Yritys laskuttaa Laitilan kaupungin nimellä ja maksut tuloutetaan kaupungin tilille.

HENKILÖSTÖ

Jätehuolto tehtävän hallintoa hoitaa tekninen johtaja muun työnsä ohessa.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Teknisen toimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti. Taloudellinen selvitys annetaan Tekniselle valiokunnalle 4 kertaa vuodessa.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET*Kestävä ja tasapainoinen talous*

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Toiminnan kulut katetaan tuloilla	Jätehuollon perusmaksu	Talousarvion seuranta	Toteutunut

Vastuu ympäristöstä

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Kierrätyksen lisääminen	Tiedottaminen	Yleisötilaisuudet, infot (2 kpl)	Toteutunut, 2 kpl

Tavallista paremmat peruspalvelut

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Kierrätyskeskuksen markkinointi	tiedottaminen	Infot (2 kpl)	Ei toteutunut

Ketterä mukautuminen muutoksiin

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Jätelain uudistuksen toimenpano	Jätehuollon mukauttaminen		Toteutunut

Hyvinvoiva henkilöstö

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
----------------	-------------------	-------------------------------	------------------

Ei omaa henkilöstöä

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Hyötyjätepisteet, kpl	19	19	19

JÄTEHUOLTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	95 579	90 000	9 000	99 000	99 609	100,6 %	609
Toimintatuotot yht.	95 579	90 000	9 000	99 000	99 609	100,6 %	609
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-418	0	0	0	0	-	0
Palvelujen ostot	-47 787	-57 027	6 500	-50 527	-48 621	96,2 %	1 906
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 601	0	0	0	-1 529	-	-1 529
Toimintakulut yht.	-49 807	-57 027	6 500	-50 527	-50 150	99,3 %	377
KL menot	-27	0	0	0	0	-	0
Toimintakate	45 745	32 973	15 500	48 473	49 459	102,0 %	986
Yhteensä	45 745	32 973	15 500	48 473	49 459	102,0 %	986
Euroa/asukas	5	4	2	6	6	100,7 %	0

2.9.5. Kiinteistöt (Tehtävä 60)

Vastuuhenkilö: kiinteistöpäällikkö Eva Nurmi

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupungin omistamien kiinteistöjen kunnossa- ja ylläpidon optimointi toiminnallisten ja taloudellisten vaatimusten mukaisesti käytössä olevin resurssein.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kiinteistöt- tehtäväalue sisältää kaupungin omistamien kiinteistöjen (n. 35 kpl/ n. 242.000 m³) rakennusten ja alueiden kunnossapidon, vuosikorjaukset ja ylläpidon osassa kiinteistöjä sekä muut kiinteistöihin välittömästi liittyvät menot. Vuokralle annettuja toimitiloja on noin kymmenessä kiinteistössä. Talonmiespalvelukeskus myy kiinteistönhoitopalveluja Winnova/Länsirannikon Koulutus Oy:lle.

Siivoustoimi hoitaa kaupungin n. 23 kiinteistön siivouksen. Siivottava pinta-ala on n. 30 000 m². Siivoustoiminnan kiinteistöistä kaksi kiinteistöä on vuokrattu ulkopuoliselta taholta, muut ovat kaupungin omistamia kiinteistöjä. Winnova/Länsirannikon Koulutus Oy:n kiinteistöjen siivouksesta huolehtii Winnova.

Talonmiespalvelukeskuksessa ja rakennusten kunnossapidossa oman työn ja ulkopuolisen työvoiman käytön osuus vaihtelee vuositasolla aikataulujen, kohteen erityisvaatimusten sekä määrärahatilanteen mukaisesti. Kiinteistöjen kunnossapitoon käyttömenopuolelle vuosittain varattavien määrärahojen niukkuudesta huolimatta rakennuskannan yleiskunto on tyydyttävällä tasolla. Kunnossapito on keskittynyt ensisijassa akuutteihin huolto- ja korjaustoimenpiteisiin. Kaupungin eri rakennuksille on laskettu kullekin korjausvelka, jota on saatu hallittua uudisrakentamisen, perusparannusten ja kiinteistöjen myyntien myötä.

Vuoden 2024 aikana toteutuneet isommat kiinteistöihin liittyvät toimet: Winnovan halli-rakennus on myyty, Itäkulman koulun toiminta on lakkautettu ja kiinteistöä myydään ja Varppeen päiväkodin rakennus on purettu.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Kiinteistöjen tehtäväalueen toteuma oli vuonna 2024 100,7%. Ylitys koko tehtäväalueen toteumasta oli vähäinen, mutta yksittäisten kustannuspaikkojen toteuma ylittyi huomattavasti muutamien kiinteistöjen osalta: Varppeen koulun sisäilman parantamiseksi tehdyt korjaustoimet, Kodjalan koulun vesivahingon korjaustoimet, Paloaseman myrskyvaurion korjaustoimet, kaupungintalon kierrätyspisteen lisäys ja Winnovan hallintorakennuksen uusi lämmönjakohuone. Toisaalta toteuman tulosta alensi sähkökulujen selvä alittuminen, sekä talvikunnossapidon alittuminen.

HENKILÖSTÖ

Organisaatioon kuuluu kiinteistöpäällikkö, tekninen työnjohtaja, rakennusten kunnossapidossa neljä kokoaikainen kuukausipalkkaista työntekijää, talonmiespalvelukeskuksessa kuusi kokoaikaista ja yksi osa-aikainen kuukausipalkkainen työntekijä. Siivoustoimessa on vakinaisena siivoustyönjohtaja, 17 kokoaikaista siivoojaa, 5 osa-aikaista siivoojaa ja näiden lisäksi yhdistelmätyöntekijöitä (Ruokahuolto/siivous) 4 henkilöä. Siivottavien kiinteistöjen alat ja tilat vaihtelevat käyttäjien tarpeiden mukaan, josta syntyy pientä vuosittaista vaihtelua organisaation sisältöön. Laitilan kaupungin yhteistoimintamenettelyn seurauksena kunnossapidon henkilöstöä tullaan vähentämään kahdella henkilötyövuodella.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Teknisen toimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Työsuojelun riskit on kirjattu Targetor-järjestelmään. Riskienarviointia tehdään vuosittain. Oleelliset riskit syntyvät kiinteistöjen kunnossapitotöissä, jotka ilmenevät tapaturmina tai läheltäpiti-tilanteina ja työergonomiassa sekä työn kuormittavuudessa, jotka ilmenevät liikuntaelinvammoina ja sairaslomina.

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista on seurattu kuukausittain, esimiehet seuraavat kunnossapitotöiden ja huoltotöiden toteutumista kiinteistökohtaisesti, lisäksi kiinteistöjen kuntoa kartoitetaan säännöllisesti. Taloudellinen selvitys annetaan Tekniselle valiokunnalle 4 kertaa vuodessa.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kiinteistöjen tehokkaampi käyttö	Keskitetään palveluja ja luovutetaan tyhjiksi jäävistä tiloista	1-2 kiinteistön myynti	1 kiinteistöä myyty
	Kiinteistöjen käyttöasteen nostaminen	Urheilutalon käytön tehostaminen	Urheilutalon käytön kartoitus toteutettu siivoustoimen kanssa yhteistyössä.
Henkilöstökulujen hallinta	Talonmiespalvelun ja siivouspalvelun tarjonta tarpeen mukaiseksi	Poistuvien kiinteistöjen osalta tarve henkilökunnan töiden tarkastelulle: esim. vakanssien täyttämättä jättäminen, kokoaikaisen siirtäminen osa-aikaiseksi. Määritellään mitoituksen kautta.	Kartoitettu henkilökunnan tarve pitkällä aikavälillä. Esiitetty säästö-tavoitteeksi kahden henkilötövuoden vähentäminen kunnossapidossa vuodelle 2025. Tarvetta kartoitetaan uudestaan vuoden 2025 aikana, kun kiinteistöjen tilanne selviää tarkemmin.
Kiinteistöjen menojen kattaminen vuokrilla	Ulkopuolisten vuokralaisten vuokrien tarkastus	Vuokrat sisäisen vuokran tasolle	Vuokria kartoitettu ja kaikki vuokralaiset maksavat arvonlisäveron.
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Käyttökulujen laskeminen	Energiatehokkaat ratkaisut	Automaation lisäys/päivitys: tarpeenmukainen ilmanvaihto ja lämmityksen säätö, vähintään 1 kiinteistöön/vuosi Led-valaisimiin vaihto, tarpeen mukaan	Palke 5:n valaistussaneeraus led-valaisimiin on toteutettu. Yksittäisten koneiden ilmanvaihdon toimivuutta on tarkastettu Kirjastossa, Meijerissä ja Varpeen koululla.

Purkujätteen tehokkaampi kierrätys	Eri jätelajeille omat jätteasiat, myytävät rakennusaineet, ja –tarvikkeet omiin astioihin.	Kaikki myytävä materiaali myydään. Käyttökelpoiset laitteet varastoidaan uusiokäyttöä varten.	Käytöstä poistuvia kohteita ja laitteita on myyty ja olemassa oleville materiaaleille ja tarvikkeille pyritty löytämään uusi käyttötarcoitus: esim. purettujen ikkunoiden uusiokäyttö.
------------------------------------	--	---	--

Kiinteistöjen jätelajikkeiden päivitys tarpeen mukaan	Tarvittavan kokoiset jättesäiliöt oikeille jätteille, ja tyhjennys oikea-aikaisesti	Toteutetaan yhteistyössä käyttäjien ja Helistölän kanssa, esim. säiliöön asennettavien anturoiden avulla, liisäämällä jättestioita eri lajikkeille.	Kaupungintalolle lisätty jätteen kierrätystä ja eri jätelaji jättestioihin.
---	---	---	---

Tavallista paremmat peruspalvelut

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Hyvä laatutaso ja nopeus	Palvelupyyntöjen tehokkaampi käyttö henkilökunnan koulutuksella	Reagointinopeus max. 24 h	Pyydetty 1. asiakaspalaute käyttäjiltä. Analysointi ja parannustoimet sovitaan vuodelle 2025.
Kiinteistöpäivystys	Talomiespalvelun oman kiinteistöpäivystyksen käyttöönotto	Toimiva päivystys 24/7	Pyydetty 1. asiakaspalaute käyttäjiltä. Analysointi ja parannustoimet sovitaan vuodelle 2025.

Hyvinvoiva henkilöstö

Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Henkilöstö ammattitaidon ylläpito	Täydennyskoulutukset	Jokaisella työntekijällä väh. yksi koulutuspäivä/vuosi.	Koulutuksia on pidetty tarpeen mukaan.
Yhteispalaverit, työntekijöiden osallistaminen	Yhteispalavereja, joissa käsitellään aktiivisia aiheita, talonmiesten, kunnossapidon ja siivoustoimen kanssa	Noin 1 krt/kuukausi, siivoustoimessa n. 4 krt/vuosi	Yhteispalavereja toteutunut n. 1 krt/2 kk ja siivoustoimessa suunnitellusti.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Kiinteistöjen määrä, kpl	36	32	35
Omistuksessa olevat kiinteistöt, k-m2	60 142	58 000	59 794
Tyhjillään olevat rakennukset, kpl	2	0	1
Talonmiespalvelukeskus, k-m2	56 000	56 000	54 044
Siivouspalvelukeskus, h-m2	26 300	26 300	26 300

KIINTEISTÖT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	36 515	4 932	0	4 932	25 511	517,2 %	20 579
Maksutuotot	588	0	0	0	2 164	-	2 164
Tuet ja avustukset	8 500	0	0	0	0	-	0
Vuokratuotot	5 862 632	4 712 091	-26 100	4 685 991	4 672 421	99,7 %	-13 570
Muut toimintatuotot	20 565	9 983	0	9 983	63 015	631,2 %	53 032
Toimintatuotot yht.	5 928 799	4 727 006	-26 100	4 700 906	4 763 110	101,3 %	62 204
Valmistus omaan käyttöön	566	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-1 453 214	-1 580 518	0	-1 580 518	-1 532 932	97,0 %	47 586
Palvelujen ostot	-1 308 997	-951 851	0	-951 851	-1 294 075	136,0 %	-342 224
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 638 091	-1 937 565	0	-1 937 565	-1 567 660	80,9 %	369 905
Vuokrakulut	-547 088	-36 000	0	-36 000	-99 418	276,2 %	-63 418
Muut toimintakulut	-66 682	-5 300	0	-5 300	2 288	-43,2 %	7 588
Toimintakulut yht.	-5 014 071	-4 511 234	0	-4 511 234	-4 491 798	99,6 %	19 436
KL menot	-98 809	-130 268	0	-130 268	-117 278	90,0 %	12 990
Toimintakate	816 485	85 504	-26 100	59 404	154 034	259,3 %	94 630
Poistot ja arvonalentumiset	-1 991 234	-2 068 835	0	-2 068 835	-2 366 775	114,4 %	-297 940
Yhteensä	-1 174 749	-1 983 331	-26 100	-2 009 431	-2 212 741	110,1 %	-203 310
Euroa/asukas	-139	-237	-3	-240	-261	108,7 %	-21

2.9.6. Vesihuoltolaitos (Tehtävä 61)

Vastuuhenkilö: työpäällikkö Jarmo Sjölund

TOIMINNAN KUVAUS

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos on kaupungin muu taseyksikkö, joka vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä omalla toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitoksen maksuina peritään perusmaksut sekä veden ja jäteveden käyttömaksut. Maksuille on korotustarvetta johtuen investoinneista ja ikääntyneen vesihuoltoverkoston saneeraustarpeesta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

VESILAITOS

Vesihuoltolaitos hankkii raakaveden kuudelta omalta pohjavedenottamolta. Pohjavedenottoilta raakavesi toimitetaan kolmelle vedenkäsittelylaitokselle, joilla vesi käsitellään ja toimitetaan talousvetenä käyttäjille. Vesihuoltolaitos on lisäksi täyttänyt toimitettavan talousveden tarvetta ostamalla talousvettä Euran kunnan vesihuoltolaitokselta. Vesihuoltolaitos myy talousvettä Pohjoiskulman ja Lukujärven vesiosuuskunnille.

VIEMÄRILAITOS

Vesihuoltolaitos järjestää jätevesien viemäroinnin toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitos vastaanottaa Pohjoiskulman vesiosuuskunnan jätevesiä. Laitilan jätevesien käsittelyn hoitaa Uudenkaupungin puhdistamolla Uudenkaupungin kaupungin liikelaitos Vakka-Suomen Vesi. Laitilan jätevesiverkostosta ohjataan suuret määrät vuotovesiä Häpönniemen puhdistamolle. Nämä vedet muodostuvat sadevesistä jotka ohjautuvat kiinteistöiltä ja vuotavasta verkostosta viemäriin.

Vesihuoltolaitos on käynyt teollisuusjätevesisopimusten päivitysneuvotteluja viemärilaitosta ja jätevedenpuhdistamoa merkittävästi kuormittavien toiminnanharjoittajien kanssa sekä suorittanut kartoituskatselmuksia lukuisiin laitilalaisiin yrityksiin. Kartoituksen perusteella arvioidaan teollisuusjätevesisopimusten solmimistarvetta. Lisäksi olemassa olevia sopimuksia päivitetään uuden teollisuusjätevesisopimuspuhdistamopohjan mukaiseksi. Teollisuusjätevesisopimusten tarkoitus on kohdentaa jäteveden käsittelykustannuksia aiheuttamisperusteen mukaan, silloin kun jätevedet poikkeavat normaalista yhdyskuntajätevedestä.

Teollisuusjätevesisopimuksia ei ole tehty vuoden 2024 aikana. Neuvotteluja on jatkettu muutaman yrityksen kanssa.

VERKOSTOJEN RAKENTAMIS- JA SANEERAUSINVESTOINNIT

Vesilaitoksen saneeraustarveselitys päivitettiin vuoden 2023 aikana. Selvityksessä muodostettiin kokonaiskuva vesihuoltoverkostosta, arvio saneeraustarpeen mittaluokasta sekä todennäköisimmistä saneerauskohteista ja jatko toimenpiteistä.

Laitilan kaupungin verkosto on rakennettu pääosin 1970-luvulla, joten suurin saneeraustarve painottuu 2020–2030-luvuille ollen vuosittain noin 0.42 miljoonaa euroa ja kolme kilometriä (keskimääräinen saneerauskustannus noin 140 €/m). Jotta saneerausmäärä tasoittuisi realistisesti toteutettavalle tasolle, verkoston saneerauslaskennassa painottuu nykyinen 2020-vuosikymmen, jonka aikana vesihuoltoverkostoa tulisi saneerata vuosittain vähintään noin 1.3 miljoonalla eurolla vuodessa, eli noin 9 km/vuosi. Tämän jälkeen saneerausvelka olisi saatu haltuun ja vuosittainen saneerausinvestointitarve laskisi alemmalle tasolle. Nykyisin Laitilassa käytetään saneerausinvestointeihin noin 0.5 milj. €/vuosi.

Edellä mainitut summat sisältävät vain olemassa olevan verkoston saneeraukset, joten vesihuoltolaitoksen muut investointitarpeet nostavat tulevien vuosien investointien kokonaissummaa.

Vuonna 2024 vesijohtoverkkoa saneerattiin yhteensä n. 560 m ja viemäriverkkoa 510 m. Saneeraustoimenpiteitä suoritettiin Urheilutiellä, Kananpolulla ja Koulutiellä. Uutta vesijohtoverkostoa rakennettiin 505 m ja viemäriverkostoa 1915 m. Viemäriverkosto laajeni Koveron kylän alkupäähän (1410 m).

Vesihuoltolaitoksen tulevat uudisrakentamiset ja saneeraushankkeet on esitetty investointihankkeiden työohjelmassa. Hankkeiden toteutuksessa pyritään huomioimaan muu kunnallistekninen rakentaminen. Vesihuoltolaitoksen verkostosaneerauksista laaditaan pitkän ajan saneerausohjelma.

Vesitornin huopakatto on uusittu. Vesitornille tullaan tekemään kattava kuntotutkimus.

HENKILÖSTÖ

Vesihuoltolaitoksen organisaatiossa tapahtui muutoksia; Vesihuoltopäällikkö siirtyi muihin tehtäviin kesällä 2024 eikä meneillään olevien yt-neuvottelujen takia paikka saanut täyttölupaa. Elokuusta alkaen teknisen toimen uusi työpäällikkö on osittain hoitanut vesihuoltolaitoksen tehtäviä yhdessä teknisen johtajan ja muun henkilöstön kanssa.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Vesihuoltolaitoksen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Vesihuoltolaitoksen varautumis- suunnitelmaa päivitettiin vuoden 2022 alkupuolella. Muuttuneen maailmantilanteen vuoksi kaupunki päivitti varautumissuunnitelmaansa, jonka yhteydessä päivitettiin vesihuoltolaitoksen osuus. Vesihuoltolaitoksen riskienarviointi ja valvontatutkimusohjelma päivitettiin vuoden 2022 aikana vastaamaan viranomaisvaatimuksia.

Merkittävin riski vesihuollon toiminnalle aiheutui loppuvuoden tulvavesitilanteesta. Paltilan vedenottamon raakavedessä ja lähtevässä vedessä todettiin kolimuotoisia bakteereita. Veden keittokehoitus annettiin ja vedenottopiste avattiin. Tulvavedet aiheuttivat myös viemäritulvia verkostossa ja muutamilla kiinteistöillä.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Vesihuoltolaitoksen vakaa ja kestävä talous	Menot on katettava tuloilla	Talous- ja taksalaskelmat, tulevat korjausinvestoinnit tulee kattaa saaduilla tuloilla	Osittain toteutunut
Toimiva infrastruktuuri	Verkoston saneerausvelan supistaminen. Vesihuoltoverkoston johdonmukainen saneeraus	Saneeraustarveselvityksen mukainen keskimääräinen saneeraustarve.	Osittain toteutunut
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kestävä vedenhankinta	Varmistetaan, että vettä on saatavilla tulevaisuudessa käyttämällä olemassa olevia pohjavesivarantoja järkevästi.	Vedenottolupien mukaisten vedenottomäärien noudattaminen, pohjavesien pinnan korkeuden tarkkailu	Toteutunut
Puhdasta vettä kaikille	Vedenhankinta on turvattava kestävästi pitkäaikaisilla sopimuksilla.	Vedenhankinta pts. osana vesihuoltolaitoksen kehittämissuunnitelman päivittämistä.	Toteutunut

Energiatehokkuus	Vedenkäsittelyssä käytettävän energian minimoiminen. Vedenkäsittelyn tehokkuuden seuraaminen	Energiatarpeen vähentäminen mm. vuotovesiä vähentämällä.	Osittain toteutunut
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Käyttöveden korkea laatu	Huoltotoimet, laadunvalvonta	Talousvesi täyttää sille asetetut vaatimukset.	Osittain toteutunut
Toimiva infrastruktuuri	Huoltotoimet, verkoston kehittäminen	Jakelun häiriöttömyys, mahdolliset häiriöt lyhytkestoisia	Osittain toteutunut
<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Ammattilaiset työssä	Ammattitaidon ylläpito ja jatkuva kehittäminen.	Koulutukset, seminaarit	Toteutunut
Työtyytyväisyys	Työympäristön ajanmukaisuus, työvälineet kunnossa	Henkilöstökysely	Osittain toteutunut
Riittävät resurssit	Oikea määrä työntekijöitä	Vaadittavat huoltotoimet saadaan tehtyä ajallaan.	Osittain toteutunut

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Laskutettu vesi, m3	475 450	485 000	486 625
Laskuttamaton vesi, %	10	5	13
Vesijohtoverkoston pituus, km	168	169,2	169
Laskutettu jätevesi, m3	408 836	420 000	426 500
Laskuttamaton jätevesi, %	35	27	35
Viemäriverkoston pituus, km	107,5	111,2	109

VESIHUOLTOLAITOS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 917 563	2 085 986	0	2 085 986	2 115 305	101,4 %	29 319
Maksutuotot	2 484	4 000	0	4 000	3 298	82,4 %	-702
Vuokratuotot	741	1 000	0	1 000	-417	-41,7 %	-1 417
Muut toimintatuotot	18 651	563	0	563	2 950	524,0 %	2 387
Toimintatuotot yht.	1 939 440	2 091 549	0	2 091 549	2 121 136	101,4 %	29 587
Valmistus omaan käyttöön	84	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-313 652	-318 330	0	-318 330	-304 797	95,7 %	13 533
Palvelujen ostot	-875 076	-939 610	0	-939 610	-733 071	78,0 %	206 539
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-242 020	-239 064	0	-239 064	-466 891	195,3 %	-227 827
Vuokrakulut	-93 109	-103 548	0	-103 548	-98 434	95,1 %	5 115
Muut toimintakulut	-37 817	-14 400	0	-14 400	-49 963	347,0 %	-35 563
Toimintakulut yht.	-1 561 673	-1 614 952	0	-1 614 952	-1 653 156	102,4 %	-38 204
KL menot	-21 074	-26 071	0	-26 071	-22 964	88,1 %	3 107
Toimintakate	356 777	450 526	0	450 526	445 016	98,8 %	-5 510
Rahoitustuotot ja -kulut	-123 562	-125 000	0	-125 000	-124 270	99,4 %	730
Poistot ja arvonalentumiset	-514 724	-544 423	0	-544 423	-531 406	97,6 %	13 017
Yhteensä	-281 509	-218 897	0	-218 897	-210 661	96,2 %	8 236
Euroa/asukas	-33	-26	0	-26	-25	95,0 %	1

2.9.7. Mittauspalvelut (Tehtävä 63)

Vastuuhenkilöt: maankäyttöinsinööri Mika Rostedt.

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupungin tuottamien karttojen ajan tasalla pito ja mittauspalveluiden tuottaminen sekä kaavoitusmittaus-ten valvonta. Kaupungin omistamien ja hankkimien maa-alueiden kiinteistötoimituksista sekä niitä koskevien tietojen ajan tasalla pidosta ja arkistoinnista. Vuodesta 2024 lähtien toiminut kaupanvahvistajana sekä suorittanut rajannäyttöjä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

- Kunnallistekniikan tarvitsemat mittaukset sekä rakennuslupien edellyttämät paikan- ja korkeusaseman mittau-
kset sekä mittautietojen jatkokäsittely ja ylläpito.
- Kaupungin paikkatietoaineiston ylläpito.
- Kaupungin tekemien kiinteistökauppojen tai maanvuokrasopimusten asiakirjojen laadinta.
- Vesi- ja viemärikartan ylläpito yhteistyössä vesilaitoksen kanssa.
- Osoiterekisterin ylläpito rakennusvalvonnan kanssa.
- Maanmittauslaitoksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisten aineistojen luovutus maanmittauslaitoksen
käyttöön.
- Asuintonttien markkinoinnin suunnitteluun osallistuminen ja vapaiden tonttien ylläpito karttapalvelussa.
- Maankäyttöinsinöörin työpanos nyt kokonaisuudessaan mittauspalveluissa.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Mittaustoimi ei ole ylittänyt talousarvion raamia menojen osalta. Merkittävää alitusta ei myöskään arvioitu-
jen tulojen osalta.

HENKILÖSTÖ

Mittauspalvelussa toimii vain maankäyttöinsinööri.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Teknisen toimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen
taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti. Taloudellinen selvitys annetaan tekni-
selle valiokunnalle 4 kertaa vuodessa.

Mittauslaitteet voivat mitata systemaattisesti väärin, mikäli mittauslaitteita ei kalibroida/tarkisteta säännöl-
lisesti.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kestävä ja tasapainoinen talous

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Vakaa talous	Talousarvion raamissa pysymi- nen	Toteumaseuranta/talousarvion raa- missa pysyminen	Toteutunut

Laadukkaiden mittauspalvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti	Oikea-aikaiset ja luotettavat mittauspalvelut	Tyytyväiset asiakkaat/ei mittausvirheitä	Toteutunut
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kestävän kehityksen mukaiset laadukkaat ja luotettavat mittauspalvelut	Palvelujen tuottaminen kestävä kehitys huomioiden	Toteumaseuranta	Toteutunut
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Mittaustoimen palvelujen tehostaminen	Paikkatiedon saatavuus myös verkosta	Ajantasaiset ohjelmistot palvelun tuottamiseen	Toteutunut
Mittaustoimen prosessien kehittäminen	Ajantasaiset ohjelmistot prosesseissa	Resurssien kohdistaminen oikeisiin prosesseihin	Toteutunut
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Riittävä valmius nopeisiin muutoksiin	Resurssien kohdistaminen oikeisiin prosesseihin	Luotettavat ja laadukkaat mittauspalvelut	Toteutunut
<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen	Riittävä ja oikeanlainen henkilöstön kouluttaminen	Koulutettu ja asiantunteva henkilöstö/laaja ammatillinen osaaminen	Toteutunut

MITTAUSPALVELU (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 355	1 000	1 800	2 800	3 311	118,3 %	511
Maksutuotot	10 811	15 000	0	15 000	14 769	98,5 %	-231
Tuet ja avustukset	0	300	0	300	0	0,0 %	-300
Muut toimintatuotot	330	0	0	0	529	-	529
Toimintatuotot yht.	12 496	16 300	1 800	18 100	18 609	102,8 %	509
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-75 962	-71 949	0	-71 949	-68 362	95,0 %	3 587
Palvelujen ostot	-9 958	-33 609	26 500	-7 109	-5 038	70,9 %	2 071
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 348	-4 500	0	-4 500	-754	16,8 %	3 746
Vuokratkulut	-26 056	-33 903	0	-33 903	-38 170	112,6 %	-4 267
Muut toimintakulut	0	0	0	0	57	-	57
Toimintakulut yht.	-115 324	-143 961	26 500	-117 461	-112 268	95,6 %	5 193
Toimintakate	-107 867	-133 553	28 300	-105 253	-98 802	93,9 %	6 451
Poistot ja arvonalentumiset	-11 254	-3 951	0	-3 951	-3 951	100,0 %	0
Yhteensä	-119 121	-137 504	28 300	-109 204	-102 753	94,1 %	6 451
Euroa/asukas	-14	-16	3	-13	-12	92,9 %	1

2.10. Rakennus- ja ympäristölautakunta

2.10.1. Rakennus- ja ympäristölautakunta

TOIMINNAN KUVAUS

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii kaupungin rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Toimintaympäristössä ei muutoksia.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Isoja rakennuskohteita oli arvioitua enemmän..

HENKILÖSTÖ

Henkilöstössä ei ole tapahtunut muutoksia.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäisessä valvonnassa ja sen organisoinnissa kehittämistä.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Palveluiden tuottaminen kustannustehokkaasti	Ammattitaitoinen henkilökunta	Ei määrärahaylityksiä	Toteutunut
Palveluiden helppo saata- vuus	Ajankäytön hallinnan paranta- minen	Hyvä tavoitettavuus	Toteutunut
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Päätöksen teossa noudatetaan kestävän kehityksen kaikkia toimintaperiaatteita	Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Lainmukaiset päätösesitykset	Toteutunut
<i>Tavallista paremmat peruspalvelut</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Hyvä palvelutaso	Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Lainmukaiset päätösesitykset	Toteutunut
Hyvä ammattitaito ja työtyytyväisyys	Ammattitaidon kehittäminen	Tavoitteiden saavuttaminen	Toteutumassa
<i>Ketterä mukautuminen muutoksiin</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Hyvä palvelutaso, käytetään nykytekniikkaa	Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Lainmukaiset päätösesitykset, normaalit ilmoitusten ja lupien käsittelyajat	Toteutunut
<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Hyvä ammattitaito ja työtyytyväisyys	Ammattitaidon kehittäminen	Tavoitteiden saavuttaminen	Toteutumassa

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	41 723	500	0	500	0	0,0 %	-500
Maksutuotot	83 089	119 090	31 700	150 790	153 105	101,5 %	2 315
Tuet ja avustukset	0	575	0	575	0	0,0 %	-575
Muut toimintatuotot	988	963	0	963	1 585	164,6 %	622
Toimintatuotot yht.	125 800	121 128	31 700	152 828	154 690	101,2 %	1 862
Valmistus omaan käyttöön	1 320	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-182 135	-174 318	0	-174 318	-176 223	101,1 %	-1 905
Palvelujen ostot	-105 641	-199 042	22 400	-176 642	-165 479	93,7 %	11 163
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 812	-4 680	2 000	-2 680	-296	11,0 %	2 384
Avustukset	-57	0	0	0	0	-	0
Vuokratulot	-56 624	-53 967	0	-53 967	-63 968	118,5 %	-10 001
Muut toimintakulut	-465	-50	0	-50	-252	503,3 %	-202
Toimintakulut yht.	-346 732	-432 057	24 400	-407 657	-406 217	99,6 %	1 440
KL menot	-12 302	-14 277	0	-14 277	-13 303	93,2 %	974
Toimintakate	-231 914	-325 206	56 100	-269 106	-264 830	98,4 %	4 276
Yhteensä	-231 914	-325 206	56 100	-269 106	-264 830	98,4 %	4 276
Euroa/asukas	-27	-39	7	-32	-31	97,1 %	1

2.10.2. Ympäristönsuojelu (Tehtävä 68)

Vastuuhenkilö: ympäristöpäällikkö Lea Törmä

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta, jonka tehtävänä on muun muassa huolehtia ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtävistä, toimia maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena, vesilaissa säädettyjen päätösten tekeminen ja valvonta, jätelain sekä vesi-huoltolain valvonta. Ympäristönsuojeluviranomainen antaa myös luonnonsuojelulain, vesiliikenne- ja maas-toliikennelain mukaisia esityksiä ja lausuntoja sekä päättää luonnonmuistomerkkien rauhoittamisesta ja rauhoitusten lakkauttamisesta. Neuvonta ja valistus ympäristönsuojelu ja jäteasioissa, pohjavesien ja vesistöjen suojelemisessa sekä luonnonsuojeluasioissa.

Laitilan kaupunki on sitoutunut valtuuston päätöksellä vuonna 2013 Hinku –hankkeen (hiilineutraali kunta) tavoitteisiin. Hankkeella pyritään vähentämään kunnan kasvihuonekaasupäästöjä muun muassa paranta-malla energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä. Ympäristöpäällikkö toimii hankkeen yh-teyshenkilönä.

Laitilan kaupunki on tehnyt sopimuksen asiantuntijaorganisaatio Valonian kanssa, jonka ydinosamista ovat ympäristö- ja energia-asiat sekä kestävä kehitys. Valonia toimii osana Varsinais-Suomen liittoa. Kuntalaisilla on mahdollisuus saada maksutonta neuvontapalvelua Valoniasta ympäristönsuojeluun liittyvissä asioissa, ku-ten esimerkiksi haja-asutuksen jätevesien käsittelyssä, vesiensuojelussa ja energiatehokkuudessa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Toimintaympäristössä ei ole tapahtunut muutoksia.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Toiminta ei ylittänyt talousarviota.

HENKILÖSTÖ

Ympäristönsuojelun henkilöstö koostuu ympäristöpäälliköstä sekä kaavoitusosaston ja rakennusvalvonnan kanssa yhteisestä palvelusihteeristä.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Ympäristönsuojelun resurssien lisääminen on tarpeen väliajoin, jotta voidaan turvata laadukas toiminta ja vastata tarpeeseen käsitellä luvat ja ilmoitukset nopeasti.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kestävä ja tasapainoinen talous

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Palveluiden tuottaminen kustannustehokkaasti	Ammattitaitoinen henkilö-kunta	Ei määrärahaylityksiä	Toteutunut
Järkevät investoinnit uu-siutuvaan energiaan			
Hyvät palveluprosessit	Palveluita ja toimintaa kehi-tään	Ei määrärahaylityksiä	Toteutunut
Ammattitaitoinen henki-löstö	Henkilöstöä koulutetaan	Ei määräraha ylityksiä	Toteutunut

Vastuu ympäristöstä			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Lupien ja ilmoituksien käsitteilyssä noudatetaan ympäristönsuojelulakia	Lain mukaiset päätösesitykset	Tavoitteiden saavuttaminen	Toteutunut
Tavallista paremmat peruspalvelut			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Palvelu on tehokasta	Henkilöstöä koulutetaan	Tavoitteiden saavuttaminen	Toteutunut
Ketterä mukautuminen muutoksiin			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Kehittyneet palveluprosessi	Ennakoidaan mahdolliset muutokset	Tavoitteiden saavuttaminen	Toteutunut
Hyvinvoiva henkilöstö			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Hyvä ammattitaito ja tyytyväisyys	Henkilöstöä koulutetaan	Tavoitteiden saavuttaminen	Toteutunut

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Valvottavia ympäristölupia, kpl	59	62	60
Tilaisuudet, kpl	3	5	2

YMPÄRISTÖNSUOJELU (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	41 723	0	0	0	0	-	0
Maksutuotot	3 311	6 000	-2 300	3 700	3 647	98,6 %	-53
Muut toimintatuotot	330	0	0	0	529	-	529
Toimintatuotot yht.	45 364	6 000	-2 300	3 700	4 176	112,9 %	476
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-83 511	-77 128	0	-77 128	-81 973	106,3 %	-4 845
Palvelujen ostot	-95 020	-184 384	22 400	-161 984	-153 827	95,0 %	8 157
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 272	-3 500	2 000	-1 500	-274	18,2 %	1 227
Avustukset	-57	0	0	0	0	-	0
Vuokratulot	-29 538	-16 461	0	-16 461	-17 706	107,6 %	-1 245
Muut toimintakulut	-415	0	0	0	-50	-	-50
Toimintakulut yht.	-209 812	-281 473	24 400	-257 073	-253 830	98,7 %	3 243
KL menot	-5 565	-6 317	0	-6 317	-6 136	97,1 %	181
Toimintakate	-170 013	-281 790	22 100	-259 690	-255 791	98,5 %	3 899
Yhteensä	-170 013	-281 790	22 100	-259 690	-255 791	98,5 %	3 899
Euroa/asukas	-20	-34	3	-31	-30	97,2 %	1

2.10.3. Rakennusvalvonta (Tehtävä 69)**Vastuuhenkilö:** rakennustarkastaja Petri Kuusela**TOIMINNAN KUVAUS**

Kaupungin rakennusvalvontaviranomaisena rakennus- ja ympäristölautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta. Rakennusvalvontaviranomainen valvoo myös kaavojen noudattamista, huolehtii rakentamista ja toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä, sekä osaltaan valvoo rakennetun ympäristön- ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Rakennusvalvonnassa viranhaltijana on rakennustarkastaja, sekä kaavoituksen ja ympäristövalvonnan kanssa yhteinen palvelusihteeri. Sihteerin työajasta noin 45 % kuluu rakennusvalvonnan tehtäviin.

Toimintaympäristöön on tullut muutoksia. Vuoden 2024 syksyllä on siirrytty sähköiseen lupien hakujärjestelmään. Rinnalla säilyy kuitenkin edelleen mahdollisuus paperisten lupahakemusten vastaanottamiseen ja käsitteelyyn.

Laitilassa on 2019 hyväksytty rakennusjärjestys, jonka päivitys tulee voimaan alkuvuoden 2025 aikana vastaamaan uuden rakentamislain vaatimuksia. Viranomaistehtävien maksuperusteiden tarkistaminen tehtiin syksyllä 2024 ja tuli voimaan 1.1.2025.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Vuoden 2024 tulos oli hyvä. Arvioitu lupien määrä saavutettiin ja suurten hankkeiden määrä oli arvioitua suurempi.

HENKILÖSTÖ

1 + 1/2

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Suurimpana riskinä voidaan pitää yhden henkilön varassa olevan yksikön haavoittuvuutta, esim. ennalta arvaamattomissa ja äkillisissä poissaoloissa.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

<i>Kestävä ja tasapainoinen talous</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Rakennusvalvontapalvelujen kustannustehokas tuottaminen	Töiden organisointi ja järkevä aikatauluttaminen	Edulliset ja rakentamiseen houkuttelevat lupamaksut.	Toteutunut osittain
<i>Vastuu ympäristöstä</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Ekologinen ja energiatehokas rakentaminen	Ohjaus ja neuvonta	Uudistuva energiataloudellinen rakennuskanta	Toteutumassa

Tavallista paremmat peruspalvelut			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Rakennusvalvonnan helppo tavoitettavuus, sekä puhelimella, sähköpostilla, ja henkilökohtaisella ajanvarauksella	Riittävä ja ammattitaitoinen henkilökunta	Sujuva ja nopea asiakaspalvelu ja lupien käsittely	Toteutunut
Ketterä mukautuminen muutoksiin			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Toimintatapojen järkevä muutосkyky tarvittaessa	Viimeisimmät päivitetty ohjelmaversiot ja etäyhteyksien hyödyntäminen	Ajantasainen ohjelmisto ja toiminta	Toteutunut
Hyvinvoiva henkilöstö			
Tavoite	Toimenpide	Mittari ja tavoitetaso	Toteutuma
Ammattitaidon ja työkyvyn ylläpito	Koulutukset ja TYHY-toiminta, kannustava esimies	Hyvinvoiva ja tyytyväinen henkilöstö	Toteutunut osittain

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2023	TA 2024	01–12 2024
Myönnetty rakennusluvat / vuosi	156	140	138
€ / myönnetty rakennusluvat	490	800	1 050

RAKENNUSVALVONTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	500	0	500	0	0,0 %	-500
Maksutuotot	79 778	113 090	34 000	147 090	149 458	101,6 %	2 368
Tuet ja avustukset	0	575	0	575	0	0,0 %	-575
Muut toimintatuotot	658	963	0	963	1 057	109,7 %	94
Toimintatuotot yht.	80 436	115 128	34 000	149 128	150 514	100,9 %	1 386
Valmistus omaan käyttöön	1 320	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-98 624	-97 190	0	-97 190	-94 250	97,0 %	2 940
Palvelujen ostot	-10 621	-14 658	0	-14 658	-11 652	79,5 %	3 006
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-540	-1 180	0	-1 180	-22	1,9 %	1 158
Vuokratkulut	-27 086	-37 506	0	-37 506	-46 261	123,3 %	-8 755
Muut toimintakulut	-50	-50	0	-50	-202	403,3 %	-152
Toimintakulut yht.	-136 920	-150 584	0	-150 584	-152 387	101,2 %	-1 803
KL menot	-6 738	-7 960	0	-7 960	-7 167	90,0 %	793
Toimintakate	-61 901	-43 416	34 000	-9 416	-9 039	96,0 %	377
Yhteensä	-61 901	-43 416	34 000	-9 416	-9 039	96,0 %	377
Euroa/asukas	-7	-5	4	-1	-1	94,8 %	0

2.11. Yhteenveto toimielimittäin

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ TOIMIELIMITTÄIN

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Keskusvaalilautakunta							
Toimintatuotot	14 777	48 000	-4 000	44 000	43 975	99,9 %	-25
Toimintakulut	-15 132	-40 647	5 400	-35 247	-35 204	99,9 %	43
KL menot	-717	-510	0	-510	-2 138	419,2 %	-1 628
Toimintakate	-1 072	6 843	1 400	8 243	6 633	80,5 %	-1 610
Yhteensä	-1 072	6 843	1 400	8 243	6 633	80,5 %	-1 610
Tarkastuslautakunta							
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut	-23 274	-29 824	5 250	-24 574	-24 529	99,8 %	45
KL menot	-336	-645	0	-645	-441	68,3 %	204
Toimintakate	-23 610	-30 469	5 250	-25 219	-24 970	99,0 %	249
Yhteensä	-23 610	-30 469	5 250	-25 219	-24 970	99,0 %	249
Kaupunginhallitus							
Toimintatuotot	7 291 348	6 774 991	-11 600	6 763 391	6 926 150	102,4 %	162 759
Toimintakulut	-5 070 740	-4 591 659	194 100	-4 397 559	-4 353 189	99,0 %	44 370
KL tulot	881 578	1 198 894	0	1 198 894	960 916	80,2 %	-237 978
KL menot	-147 814	-110 003	0	-110 003	-96 517	87,7 %	13 486
Toimintakate	2 954 373	3 272 223	182 500	3 454 723	3 437 360	99,5 %	-17 363
Poistot ja arvonalentumiset	-68 939	-99 781	0	-99 781	-51 588	51,7 %	48 193
Yhteensä	2 885 434	3 172 442	182 500	3 354 942	3 385 772	100,9 %	30 830
Kaupunginhallitus/Talouspalvelut							
Toimintatuotot	3 709	440	0	440	1 009	229,4 %	569
Toimintakulut	-532 841	-580 961	0	-580 961	-558 676	96,2 %	22 285
KL tulot	441 338	485 521	0	485 521	464 696	95,7 %	-20 825
KL menot	-14 168	0	0	0	0	-	0
Toimintakate	-101 963	-95 000	0	-95 000	-92 971	97,9 %	2 029
Poistot ja arvonalentumiset	-6 022	-6 022	0	-6 022	-6 022	100,0 %	0
Yhteensä	-107 985	-101 022	0	-101 022	-98 993	98,0 %	2 029
Kaupunginhallitus/Elinvoima							
Toimintatuotot	1 184 176	940 953	422 500	1 363 453	1 394 813	102,3 %	31 360
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	400	-	400
Toimintakulut	-2 136 483	-2 579 900	222 000	-2 357 900	-2 359 652	100,1 %	-1 752
KL tulot	92 670	92 924	0	92 924	80 435	86,6 %	-12 489
KL menot	-40 078	-90 791	0	-90 791	-83 422	91,9 %	7 369
Toimintakate	-899 715	-1 636 814	644 500	-992 314	-967 426	97,5 %	24 888
Poistot ja arvonalentumiset	-20 793	-33 942	0	-33 942	-22 309	65,7 %	11 633
Yhteensä	-920 508	-1 670 756	644 500	-1 026 256	-989 735	96,4 %	36 521
Sivistysvaliokunta							
Toimintatuotot	2 013 789	1 597 675	293 900	1 891 575	1 945 885	102,9 %	54 310
Toimintakulut	-25 006 362	-25 745 692	1 078 886	-24 666 806	-24 253 504	98,3 %	413 302
KL menot	-908 713	-1 190 417	0	-1 190 417	-984 397	82,7 %	206 020
Toimintakate	-23 901 286	-25 338 434	1 372 786	-23 965 648	-23 292 016	97,2 %	673 632
Poistot ja arvonalentumiset	-289 634	-264 906	0	-264 906	-247 450	93,4 %	17 456
Yhteensä	-24 190 920	-25 603 340	1 372 786	-24 230 554	-23 539 466	97,1 %	691 088

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN – YHTEENVETO TOIMIELIMITTÄIN

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Vakka-Suomen kansalaisopiston johtokunta							
Toimintatuotot	746 945	683 852	44 100	727 952	760 486	104,5 %	32 534
Toimintakulut	-1 558 037	-1 563 810	78 000	-1 485 810	-1 483 090	99,8 %	2 720
KL menot	-76 491	-95 845	0	-95 845	-81 967	85,5 %	13 878
Toimintakate	-887 584	-975 803	122 100	-853 703	-804 572	94,2 %	49 131
Yhteensä	-887 584	-975 803	122 100	-853 703	-804 572	94,2 %	49 131
Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta							
Toimintatuotot	419 259	407 163	-10 000	397 163	391 272	98,5 %	-5 891
Toimintakulut	-1 166 925	-1 165 538	9 210	-1 156 328	-1 117 148	96,6 %	39 180
KL menot	-62 692	-74 863	0	-74 863	-66 971	89,5 %	7 892
Toimintakate	-810 358	-833 238	-790	-834 028	-792 847	95,1 %	41 181
Poistot ja arvonalentumiset	-10 140	-10 140	0	-10 140	-10 140	100,0 %	0
Yhteensä	-820 498	-843 378	-790	-844 168	-802 987	95,1 %	41 181
Tekninen valiokunta							
Toimintatuotot	8 266 911	7 208 485	-60 300	7 148 185	7 242 448	101,3 %	94 263
Valmistus omaan käyttöön	650	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut	-7 979 668	-7 600 476	113 000	-7 487 476	-7 490 920	100,0 %	-3 444
KL menot	-152 355	-199 987	0	-199 987	-176 891	88,5 %	23 096
Toimintakate	135 538	-591 978	52 700	-539 278	-425 363	78,9 %	113 915
Rahoitustuotot ja -kulut	-123 562	-125 000	0	-125 000	-124 270	99,4 %	730
Poistot ja arvonalentumiset	-3 234 374	-3 420 660	0	-3 420 660	-3 685 903	107,8 %	-265 243
Yhteensä	-3 222 399	-4 137 638	52 700	-4 084 938	-4 235 536	103,7 %	-150 598
Rakennus- ja ympäristölautakunta							
Toimintatuotot	125 800	121 128	31 700	152 828	154 690	101,2 %	1 862
Valmistus omaan käyttöön	1 320	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut	-346 732	-432 057	24 400	-407 657	-406 217	99,6 %	1 440
KL menot	-12 302	-14 277	0	-14 277	-13 303	93,2 %	974
Toimintakate	-231 914	-325 206	56 100	-269 106	-264 830	98,4 %	4 276
Yhteensä	-231 914	-325 206	56 100	-269 106	-264 830	98,4 %	4 276
Kaupunginhallitus/Muut							
Toimintatuotot	206	0	0	0	163 792	-	163 792
Toimintakulut	-187 213	0	0	0	-2 975	-	-2 975
KL menot	79	0	0	0	0	-	0
Toimintakate	-186 928	0	0	0	160 817	-	160 817
Rahoitustuotot ja -kulut	-171 301	-309 280	0	-309 280	-264 925	85,7 %	44 355
Poistot ja arvonalentumiset	-49	0	0	0	-3 506	-	-3 506
Yhteensä	-358 277	-309 280	0	-309 280	-107 615	34,8 %	201 665

3. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

3.1. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Poik. (%)
Toimintatuotot						
Myyntituotot	5 593 609	243 800	5 837 409	6 082 959	245 550	104,2 %
Maksutuotot	930 600	55 700	986 300	953 054	-33 246	96,6 %
Tuet ja avustukset	558 340	157 500	715 840	1 115 206	399 366	155,8 %
Vuokratuotot	10 081 964	54 900	10 136 864	10 313 226	176 362	101,7 %
Muut toimintatuotot	618 174	194 400	812 574	560 077	-252 497	68,9 %
Toimintatuotot yht.	17 782 687	706 300	18 488 987	19 024 520	535 533	102,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	400	400	-
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-21 821 885	511 135	-21 310 750	-20 731 252	579 498	97,3 %
Palvelujen ostot	-8 587 377	755 100	-7 832 277	-7 866 382	-34 105	100,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 895 275	186 790	-3 708 485	-3 344 194	364 291	90,2 %
Avustukset	-1 101 800	120 630	-981 170	-965 183	15 987	98,4 %
Vuokratulot	-8 681 437	138 291	-8 543 146	-8 936 378	-393 232	104,6 %
Muut toimintakulut	-242 790	18 300	-224 490	-241 716	-17 226	107,7 %
Toimintakulut yht.	-44 330 564	1 730 246	-42 600 318	-42 085 104	515 214	98,8 %
Toimintakate	-26 547 877	2 436 546	-24 111 331	-23 060 184	1 051 147	95,6 %
Verotulot	17 586 361	0	17 586 361	18 116 534	530 173	103,0 %
Valtionosuudet	11 979 975	0	11 979 975	12 396 982	417 007	103,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut					0	-
Korkotuotot	0	0	0	31 199	31 199	-
Muut rahoitustuotot	284 480	0	284 480	243 886	-40 594	85,7 %
Korkokulut	-583 760	0	-583 760	-523 935	59 825	89,8 %
Muut rahoituskulut	-135 000	0	-135 000	-140 345	-5 345	104,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-434 280	0	-434 280	-389 195	45 085	89,6 %
Vuosikate	2 584 179	2 436 546	5 020 725	7 064 137	2 043 412	140,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 835 451	0	-3 835 451	-4 026 918	-191 467	105,0 %
Satunnaiset erät						
Satunnaiset kulut	0	0	0	-921 345	-921 345	-
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	-921 345	-921 345	-
Tilikauden tulos	-1 251 272	2 436 546	1 185 274	2 115 874	930 600	178,5 %
Poistoeron muutos	104 912	0	104 912	104 911	-1	100,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 146 360	2 436 546	1 290 186	2 220 785	930 599	172,1 %

3.2. Verotulojen ja valtionosuuksien toteutuminen

VEROTULOJEN ERITTELY

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Poik. (%)
Kunnallisvero	13 194 433	0	13 194 433	13 879 315	684 882	105,2 %
Osuus yhteisöverosta	2 061 915	0	2 061 915	1 852 603	-209 312	89,8 %
Kiinteistövero	2 330 013	0	2 330 013	2 384 617	54 604	102,3 %
Verotulot yhteensä	17 586 361	0	17 586 361	18 116 534	530 173	103,0 %

VEROPROSENTTIEN KEHITYS

Verolaji	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tulovero	20,75 %	20,75 %	20,75 %	20,75 %	8,11 %	8,10 %
Maapohjan yleinen kiinteistövero	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %	1,30 %
Vakituisten asuinrakennusten vero	0,41 %	0,41 %	0,41 %	0,41 %	0,41 %	0,41 %
Muiden rakennusten vero	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
Rakennusten yleinen kiinteistövero	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %
Rakentamattoman rakennuspaikan vero	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Yleishyödyllisen käytön kiinteistövero	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Voimalaitosten vero	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Poik. (%)
Peruspalvelujen valtionosuus	8 825 428	0	8 825 428	8 813 009	-12 419	99,9 %
Verot. perustuva v.os. tasaus	0	0	0	0	0	-
Opetus- ja kulttuurimin. v.os.	1 434 957	0	1 434 957	1 879 409	444 452	131,0 %
Verotulomenetysten korvaus	1 719 590	0	1 719 590	1 704 564	-15 026	99,1 %
Harkinnanvarainen v.os. korotus	0	0	0	0	0	-
Valtionosuudet yhteensä	11 979 975	0	11 979 975	12 396 982	417 007	103,5 %

4. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

YHTEEENVETO INVESTOINNEISTA

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Hallinto							
Investointitulot	100	0	0	0	1 131	-	1 131
Investointimenot	555	205	119	324	578	179 %	254
Nettoinvestoinnit	-454	-205	-119	-324	553	-171 %	877
Sivistystoimi							
Investointitulot	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot	277	434	11	445	315	71 %	-129
Nettoinvestoinnit	-277	-434	-11	-445	-315	71 %	129
Tekninen toimi							
Investointitulot	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot	4 520	2 867	715	3 582	2 668	74 %	-914
Nettoinvestoinnit	-4 520	-2 867	-715	-3 582	-2 668	74 %	914
Vesihuoltolaitos							
Investointitulot	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot	776	1 440	-58	1 382	808	58 %	-574
Nettoinvestoinnit	-776	-1 440	58	-1 382	-808	58 %	574
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	100	0	0	0	1 131	-	1 131
Investointimenot yhteensä	-6 127	-4 946	-786	-5 732	-4 369	76 %	1 363
Nettoinvestoinnit	-6 027	-4 946	-786	-5 732	-3 238	56 %	2 494

INVESTOINTIHANKKEET, HALLINTO

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Irtain omaisuus							
8100/731 Henkilöstöhallinto-ohjelman lisäosan hankinta/HR-ohjelmiston kehittäminen, siirtynyt	0	-30	0	-30	-21	71 %	9
8100/766 Kotisivujen uusiminen	-49	0	-16	-16	-13	83 %	3
8100/782 Palke 5 purunpoisto	0	0	-44	-44	-43	99 %	1
8100/794 Taloushallinnon järjestelmä uudistukset, siirtynyt	0	-50	0	-50	0	0 %	50
8100/810 Sähköinen pitkäaikaistaltiointi	-22	0	-42	-42	-22	53 %	20
8100/865 Palke 5 kohdepoistojärjestelmien peruskorjaus, uusi	0	-25	0	-25	-26	104 %	-1
8100/866 Etäasiakaspalvelupiste	0	0	-17	-17	-15	93 %	1
Aiemmin valmistuneet	-93	0	0	0	0	-	0
Irtain omaisuus yht.	-164	-105	-119	-224	-142	63 %	82
Kiinteä omaisuus							
8100/107 Maa-alueiden hallinta	-327	0	0	0	974	-	974
-Tulot:	23	0	0	0	1 035	-	1 035
-Menot:	-350	0	0	0	-61	-	-61
8100/701 Maanhankinta ja lunastukset	-7	-100	0	-100	-11	11 %	89
Kiinteä omaisuus yht.	-334	-100	0	-100	963	-963 %	1 063

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Osakkeet ja osuudet							
Investoinnit muihin sijoituksiin	44	0	0	0	-268	-	-268
-Tulot:	77	0	0	0	96	-	96
-Menot:	-33	0	0	0	-364	-	-364
Osakkeet ja osuudet yht.	44	0	0	0	-268	-	-268
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	100	0	0	0	1 131	-	1 131
Investointimenot yhteensä	555	205	119	324	578	179 %	254
Nettoinvestoinnit	-454	-205	-119	-324	553	-171 %	877

INVESTOINTIHANKKEET, SIVISTYSTOIMI

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Julkinen käyttöomaisuus							
8200/659 Laitilan pesäpallokatsomo	-35	-245	0	-245	-167	68 %	78
8200/714 Skeittiparkki	0	0	0	0	-1	-	-1
8200/756 Yleisurheilukentän pesu ja maalaus sekä kaluston päivitys	0	-30	0	-30	-22	75 %	8
8200/829 Kodjala tekn.työ purunp. uus.	0	0	-11	-11	0	0 %	11
8200/843 Kyläkenttien valaistuksen uusiminen, uusi	0	-23	0	-23	0	0 %	23
8200/847 Tuunan tekonurmikentän kunnostus, uusi	0	-35	0	-35	-24	70 %	11
Julkinen käyttöomaisuus yht.	-35	-333	-11	-344	-215	63 %	129
Irtain omaisuus							
8200/861 Kappelimäen koulun uuden osan älytauluhankinta, uusi	0	-56	0	-56	-54	96 %	2
8200/862 Varppeen koulun AV-välineiden päivityksen jatkaminen	0	-30	0	-30	-32	106 %	-2
8200/863 Varppeen koulun käsityöluokkien kaluston päivittäminen, uusi	0	-15	0	-15	-15	99 %	0
Aiemmin valmistuneet	-243	0	0	0	0	-	0
Irtain omaisuus yht.	-243	-101	0	-101	-100	99 %	1
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot yhteensä	277	434	11	445	315	71 %	-129
Nettoinvestoinnit	-277	-434	-11	-445	-315	71 %	129

INVESTOINTIHANKKEET, TEKINEN TOIMI

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuo- den käyttö	Alkup. TA	Muutok- set	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poik- keama
Talonrakennus							
8400/615 Urheilutalon peruskorjaus	-1 044	-50	-300	-350	-348	99 %	2
8400/617 Matikan alueen huoltorakennus	0	-15	0	-15	-1	8 %	14
8400/629 Kappelimäen vanha koulu IV-saneeraus, siirtynyt	0	-15	0	-15	0	0 %	15
8400/744 Mustajärven rantasaunan esteettömäksi muuttaminen, siirt.	-5	-80	0	-80	-114	142 %	-34
8400/783 Varavoimakone kaupungintalo, siirt.	0	-70	19	-51	-64	126 %	-13
8400/816 Paikkatieto-ohjelma	0	0	-74	-74	-61	83 %	13
8400/820 Palke 5:n valaistuksen uusinta	0	-25	0	-25	-24	98 %	1
8400/821 Uimahallin vesikaton uusiminen	0	-150	-24	-174	-174	100 %	0
8400/822 Kaupungintalon jäähdytysyksikön uusiminen, uusi	0	-120	-54	-174	-174	100 %	0
8400/823 Varppeen koulun pesu- ja pukutilojen saneeraus, siirtynyt	0	-60	0	-60	-33	54 %	27
8400/829 Laitilan kyläkoulun teknisen työn purunpoiston uusinta Kodjala	0	-11	11	0	0	-	0
8400/830 Varavoimakone Varppeen keittiö, uusi	0	-50	-26	-76	-76	100 %	0
8400/831 Varppeen koulun remontin suunnitteluvaihe, uusi	0	-50	-200	-250	-223	89 %	27
Aiemmin valmistuneet	-1 454	0	0	0	0	-	0
Talonrakennus yht.	-2 503	-696	-648	-1 344	-1 292	96 %	52
Julkinen käyttöomaisuus							
8400/637 Laessaaren kunnallistekniikan rakentaminen, uusi	-390	-120	0	-120	-1	1 %	119
8400/641 Samppanummen katujen peruskunnostus	-299	-300	0	-300	-65	22 %	235
8400/642 Kotoharju asemakaava -laajennusrakentaminen	-16	-220	-98	-318	-311	98 %	7
8400/644 Koulutien alkupään ja Kananpolun muutokset, siirtynyt	-16	-100	-100	-200	-196	98 %	4
8400/647 Kodjala asemakaava-alue rakentaminen	-2	-20	0	-20	0	0 %	20
8400/649 Päällystykset: Päällystysohjelman mukaiset kohteet	-348	-250	102	-148	-144	97 %	4
8400/651 Tievalaistus: Katuvalojen saneeraus (keskusta-alue)	-184	-200	-102	-302	-301	100 %	1
8400/714 Skeittiparkki	0	-220	0	-220	-1	0 %	219
8400/764 Varppeen koulun lähiliikuntapaikka ja oppimisympäristö	-12	-230	200	-30	-22	72 %	8
8400/832 Kotoharjun kevyen liikenteen väylän rakentaminen, uusi	0	-100	0	-100	-4	4 %	96
8400/833 Samppanummen asemakaava-alueen laajennus	0	-20	0	-20	-6	30 %	14
8400/834 Keskusta-alueen katusaneeraus, uusi	0	-150	0	-150	-130	86 %	20
8400/835 Kukkavainiontien parannus, uusi	0	-25	0	-25	-18	71 %	7
8400/836 Lohiojan uusi kevyenliikenteen silta (5tn), uusi	0	-10	0	-10	-11	107 %	-1
8400/837 Ilomäentien liikennejärjestelyt, uusi	0	-40	0	-40	-51	129 %	-11
8400/838 Santilan alikulun hulevesipumppaamon suunnittelu ja uusiminen, uusi	0	-6	0	-6	-1	24 %	5
8400/840 Kt 43 risteysjärjestely/Kodjala (suunnittelu), uusi	0	-30	0	-30	0	0 %	30
8400/848 Puistot ja puistometsät: Laessaaren asemakaava-alueen leikkipuisto, uusi	0	-50	0	-50	0	0 %	50
Aiemmin valmistuneet	-539	0	0	0	0	-	0
Julkinen käyttöomaisuus yht.	-1 805	-2 091	2	-2 089	-1 261	60 %	828
Irtain omaisuus							
8400/839 Lavapakettiauton hankinta varustettuna nosturilla, uusi	0	-50	0	-50	-49	99 %	1
8400/859 Sähköautojen latauspisteet (monitoimihalli, jäähalli, Untamalan koulu)	0	-30	0	-30	0	0 %	30
8400/867 Apk Kappelimäen koulu	0	0	-69	-69	-66	96 %	3
Aiemmin valmistuneet	-211	0	0	0	0	-	0
Irtain omaisuus yht.	-211	-80	-69	-149	-116	78 %	33

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot yhteensä	4 520	2 867	715	3 582	2 668	74 %	-914
Nettoinvestoinnit	-4 520	-2 867	-715	-3 582	-2 668	74 %	914

INVESTOINTIHANKKEET, VESIHUOLTOLAITOS

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Vesi- ja viemärlaitos							
8500/664 Vesijohtoverkoston saneeraukset	-252	-250	37	-213	-139	65 %	74
8500/667 Vesijohtoverkoston rakentaminen Kotoharju	-2	-50	0	-50	-63	125 %	-13
8500/669 Viemäriverkoston saneeraukset	-211	-250	50	-200	-150	75 %	50
8500/670 Jätevesipumppaamoiden saneeraukset	-7	-60	0	-60	0	0 %	60
8500/673 Viemäriverkoston rakentaminen Kotoharju	-2	-50	-29	-79	-79	100 %	0
8500/749 Viemäriverkoston rakentaminen Kovero	-151	-200	0	-200	-183	92 %	17
8500/849 Vesitornin saneeraus, uusi	0	-50	0	-50	-67	133 %	-17
8500/850 Keskusta-alueen vesihuoltosaneeraus, uusi	0	-150	0	-150	-63	42 %	87
8500/851 Vesijohtoverkoston täydentäminen toiminta-alueella	0	-75	0	-75	0	0 %	75
8500/856 Keskusta-alueen vesihuoltosaneeraus, uusi	0	-150	0	-150	-61	41 %	89
8500/857 Viemäriverkoston täydentäminen toiminta-alueella	0	-75	0	-75	0	0 %	75
8500/858 8-tien alitusten saneeraus, uusi	0	-50	0	-50	-3	6 %	47
Aiemmin valmistuneet	-150	0	0	0	0	-	0
Vesi- ja viemärlaitos yht.	-776	-1 410	58	-1 352	-808	60 %	544
Irtain omaisuus							
8500/860 Vesihuoltolaitoksen huoltoauton hankinta, uusi	0	-30	0	-30	0	0 %	30
Irtain omaisuus yht.	0	-30	0	-30	0	0 %	30
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot yhteensä	776	1 440	-58	1 382	808	58 %	-574
Nettoinvestoinnit	-776	-1 440	58	-1 382	-808	58 %	574

5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

Antolainasaamisten lisäyksiä muille ovat kunnan myöntämät lainat muille kuin liikelaitoksille. Antolainojen lisäyksiä ovat taseessa pysyvien vastaavien sijoitusten ryhmään kuuluvat antolainat. Tähän kuuluvat mm. antolainat kunnan tytäryhteisöille ja muiden kunnallisia palveluja tuottavien yhteisöjen pysyväisluonteiseen rahoittamiseen, esimerkiksi investointien rahoittamiseen. Antolainasaamisten lisäyksiä liikelaitoksille ovat kunnan myöntämät lainat kunnan liikelaitoksille. Antolainasaamisten vähennyksiä ovat antolainojen lyhennykset kunnalle tilikauden aikana. Toteutumisessa esitetään erikseen vähennykset muilta ja vähennykset liikelaitoksilta.

LAINAKANNAN MUUTOKSET

Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa kuinka paljon lainoja on lyhennetty tilivuoden aikana. Lyhytaikaisten lainojen muutos osoittaa lyhytaikaisten lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksen.

VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN

Vaikutus maksuvalmiuteen esitetään samalla tarkkuudella kuin se on talousarviossa hyväksytty. Talousarviossa ei pystytty arvioimaan kaikkia maksuvalmiuteen vaikuttavia eriä: toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden, pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten saamisten sekä korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutoksia. Edellä mainittujen erien tilinpäätöstiedot esitetään ulkoisessa rahoituslaskelmassa kohdassa tilinpäätöslaskelmat.

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Poik. (%)
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2 584 179	2 436 546	5 020 725	7 064 137	2 043 412	140,7 %
Satunnaiset erät	0	0	0	-921 345	-921 345	-
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-13 935	-13 935	-
Toiminnan rahavirta yht.	2 584 179	2 436 546	5 020 725	6 128 857	1 108 132	122,1 %
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-4 945 500	-786 300	-5 731 800	-4 368 957	1 362 843	76,2 %
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0	1 144 848	1 144 848	-
Investointien rahavirta yht.	-4 945 500	-786 300	-5 731 800	-3 224 109	2 507 691	56,2 %
Toiminnan ja inv. rahavirta yht.	-2 361 321	1 650 246	-711 075	2 904 748	3 615 823	-408,5 %
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	-24 430	-24 430	-
Antolainauksen muutokset yht.	0	0	0	-24 430	-24 430	-
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000	0	5 000 000	5 000 000	0	100,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 750 000	0	-2 750 000	-2 500 000	250 000	90,9 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	250 000	0	250 000	-3 700 000	-3 950 000	-1480,0 %
Lainakannan muutokset yht.	2 500 000	0	2 500 000	-1 200 000	-3 700 000	-48,0 %
Vaikutus maksuvalmiuteen	138 679	1 650 246	1 788 925	1 680 318	-108 607	93,9 %

6. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Jos rivi on nettositova, on netto esitetty kohdassa ”Määrärahat”. Jos rivi on bruttositova, on määrärahat ja tuloarviot esitetty omissa sarakkeissaan. Investoinnit on toiston välttämiseksi esitetty taulukossa yhteenvetona lautakunnittain, vaikka investoinnit ovat kohteittain bruttositovia. Tarkempi erittely investointihankkeista on esitetty investointien toteutumisen yhteydessä.

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

(1 000 euroa)	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. TA	Muutos	TA+mu- utos	To- teuma	Poik- keama	Alkup. TA	Muutos	TA+mu- utos	To- teuma	Poik- keama
Käyttötalousosa											
100 Vaalit	B	41	-5	35	35	0	48	-4	44	44	0
140 Tilintarkastus	B	30	-5	25	25	0	0	0	0	0	0
150 Ruokapalvelut	B	1 717	-25	1 692	1 658	-34	1 776	-117	1 659	1 678	18
170 Tietohallintopalvelut	B	633	-92	541	539	-2	0	8	8	9	1
180 Hallintopalvelut	B	1 907	-22	1 885	1 880	-6	4 964	110	5 074	5 217	143
190 Sisäinen palvelutoiminta	N	201	-43	158	151	-7					
250 Maaseututoimi	B	110	0	110	114	4	10	0	10	11	1
200 Talouspalvelut	B	581	0	581	559	-22	0	0	0	1	1
210 Elinkeinotoimi	B	2 045	-63	1 982	1 989	8	792	426	1 218	1 250	31
220 Kaavoitus	N	200	-47	153	152	-1					
230 Asuminen	B	328	-109	219	214	-5	141	0	141	141	0
260 Sivistystoimen hallinto	B	300	-35	265	255	-10	7	2	9	10	1
270 Varhaiskasvatus	B	6 314	-382	5 932	5 934	2	483	0	483	493	10
280 Perusopetus	B	14 204	-257	13 947	13 471	-476	831	250	1 081	1 120	40
290 Lukio	B	1 420	-21	1 399	1 434	35	10	19	29	31	2
350 Kirjasto	B	698	-68	630	627	-2	20	3	22	25	3
360 Kulttuuritoimi	B	405	-38	367	358	-9	16	2	18	19	1
380 Nuorisotoimi	B	398	42	439	443	4	110	28	138	139	1
390 Liikuntatoimi	B	2 008	-319	1 688	1 731	42	122	-10	112	108	-4
400 Vakka-Suomen kansalais- opisto	B	1 564	-78	1 486	1 483	-3	684	44	728	760	33
410 Vakka-Suomen musiik- kiopisto	B	1 166	-9	1 156	1 117	-39	407	-10	397	391	-6
570 Tekninen hallinto	B	326	-20	306	304	-2	271	-45	226	227	1
580 Liik.väylät ja alueet	B	948	-60	888	880	-8	13	0	13	13	0
590 Jätehuolto	B	57	-7	51	50	0	90	9	99	100	1
600 Kiinteistöt	N	-216	26	-190	-271	-82					
610 Vesihuoltolaitos	N	-477	0	-477	-468	9					
630 Mittauspalvelu	N	128	-28	99	94	-6					
680 Ympäristönsuojelu	B	281	-24	257	254	-3	6	-2	4	4	0
690 Rakennusvalvonta	B	151	0	151	152	2	115	34	149	151	1
950 Kaupunginhallitus/Muut	B	0	0	0	3	3	0	0	0	164	164

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

(1 000 euroa)	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. TA	Muutos	TA+mu- utos	To- teuma	Poik- keama	Alkup. TA	Muutos	TA+mu- utos	To- teuma	Poik- keama
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						17 586	0	17 586	18 117	530
Valtionosuudet	B						11 980	0	11 980	12 397	417
Korkotuotot	B						0	0	0	31	31
Muut rahoitustuotot	B						284	0	284	244	-41
Korkomenot	B	584	0	584	524	-60					
Muut rahoitusmenot	B	135	0	135	140	5					
Satunnaiset erät	B	0	0	0	921	921	0	0	0	0	0
Investointiosa											
Hallinto	-	205	119	324	578	254	0	0	0	1 131	1 131
Sivistystoimi	-	434	11	445	315	-129	0	0	0	0	0
Tekninen toimi	-	2 867	715	3 582	2 668	-914	0	0	0	0	0
Vesihuoltolaitos	-	1 440	-58	1 382	808	-574	0	0	0	0	0
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys	B	0	0	0	24	24					
Antolainasaamisten vähennys	B						0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lisäykset	B						5 000	0	5 000	5 000	0
Pitkäaikaisten vähennykset	B	2 750	0	2 750	2 500	-250					
Lyhytaikaisten muutokset	N				3 700	3 700	250		250		-250
Oman pääoman muutokset	N										
Vaikutus maksuvalmiuteen		139	1 650	1 789	1 680	-109					
Yhteensä		46 017	747	46 764	49 026	2 262	46 017	747	46 764	49 026	2 262

7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1. Kaupunki

7.1.1. Tuloslaskelma

KAUPUNGIN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

	2024	2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	4 304 363,53	3 814 542,66
Maksutuotot	944 566,20	859 964,88
Tuet ja avustukset	1 115 205,68	1 296 931,44
Vuokratuotot	2 714 498,51	2 751 239,53
Muut toimintatuotot	398 219,59	633 794,95
Toimintatuotot yht.	9 476 853,51	9 356 473,46
Valmistus omaan käyttöön	400,00	1 970,28
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-20 569 394,76	-20 920 634,82
Palvelujen ostot	-6 200 224,99	-6 252 092,88
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 226 085,90	-3 201 651,77
Avustukset	-965 183,17	-1 019 194,74
Vuokrakulut	-1 338 450,57	-1 381 673,04
Muut toimintakulut	-238 098,03	-537 715,47
Toimintakulut yht.	-32 537 437,42	-33 312 962,72
Toimintakate	-23 060 183,91	-23 954 518,98
Verotulot	18 116 534,17	18 416 477,49
Valtionosuudet	12 396 982,00	12 853 475,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	31 199,19	0,00
Muut rahoitustuotot	118 885,52	194 041,21
Korkokulut	-523 935,00	-478 982,70
Muut rahoituskulut	-15 344,92	-9 921,34
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-389 195,21	-294 862,83
Vuosikate	7 064 137,05	7 020 570,68
Poistot ja arvonalentumiset	-4 026 917,86	-3 629 950,76
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	-921 344,80	0,00
Satunnaiset erät yht.	-921 344,80	0,00
Tilikauden tulos	2 115 874,39	3 390 619,92
Poistoeron muutos	104 910,91	104 910,91
Tilikauden yli-/alijäämä	2 220 785,30	3 495 530,83

7.1.2. Rahoituslaskelma

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 064 137,05	7 020 570,68
Satunnaiset erät	-921 344,80	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-13 934,96	34 334,64
Toiminnan rahavirta yhteensä	6 128 857,29	7 054 905,32
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 368 956,94	-6 127 025,62
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	1 144 847,94	119 034,42
Investointien rahavirta yhteensä	-3 224 109,00	-6 007 991,20
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	2 904 748,29	1 046 914,12
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-24 430,00	-2 250,00
Antolainauksen muutokset yhteensä	-24 430,00	-2 250,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 500 000,00	-2 500 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 700 000,00	1 500 000,00
Lainakannan muutokset yhteensä	-1 200 000,00	-1 000 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	-122 533,37	-3 705,00
Vaihto-omaisuuden muutos	8 668,49	9 412,10
Saamisten muutos	-112 001,77	1 667 260,52
Korottomien velkojen muutos	-313 286,05	-1 403 495,26
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-539 152,70	269 472,36
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 763 582,70	-732 777,64
Rahavarojen muutos	1 141 165,59	314 136,48
Rahavarat jakson alussa	1 347 208,42	1 033 071,94
Rahavarat jakson lopussa	2 488 374,01	1 347 208,42

7.1.3. Tase

KAUPUNGIN TASE - VASTAAVAA

	2024	2023
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	81 645,16	56 405,45
3. Ennakkomaksut	67 650,40	0,00
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	149 295,56	56 405,45
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	6 485 826,56	6 504 688,72
2. Rakennukset	34 280 802,67	35 453 848,53
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 869 576,06	17 856 692,78
4. Koneet ja kalusto	729 298,45	981 068,26
5. Muut aineelliset hyödykkeet	108 267,51	108 267,51
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 798 739,79	3 518 136,41
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	63 272 511,04	64 422 702,21
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	3 353 612,90	2 989 364,98
3. Muut lainasaamiset	722 164,68	722 164,68
4. Muut saamiset	264 188,80	239 758,80
III Sijoitukset yhteensä	4 339 966,38	3 951 288,46
A Pysyvät vastaavat yhteensä	67 761 772,98	68 430 396,12
B Toimeksiantojen varat		
2. Lahjoitusrahastojen varat	315 574,24	299 561,27
3. Muut toimeksiantojen varat	11 149,93	-152 519,42
B Toimeksiantojen varat yhteensä	326 724,17	147 041,85
C Vaihtuvat vastaavat		
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet	174 369,30	183 037,79
I Vaihto-omaisuus yhteensä	174 369,30	183 037,79
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	1 204 451,64	1 159 544,32
3. Muut saamiset	399 834,55	329 016,61
4. Siirtosaamiset	275 879,07	279 602,56
II Saamiset yhteensä	1 880 165,26	1 768 163,49
III Rahoitusarvopaperit		
4. Muut arvopaperit	130 893,66	226 714,42
III Rahoitusarvopaperit yhteensä	130 893,66	226 714,42
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 261 659,59	1 120 494,00
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	4 447 087,81	3 298 409,70
VASTAAVAA YHTEENSÄ	72 535 584,96	71 875 847,67

KAUPUNGIN TASE - VASTATTAVAA

	2024	2023
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	27 832 941,45	27 832 941,45
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	12 260 833,80	8 765 302,97
V Tilikauden yli-/alijäämä	2 220 785,30	3 495 530,83
A Oma pääoma yhteensä	42 314 560,55	40 093 775,25
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
1. Poistoero	382 958,46	487 869,37
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	382 958,46	487 869,37
D Toimeksiantojen pääomat		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	477 897,58	434 172,93
3. Muut toimeksiantojen pääomat	24 605,33	11 181,03
D Toimeksiantojen pääomat yhteensä	502 502,91	445 353,96
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 750 000,00	13 250 000,00
Korottomat		
7. Muut velat	3 066 388,83	2 993 412,40
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 500 000,00	9 200 000,00
Korottomat		
5. Saadut ennakot	7 500,00	7 500,00
6. Ostovelat	1 884 846,40	1 790 110,66
7. Muut velat	361 938,00	540 416,64
8. Siirtovelat	2 764 889,81	3 067 409,39
E Vieras pääoma yhteensä	29 335 563,04	30 848 849,09
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	72 535 584,96	71 875 847,67

7.2. Konserni

7.2.1. Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA

	2024	2023
Toimintatuotot	14 457 076,56	13 896 768,06
Toimintakulut	-36 245 647,46	-36 760 656,42
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	335 092,65	-17 158,10
Toimintakate	-21 453 478,25	-22 881 046,46
Verotulot	18 116 534,17	18 416 477,49
Valtionosuudet	12 396 982,00	12 853 475,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	42 067,12	18 264,41
Muut rahoitustuotot	98 833,22	176 519,66
Korkokulut	-933 423,11	-833 090,64
Muut rahoituskulut	-16 144,76	-25 895,56
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-808 667,53	-664 202,13
Vuosikate	8 251 370,39	7 724 703,90
Poistot ja arvonalentumiset	-4 900 530,94	-4 487 535,00
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	-926 059,14	-5 486,33
Satunnaiset erät yht.	-926 059,14	-5 486,33
Tilikauden tulos	2 424 780,31	3 231 682,57
Tilikauden verot	-4 009,94	0,00
Laskennalliset verot	9 165,35	-14 309,17
Vähemmistöosuudet	18 158,38	17 222,95
Tilikauden yli-/alijäämä	2 448 094,10	3 234 596,35

7.2.2. Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 251 370,39	7 724 703,90
Satunnaiset erät	-926 059,14	-5 486,33
Tilikauden verot	-4 009,94	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	577 356,69	56 322,02
Toiminnan rahavirta yhteensä	7 898 658,00	7 775 539,59
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 615 180,78	-8 405 966,71
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	126 265,67	41 862,40
Investointien rahavirta yhteensä	-4 488 915,11	-8 364 104,31
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	3 409 742,89	-588 564,72
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-2 250,00
Antolainasaamisten vähennys	10 370,64	24 023,91
Antolainauksen muutokset yhteensä	10 370,64	21 773,91
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-537 825,55	-493 374,11
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 204 771,20	-1 035 782,91
Lainakannan muutokset yhteensä	-1 742 596,75	-1 529 157,02
Oman pääoman muutokset	-80 512,04	279 284,55
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	-122 533,37	-3 705,00
Vaihto-omaisuuden muutos	-14 734,19	-50 769,00
Saamisten muutos	-135 670,84	3 029 240,53
Korottomien velkojen muutos	-247 308,58	-1 418 448,70
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-520 246,98	1 556 317,83
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-2 332 985,13	328 219,27
Rahavarojen muutos	1 076 757,76	-260 345,45
Rahavarat jakson alussa	2 886 918,18	3 147 052,75
Rahavarat jakson lopussa	3 963 675,94	2 886 707,30

7.2.3. Konsernitase

KONSERNITASE - VASTAAVAA

	2024	2023
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	128 252,77	107 493,88
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	-19 930,27
Ennakkomaksut	67 650,40	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	195 903,17	87 563,61
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 113 917,60	7 127 874,93
Rakennukset	50 167 857,30	51 951 260,81
Kiinteät rakenteet ja laitteet	19 360 259,25	20 210 089,59
Koneet ja kalusto	1 217 123,21	1 487 616,16
Muut aineelliset hyödykkeet	118 011,67	167 340,38
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 835 375,95	3 561 133,07
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	82 812 544,98	84 505 314,94
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 894 211,40	1 199 758,25
Osakkeet ja osuudet	724 098,52	737 642,78
Muut lainasaamiset	304 252,97	314 623,61
Muut saamiset	239 758,64	239 758,64
Sijoitukset yhteensä	3 162 321,53	2 491 783,28
Pysyvät vastaavat yhteensä	86 170 769,68	87 084 661,83
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiantojen varat	89 676,57	108 766,12
Lahjoitusrahastojen varat	489 111,34	540 197,32
Muut toimeksiantojen varat	11 149,93	-152 519,42
Toimeksiantojen varat yhteensä	589 937,84	496 444,02
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	321 567,92	306 833,73
Vaihto-omaisuus yhteensä	321 567,92	306 833,73
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,68	0,68
Muut saamiset	0,00	23 505,33
Siirtosaamiset	-18 104,40	1 503,68
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 600 732,92	1 513 072,67
Muut saamiset	466 521,22	371 509,43
Siirtosaamiset	294 817,35	298 705,14
Saamiset yhteensä	2 343 967,77	2 208 296,93
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	7,79	7,79
Muut arvopaperit	130 893,66	226 714,42
Rahoitusarvopaperit yhteensä	130 901,45	226 722,21
Rahat ja pankkisaamiset	3 832 774,50	2 660 195,98
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	6 629 211,64	5 402 048,85
VASTAAVAA YHTEENSÄ	93 389 919,16	92 983 154,70

KONSERNITASE - VASTATTAVAA

	2024	2023
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	27 832 941,45	27 832 941,45
Muut omat rahastot	1 701 637,00	1 701 637,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	13 308 806,31	10 068 598,27
Tilikauden yli-/alijäämä	2 448 094,10	3 234 596,35
Oma pääoma yhteensä	45 291 478,86	42 837 773,07
Vähemmistöosuudet	1 550 153,48	1 568 984,58
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiantojen pääomat	89 676,57	108 766,12
Lahjoitusrahastojen pääomat	477 897,58	434 172,93
Muut toimeksiantojen pääomat	198 142,43	251 817,08
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	765 716,58	794 756,13
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 879 078,93	26 932 904,48
Korottomat		
Muut velat	4 803 563,85	4 721 421,14
Laskennalliset verovelat	226 305,26	235 470,62
Lyhytaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 029 515,04	9 718 286,24
Korottomat		
Saadut ennakot	48 830,40	43 061,52
Ostovelat	2 362 525,48	2 210 667,79
Muut velat	523 282,89	697 297,48
Siirtovelat	2 909 468,39	3 222 531,65
Vieras pääoma yhteensä	45 782 570,24	47 781 640,92
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	93 389 919,16	92 983 154,70

8. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

Vesihuoltolaitoksen taseyksikkö. Vuonna 2015 Vesihuoltolaitoksesta muodostettiin oma taseyksikkö. Taseyksikön toiminta kuntien kirjanpitolautakunnan suositusten mukaan hyväksyttiin voimaantulleeksi valtuustossa 1.1.2015 lähtien.

Jaksotusperiaatteet. Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus. Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus. Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus. Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Muuta huomioitavaa. Vuonna 2019 on otettu käyttöön sisäiset vuokrat, mikä korottaa sisäisiä tuottoja ja kuluja merkittävästi. Toimintakatetasolla sisäisten vuokrien summa on 0. Sisäisen vuokran erät näkyvät tuloslaskelmassa kohdassa SIS vuokrat, joten erät nousevat mukaan käyttötalouden lukuihin. Vuonna 2022 sisäisiin vuokriin on sisällytetty myös siivouskustannukset, jotka aiemmin kirjattiin kustannuslaskennallisina erinä. Sote-uudistuksen takia vuodesta 2023 lähtien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastuslaitoksen tilojen vuokratuotot näkyvät ulkoisina vuokratuottoina. Vuokran suuruus määräytyy vuokrasopimusten, eikä sisäisen vuokramallin mukaisesti. Osa siistijöistä siirtyi 1.1.2023 suoraan hyvinvointialueen palvelukseen, joten Varsinais-Suomen hyvinvointialueen vuokraan ei sisälly siivouskustannuksia.

Työterveyden kulut on vuodesta 2021 vyörytetty toimialoille KL-erinä. Vuonna 2020 niitä ei kohdennettu toimialoille, vaan ne kirjattiin sisäisen palvelutoiminnan toimintakuluiksi. Työterveyshuollon kelakorvaukset puolestaan kirjattiin sisäisen palvelutoiminnan tuotoiksi. KL-erät eivät näy toimintamenoissa, mutta vaikuttavat toimialojen toimintakatteeseen. Vuodesta 2023 lähtien työterveyden kulut on kohdennettu yksiköiden toimintakuluiksi, jolloin ne nousevat mukaan käyttötalouden lukuihin. Kulut on kohdennettu valiokuntatasolle aiheuttamisperiaatteella, mutta kustannuspaikoille kohdentaminen on tehty laskennallisesti henkilötyövuosien perusteella, jotta henkilökunnan anonymiteetti ei vaarantuisi. Työterveyshuollon Kela-korvaukset on kohdennettu yksiköihin käyttötalouden tuotoiksi samassa suhteessa kuin työterveyshuollon kulut. Erät näkyvät kohdassa muut toimintatuotot.

Vuonna 2024 sosiaali- ja terveystalouden netto oli 161 t euroa. Summa koostuu pääasiassa vanhoista verteraanilien alv-palautuksista (tiliöintivirheiden takia alv-palautukset olivat jääneet saamatta ja niitä haettiin

jälkikäteen alv-auditointien yhteydessä), jotka on tilintarkastajan ohjeistuksen mukaisesti tuloutettu muihin tuottoihin. Kyseiset erät on jo aikanaan ilmoitettu alv-ilmoituksissa, eivätkä ne enää liity alv-palautuksiin.

8.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi. Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet. Konserniyhteisön keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisön ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Vähemmistöosuudet. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu. Suunnitelman mukaiset poistot on kirjattu kirjanpitojaoston antaman suosituksen mukaisesti. Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää voitto/tappio edellisiltä tilikaudelta ja tilikaudelta vastaan. Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Kuntayhtymät ja yhteisyhteisöt. Kuntayhtymien ja yhteisyhteisön taseet ja niiden liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan omistussuuden mukaisesti.

Muuta huomioitavaa. Konsernitilinpäätöksen esitystapaa on vuonna 2021 muutettu kirjaamalla valtion-osuusennakot tuloennakoihin, kun ne on aikaisemmin kirjattu kohtaan muut menojäämät.

Leasing- ja vuokravastuiden yhteismäärän esitystapaa on muutettu vuonna 2021 laskemalla mukaan kaikki ulkoiset leasing- ja vuokravastuut. Aikaisempina vuosina laskelmassa on esitetty kaupungin osalta ainoastaan leasingvastuita, jolloin mm. toimitilojen vuokravastuut eivät ole sisältyneet lukuihin. Tästä syystä tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisten vuosien tilinpäätöksiin.

Pysyvien vastaavien sijoitusten Saamiset muilta yhteisöiltä on esitetty tilikaudelta 2020–2023 virheellisesti myös kohdassa Saamiset osakkuusyhteisöiltä, virheellinen tieto on poistettu vuoden 2023 tilinpäätöksessä.

Vähemmistöosuuksia on korjattu vuoden 2024 tuloslaskelmaan ja taseeseen. Konserniohjelman vaihtuessa vuonna 2021 vähemmistöosuuksiin oli tehty korjauskirjauksia, jotka on nyt ohjeistusten mukaisesti poistettu ja vähemmistöosuudet on saatu täsmäämään.

8.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) ULKOISET TOIMINTATUOTOT TOIMIELIMITTÄIN

	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	1 807 751,50	1 494 612,82	1 485 174,11	1 357 697,17
Sosiaali- ja terveystoimi	163 792,28	206,26	163 792,28	206,26
Opetus- ja kulttuuritoimi	3 067 719,86	3 111 630,97	2 926 782,99	3 001 684,18
Yhdyskuntapalvelut	3 485 593,65	3 864 809,99	1 348 656,29	1 877 188,60
Muut palvelut	4 340 121,67	3 729 505,39	1 546 966,43	1 292 048,25
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	2 005 482,00	1 827 649,41	2 005 481,90	1 827 649,00
Yhteensä	14 870 460,96	14 028 414,84	9 476 854,00	9 356 473,46

7) VEROTULOJEN ERITTELY

	2024	2023
Kunnallisvero	13 879 314,60	13 923 697,15
Osuus yhteisöverosta	1 852 602,65	2 367 099,42
Kiinteistövero	2 384 616,92	2 125 680,92
Verotulot yhteensä	18 116 534,17	18 416 477,49

8) VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2024	2023
Peruspalvelujen valtionosuus	8 813 009,00	10 155 786,00
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet	1 879 409,00	978 247,00
Verotulomenetysten korvaus	1 704 564,00	1 719 442,00
Valtionosuudet yhteensä	12 396 982,00	12 853 475,00

9) PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	450 194,97	1 812 050,06
Muiden palvelujen ostot	5 750 030,02	4 440 042,82
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	6 200 224,99	6 252 092,88

Vuoden 2024 aikana asiakaspalveluostojen tilien kirjauksia on tarkistettu Aura-käsikirjan ohjeiden mukaisiksi. Vuodesta 2024 lähtien asiakaspalveluiden ostoihin on kirjattu ainoastaan kuntalaisille tarkoitettuja loppu-tuotepalveluita. Vuonna 2023 kyseiseen ryhmään oli kirjattu myös muita palveluita. Tämän takia vuoden 2023 ja 2024 luvut eivät ole vertailukelpoisia.

10) VALTUUSTORYHMIEN TOIMINTAEDELLYTYSTEN TUKEMISEKSI ANNETUT TUET VALTUUSTORYHMIT-TÄIN ERITELTYINÄ

Valtuustoryhmille ei ole annettu tukia.

11) SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN POISTOMENETELMÄT JA POISTOAJAT

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Arvioidut poistoaajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät on esitetty seuraavassa taulukossa. Pois-toaikoja lyhennettiin vuonna 2013. Lyhennettyjen poistoaikojen otsikon perässä lukee vuosi 2013. Ennen ky-seistä vuotta valmistuneissa kohteissa on pidemmät poistoaajat.

POISTOAJAT JA -MENETELMÄT

Käyttöomaisuuden laji	Poistoaika	Poistomenetelmä
Aineettomat oikeudet		Ei poistoa
Tietokoneohjelmistot	3 v.	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
Luonnonvarat		Ei poistoa
Rakennukset		
Asuinrakennukset	50 v.	Tasapoisto
Asuinrakennukset 2013	30 v.	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 v.	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Talousrakennukset	20 v.	Tasapoisto
Kiviset talousrakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Puiset talousrakennukset 2013	10 v.	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	30 v.	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	50 v.	Tasapoisto
Kiviset hallinto- ja laitosrakennukset 2013	30 v.	Tasapoisto
Puiset hallinto- ja laitosrakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut , urheilu- ja leikkipaikat	20 v.	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot 2013	15 v.	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	30 v.	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet 2013	15 v.	Tasapoisto
Vesirakenteet (sillat, laiturit, uim.)	30 v.	Tasapoisto
Sillat, laiturit, uimalat 2013	10 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, vedenjak. verkko	40 v.	Tasapoisto
Vedenjakeluverkosto 2013	30 v.	Tasapoisto
Viemäriverkosto 2013	30 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, viemäriverkko	40 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, ulkoval., sähkö ja muut	20 v.	Tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkoval. 2013	15 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, puhelinverkko	12 v.	Tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasemat ja alakeskukset 2013	10 v.	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet ja laitteet	20 v.	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet ja laitteet, muut	15 v.	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet 2013	10 v.	Tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot 2013	15 v.	Tasapoisto
Vesilaitoksen laitoksen ja laitteet 2013	10 v.	Tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet 2013	15 v.	Tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet 2013	10 v.	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Kulj.väl. kuorma-, paketti- ja henk.autot	5 v.	Tasapoisto
Kulj.väl traktorit ja muu vastaava	5 v.	Tasapoisto
Kuljetusvälineet 2013	4 v.	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 v.	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto, muut kev.koneet	5 v.	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto, ATK-laitteet	3 v.	Tasapoisto
Irtaimisto, muut laitteet ja kalusto	3 v.	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Taide- ja arvoesineet		Ei poistoa

12) PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

Ei ilmoitettavaa

13) PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

	2024	Konserni 2023	2024	Kaupunki 2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	0,00	53 291,64	0,00	53 291,64
Rakennusten luovutusvoitot	13 934,96	22 475,00	13 934,96	22 475,00
Osakkeet luovutusvoitot	85 451,01	0,00	0,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	99 385,97	75 766,64	13 934,96	75 766,64
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0,00	-110 101,28	0,00	-110 101,28
Luovutustappiot yhteensä	0,00	-110 101,28	0,00	-110 101,28

14) SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

	2024	Konserni 2023	2024	Kaupunki 2023
Satunnaiset kulut	-926 059,14	-5 486,33	-921 344,80	0,00
Satunnaiset erät yhteensä	-926 059,14	-5 486,33	-921 344,80	0,00

Satunnaiset erät ovat syntyneet Kasitien yrityskeskukseen ja Winnovan hallin myyntitappioista.

15) OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

	2024	2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä	37 286,40	20 586,00
Yhteensä	37 286,40	20 586,00

16) ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	104 911,00	104 911,00
Yhteensä	104 911,00	104 911,00

8.4. Tasetta koskevat liitetiedot**8.4.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****17) KULUIKSI KIRJAAMATTOMAT MENOT JA PÄÄOMA-ALENNUKSET**

Ei kuluiksi kirjaamattomia menoja tai pääoma-alennuksia.

18) ARVONKOROTUKSET

Ei arvонkorotuksia.

19) TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI**Aineettomat hyödykkeet**

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Ennakkomaksut	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	13 183,59	43 221,86	0,00	56 405,45
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	61 955,16	67 650,40	129 605,56
Tilikauden poisto	-11 300,00	-25 415,23	0,00	-36 715,23
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 883,59	79 761,79	67 650,40	149 295,78
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 883,59	79 761,79	67 650,40	149 295,78

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 504 688,72	35 453 848,53	17 856 692,78	981 068,26	108 267,51	3 518 136,41	64 422 702,21
Lisäykset tilikauden aikana	69 882,88	1 990 509,04	389 647,12	144 308,96	0,00	4 187 588,63	6 781 936,63
Vähennykset tilikauden aikana	-88 745,04	-949 263,08	0,00	0,00	0,00	-2 906 985,25	-3 944 993,37
Tilikauden poisto	0,00	-2 214 291,82	-1 376 763,84	-396 078,77	0,00	0,00	-3 987 134,43
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 485 826,56	34 280 802,67	16 869 576,06	729 298,45	108 267,51	4 798 739,79	63 272 511,04
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 485 826,56	34 280 802,67	16 869 576,06	729 298,45	108 267,51	4 798 739,79	63 272 511,04

MAA- JA VESIALUEIDEN ERITTELY

Ei ilmoitettavaa

OLENNAISET KUNTAYHTYMÄOSUUKSIEN ARVON MUUTOKSET

Ei ilmoitettavaa

Jäsenkunnassa kuntayhtymän peruspääoman jäsenkuntaosuuden valtionosuudesta johtuvaa muutosta ei kirjata tuloslaskelmaan eikä taseeseen (=perustamishankkeiden valtionosuusjyvyty). Olennaisista kuntayhtymäosuuksien arvomuutoksista annetaan selvitys tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Voimaannpanolain 20 §:n mukaan erikoissairaanhoidon lain 7 §:ssä mainittujen sairaan-hoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1997) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen erityishuoltopiirien siirrettiin varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1.1.2023. Voimaannpanolain 23 §:n mukaan hyvinvointialueille siirtyivät 1.1.2023 sen järjestämisvastuulle kuuluvaan toimintaan liittyvä irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaaliset oikeudet ja luvat. Hyvinvointialueelle siirtyivät sellaiset osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämistä ja tuottamista varten, jos osakeyhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden tuottaminen.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtyneitä kuntayhtymiä olivat Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin ky ja Varsinais-Suomen Erityishuoltopiirin ky. Muutoksen takia Laitilan kaupungille jäi ainoastaan Varsinais-Suomen liiton kuntayhtymäosuudet. Näissä ei tapahtunut olennaista arvon muutosta vuoden 2024 aikana.

Osakkeet ja osuudet

	Konserniyhtiöt	Omistus-yhteisöt	Kuntayht.-osuudet	Muut osakkeet ja os.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 619 929,35	969 902,14	6 195,01	393 338,96	2 989 365,46
Lisäykset	0,00	364 400,00	0,00	0,00	364 400,00
Vähennykset	-152,08	0,00	0,00	0,00	-152,08
Hankintameno 31.12.	1 619 777,27	1 334 302,14	6 195,01	393 338,96	3 353 613,38
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 619 777,27	1 334 302,14	6 195,01	393 338,96	3 353 613,38

Kaupunki teki 364 400 euron SVOP sijoituksen Kuninkaanmännyn Vesi Oy:lle vuoden 2024 aikana.

Jvk, laina ja muut saamiset

	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Palautettavat liittymismaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	431 205,62	0,00	290 959,06	239 758,80	961 923,48
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	24 430,00	24 430,00
Hankintameno 31.12.	431 205,62	0,00	290 959,06	264 188,80	986 353,48
Kirjanpitoarvo 31.12.	431 205,62	0,00	290 959,06	264 188,80	986 353,48

20-22) OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

	Kotipaikka	Kaupungin omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilik. voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Laitilan Lämpö Oy		51,00 %	51,00 %	621 984,70	1 496 661,32	547,60
Jääkukko Oy		56,40 %	56,40 %	112 757,35	475 322,80	189,17
Kiint. Oy Hartikkalankartano		95,05 %	95,05 %	193 632,62	60 340,38	29,89
Kiint. Oy Keskevaari		77,78 %	77,78 %	26 840,68	191 946,55	2 359,51
Kiint. Oy Suulimäen teollisuustalo		50,43 %	50,43 %	326 444,57	4 064,40	-11 551,60
Kiint. Oy Eerikin yritystalo I		53,87 %	53,87 %	240 105,88	9 523,18	3 447,44
Kiint. Oy Laitilan Talot		100,00 %	100,00 %	262 627,62	11 013 221,43	85 464,07
Kiint. Oy Kaukolan Teollisuus		85,60 %	85,60 %	745 249,63	1 667 077,87	122,54
Kiint. Oy Laitilan Kuntokoti		90,58 %	90,58 %	730 030,97	400 435,55	26 313,98
Yhteensä				3 259 674,02	15 318 593,48	106 922,60
Kuntayhtymät						
Varsinais-Suomen liitto		1,79 %	1,79 %	45 636,46	32 112,64	3 328,68
Yhteensä				45 636,46	32 112,64	3 328,68

Kotipaikka	Kaupungin omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilik. voitosta/tappiosta
Osakkuusyhteisöt					
Kiinteistö Oy Yrityspaisto	27,78 %	27,78 %	541 343,42	818,40	8,39
Kiinteistö Oy Ylistupa	27,27 %	27,27 %	30 630,15	6 453,79	5 046,48
As. Oy Laitilan Mirjaminpuisto	35,61 %	35,61 %	53 700,83	12 692,81	3,17
As. Oy Laitilan Martanpuisto	39,57 %	39,57 %	79 266,43	68 497,73	0,00
As. Oy Laitilan Tanhuanatie	26,85 %	26,85 %	79 102,19	1 352,21	4,53
Kuninkaanmännyn Vesi Oy	36,44 %	36,44 %	529 464,75	3 248,80	-31 433,84
Yhteensä			1 313 507,77	93 063,74	-26 371,27

23) SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ SEKÄ OSAKKUUS- JA MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	46 308,12	0,00	55 581,00
Lainasaamiset	431 206,00	0,00	431 206,00	0,00
Yhteensä	431 206,00	46 308,12	431 206,00	55 581,00
Saamiset yhteensä	431 206,00	46 308,12	431 206,00	55 581,00

24) SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kela/työterveyshuollon korvaukset	132 090,58	121 615,91	132 090,58	121 615,91
Muut tulojäämät	162 642,00	185 209,00	142 797,00	164 306,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	294 732,58	306 824,91	274 887,58	285 921,91

8.4.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	27 832 941,45	30 730 353,00	27 832 941,45	30 730 353,00
Vähennykset	0,00	-2 897 412,00	0,00	-2 897 412,00
Peruspääoma 31.12.	27 832 941,45	27 832 941,00	27 832 941,45	27 832 941,00
Yhdistysten ja säätiöiden po 1.1.	0,00	1 108,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	-1 108,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	1 701 637,00	1 715 706,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	-14 069,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	1 701 637,00	1 701 637,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	13 308 806,31	10 068 598,27	12 260 833,80	8 765 302,97
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	13 308 806,31	10 068 598,27	12 260 833,80	8 765 302,97
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	2 448 094,10	3 234 596,35	2 220 785,30	3 495 530,83
Oma pääoma yhteensä 31.12.	45 291 478,86	42 837 772,62	42 314 560,55	40 093 774,80

26) POISTOERO

	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	382 958,46	487 869,37

27) MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT VELAT

	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 250 000,00	3 750 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 250 000,00	3 750 000,00

28) ALLE VUODEN KULUESSA ERÄÄNTYVÄT JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

	2024	2023
Kuntarahoitus Oyj 20341/20: Korko 3,00 %		
Seuraavan vuoden aikana erääntyvä osuus	1 000 000,00	1 000 000,00
OP Yrityspankki Oyj KT145634: Korko 3,06 %		
Seuraavan vuoden aikana erääntyvä osuus	2 991 101,47	0,00
Vuoden aikana erääntyvät yhteensä	3 991 101,47	1 000 000,00

29) PAKOLLISET VARAUKSET

Ei ilmoitettavaa

30) PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET VELAT TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUS- SEKÄ MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ

	2024	Lyhytaikainen 2023	2024	Pitkäaikainen 2023
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	118 292,36	222 868,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	-3 888,00	0,00	0,00
Yhteensä	118 292,36	218 980,00	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat	0,00	1 901,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	1 901,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	118 292,36	220 881,00	0,00	0,00

31) SEKKITILILIMIITTI

Ei ilmoitettavaa

32) MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	2024	Konserni 2023	2024	Kaupunki 2023
Liittymismaksut	4 803 563,85	4 721 421,14	3 066 388,83	2 993 412,40
Muut velat	226 305,26	235 470,62	0,00	0,00
Muut velat yhteensä	5 029 869,11	4 956 891,76	3 066 388,83	2 993 412,40

33) SIIRTOVELAT

	2024	Konserni 2023	2024	Kaupunki 2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Siirtyvät korot	66 148,56	65 427,00	66 148,56	65 427,00
Lomapalkkajaksotus	2 183 635,23	2 106 163,00	2 140 257,75	2 104 466,00
Valtionosuusennakot	285 685,96	617 833,00	285 685,96	617 833,00
Keva, työnantaja	0,00	40 626,00	0,00	0,00
Muut siirtovelat	1 987 769,52	376 617,00	272 797,54	270 529,00
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 523 239,27	3 206 666,00	2 764 889,81	3 058 255,00

8.4.3. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot**34) VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN**

Ei ilmoitettavaa

34) VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU OSAKKEITA

Ei ilmoitettavaa

35) ERITTELY VAKUUKSISTA, JOTKA KUNTA ON MUUTEN KUIN EDELLÄ KOHDASSA 34 TARKOITETULLA TAVALLA ANTANUT PUOLESTAAN

Ei muulla tavalla annettuja vakuuksia.

36) ERITTELY VAKUUKSISTA, JOTKA KUNTA ON ANTANUT SEN KANSSA SAMAA KONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA

Kaupunki ei ole antanut vakuuksia sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta.

37) YHTEENLASKETTU ARVO KUNNAN ANTAMISTA MUISTA KUIN EDELLÄ 34–36 KOHDISSA TARKOITETUISTA VAKUUKSISTA LAJEITTAIN ERITELTYNÄ

Ei muilla tavoilla annettuja vakuuksia.

38) TASEEN ULKOPUOLISET VASTUUSITOUMUKSET

	2024	Konserni 2023	2024	Kaupunki 2023
Vuokravastuut yhteensä	42 672,00	74 072,00	42 672,00	67 343,00
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	42 672,00	74 072,00	42 672,00	67 343,00
Leasingvastuut yhteensä	544 200,00	542 496,00	544 200,00	541 939,00
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	259 296,00	246 870,00	259 296,00	246 313,00

39-40) VASTUUSITOUMUKSET

	2024	Konserni 2023	2024	Kaupunki 2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	12 960 600,00	13 080 600,00	12 960 600,00	13 080 600,00
Jäljellä oleva pääoma	7 936 832,51	8 425 609,00	7 936 832,51	8 425 608,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 831 609,40	3 981 609,00	3 831 609,40	3 981 609,00
Jäljellä oleva pääoma	761 800,00	1 024 550,00	761 800,00	1 024 550,00

40) TAKAUSVASTUUT

	2024	2023
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	72 951 482,00	69 402 908,00
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	78 284,00	55 246,00

41) TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

	2024	Konserni 2023	2024	Kaupunki 2023
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00

41) KORONVAIHTOSOPIMUKSET

Sopimus ja ehdot	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Danske Bank 50990841SA-BHJW1				
Tekopvm. 5.3.2018, päättymispvm. 28.2.2028.				
Kiinteä korko 0,7630 % p.a.				
Nimellisarvo	3 500 000,00	4 500 000,00	3 500 000,00	4 500 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-52 913,00	-83 832,00	-52 913,00	-83 832,00
Danske Bank 50990841SA-BHJW1 2				
Tekopvm. 5.3.2018, päättymispvm. 28.2.2028.				
Kiinteä korko 3,9320 % p.a.				
Nimellisarvo	3 500 000,00	4 500 000,00	3 500 000,00	4 500 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	169 904,00	309 857,00	169 904,00	309 857,00
Korkotermit yhteensä				
Nimellisarvo	7 000 000,00	9 000 000,00	7 000 000,00	9 000 000,00
Käypä arvo	116 991,00	226 025,00	116 991,00	226 025,00

Suojattava kohde: Laina, 9,5 miljoonaa euroa. 28.2.2018 – 28.2.2028, korko 6 kk:n euribor

Suojaava johdannainen: OTC-koronvaihtosopimus nimellismäärältään 3,5 miljoonaa euroa, 28.8.2018–28.2.2028, kaupunki saa 6 kk:n euribor-korkoa ja maksaa kiinteää ja vaihtuvaa korkoa, sopimuksen käypä arvo tilinpäätöshetkellä 116 991 euroa.

Suojaustyyppi: rahavirran suojaus

Koronvaihtosopimuksen kassavirrat kirjataan tulosvaikutteisesti samoilla periodeilla kuin suojatun lainan korkovirrat tilinpäätöshetkestä 31.12.2028 saakka.

Tilinpäätöshetkellä käynnissä olevasta koronvaihtosopimuksen korkojaksosta 28.8.2024 – 28.2.2025 on tilinpäätöksen 2024 tuloslaskelman muissa rahoitustuotoissa huomioitu vuoden 2024 osuus kyseisen korkojakson tuotoista eli 32 315,50 euroa.

8.4.4. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) HENKILÖSTÖMÄÄRÄ 31.12.

	2024				2023			
	Yhteensä	Vakinaiset	Määräaik.	Työllistetyt	Yhteensä	Vakinaiset	Määräaik.	Työllistetyt
Kaupunginhallitus	35	31	4	0	35	30	4	1
Kaupunginhallitus/Talouspalvelut	5	5	0	0	6	5	1	0
Kaupunginhallitus/Elinvoima	17	11	1	5	31	12	1	18
Sivistysvaliokunta	263	200	63	0	275	212	63	0
Vakka-Suomen kansalaisopiston johtokunta	114	12	102	0	118	12	106	0
Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta	23	21	2	0	26	22	4	0
Tekninen valiokunta	47	45	2	0	51	46	5	0
Rakennus- ja ympäristölautakunta	3	3	0	0	3	3	0	0
Yhteensä	507	328	174	5	545	342	184	19

Teknisen valiokunnan vakinaisista työntekijöistä oli 7 tuntipalkkaisia. Kesätyöpaikka järjestettiin 32 laitilalaiselle nuorelle (2023 27:lle).

43) TASEeseen AKTIVOITUT HENKILÖSTÖMENOT

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	-20 731 251,76	-21 081 762,19
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	400,00	1 970,00
Henkilöstökulut yhteensä	-20 730 851,76	-21 079 792,19

44) LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2024	2023
Keskusta (Laitila)	4 933,36	5 011,41
Keskusta (Vehmaa)	21,90	27,20
Kokoomus (Laitila)	1 536,53	1 416,86
Kristillisdemokraatit	384,50	337,10
Laitilan työväenyhdistys	1 285,35	1 308,65
Vihreät	118,50	43,50
Luottamushenkilömaksut yhteensä	8 280,14	8 144,72

45) TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2024	2023
Tilintarkastus		
Tilintarkastuspalkkiot	18 114,00	13 916,00
Muut palkkiot	0,00	968,00
Palkkiot yhteensä	18 114,00	14 884,00

KAUPUNGINJOHTAJAN KANSSA SOLMITTU JOHTAJASOPIMUS

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 9 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

46) TIEDOT KUNNAN JA SEN INTRESSITAHOIHIIN KUULUVIEN VÄLISISTÄ LIIKETOIMISTA, JOS NE OVAT OLENNAISIA EIKÄ NIITÄ OLE TOTEUTETTU TAVANOMAISIN KAUPALLISIN EHDoin

Ei kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisiä olennaisia liiketoimia.

9. VESIHUOLTOLAITOS (KIRJANPIDOLLINEN TASEYKSIKKÖ)

9.1. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

HALLINTO

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos on kaupungin muu taseyksikkö, joka vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Laitilan kaupungissa omalla toiminta-alueellaan.

Laitilan kaupungin tekninen toimi hoitaa vesihuoltolaitoksen tehtävät. Päätösvalta vesihuoltolaitoksen asioissa, kuten maksuissa sekä toiminnallisissa ja taloudellisissa tavoitteissa, on teknisellä valiokunnalla.

VESIHUOLTOLAITOS

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitoksen talousvesi on laadukasta pohjavettä. Vesihuoltolaitoksella on kuusi vedenottamoa, joista kolmessa on korkean fluoridipitoisuuden vuoksi veden käsittelyä. Lisäksi Eurasta Laitilaan on olemassa yhdysvesijohto, jonka kautta Euran kunnalta ostettu talousvesi johdetaan Laitilaan.

Jätevesi johdetaan siirtoviemäriä pitkin Uuteenkaupunkiin, Vakka-Suomen Veden jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Laitilan kaupungilla ja Uudenkaupungin kaupungilla on sopimus jätevesien käsittelystä Vakka-Suomen Veden Häpönniemen jätevedenpuhdistamon kanssa. Sopimus koskee myös Vakka-Suomen Veden hallinnointia.

MAKSUT, KÄYTTÖ, MYYNTI YM.

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon ja viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen laajennus- ja saneerausinvestoinnit sekä käyttökustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle.

Käyttömaksua peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän perusteella. Talousveden käyttömaksu v. 2024 oli 1,72 €/m³ (alv 0 %) ja jäteveden 2,63 €/m³ (alv 0 %). Perusmaksu määrytyy kiinteistön vesimittarin koon mukaan (24,84 €/v – 953,16 €/v/laitos (alv 0 %).

Talousvettä toimitettiin 6.339 asukkaalle. Talousvettä laskutettiin yhteensä 486.625 m³. Talousveden myyntituotot olivat 901.139 € (käyttömaksut 837.909 € + perusmaksut 63.230 €). Vesiliittymismaksutulot olivat yhteensä 28.390 €. Uusia vesiliittymissopimuksia tehtiin 12 kpl.

Vedenkäsittelylaitoksilta verkostoon johdettiin talousvettä 394.488 m³. Lisäksi Eurasta ostettiin ja pumpattiin verkostoon pohjavettä 163.468 m³. Laskuttamattoman verkostoon pumpatun veden määrä oli 71.331 m³. Näin vuotovesiprosentti oli 13 %.

Viemäriverkostoon on liittynyt 5.858 asukasta. Jätevettä laskutettiin yhteensä 426.500 m³, sisältää 6809 m³ välpätyä jätevettä. Jäteveden myyntituotot olivat 1.213.503 € (käyttömaksut 1.105.150 € + perusmaksut 56.877 € + sakokaivoliete 51.476). Uusia viemäri liittymissopimuksia tehtiin 15 kappaletta. Viemäri liittymismaksutulot olivat 44.900 €. Jätevettä johdettiin puhdistettavaksi 653.253 m³. Laskuttamattoman jäteveden osuus käsittelystä jätevedestä on 35 %, joka ylittää yleisesti pidetyn toimenpiderajan 20–25 %. Toisaalta vuotovesiprosentti on alle valtakunnan keskiarvon. Verrattuna vuoteen 2023, vuotoveden määrä on pysynyt samana.

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos myy talousvettä ja vastaanottaa jätevettä Pohjoiskulman vesiosuuskunnalta, jossa on liittyjä vesijohtoon noin 34 ja viemäriin noin 47 kiinteistöä. Vesiosuuskunta ostaa vesihuoltopalvelut Laitilan kaupungin vesihuoltolaitokselta erillisen sopimuksen perusteella. Veden mittaus tapahtuu

yhdessä liittymispisteessä. Vesihuoltolaitokseen on liittynyt myös Lukujärven vesiosuuskunta, jonka verkosto käsittää ainoastaan talousveden jakelun. Liittyjiä on 57 taloutta (pääasiassa loma-asuntoja).

INVESTOINNIT JA KUNNOSSAPITO

Vesihuoltolaitoksen investointien nettomenot olivat 807.724 €. Uutta vesijohtoverkostoa rakennettiin 505 m ja vanhaa verkostoa saneerattiin 560 m. Uutta viemäriverkostoa rakennettiin 1915 m ja vanhaa verkostoa saneerattiin 510 m.

Vesilaitoksen saneeraustarveselitys päivitettiin vuoden 2023 aikana. Selvityksessä muodostettiin kokonaiskuva vesihuoltoverkostosta, arvio saneeraustarpeen mittaluokasta sekä todennäköisimmistä saneerauskoh-teista ja jatkotoimenpiteistä.

Laitilan kaupungin verkosto on rakennettu pääosin 1970-luvulla, joten suurin saneeraustarve painottuu 2020–2030-luvuille ollen vuosittain noin 0.42 miljoonaa euroa ja kolme kilometriä (keskimääräinen saneerauskustannus noin 140 €/m). Jotta saneerausmäärä tasoittuisi realistisesti toteutettavalle tasolle, verkoston saneerauslaskennassa painottuu nykyinen 2020-vuosikymmen, jonka aikana vesihuoltoverkostoa tulisi saneerata vuosittain vähintään noin 1.3 miljoonalla eurolla vuodessa, eli noin 9 km/vuosi. Tämän jälkeen saneerausvelka olisi saatu haltuun ja vuosittainen saneerausinvestointitarve laskisi alemmalle tasolle. Nykyisin Laitilassa käytetään saneerausinvestointeihin noin 0.5 milj. €/vuosi.

Edellä mainitut summat sisältävät vain olemassa olevan verkoston saneeraukset, joten vesihuoltolaitoksen muut investointitarpeet nostavat tulevien vuosien investointien kokonaissummaa.

Vesihuoltolaitoksen kunnossapidon hoitaa kolme laitosi miestä, jotka myös päivystävät. Vesihuoltolaitoksen organisaatiossa tapahtui muutoksia vuoden 2024 kesällä vesihuoltopäällikön irtisanouduttua eikä meneillään olevien yt-neuvottelujen takia paikka saanut täyttölupaa. Elokuusta alkaen teknisen toimen uusi työpäällikkö on osittain hoitanut vesihuoltolaitoksen tehtäviä yhdessä teknisen johtajan ja muun henkilöstön kanssa.

Vesijohtoverkostoa on n. 169 km ja viemäriverkostoa n. 109 km, josta viettoviemäriä on n. 84 km ja paineviemäriä n. 25 km. Jätevesipumppaamoita on 38 kpl.

Vedenjakelun puolella on päivittäistä hoitoa, huoltoa ja säätötoita kuudella vedenottamolla, joista Untamassa, Paltillassa ja Puntarissa on vedenkäsittelylaitos fluoridinhoistolaitteineen (käänteisosmoosijärjestelmä). Laitteet vaativat lähes päivittäisen huollon ja säädön. Ylävesisäiliöitä on 1 kpl ja vesiverkoston paineenkorotusasemia 3 kpl.

TALOUS

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitoksen liikevaihto oli 2.121.136 €. Tuloslaskelma osoittaa alijäämää 210.661 € (v. 2023 alijäämä oli 281.509 €).

Jotta vesihuoltolain mukaiseen vaatimukseen päästään, vesihuoltolaitoksen maksuja korotettiin vuoden 2024 alussa. Perusmaksuja ja veden käyttömaksua korotettiin 10 %, jäteveden käyttömaksua sekä sakokaivo- ja umpisäiliöjätevesimaksua korotettiin 5 %. Lisää korotuksia on tulossa myös 1.1.2025 alkaen.

Vesilaitoksen kirjanpidossa on huomioitu korvaus jäännöspääomasta eli korkoa kaupungin sijoittamalle pääomalle 125.000 €.

UUODEN 2024 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena oli käyttöveden korkea laatu ja vesihuoltolaitoksen positiivinen tulos. Tavoite toteutui käyttöveden laadussa, lukuunottamatta joulukuun kolibakteerilöydystä Paltilan ottamon

lähtevässä vedessä. Vedenpumppaus ottamolta lopetettiin ja annettiin verkostoveden keittokehotus. Tulva-vedet vedenottamon alueella ja pohjavesialueella aiheuttivat bakteerin pääsyn raakaveteen.

Tavoitteena on (useamman vuoden periodilla) myös riittävä raakavesikapasiteetti, jonka toteutumista on edistetty selvittämällä uusia raakavesilähteitä Laitilan ulkopuolelta.

YHTEISTYÖHANKKEET

Talousveden osalta yhteistyöhankkeena on Kuninkaan Männyn pohjavesihankkeessa mukana oleminen.

Vuoden 2018 loppupuolella on perustettu Kuninkaan Männyn Vesi Oy, jossa Laitilan kaupunki on osakkaana yhdessä Rauman kaupungin, Euran kunnan ja Kokemäen vesi Oy:n kanssa.

Kuninkaanmännyn Vesi Oy pohjavesihankkeelle on jätetty hakemus vedenottoluvasta v. 2017 aikana. Vedenottolupa on ollut kuulutettavana kesällä 2018 ja siitä on jätetty useita muistutuksia ja lausuntoja. Muistutusten ja lausuntojen perusteella Kuninkaanmännyn Vesi on päättänyt tehdä lisäselvityksiä. ESAVI myönsi yhtiön hakeman vedenottoluvan alkuvuodesta 2023. Luvasta jätettiin useampi valitus Vaasan hao:een. Vaasan hao antoi kesällä välipäätöksen vesilupaan liittyvässä asiassa, yhtiölle ei kuitenkaan myönnetty toiminnan aloituslupaa muutoksenhausta huolimatta. Asian käsittely jatkuu ja lupapäätöstä odotetaan.

Koska pohjavesihankkeen kautta on mahdollista täyttää Laitilan vesitarvetta vasta useiden vuosien päästä, on Euran kunnan kanssa sovittu vedenhankinnasta. Osto Eurasta aloitettiin vuonna 2018 ja vettä ostetaan Eurasta Kuninkaanmännyn Vesi Oy:n vedentoimituksen aloitukseen saakka.

Veden osto Uudenkaupungin Kalannin vedenottamoilta päättyi vuonna 2018. Vesilinja toimii jatkossa kriisiajan varavesilinjana.

Jäteveden osalta Laitilan kaupungilla ja Uudenkaupungin kaupungilla on yhteistyösopimus Vakka-Suomen Veden hallinnoinnista ja jätevesien käsittelystä. Häpönniemen jäteveden käsittelylaitoksen laajennus valmistui vuonna 2019.

VESILAITOKSEN KEHITYSNÄKYMÄT

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitosta on pyritty hoitamaan mahdollisimman pienin käyttökustannuksin. Viemäriverkosto pumpaamoineen ja raakaveden käsittelylaitokset vaativat jatkuvaa huoltotyötä. Vesihuoltolaitoksella on päivystys 24/7.

Fluoridia sisältävän pohjaveden puhdistus suodattamalla on käyttökustannuksiltaan kallista. Mahdollinen pohjaveden johtaminen Kuninkaanmännyn suunnasta toisi helpotusta käyttökustannuksiin, joskin se huomattavasti nostaa pääomakustannuksia.

Vesihuoltolaitos on selvittänyt etäluettavien mittareihin siirtymistä epäonnistuneen pilottikokeilun jälkeen. Vaihtoehtoisia toimijoita selvitettiin vuoden 2024 aikana, mutta päätöstä etäluettavista mittareista ei vielä tehty.

Pohjaveden pinnankorkeuksien mittaaminen on automatisoitu etäluettavilla mittalaitteilla.

Jätevesiverkoston runkoviemäriin tiiveys alkaa olla melko hyvällä tasolla. Sateiden yhteydessä jätevesipumppaamoiden virtaamat kasvavat edelleen, joka on merkki siitä, että sadevesiä päätyy myös jätevesiviemäriin. Tehtyjen havaintojen perusteella viemäriin liittyneiltä kiinteistöiltä johtuu huomattavia määriä hulevesiä jäteveden viemäriverkostoon. Kiinteistöjen hule- ja jäteveden viemäröintien kartoitusta tehtiin vuosien 2020 ja 2021 aikana osin konsulttiavusteisesti. Kartoitustulosten perusteella ryhdytään toimenpiteisiin, joilla jätevesiviemäriin johdettujen hulevesien määrä saadaan laskemaan. Korjaustoimenpiteitä vaikeuttaa monilta

alueilta puuttuva hulevesiverkosto. Tätä työtä tehdään myös muiden vesihuollon saneerausurakoiden yhteydessä.

Vesihuoltolaitoksen huoltotilat, varasto ja sosiaalitilat sijaitsevat Vakka-Suomen Voiman omistamassa vuokratilassa. Vuokrakustannukset ovat nostaneet käyttömenoja.

9.2. Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	2024	2023
Liikevaihto	2 118 602,74	1 920 047,34
Valmistus omaan käyttöön	0,00	84,23
Liiketoiminnan muut tuotot	2 533,01	19 392,23
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-455 337,23	-232 572,99
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-11 554,00	-9 447,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-466 891,23	-242 019,99
Palvelujen ostot	-733 071,38	-875 075,73
Materiaalit ja palvelut yht.	-1 199 962,61	-1 117 095,72
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-248 397,85	-254 476,52
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-49 176,19	-50 105,18
Muut henkilösivukulut	-7 222,96	-9 070,05
Henkilöstökulut yht.	-304 797,00	-313 651,75
Poistot ja arvonalentumiset	-531 405,73	-514 723,71
Liiketoiminnan muut kulut	-171 360,63	-151 999,32
Liikeyli-/alijäämä	-86 390,22	-157 946,70
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	1 160,39	1 688,46
Korvaus peruspääomasta	-125 000,04	-125 000,04
Muut rahoituskulut	-430,65	-250,72
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-124 270,30	-123 562,30
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	-210 660,52	-281 509,00
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-210 660,52	-281 509,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-210 660,52	-281 509,00

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,1 %	-3,9 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-1,7 %	-6,1 %
Voitto, %	-9,9 %	-14,7 %

Liikelaitoksen tuloslaskelman tunnuslukuja ovat:

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Korollinen vieras pääoma tarkoittaa liikelaitoksen taseen pitkä- ja lyhytaikaisen vieraan pääoman eriä 1–5 (Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat kunnalta/kuntayhtymältä, Lainat julkis-yhteisöiltä, Lainat muilta luotonantajilta). Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat ovat sijoitettua pääomaa.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$$

Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat kunnalta otetaan tunnusluvussa sijoitettuna pääomana huomioon.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämäerät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$$

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

9.3. Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

Vuodesta 2023 lähtien vesilaitokselle on laadittu rahoituslaskelma, vaikka vesilaitoksella ei ole omia pankkitilejä. Valtiokonttorin raportointi kuitenkin vaatii myös taseyksiköiltä rahoituslaskelman.

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Liikeli-/alijäämä	-86 390,22	-157 946,70
Poistot ja arvonalentumiset	531 405,73	514 723,71
Rahoitustuotot ja -kulut	-124 270,30	-123 562,30
Toiminnan rahavirta yhteensä	320 745,21	233 214,71
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-807 724,27	-775 566,77
Investointien rahavirta yhteensä	-807 724,27	-775 566,77
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-486 979,06	-542 352,06
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-530 769,15	47 235,70
Korottomien velkojen muutos muilta	457 110,76	183 997,44
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-73 658,39	231 233,14
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-73 658,39	231 233,14
Rahavarojen muutos	-560 637,45	-311 118,92
Rahavarat jakson alussa	-2 070 252,45	0,00
Rahavarat jakson lopussa	-2 630 889,90	-311 118,92

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	-1 029 331	-542 352
Investointien tulorahoitus, %	39,7 %	30,1 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,00	0,00
Lainanhoitokate	0,00	0,00
Kassan riittävyys, pv	368	46
Quick ratio	-1,73	-4,66
Current ratio	-1,73	-4,66

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \cdot (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO**Laskennallinen lainanhoitokate**

$(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman erään Ylijäämä(alijäämä) ennen satunnaisia eriä lisätään korkokulut ja poistot ja arvonalentumiset ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan liikelaitoksen lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Liikelaitoksen lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Liikelaitos voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen.

Lainanhoitokate

= $(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyysvieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos liikelaitoksen lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhenys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS**Kassan riittävyys (pv)**

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyyspäivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä

rahat ja pankkisaamiset. Liikelaitoksilla tunnuslukuun voi vaikuttaa mm. yhdystilin käyttö. Liikelaitoksen ja keskuskassan välinen yhdystili esitetään taseryhmässä Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä, jolloin liikelaitoksilla ei ole välttämättä lainkaan omia rahavaroja. Kassasta maksut kootaan seuraavista liikelaitoksen tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

- Tuloslaskelmasta: Materiaalit ja palvelut+Henkilöstökulut+Liiketoiminnan muut kulut-Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys-Valmistus omaan käyttöön+Korkokulut kunnalle/kuntayhtymälle+Korkokulut muille+Korvaus peruspääomasta+Tuloverot+Muut rahoituskulut
- Rahoituslaskelmasta:Investointimenot+Antolainasaamisten lisäys kunnalle/kuntayhtymälle+Antolainasaamisten lisäys muille+Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle/kuntayhtymälle+Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimenä 30 pv.

Quick ratio

= (Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5–1, heikko: alle 0,5

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1

9.4. Vesihuoltolaitoksen tase

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VASTAAVAA

	2024	2023
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	25 774,85	25 774,85
2. Rakennukset	332 414,92	366 431,51
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 703 582,33	9 165 556,42
4. Koneet ja kalusto	47 901,47	83 316,52
5. Muut aineelliset hyödykkeet	74 524,07	74 524,07
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	876 154,30	68 430,03
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	10 060 351,94	9 784 033,40
III Sijoitukset		
4. Muut saamiset	23 050,00	23 050,00
III Sijoitukset yhteensä	23 050,00	23 050,00
A Pysyvät vastaavat yhteensä	10 083 401,94	9 807 083,40
C Vaihtuvat vastaavat		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	-1 661 297,95	-1 377 160,02
4. Muut saamiset	487 942,77	0,00
II Saamiset yhteensä	-1 173 355,18	-1 377 160,02
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	-1 173 355,18	-1 377 160,02
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 910 046,76	8 429 923,38

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VASTATTAVAA

	2024	2023
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	4 672 537,52	4 672 537,52
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	702 155,77	749 991,86
V Tilikauden yli-/alijäämä	-210 660,52	-281 509,00
A Oma pääoma yhteensä	5 164 032,77	5 141 020,38
E Vieras pääoma		
Korottomat		
9. Muut velat / liittymismaksut	3 066 388,83	2 993 412,00
Korottomat		
7. Ostovelat	197 404,51	295 491,00
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	482 220,65	0,00
E Vieras pääoma yhteensä	3 746 013,99	3 288 903,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 910 046,76	8 429 923,38

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	58,0 %	61,0 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	176,6 %	169,6 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	491	468
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	58	56
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	0	0
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	0	0
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1 000 euroa	0	0
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	0	0
Lainasaamiset, 1 000 euroa	0	0
Asukasluku	8 488	8 441

Kunnallisen liikelaitoksen taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat liikelaitoksen omavaraisuutta, kertynyttä yli- tai alijäämää ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta/kuntayhtymältä.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet liikelaitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat} + \text{Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä})$$

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla, osto-, siirto- ja muilla veloilla sekä korottomilla veloilla kunnilta/kuntayhtymiltä. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liikelaitoksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen

9.5. Vesihuoltolaitoksen liitetiedot**9.5.1. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot****SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN POISTOMENETELMÄT JA POISTOAJAT**

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioitun taloudellisen pitoajan mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät on esitetty seuraavassa taulukossa. Poistoajakoja lyhennettiin vuonna 2013. Lyhennettyjen poistoajakojen otsikon perässä lukee vuosi 2013. Ennen kyseistä vuotta valmistuneissa kohteissa on pidemmät poistoajat.

POISTOAJAT JA -MENETELMÄT

Käyttöomaisuuden laji	Poisto aika	Poistomenetelmä
Tietokoneohjelmistot	3 v.	Tasapoisto
Luonnonvarat		Ei poistoa
Rakennukset		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 v.	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Muut maa- ja vesirakenteet	30 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, vedenjak. verkko	40 v.	Tasapoisto
Vedenjakeluverkosto 2013	30 v.	Tasapoisto
Viemäriverkosto 2013	30 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, viemäriverkko	40 v.	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet ja laitteet	20 v.	Tasapoisto

Koneet ja kalusto		
Kulj.väl. kuorma-, paketti- ja henk.autot	5 v.	Tasapoisto
Kuljetusvälineet 2013	4 v.	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto, mu ut kev.koneet	5 v.	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto, ATK-laitteet	3 v.	Tasapoisto
Irtaimisto, muut laitteet ja kalusto	3 v.	Tasapoisto

MUUTA HUOMIOITAVAA

Vesilaitoksen tuloslaskelman esitystapaa on muutettu. Vesilaitoksen viralliseen tuloslaskelmaan on edelliseltä tilintarkastajalta saatujen ohjeiden mukaan otettu vuosina 2021–2023 vain ulkoiset luvut. Ohjeiden (lausunto vesihuoltolain muutosten vaikutuksista kunnallisten vesihuoltolaitosten kirjanpitoon ja tilinpäätökseen 2015 ja yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä 2013) tarkistuksen jälkeen ja nykyisen tilintarkastajan näkemyksen mukaan vuodesta 2024 lähtien vesilaitoksen tuloslaskelmaan on otettu mukaan myös sisäiset luvut. Muutoksen takia vesihuoltolaitokselle on tehty uudet laskelmat. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä esitetyt vuoden 2023 vertailuluvut eivät täsmää vuoden 2023 tilinpäätöksessä esitettyihin lukuihin. Vesihuoltolaitoksen toiminnot esitetään tilinpäätöksessä liikelaitoksen tuloslaskelmakaavaa käyttäen.

9.5.2. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Ei ilmoitettavaa

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Ei ilmoitettavaa

9.5.3. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2024	2023
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	702 155,77	749 991,86
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	702 155,77	749 991,86
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	-210 660,52	-281 509,00
Oma pääoma yhteensä 31.12.	491 495,25	468 482,86

PITKÄAIKAISET VELAT

Ei ilmoitettavaa

MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

Ei ilmoitettavaa

MUUTA HUOMIOITAVAA

Vesihuoltolaitoksen vuoden 2022 tilikauden ylijäämä oli kirjautunut virheellisesti kahteen kertaan edellisten tilikausien ylijäämän tilille. Ylimääräinen kirjaus on mitätöity vuoden 2024 taseessa.

Vesilaitoksen viralliseen tuloslaskelmaan on edelliseltä tilintarkastajalta saatujen ohjeiden mukaan otettu vuosina 2021–2023 vain ulkoiset luvut. Ohjeiden (lausunto vesihuoltolain muutosten vaikutuksista kunnallisten vesihuoltolaitosten kirjanpitoon ja tilinpäätökseen 2015 ja yleisohje kunnallisen liikelaitoksen

kirjanpidollisesta käsittelystä 2013) tarkistuksen jälkeen ja nykyisen tilintarkastajan näkemyksen mukaan vuodesta 2024 lähtien vesilaitoksen tuloslaskelmaan on otettu mukaan myös sisäiset luvut. Muutoksen takia vesihuoltolaitokselle on tehty uudet laskelmat ja korjaukset omaan pääomaan. Kirjaustavan muutos lisää kertynyttä ylijäämää 252 663,90 euroa. Vesihuoltolaitoksen toiminnot esitetään tilinpäätöksessä liikelaitoksen tuloslaskelmakaavaa käyttäen.

9.5.4. Muut liitetiedot

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

Vesihuoltolaitoksen henkilöstömäärä vuoden 31.12.2024 oli 4 henkilöä (31.12.2023: 5 henkilöä).

	2024	2023
Palkat ja palkkiot	-248 398	-254 609
Eläkekulut	-49 176	-50 105
Muut henkilösivukulut	-7 223	-8 937
Yhteensä	-304 797	-313 652
Henkilöstön lukumäärä	4	5

10. MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

10.1. Kirjanpidollisesti eriytettyjen toimintojen tuloslaskelmien laadintaperiaatteet

Kilpailulainsäädäntö muuttui kesäkuussa 2019 kuntien markkinoilla toimimisen osalta. Vuoden 2020 alusta voimaan astuneen säännöksen mukaan kunnan yksikön, joka harjoittaa kilpailluilla markkinoilla toimimista eli myy palveluita kunnan oman organisaation ulkopuolelle, tulee eriyttää tähän toimintaan kohdistuva kirjanpito, mikäli raja-arvo ylittyy.

Kilpailulainsäädännön mukaan kunta ei saa alihinnoitella palveluita tai tuotteita eikä subventoida toisista palveluista saamallaan tuotoilla markkinoilla tarjottavien palveluiden hintaa ja siten vääristää kilpailua. Tätä kutsutaan markkinaperusteisuudeksi. Markkinaperusteisuudesta varmistuminen edellyttää käytännössä sitä, että kilpailullisesta toiminnasta syntyvät tuotot ja sen aiheuttamat kustannukset voidaan luotettavasti erottaa yhteisön muuhun toimintaan liittyvistä vastaavista eristä. Eriyttäminen on tehtävä, mikäli yksikön eriytetävän toiminnan liikevaihto on yli 40 000 euroa vuodessa.

Vuonna 2024 Vakkaopiston maksullisen palvelutoiminnan koulutus yllättäen ylitti edellä mainitun raja-arvon, vaikka tämän oli ennakoitu tapahtuvan TE-uudistuksen seurauksena vasta vuonna 2025. Tulojen kasvu johtuu mm. siitä, että Vakkaopisto järjesti ELY-keskuksen rahoittaman yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen syksyllä 2024. Lisäksi opisto myi suomen kielen koulutusta sekä yhteiskuntaorientaatiokoulutusta muille jäsenkunnille.

Vakkaopiston ylläpitoluvassa (OKM) sekä opiston omassa ylläpitosopimuksessa (osakaskuntien välinen) on määriteltä, että Vakka-Suomen kansalaisopisto voi vapaan sivistystyön valtionosuuteen oikeuttavan koulutuksen lisäksi järjestää mm. taiteen perusopetusta sekä myös ns. maksupalvelukoulutusta.

Vakkaopiston maksullisen palvelutoiminnan koulutuksen eriyttäminen on Laitilan kaupungissa toteutettu siten, että kilpailluilla markkinoilla harjoitettavat palvelut on kirjattu omalle toiminnolleen (toimintokoodi) ja toiminnolle on kohdistettu kaikki eriytettävästä toiminnasta aiheutuvat tulot ja kulut.

Välilliset kulut, joita ei ole pystytty kohdistamaan suoraan aiheuttamisperiaatteella on kohdistettu seuraavasti:

- Yleiskustannukset (KL-erät) palkkakulujen suhteessa.
- Tilavuokrat Laitilan kaupungin koulutuslautakunnan (31.8.2008) osakaskunnille päättämien luokahuoneiden tuntihintojen mukaisesti. Vakkaopiston tilakustannusten kohdistamisperusteita tullaan tarkastelemaan uudelleen vuoden 2025 aikana.

Toimialoille on laadittu keskitetysti eriytettyä kirjanpitoa ja näiden palveluiden hinnoittelua koskevat ohjeet. Eriytetyt toiminnot esitetään tilinpäätöksessä liikelaitoksen tuloslaskelmakaavaa käyttäen. Tilinpäätöksessä on esitetty myös vertailuvuoden luvut, vaikka vertailuvuonna Vakkaopiston maksullinen palvelukoulutus ei ylittänyt raja-arvoa.

Eriyttämisvelvoite koskee myös kaupungin omistamia konserniyhtiöitä. Konserniyhtiöille on annettu ohjeistus eriyttää omassa toiminnassaan kilpailulainsäädännön tarkoittama toiminta, mikäli yhtiöllä sellaista on. Tytäryhtiöt raportoivat asiasta omassa tilinpäätöksessään.

10.2. Vakka-Suomen kansalaisopiston elinkeinotoiminta

VAKKA-SUOMEN KANSALAI SOPISTON ELINKEINOTOIMINNAN TULOSLASKELMA

	2024	2023
Liikevaihto	53 129,24	24 766
Valmistus omaan käyttöön	51 814,24	24 766
Liiketoiminnan muut tuotot	1 315	0
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 046,50	-30,72
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-1 046,50	-30,72
Palvelujen ostot	-1 373,53	0
Materiaalit ja palvelut yht.	-2 420,03	-30,72
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-18 281,87	-23 018,21
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 973,77	-3 745,27
Muut henkilösivukulut	-470,05	-886,10
Henkilöstökulut yht.	-21 725,69	-27 649,58
Poistot ja arvonalentumiset	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-1 645,18	0
Liikelyi-/alijäämä	25 700,34	-2 914,30
Tilikauden yli-/alijäämä	25 700,34	-2 914,30

11. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT**VUODEN 2024 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET**

Laitilassa 31.3.2025

Laitilan kaupunginhallitus

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Lauri Kattelus
Kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu kertomus

Turussa 13. toukokuuta 2025

BDO Auditor Oy, tilintarkastusyhteisö

Tilintarkastaja

Sari Isaksson

JHT, KHT

12. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

KIRJANPIDOSSA KÄYTETYT KIRJAT JA LUETTELOT

Pääkirja 1.1. – 31.12.2024
Päiväkirja 1.1. – 31.12.2024
Tase, virallinen ja sisäisen laskennan
Tase-erittelyt
Tuloslaskelma, virallinen
Talousarvion toteutumisvertailu, suppea
Talousarvion toteutumisvertailu, laaja
Nimitiedot
Tilikartta
-kustannuspaikka
-hankkeet ja alahankkeet
Tositelajit
Palkkaerittelyt ja lista
Vesiliittymismaksuluettelo
Jätevesiliittymismaksuluettelo
Rakennustarvikevarastoluettelo
Putkitarvikevarastoluettelo
Toimistotarvikevarastoluettelo
Polttoainevarastoluettelo
Liikenne- ja yleisten alueiden tarvikevarasto
Laitilan Historiat ja Valtuuston historiikit -varastot
Omaisuusluettelot
Maa-ainesvarasto
Lainaluettelo
-saadut lainat
-annetut lainat (talouststo)
Välitettyjen lainojen vuositilasto
Luettelo kaupungin myöntämistä takauksista ja lainoista
Alangon säätiön ja -hoitokunnan tilikirja
Myyntireskontran ja laskutuksen kirjanpitositteet, reskontralistat
Ostoreskontran reskontralistat ja maksukirjauslista
Vastuut